

Инна АҲАШБА

Инна АХАШБА

А И З Г А

I

Ажәеинраалақәа

Апхәынтшәкәтыжырта
2013

ББК 84(5Абх) 6-5

А 81

Ахашба И.

А 81 **АИЗГА. I.** Ажәеинраалақәа.

Апқхәынтшәкәтыжырта.

Ақәа, 2013. – 520 д.

Еицырдыруа ақсуа поет Инна Ахашба леизга
актәи ашәкәы ианылеит иреигъу лфымтақәа.

ББК 84(5Абх) 6-5

© Ахашба, И.Н., 2013

© Апқхәынтшәкәтыжырта, 2013

СЫМШ-БҒЫЦ ИАНЫСХЫЗ...

Иухыччо апстазаара иупнагало ахтысқәа зынфолоу Умшынҗа-шәкәы ега унаханы иқәутаргы, мра-шәахәала ицәытчыччо ипшшәыдоу, аха ашкәакәа захьзутцаз умш аауцылахуеит уатцәгы. Уатцәы умш иупнагало бзиазианы издыруа иахьагы аеырфашьаны, уф гәышья, слыцәеит хәа атх-лашьца азеибафара иналаз ицоит. Угәыграқәа угәытцәхәхәа апстазаара ахышә уахьылатәоу, уатцәы ма ишпейгымхари хәа уазицшуп гәыпцәарада. Узгәыгуа уатцәы иаанаго ахьузымдыруа ауп. Зыччапшь мацара зәылахәаны имфасхьоу шмацзоу уазхәыцуа, абзиарақәа уреигәыгуа, ацәгьарақәа ушырзыцшу иныхтәым ушыкәсқәеи узхьымзаз уусқәеи наухьыкәкәаны ишкәтәо мацара мфас имфабжа унахысуеит.

Уабацио, уабантәаауеи, иааугозеи хәа уаф дшымтцаауа анубалак, иара апстазаара ахата уцәызышшәа апшаара уалагоит, иупшаауа ухата иузеилымкаауа.

Сара... Сара уртқәа акгы срызхәыцыр шыстахымгы, срафсуеит хәа салаган агәашә шасыркызгы, сашта исыцәталеит, уимоу ацара згәы амыхәо сасык иеипш сыфны рызтынчрахеит.

Сара сыкоуп схәеит, ара ауп сахьыкоу схәеит, аха сыкамзаара иахыццакуаз сымш сымырхуан, сара сымшгы, сымазагы зтацәаху ачқьмацья хәычы ацацха змаз дырхаштын, мчыла ицены иадыртырц иалагеит, уахь итартаз агәы лашьцақәа ирцәыцәаз, ицәалыхмыз, лашара зхылымтцуаз ацәашьы акәын, аха амш шаауаз здыруаз, сара сымшәазеит, сызшаз сгәалашәозар акәхарын. Шака цуазеи сара уи апстазаара Ашәкәы – Бжашла-Бжеиқәа сахьану сыпшаарц сашьтоуижьтеи, аха амазақәа ирымазаз

саниз ашықәсан, амзеи, амши рыпхьазагақәа ахьсымамыз иахкьаны сахьаныз сзымпшааит. Анцәа иныс, уи ашәкәы баргы бшану зхәаз ихәатәы хатданы сеимдалоит уи атахра ансылжжлак. Узтаху ыкамкәа. Иумбазакәа уи апцстазаара иабгьыцыз ушықәсқәа наскьюугаццхьаза, урт абгьыцқәа иуцәыргаз зда цсыхәа уамамыз усқәак урххарц уалагоит, аха азиас уахьзаны иамухьшазеи, ус еихшьалақәак коутцар утаххоит ауп.

Сара аамта хцәахак саларзын, иагьмачзамызт уи аамта. Азиас исцәагаз сзышақәамәа иадыскылоит уи аамта. «Апцсәахагь ма бимгеит» хәа «сөызцәа» ансхьццакуаз аамта, зымәа санхалацәазшәа збаз урт апсымтәқәа зцылаз ацстаа иахьынзаиркәашо ззеилымкааз доухадараа рыцьныш-нап-шәшьыра иархәлоз сымыш иагәылыччоз лашарак са скынза ишаазоз рызгәамтеит. Уимоу, иагьымшәиуаз, иагьымныхәоз ишьахитха игылаз, сара снаскьазгалоз Ан-ныхәафгы лызфымтит, убри акара ицәгьан урт рыпсгьқәеи рымышьтақәеи. Рхы иақәшәааит лхәеит акароуп. Ус ахәтазар, – схәеит саргы, шәироуныхәароу сзымдыруа.

Абас сшааиуаз, жәабақәа фба сымызхьыз урт амшбгьыцқәа 60-тәи абгьыц саадгылт. Уи амш сыдныхәалара злымшаз зегьы срафсны стәлеит урт амш-бгьыцқәа ирныз афыра бызшәа сзыртцаз, сизызырфәа бтал ахьихәаз Аштә. Итабуп схәеит зегьы рзы Аныхәапхьызқәа спызгалаз, Амш лаша зхамтаз Иахь схырхәо... Уи сияхауеит, дсахауеит, убри еихау хамтагы с-60-тәи ашықәс азы акгы сазыпшымызт. Анцәа уиныхәааит схәеит уи апцсәаха сипызгалоз «сөыза» иахьгы схы нарханы, Анцәа диныхәар, саргы синыхәап уи хәа сгәыгуа. Шәеибаныхәала, жәа хынфажәак иааиз дныхәоуп, ифбангы дныхәоуп Ажәа амаа зиркыз. Ирацәахааит Аныхәапхьызқәа!

Инна Аҳашба

АПОЕТИ АБЫЗШӘЕИ

Д.Гәлиә изкны

Сдәықәлеит, сахьцо сзымдырзо,
Сахьцоз изгоз сзымгазо.
Снеиуан тҗхыла ишозар хәә,
Ашаецтә цъара избозар хәә.

Икыдшәаз аецтә сасасуан,
Ацша зымтәә схашәышәуан.
Снеиуан схала сгәашаха,
Амш исхызгаз сзашаха.

Стыс чырчыр хәыч сацәажәон,
Зиас кыдҗкак сахәләшәон.
Избоз цәымзак ахара,
Азә даҕын анахара.

Сацхәә инеиуаз зымцақәә,
Еихәлакьәтәон рымцақәә,
Җбызшәә зәыҕуаз хашьхақәә,
Итчырхызшәә рдашьхәәқәә,

Руапа кәашқәә карыцсон,
Алашбжьқәә еиларыцсон.
Амҕанызаф, исышьтазаз,
Исыхьзон ашәи исышьтеитцаз.

Сбызшәә, схәәә зласхәалоз,
Сыхтыс лакәқәә еиҗазхәалоз

Назгон, атц исзальмго,
Сыфни-сгәреи сналыгәгәо,

Сбызшәа аңыз, ишәасхәароуп,
Ацша знеиуа сшәацхәароуп.
Сеидру нак иахцашьахо,
Харсуп хьтәы лабашьаха.

Сықәымлар амуит ари адгьыл,
Сықәымтыр шамуеипш ғазны.
Избозаргы акала сыңсы адкыл,
Сшыкоугь иара ашка сразны,

Иснымшәеит, санымшәеит, исзымшәеит
Ағнаха, исмырхазгы шәатәхеит.
Сышьта иазынхархәагь сацәымшәеит,
Стынхадамкәа, ишыжәбо, сзатәхеит.

Ацша асыр адгьыл сацәшәоназ,
Сихәон зегь збартаз Анцәа.
Санцшымыз азхытра саршәоназ,
Ұтахеит хәа сыхәхәон сара нтцәа.

Аетцә ҳацәкыдшәеит, ҳаблит хәа,
Амца анакуа хәа сыңшуан.
Дарбан абри адгьыл зышәиз хәа,
Исзымдыруа азәы сизағьуан.

Ашара сапылон харазшәа,
Атцхаҕ са схяаа стәахуан.
Аамта сапысын снаскъазшәа,
Сацхьяка сымға адыркуан.

Ацстазаара саларшәын тәыцны,
Ацәкәырц еипш скыдкьо иаауан.
Ижәытәын сзышьтаз зегь рҕыцны,
Исцәызхъаз схы сыңшаауан.

* * *

Аамта сафытцрак саанагеит иахьанза,
Цэгъеи бзиеи ршьапхыц сафгоуп са скэыкэны.
Сымфасуан уахи-ени, сааит ауп абранза,
Алацкьагагь сафьргеит сара сласаны.

Ацэкэырцкэа сдыршэын, саапшит уа кэаракаф.
Ахахэкэа узырхымсуа сдэы иатцэа хкьан.
Сеитафит аамта ифьыцыз дунеикаф,
Санышэарц сафьзаргь, иузхымгартэ ицэгьан.

Изыгэнаха шэатэыда абастцэкьа сзыдхалаз,
Апшқа инапала иршэарц ианафу?!
Истэым дунеикаф саазгазеи сыркьалан,
Ажэытэтэи сдунеиаф суалкэа аншэатэу?

Игэыпшқан, икэыпшзан саамта, сандэыкэлоз,
Са сеипштцэкьа иажэыма, мамзар инапхоу?
Аамта иаражэхьеит усқан са исыкэлаз.
Са сышьтахь идэыкэлаз, са сеиха иажэхьоу.

Сгэыразра аччапшь амтцэыжэфа сыщэпыртцэан,
Санхалеит уи амфа икэарамфэу адэафы.
Ақэыцьмакэа зтааз сдэы иатцэа цэдыртцэан,
Руубжы гэыткьага аанхеит са сгэафы.

* * *

Асцена ду хақәуп, хахәмаруеит,
Адырхәа иахьдыршәуа алапкәа.
Еилымгеит, хамш хәарчаруеит,
Иарбанушь сеидру хзыхкәа.

Ашыгрынеипш адгьыл еитцалеит,
Хазымкыртә ҳасценагь тшәахеит.
Адсыцкәа ацьныш дихалеит,
Ауафыцкәа афстаа дихәхеит.

Актиорцәа ибафхатәрадоу хәмаруеит,
Ухатцоуп, урыхәапшла, ичха.
Агәыжьгьы иадыртцазаап, икәаруеит,
Хәадахәа зыркәышда, ишәхәа.

Иачхазом ҳадгьыл насыпда
Агәнаха аракәа иакхьеит.
Папи дикәани ирапысда,
Ауахәамағгы рракәа ррахьеит.

Агәнаха ихытцхьоу ҳазмыруа
Ацанағгы апаф атынхеит.
Адсыцкәа дахьыргаз ҳаздыруам,
Хазшаз иф хусқәа збатәхеит.

САРА САКӘЗАМ ИЗЫЗБО

Амшын иалашәаз са сгәыбра,
Ацәкәырц мтқаскәа иркәыкәит.
Цсзык аҳазшәа, стдыс хәыч чыбра
Аршәаа ишасуаз иҗязкит.

Амшын иазәзәаз ахахә кьацкәа
Рыччапшь хьшәашәа саҳауан.
Ацса кьларкәа, еибызхәоз ацсшәа,
Хырхәан рымаҗа сдыркуан.

Ацша ихныкәалоз амшынгы,
Атарчеи мтарсны игьежьюан.
Зышхам ззымтәахыз ацсынкәа,
Сзыцҳарыда хәа ицшаауан...

Са сынтәазшәа баша избаззаап,
Снап ианыртцаз ак батәын.
Гәнаҳа гәартак баша исшәазаап,
Са схазыхәангы ак гатәын.

Сыкан, сыкоуп, нас скалашам,
Уи са сакәзам изызбо.
Сара сакәзам урткәа зхәаша,
Дынхар сышьтахь ак зызхәо.

* * *

Ацсра сеипхызуеит саазкэылаз,
Ацқа цтэазшэа са сызкэылаз,
Сымџа нтэазшэа сызлацоз,
Ацсра схыызсон са сахьцоз.

Анапы санын азын доухак
Анахэта ахаршэны уа ъырхак
Сақэтэан сцарцаз ихияны,
Сымџа ацыхьа иџаџэаны

Ашэткэа рдэы цшзаџ исзыцшыи,
Ацсцаахагы аччара дафыи.
Ицон апкакэа цырны,
Адгьыл шытан ицаџэаны.

Ажэџан цташкэак иркыашьуан,
Сымш антэамтаз сыхьташьуан.
Азы хашькэа убас еишьталон,
Рыдгьыл тызшэа убас ирнаалон,

Урталар нырцэка узцазомызт,
Аарцэтэи умџагы еикэаазомызт.
Арт зегь срымаџаам – смыцхэуп,
Сеыхэа ааиуеит хэа сыцшуп.

* * *

Аетцә рыццышә сықәпсеит,
Акәиц иеипшың, даара ицан.
Исымкыан сгәы аццышә илашәеит,
Иблыз аццышәра ихәтан.

Мра напыла сеикәзырходаз,
Амра шәахәа амца иаҕган.
Мца зыцрамлаз жәак зызхәодаз,
Аццышә ала сымца еикәтқан.

Ацша уазыр гәалак аман,
Сымца зырцәоз напқәаны.
Ацыблыха ажәфан иалан
Етцәак ажәфан зегь былны.

Зхы зымпытқьказ ацша жәылон,
Амца иеисо пхәахә агарц.
Лахь ианымлацыз анылон,
Лахьныцшылаҕ деилагарц.

Зегь ргәаан са срыбжыттуан,
Сзалаломызт ма ртызшәа.
Аетцә ажәфан исцәаныттуан,
Са сырбомызт акашәа.

Ацшандага-пша леиҕеиуан,
Мцахәык мыцәарц еибаркуа.
Аетцә аццышә сацны снейуан,
Пша напыла сыцә-сакуа.

* * *

Напсыргэытдак сангылоуп,
Сычхара злымшо.
Фныкгы сызгылоуп
Ихэлар иахьузымшо...
Ус ртахупаз.
Бзия ишцазбоз адгьыл –
Сыпсытцэкагь азтысхуан.
Бзия избон уи адагь –
Жэларык рзы сыненысхуан.
Ус ахэтоуп хэа збоназ.
Аха...
Са срызгэамтеит.
Мѳак сызныз санызлап,
Сышьтақэагь рцэызлап–
Ус еиха имѳазар.
Салан амца шыра,
Сгэы акэын зегь зхысуаз,
Сыдгьыл –сдоуха ѳыра
Иақэкны зны ианхысуаз,
Ибзиан хык сагаргьы.
Хкэасқба аурт ѳнасын,
Ихамаз зегь агазаап.
Ибзыдаз саркьалк иасын,
Адагэақэа ирахазаап.
Ус ртаххеитаз...
Сдэы иатцэа сыцѳархэа
Скылсын, азқэаѳ сгылоуп.
Аракагь сеидру иуархэо –
Ацлакь ишу сангылоуп,
Азатцэраѳ сапшэыман.

* * *

Амра ашәахәацқәа схынхалан,
Цқы пшзак сшәыртцарц иафын.
Исзымхәоз хяан сгәы акы алан.
Сашәагь тагалан иацшшәын.

Ашәтқәа игәылтцызгы пшшәыдан,
Рычхара анрымаз нархас.
Ашәтқәа тагалан ихъыздан,
Игәакъаз рыцшшәы зыцәнагаз.

Тагалан знышәоз са сакәын,
Аамтакаф ҳаикәшәеитаз уажәы.
Абгъыцқәа зтапсаз сара сгәакәын,
Ацлара иршәызхуаз ркәымжәы.

Аапынра ниақъа ишцазгы,
Еикәшо аеыхәа хынхәуеит.
Абгъыц хәыч сацхәа икашәазгы
Зыцсахша апыткәыр хәыч ииуеит...

Инаскъазгап җазныкгы тагалан,
Аапын аауеит хәа сыцшыз.
Аапынраз ашәтқәа... – сгәы акы алан:
Исархәашт аацнызаргь сшажәыз.

* * *

Ицахъан уи лымышкъа,
Льшәтқәа лыцәахъан.
Ицахъан уи лымышкъа,
Ирхәаша рхәахъан.

Гәык лызтан, агәыхәа –
Изалымсуа ахгы.
Лгәы мыжда азыхәа
Длыдымгылт азәгы.

Ашәтқәа қәыцны илбоназ,
Ихылжәон ичханы.
Агәнахақәа лгоназ
Дрыцан уи дхәаны.

Амца деисон гәагла,
Дшабылуа лбазом.
Дтәын насыцда гәагла,
Гәагла узынхазом.

Илазхәашагь дылмоуит,
Уаә иихәогь лахазом.
Лгәаққәа рхамта лоуит,
Дрыцхаушьаргь лузом.

* * *

Еижъагоуп ацстазаара, еижъагоуп,
Аехыцэгъеипш ағәра ағнаршәоит.
Ацстазаара иалгоугы мѡакоуп,
Егырт зегь ушнеиуа иѣахтәоит.

Гәыгра цхак уқәлан ушнеиуа,
Атакәажә, матапшьқәа зкамчу,
Дықәлоит уи ацха длеиѡеиуа,
Дицәымшәазо хыхь зегь зымчу.

Ицылқоит уи ацха улыцәцаргы,
Цәгьоуроуп, нас, ацъныш дзызку.
Уцхамѡа агәтатқәкьа лзыцтәаргы,
Аныхәеипш убри ауп дыззыцшу.

Итхацъуа ацстазаара мѡасуеит,
Ауаатәыѡса рпеипшқәа злаго.
Мариала азә имѡа данысуеит,
Иеыршыыгоуп еазә ґыц дызлаго.

Шәымтак ацстазаара ихәтоу,
Псеитакра ашәшьыраґ хәхьтәоу,
Хәамта цыпжәаха хәзшатар –
Хәилнахуеит харт ишхәхәтоу.

* * *

Сыкан, сыкоуп, сыказам,
Сышьта ихылогь дыказам.
Сымца сыгехәа азырлашом,
Сытхқәа смырцәа исцәылашон.

Ашәтқәа рыкәа итамзазаз,
Мазак уаха изламзазаз,
Сыхцәы ашлеипш ицәырыгеит,
Рыбгыц хәычқәа зырыгеит.

Ацсра амагра цхьартцәаны,
Шьыбжь анхыхәхәоз сырцәаны,
Ацхыз матәа сзаахәаны,
Сыдгыл тызшәа инаханы,

Цшамфас гара сгаратцан,
Сышьта ихымтца игәаразан.
Лацшык, ускан сзыршанхоз,
Дгыл тызшәа-цәгәа салызгоз,

Напы разқәак сдәылыргон,
Аухәан-схәанқәа срылыргон.
Сыкан, сыкоуп, сыкатцәкьоуп,
Сышьтра змырзуагь дыкатцәкьоуп.

Сжәытәгы сәатәгы дрылахәуп,
Сыгехәа фымцәа дамцахәуп.
Схьымца-сгәымца фыцәазом,
Сгәырғәа нымтцәа сытцәахзом.

Сыкан, сыкоуп, сыкатцәкьоуп.

* * *

Тыцк иахьтынчу ари атэылан
Сашьтан, сшашьтаз скарахоит.
Ишакэхалак хэа сыхьз анылар,
Абгыц хэычгы еидарахоит.

Хахэ рахатэны сатцаларгы,
Фрапа снейрым, схьыднахэап.
Сажэа сашэаз, сымч мхаргы,
Исызхэаша акы аласхэап.

Аеыхацэа рыжэа сашьтам,
Мчыла ацха сықэызтцо.
Сызхылаша баша цшашьтам,
Схала сыцха сықэызго.

Сырзымтазеит са сызлазгы,
Сызлакам ауп ирхэазо.
Абри азыноуп са сызцазгы,
Аухэан-схэанқэа срыламзо.

* * *

Адыңгыла ухәеит хәа –
Сымѡақәа анаркырцу?!
Адыңгыла ухәеит хәа –
Иарбан, мшәан, иҕыцу...

Аамта хылан ашьта –
Са сқынза иаазазаап.
Узыхьзозеи, уашьтаз...
Амѡақәагь нтәазаап.

Ацша хьыс аапсазшәа,
Цсеитакра инауцтәап,
Насгы ус ахәтазшәа,
Зазаха угәы иныкәтәап.

Арѡашқәагь мтцасны,
Ухьаа рыма икәалап,
Абгьыц ѡеижьқәа цасны,
Аацын ҕыц иҕалап.

Маза иуцәырго ишашьтаз,
Уцоит ура урымпытцпраа.
Ацша хьыс иуцтәаз,
Иацәугахьоу ампытцпаа.

Ҙазшаз ашәа иуиҕаз
Уацтан уаргы ушиго
Разхәарыда – иушьтаз –
Ацәгьа-мыцәгьа еизызго.

* * *

Адгьыл агәеисыбжь сарҕыхеит,
Ари амшгы сеидру изакәхо.
Ашәт ақәыц хәычкәа сҕыхеит,
Ацшзара згар хәа иацәшәо.

Ашьхақәа амра анырҕачча,
Рышлара рхаштит зынза.
Ускан са сакәын изхыччоз,
Рыччапшь иажьоз агаза.

Хәхьчарагь иамоуп ахәаа,
Ахызатцә шәарҕыхар кәмлоз.
Адгьыл иазхымгаз ахьаа
Рәашха иахҕәыткьаса ицоз

Шәакәабон, шәҕыхарцаз заа,
Ииаанза зымтәыжәә шәцәыптәоз
Рыцсыцкьақәа роуп нас иахтаа,
Хәрашәан иахҕыһыны ианцоз...

Ашьхақәа иқәыцшыз, са исықәлаз,
Шәахәа-ччала рхьаа ртәахуан.
Адгьыл агәеисыбжь иахтыгәлаз,
Ашамтаз сцәашы пшза збылуан.

* * *

Сгәы итасыршәын агәырға,
Атың цәгәя ианаалейт.
Амахә хыстәән агылға,
Абгың җыңқәә җалеит.

Амшқәарҗ атыхқәә стәахын,
Урт зынза еинаалом.
Сымца ахеиҗәкра саҗын,
Абажә амца ацралом.

Азыхь, инытцаба ицахьаз,
Сашьтан җың еитдысхырц.
Тыскгы зашәәқәә нтәахьаз,
Шәала ашәә аҗысхырц.

Арғаш ацдхьқәә кәшәаны,
Ғеисыңқәә кәашк нсыжьырц.
Амшын лыхәтала иттаны,
Мшыни җбеи еиусыжьырц.

Амца иаларшәу са сгәы,
Гәырғеи хәаи зтәтәоу,
Сықәнархазаргь зны агәы,
Сацәшәаны сышқатәо.

* * *

Алашбжькэа атцх дрысуан,
Арбагъкэа зегъ еикэхэацэон.
Ашаецэа амѡа ианысуан,
Атцх наскъазгоз амза ччон.

Амѡа дыкэын ныкэаѡ хагак,
Рашыла адгъыл дакэшан дцарц.
Ацха злихуаз амзырхэага
Дыкэлан, жэѡанахэгъы днаскъарц.

Маза ицэызхэоз нацха цшалас,
Ирашь иацыѡлон дыхнатырц.
Дгъыл ианымшэаз дгъыл иагэалаз
Назгоз, агэашэкэа изанартырц.

Блышьтан ускан жэѡан ианѡылаз,
Етэа кыдшэа иныжьны ицаз.
Хныкэаѡ рашыла зышьта дхылаз
Мра мѡа икэлаз, аха ишэаз.

Саркыа лыхны амш шкэакэа
Ихнымхэуаз цыххаа икацсон.
Хныкэаѡ хага игэра мгакэа
Мра мѡа сныкэлан кыр снаскъон.

* * *

Аптазаара ахаа схытны снаскьон,
Избоз сызхомызт, исзымбоз сацәшәон.
Аамта-еыџ ццышә сақәтәарц сахьзон,
Иахьзашаз сабаказ, баша схи зжьон.

Сашьтан сызқәйтмыз, избаша збом,
Сәыхәа сзыхьязгьы џраца сазгом.
Арахьи уахьи срыбжьоуп сеиқәкьашо,
Иахьзымхаз сыцсы-цкьа зегьы инархьыгзо.

Схәыцрақәа ирцәызгоз дунеикгьы сызбан,
Нхашьак насзамтеит арака, избан?!
Сгәыграқәа рымца ашышьыхәа итаауан,
Биракьтцас ишьтыхны, итцүазеи, саауан.

Иабантәи, ианбантәи са сзын имазан,
Ицозгьы иаауазгьы хәмаррак ҳағзан.
Ҳхьызтуаз асцена ҳақәларц ҳағын,
Ҳамџазгоз дахьыччо агәашәәґ дыцшын.

Аччабжь сарғыхон сахьгылаз уажәы,
Пцхәыск илшәыртцарц иағын акәымжәы.
Рышьтахь сахьгылаз сара сыцхашьон,
Ҳабакоу, ҳабацо – сыхәхәаргьы стаххон.

АУАҒЫ ЦҚБА

Ихашья ипсышыоуп, ауағыцқба дыхәжәоит,
Апстазаарае ус ауп, зхәы ацәызгаз деикәхоит.
Ауағы цқба идунеи хәыч даґоуп дымшәазо,
Ихәычызаргь идунеи цшза дахуп дымтәазо.

Амға дызнугы азхьамцш аныршоуп,
Идунеи хәыч ифниго зегы ирхьыгзоуп.
Ибахчае игәылцуа ашәтқәа еакуп,
Рыцшшәытқәкьа ухнахуеит, рыффы хаа гәыкуп.

Сас тыцуп, ифныка имфахыцуеит зегы,
Ихәытқәкьа изынрыжьюам ауағы раз уеизгы.
Ауағы раз игәыцқбагы ифнашәеипш иаркзам,
Игәы цқба ицәталоит иара дызтахзам.

Гәнаҳашәк изнаргоит афныка ицәаауа,
Игәыцқба интысуеит ирцәызыз пшаауа.
Ихашья ипсышыоуп, ауағы раз дыхәжәоит,
Уа узынгы, са сзынгы, ихазынгы дцәәгәоит.

Афстаа дикәшоит, дафыстаан дкаитцарц,
Афстаацәа рчара агәтатқәкьа диртәарц,
Ифны цқба, игәы цқба, ипсы цқба ркьашьюеит,
Рфы хәымга идыржәуеит, рчагьа дашьюеит.

Акат дызтаркыз мац-мац иадыркуеит.
Ауағы цқба, апсы цқба игәы цқба итиуеит.
Адгьыл иеажәкыз, иззымхо цқбара,
Ахрае итхацьырц иафьзаап дара...

Гәыгра мацароуп, иухәтам узгазом,
Гәнаҳа зырҳазгы имшәар калазом.

* * *

Мѡакы сықәлеит иахьцатәымыз,
Мазак схәзаап иахьхәатәымыз.
Сыцстазаара баша ихәмарган,
Сатахымхеит цъара снарган.

Лак ахьсеишуаз сымѡахьтцит,
Иахьылакәыз цъара схьтцит.
Изыхәтамыз ацсшәа иасхәеит,
Истахзамкәа саргы цасхәа.

Ѣыстаа чарак сахатәеит,
Гәымха чыскгы сыблакьеит.
Шәтык аахьыцтәар қәыцк иауамызт,
Азын гәашәәҫ ушьта ихьтамыз.

Сыгәгы сыхьуан, ихахьан,
Баша ишпызжәоз иаацсахьан.
Дгьылк санхалеит са сзанымшәо,
Мци царшеии уаѡ дацәымшәо.

Уасеи қәыцьмеи еиманы,
Хашта иахьталаз сасцәаны,
Ара истыпым хәа сыхәхәон,
Сымш амтцәыжәѡақәа цытцәтәон.

Дгьыл сатәымызт шьта сара,
Стыц сахьтцхьан ҫацьара.
Мѡак санытцырц иахьцатәымыз,
Мцык сымхәарцаз иахьхәатәымыз,

Цша бызшәала исмаҳауаз,
Сахьцоз сархәеит санаауаз.
Шәара шәныжьны сцар стахьымызт,
Аха игәастеит – са сышәхьымызт.

Доуха зцэызыз – шэызбазом,
Шэыехэа икьа́таз шэарцхазом.
Ишэ́хэо башоуп санцалак,
Фыстааи-цъныши шэыргалап.

Сы́кан, сы́казам шэа шэ́фы,
Саанагазаргъ ус́кан сёы.
Снап ианитцаз еилсыргеит,
Амѡа ахьсы́таз сёы сагеит.

АШЫҒА

Саауан сара уи амға санылан,
Дунеик атдыхәан ииз, изызхаз.
Шыжьыказ, амра ангылоз сғагылан,
Дгыыл атдыхәан, мазажәак заҳаз.

Сатқан еидарак шытатцашья наузамто,
Азхьамцшеипш иназгон, сыцсеипш исыхьчон.
Сыкамьзт сыдгыыл ахьяа сызгәамто,
Сыдгыыл ахьяа, сахьцозгьы исыхьзон.

Кәәц хәычны избартан ахсаала сызнылаз,
Уаалаган ианухыр амуа, иауа,
Имышьта сықәшәоу рацхьаза испылаз,
Дыказам уаха са сышьтахь иаауа.

Ахатгәынқәа ирызныжьбу сахьиз ари атәыла,
Алакәкәа рфырхацәа, ртәыла иґахо,
Сшәыцқоуп шәахьықоу хшыґола, нас гәыла,
Иарбан арақа, нас, сеидру исырххо.

Сгәырғазгьы сшәәцгьы арақоуп иахьықоу,
Лагамтоуп, интцәамтоуп сгәы ахсаалаґ инхоит,
Бгьыц хәычык шәәзцаа, иахәоит са сахьықоу,
Икьатахьоу сымца арақагь сарцхоит.

Сзанымсзеит уи амға, баша иснарбозаргь,
Иахьанзагь санылан сгәәкха саауеит.
Ацшацәгьа саапын атцлақәа аршәшәозаргь,
Аамтеикәшара иеьжәло азә диуеит.

Данылап уи амға зныкыр сызнысхьаз,
Сышьтақәа ибозар хәа дсышьтаз деимдо.
Идыруаз са сқынза ари амға ианысхьаз
Рышьта сымбазар хәа иахьанзагь сышшәо.

АГЭНАҲА

Уархалк каршэны ирыртэз цыыршыан,
Шьюук асценахь иааскьяцэон.
Ацстазаара иалаз цыршэан,
Инкахэыцуа шьюук аатэон.

Ампыл рыман шьюук аабжьалон,
Амба а́кынза ицозшэа збоз.
Аухэан-схэанқәа цэгъа дырнаалон,
Зфәреи зажәреи шыта еихъзоз.

Дымхэыцзакәа қәра дук налгеит,
Зыхъз зышэшьыраф инхазаз.
Ҷы надизак ацхьахә артеит,
Аеыџқәа еивасны зны ианцаз.

Ахъз иртеит, хъзыда и́каз.
Зыжәла зцэызхъаз ицшаауан.
Ахшыџ иртеит дара ирзы́каз,
Акәышқәа ртыцахь илбаауан.

Адардха ахшәазшэа аамта неиуан,
Ахэыла рыцтас ханташэо.
Абырг кәыш иаштафы длеиџеиуан,
Игэы ахънеиуа ишьамхы мцо.

Амра кыдын, амза кыдын,
Аетцә рыцқәагь афышәшэон.
Исызгәамтоз харак сыдын,
Гэнаҳак згазар хәа сацәшэон.

* * *

Ашәыр ҫырхит иҫалаанза,
Ашәтыц хырҫәеит, импытзац.
Ахыыз ирҫеит рычкәын диаанза,
Ашара иаҫылеит, имшазац.

Кыр иеизыргеит ухәан-схәанқәа,
Дагьалырхит Астыпҫа.
Идырҫыцыз аҫсуа нбанқәа
Гәныргеит иаҫхьоз ианраха.

Аеыџ дақәтәеит еадаз ҫыызшьаз,
Дама инеиуеит итҫьаны.
Иеирдагәеит ағәра еиҫызшьыз,
Аҫхьахә дахәоит дкаианы.

Араҫа иҫырхызгыы каканхеит,
Амыргәыл тамагь еиҫәеит.
Рҫаџ башазак дынҫьнырхеит,
Ктиорк дхақьымха днадырҫәеит.

Ақәыц шәтыртәуеит ирҫахызар,
Ашәт – иҫало мыркаҫьуп.
Иргәамҫхо азә ихьз ахызар,
Баҫак ҫыххаа ишьҫатҫәтәуп.

Арма-гьырма хҫоит ашьшьықәа
Газеи-кәыши ҳаилаџы.
Игәы камыжкәа аказықәа
Аџтәы дашьҫоуп
Ашәкәыџы.

* * *

Тэылак ыќан са сахъыз,
Зызбахэ ыќам, зынза ицсыз.
Алакэќа рхан хэыч – сахъынхоз,
Цсраенынза истынхоз.
Адгъыл сыќэлан зны сахъцаз,
Рацхъа аныќэашъа сзыртцаз...
Сдэы-иатцэара счабра каршэ,
Зынза икыдыстцаз сыонашэ.
Ара сыќан сеизганы,
Срызтаз дарбан сша-шаны?!
Азыхъ-цшъа араќа са сахэон,
Азаќкэажэ аныќэашъа слыртцон.
Иќазамызт ара тызшэак,
Ацсаа ирхэон убас ашэак,
Ашьыжь иаман ыыхтацсас,
Сара сзыхэа кыр иацсас.
Абартќаа исыртан ахэатэы,
Саргъы исхэарц сафуп акы.

* * *

Ииасхъаз мѳасѳык дхынхэын,
‘Фыцны дахѳааит дсасны.
Исымжэыз рыжэтэык сашьын,
Адгьыл санхалеит сѳацэны.

Хынхэышыа змазам аамѳакы,
Сахьѳэуо снатэоит мазала.
Мзышэак имхэарц сара стэы,
Амѳасѳы мацк уццакла,

Сызнымшэаз адгьыл уаѳшла, –
Сызфьѳѳэѳкѳаз ѳеила ибатэуп,
Иамур, ѳазнык ухынхэла,
Иашазаргь, аиаша хэатэуп.

Сдунеи хэыѳ амѳа зыѳрасыз,
Салга хэа сухэазом мап.
Сышьѳаѳэа гэамѳакэа имѳасыз,
Сашэа умахаргьы калап.

Еиѳхэоит усѳан уакьымсыр,
Ашэа иумахэз узхэазом.
Уаѳхьаѳа инеиуа уиаѳымсын,
Амѳасѳы иѳазгьы дхынхэзом.

АЕАДАХӘА АУАСИАТ

Акы хәа атыша интасыршәит
Иацтәи амш, сыхәцәырххо.
Етцәак сеимхәыц иахасыршәит,
Сымш цырақәа цхьазо.

Аамта ахыцқәа сырхынҳалан,
Сгәазто азә дықазар, сеимдон.
Ахәа идыршәыиз са сгәы иалан,
Ауаа царшеиқәа ақхьа ицон.

Рыхьыз наргон еада иала,
Ирымазамкәа идырҳахьаз.
Ных, хәрқәатцып дара ртәала
Иргап раамта идырҳахьаз.

Акызатцәык, рышьта ихыртцоит,
Еилымгақәак аазаны.
Рыхьз аныхны еитаныртцоит,
Исзыхгом абриак баны.

Ихысхысуеит аеада-хәа,
Аатцәа иатцоуп ахьз зтоу.
– Шәызсыхәозар цъара шәсыхәа,
Ицсра жәбааит уаха злоу–

Сгәы иқәыџуан уасиатны
Аеадахәа абжыи игаз.
Ухысхыла угәы рахатны,
Узшоу ухаштма, уара интәаз!

* * *

Аамта исыщәдуз шытысхын, исзымгеит,
Шытатцашья назмамоуп, сцарггы сызцом.
Сеикануа сыказма, быбыцны сазымбеит,
Аццышә хыблаахеипш цшакггы сазгом.
Сымышқәа аркыаҕуан икәышмыз сыхшыҕггы,
Сызтәымыз дунеикаҕе, избон, шыта смыцхәын,
Ағәра сымпытқкьон аамта – са сөыҕггы,
Скахар игәыргъозггы сацхьака ипшын.
Сгәы ахәрақәа еипысшырын, ашәала
исзыргъозтггы,
Ибакоу, ахәрашәа зынзаск исызхәом.

Хәашья назмамоуп, инхаз ихазхәозтггы,
Исхәазггы нсыжьюеит, уахь акггы згом.
Гәаташья змамоуп сахьыказ, сахьцозггы,
Амш иацшшәызггы блак иабазом.
Ицъашәшьарын исхәашаз, мачзак сахьзаттггы,
Ибакоу, асаркьал бжы зеггы ираҳазом.

* * *

Ацсра захьзу хзымцазеит,
Адгьыл ньжъны хзымцазеит.
Хзакәу адгьыл иаламзеит,
Хазмарамгьы хайџазеит,
Ацшра азэгьы ихалшазом,
Иахәтам згазгьы ииџазом.
Азә иа итәала дхатәразоуп,
Ихәтам, иџам дашьџацоуп.
Амц лазџазгьы иифозеи,
Збызшәа зџырхыз иихәазеи.
Ашәа ззымхәо – далагар,
Иџәажәо иажәа далахар,
Аамџа баша ингылазом,
Амши атџхи еиџылазом.
Умч зықәхаша шуанашьоу
Угәгьы уазџаа, иуанахәап.
Адгьыл амчра гәәџатәуп,
Хазшаз иихәаз шаџатәуп.

СХЫНХӘЫП САРА СЫШЫТАХЬКА

Схынхәып сара сышытахька,
Саҗхьяка мөа збом.
Сшәыхәоит, уаха шәсыштыамлан,
Сахьымцаша сшәызгом.

Сышытахь икан сгәыграқәа,
Схан дукәа руасхыр.
Издыруада, сзымцакәа
Сышытахька схынхәыр:

Схәычра лакәкәа зымцакәа,
Рлакә цаҗха сдыркып.
Избап уака сышытақәа,
Слакә цәашьқәа асыркып.

Сәы кәадырқәа хагаха,
Рымтцәыжәоақәа адыртып.
Сшәыхәоит, шәыспырхагамхан,
Жәәанахьгы сыпрып.

Лакә дунеик сәтаахьан,
Уантәи ауп сшаауа.
Сыргәалашәап – сеитаахьан,
Сшәыштыан сыҗшаауа.

Аду тызшәа сналазып,
Баагы-цсгы идырххо.
Аду маҗәа снаалазом,
Сыкам иагысырхо.

Сышытахькоуп сахьыкоу,
Саҗхьяка збазом.

Адуцэа ртэылаҕ икоу,
Аду тызшэа нцэазом.

Схынхэып сара сышытахька,
Сацхьака мѳа збом.
Сшэыхэоит, уахыгы шэсышьтамлан,
Аду тэылаҕ сзынхом.

АСАРКЪАЛҚӘА

Атәтәә иасуеит асаркълқәә, шәазырфы,
Асаркълқәә идырдагәаз шақафыда, шақафы!
Адгьыл кара шпадыркарей, шьта имыцхәуп,
Асаркълқәә рыбжьы гарцаз ахәхәара иәеуп.

Измахада ма изахада артәәа игоз рыбжьы?
Амра ангылоз, амра иацгылон шьыжьы.
Шәартак ааргомашь, сыгәжәажәоит, исахаит.
Асаркълалаф абыз кнаха шәартазаап, шәмахаи.

Асаркълқәә, асаркълқәә, асаркълқәә
сырхәәеуеит,
Атх иалыфны, сдырфыхоит, иццакуеит,
Абыз кнаха шәаламкьысын, абаацсы,
Иамшәар алшоит ишәызгәамтар, шәааласы.

Асаркълқәә рыбз кнахауп бжьыс ирхоу,
Изаҳазгьы измаҳазгьы рыдгьыл цсыс иахоу.
Апсзы анықәфыз ари адгьыл, рыбжьы гон.
Хабз хәыхны адәы ханықәыз – ихәацәон.

Асаркълқәә, асаркълқәә, хгәы зыжьжьоз,
Зыбжьы еицазкуаз асаркълқәә, зны хазжьоз...
Асаркълқәә рыбжьы ааеуеит, шәазырфы,
Асаркълқәә идырдагәаз шақафыда, шақафы!

* * *

Ашьыжь шара, алацкъагеипш,
Атх кэыкэны ишьтанатцеит.
Амра ашэахэа ацшандагеипш
Сцарда асахьақэа аннатцеит.
Сыцэа ацхызқэа ирыта сфыхеит,
Мшык, сасы мыш хэа исыхьзон.
Ацшандага царда снахеит,
Амш, схышэ лаша иахьыкэкэон.
Шьыжьза исытоу хамтоуп амш,
Хазшаз иасхэоит: Итабуп!
Сахьигзарц уахагь фамш,
Амза иизгьы жэџан иаркуп.
Сықэыз адгьыл са смыцхэымкэа,
Сыхшыџ иақэшэо сгэатагьы.
Шэахьцо сшэыцлом сышэтахымкэа,
Сахьцо шэсышьтамлан шэаргьы.

АХЫСЫБЖЬ

*Аңсны Афырхайҕа Виачеслав
Бганба игәалашәара иазкуп*

Ахысыбжь еимырдеит атҕи ашамтеи.
Афырхатҕа дартынчырц, инапала итырҕкыаз
Абҕьар, ршахатын игәалеи ицсымтеи,
Атҕыхәтәантәи иажәагь иароуп изаҳаз.

Ахызатҕе ианнахит ицстазаара абҕьыцқәа,
Дунеи тшәак иазымкыз, зхьаа зцыпсыз.
Ицстазаара абҕьыцқәа, изирхәашаз
аҕьыцқәа,
Ииз ифырхатқан, ифырхатқангы ицсыз.

Ақәылаф ихызатҕе иацәиғаз игәатҕа
Инапала изпитцәеи, ахатҕа дзықәшәеи?!
Ихәыз инапала уи абҕьар данатҕа,
Иҕьыцхама ихьаа, ихы ашҕа изирхеи?

Атҕыхәтәантәи иажәа атзамцқәа ирахама,
Ацшатлакә ҕназма ма даныпсуаз?
Ашьхақәа ирҕьығыз анығбжь иагама,
Ацсра абла дтацшхьане, еиҕа дзазхьуаз?

Ацша лас мтҕасып иахәарцаз игәала,
Ашьапы аҕа, анапы аҕа ирхысып адәқәа.
Иеиҕеиҕап, инеиҕап дасу иара итәала,
Ихьааха ирталап итынчым агәқәа.

Фырхатҕак ицстазаара зқәитҕаз ҳа ҳаума,
Ғ-цсрак ирыбжьазыз, иахцәиғаз ҳаҕа.

Адгьыл гәатцәажәпа иачхаз ари аума,
Изхьаау ҳа ҳами иахбарцаз, аха...

Ицаз иара иакәзам – хгәыгрупп, ҳагәтыхоуп,
Иихәаз, изымхәаз еидкыла изитаз.
Абцъар иткьазгы, итеитцаз хгәацеьхоуп,
Хьаак назтамлаз, ажәала изеихәаз.

* * *

Стызшэацэгъан сықәхеит ари адгьыл,
Самаабит, са сакәхап изхароу.
Сагышәыхәом: срыцқашәшьа, шәсыдгыл,
Сахьзозар, зны исыхьызгьы схәароуп.

Санитцәкьа сыздыруам, уи акәхап
Гъангъашрак изсымтеит зынза аиуа.
Са схызатцәык сымч анақәха,
Сыказам шәааигәара снейуа.

Аамталоуп ари адгьыл хшанугьы,
Ахәмарра сылшом, шәысмыхәан.
Хазшаз зегь ибартоуп, – хазфугьы,
Икалозар, чанказ шәимыхәан.

Слейшәа цәгьазамкәа идырцәгьейт,
Асценахь сызнейуам шәахыкәу.
Хазламзас аамта аҕарыцәгьейт,
Хуалқәа хзашәамашь, ианбыкәу?

Азатцәра ҕеимызт ахаан.
Уиашара атыцгьы тшәахозаап,
Ашьтахьшәа исархәейт иахаану,
Ашьыцра ауафы дтанархозаап.

Аамталоуп ари адгьыл хшанугьы,
Ахәмарра сылшом, шәысмыхәан.
Хазшаз зегь ибартоуп, – хазфугьы,
Икалозар, чанказ шәимыхәан.

* * *

Имазоуп санизггы,
Имазоуп сыцсра.
Имазоуп сызҕызыггы,
Сычхара антцәара.

Сашәа мчыда нафзом,
Сара сҕы инхеит.
Асаркьалггы кафзом,
Абыз затцә археит.

Сыбжыы ицаз хынхәырггы,
Сбызшәа раҳазом.
Акәараг дырхәырггы,
Сыхәда иахашәазом.

Изиҕаз ҳа ҳакәын,
Дақәныхәан ҳазқәу.
Изеипшахтәыз лакәын,
Изычхару ҳазҕәу?!

САРА СТӘЫ

Сқбаадқәа шәрыламлан сыңсыр,
Ирхәо усғыы ишәаҳазом.
Сқбаадқәа ирхәаша сызқыр,
Сызгаз схбаа шәсырҳазом.

Иаңхьо дзыкалар мышкы,
Мцык дыржьар стахзам.
Уаҭ изгәамтазаз са стәы,
Сышьтаҳьгыы ихәатәзам.

АЗАТЦӘРА

Сзатцәын саниуазгы,
Санцсуагы сзатцәуп.
Исыщын санџуазгы,
Сақәытцыргы ҳаицуп.

Акы сацәшәон шәатәымзаргь,
Сыршәтомызт азәгы.
Сцон цәара ицатәымзаргь,
Сцагы сымцагы

Еицшың шьоук рзыхәа,
Рыбла схыслон, стцәын,
Стызшәан еснагь азыхәа,
Стызшәа аршара иафәын.

Смыцхәын са сахнеилак,
Рышьтахька сынхон.
Салартцон рхеилак,
Исымбаши збон.

Сзатцәын уака, арака,
Сиқәшәазом азәгы,
Ирхәаша саныкам
Схәыцуашәа саргы.

Сызатцәра саргәашан,
Срылоуп смыгханы.
Схы сыргәақуан баша,
Сыцсуеит сзатцәханы.

САРА АРТҚӘА СЫЛАЗОМ

Сара шыта сзынгылазом,
Схынхәны шәа сзышәпылазом.
Сымға ақдыжәкәә анахалоит,
Ацьныш-цсымтәкәә сґахалоит.
Сзытґхо сымца еикәылазом,
Кахґы лцәажәа сылазом.
Қьачақь хәычык дхахаза,
Лыхьз иґказам дґахазан,
Илхәо илуа хы амамкәа
Хәкәхан, лыда дхамамкәа
Хәґоушәа, дуалуашон,
Напқәак реинґьябжь дацкәашон.
Зхы зцәызхьаз дашьґартґан,
Ихо-итґгәо ишьґазан.
Каби-хәыли дрыґартґан,
Цсыкья-лажәкәак ишьґартґан,
Мгәала иус иреиуашәа,
Дааиуеит ус, иееиуатәшәа.
Сара артқәа сылазом,
Схынхәны шәа сзышәпылазом.
Пхәыск ачанқәа ирыхозґы,
Шьюuky ирымаз ныхасґы,
Ахаґшьәажәеипш дгәаґаза,
Ацәґья-мыцәґья деиґаза,
Леыхацәа еипхеибатґо,
Еиґахауа, ибґеибатґо,
Дызтәыґтәґьюуґы дрыламзо,
Зегьы атәы нарылатґо...
Абарт рыла уабанзаґо,

Кәтыкґы акәтаґь абанзаґо.
Сара артқәа сылазом,
Срыцны азәґы сиґылазом.

* * *

Атцаа таңысыын, азы атца стапшит.
Уака сызнымиац дунеи ғыцк аапшит.
Атциаакәа ахьта зычхарц зтаххаз,
Аехәа иехәатәоушәа атцаа иарцхаз,
Ипыршәаз дунеикаҕ инхон еиқәышәшәа,
Адгьыл аҕы икоу рымбацызт тызшәа.
Ацсызқәа зызнеиуаз хтынрас ишьаны,
Ҡышыак ноузамто, иузымхәо ашәаны,
Сҕапхьа иссирыз тәылак аатуан,
Адгьылаҕ иказ арахь истәахуан.
Атциааи ацсызи арака еизшан,
Ихьзыдаз ртәылагь оумала ицшзан.
Атцаа иардысыз ашыыцра тахон,
Ацсызқәеи атциааи убриала еиқәхон.
Атциааи ацсызи азы атқан инхон,
Тәыла ссирк иакәшәаз, сыхпазар стаххон.

* * *

Ацша иоутар имцанарсуан,
Ихъз убриакара иласын.
Цѣѡанкеицш днаганы дадырсуан,
Икамхарц уи цъара иарктѣын.
Ахахѣ тарыцсеит иахътарсыз,
Нас лахтымла иржѣагѣеит.
Изтамгылеит атцла ахъарсыз,
Цшамѡаск итцхѣан ирцѣагѣеит.
Шѣаанѣас, рхѣеит, акы здырқѣоз,
Алтцла ахаан цѣѡанра азуам.
Аха ируазма иѣы зкѣадырқѣоз,
Дадырсыроуп, шытак ируам.
Еилацѣажѣеит хшыѡ ду наѣан,
Даргъ ирыхѣоз ак збатѣын.
Дахърыхѣашаз зегъ азгѣатан,
Дарстѣын, насгъы дыхъчатѣын.
Ахъыз тызго цароуп икоу,
Излауала ак цшаатѣуп.
Шѣрышьталароуп досу ишѣзыкоу,
Насгъы, иасны дырѣхѣатѣуп.
Сеимак-еиѣакны сшѣызѡагар,
Ихъз биракха ишѣсырбап.
Шьоук исзырѣаргъы ахага,
Дырѣегъ хамтак шызго рбап.
Уаса гѣартак еилацалан,
Инеицон аѣьныш еизцаны,
Хазшаз иитѣыз хакѣацалан
Хрыман хгѣыжѣла харганы.
Зыѡнаштѣѣы чагъа ззымѣац,
Хъмызгъык иатцаз ауаѡ кѣаш,
Диддырсылеит цшак дазымгарц,
Згѣы зегъ тырѣаахъяз акѣаш.

* * *

Дәык атдыхәан рашьк кьыркьыруан,
Ацша ҕыжәла апрыцәқәа ацон.
Рашьк кьыркьыруан, ак хнардыруан.
Амза ахыцгы етцәак аҕкьон.

Иҕыцыз ыырак жәван ианылон,
Адгьыл жьакца ақәа ахьыкәкәон.
Ашәтқәа ртыцаҕ қәыцқәак гылон,
Атх иҕажәкызгы шарккон.

Зшәара иеишуаз лак аацсазаап,
Аарла иаафуан уажә абжы.
Атх лакәқәа ашара иаршәазаап,
Рыцсы рхахауан шыжы.

Излагамыз усқәак срыцны,
Сынталон амш агәашә иатыз.
Даеазныкгы ажәйтәра рҕыцны,
Схәычра саццон иахьцатәыз.

Ныфбжык аафуан имеихсыгьуаз,
Рхьышьтрахь хәыцрақәак гьежьуан.
Сгәатдан ахәреипш зышьта нзыжьуаз,
Дара еикәхарцаз са сыршыуан.

* * *

Ашара, инкаршэны ачабра шкэакэа,
Мра рахэыцла ирысны ицон.
Адгбыл гара агэра мгакэа,
Ацша гара амтцэыжэа акъон.

Дгбыл иазхаша ччапшь азназгоз,
Зыцсы ааитазкыз Амра ччон.
Амш ахтыскэа рхэаа еилазгоз,
Цьанат бахчае ицсы ишьон.

Дызкэитым ауп уи дызкысуа,
Еизигоит ашхам ишаларц.
Дышэиуп Ацъныш имэа ианысуа,
Ашэи анигоит дыршэиларц.

Ашэт агэытцак Амш иуцыло,
Хтыси гэнахаи урыцэнагарц.
Ацъныш дыэуа ушьта дхылоит,
Амш дацысны уа духьзарц.

Изтахыда ускан уашэа,
Ашэт иагэытцшэап апыткэыр.
Атцх иеипшхап умш хьшэашэа,
Ацъныш умэақэа аиркыр.

Ицсы рзишап гэы ҳарамраа,
Ҳазшаз иеиканра дахьзарц.
Иахаиршэырц ажээан Амра
Ацта еикэарақэа – илашьцарц.

Ацъныш ицларц ихысхысуа,
Шьыц-Ҳарамраа рашэа ихэон.

Даргы абаказ иажәа иахысуа,
Ишхам чаҕыа зегь арчон.

Амш шкәакәан Атцх еиқәараз,
Ашәт рффы-хаала икәазон.
Аңыныш зымтәа шхам иаркараз,
Ишхам чаҕыа ашыа аҕыкәкәон.

* * *

Сылапш рхысит нахъхьиза,
Адстхәа хәыч ажәфан зкьашьыз,
Апкәкәа сөыжәлар сызхьымзоз,
Зышьтақәа ажәфан ианыз.

Ашьхақәа аика ирхагылаз,
Жәра зқәымыз тацара зуаз.
Ифырхатцаха адыд иапылоз,
Атцлақәа, ишгылаз ицсуаз.

Ахарфаә абқәа ишанхалаз,
Абчарах Ажәеипшьаа идырчаз.
Гәында-пшза лөыхәа ахьағалаз,
Хмыч-хәаша зны дахьтаһаз...

Слымха итафәеит, еихсыңуам,
Ахрашәа ахра иағәһаз.
Ахәрашәа ззырхәаз егыхьуам,
Итаһазгы Ашәа зтынһаз...

Сахьгылоу акәзам сахьыкоу,
Ашьхақәа срықәуп сеимдо.
Срыцуп сыззыкоу, исзыкоу,
Исышьтало, иудыруаз сахьцо.

АРҘАШ ХЫШХЫТҘЕИПШ...

Никәлә Кәйһниә изкны

Сыбзиабара ушәыстҗан, оумашәатҗәкә
иунаәлеит,
Сгәы итҗытҗуаз шәәхәәцла исҗеит снатәаны.
АрҘаш хышхытҗәеипш сгәатҗа исыҗәҗәлеит,
Ахьшь еипш ишьҗасын, сгәы агеит итҗәаны.
Ухьз назхыстҗаз атәыла пшза схәыҗит,
Ашәтҗәәгь еитасҗан, ишәтҗеит ипшзаны.
Псаатәшәә хәиҗыпрын ахәы хәрак ххытҗит,
Ашәә хаак еиҗаххәеит ахәы-пшзаҗә хтәаны.
Амра ашәәхәә хаа иалхыз гәыргьынны,
Ахә кәәпра иахахтҗон уаргы саргы хзыхьчоз,
Иушәыстҗаз сыбзиабара шьтҗыхзан иакын уи,
Лашарак ахылтҗуан дунеи дук иахьзоз.

* * *

Сгәатца итыџуа ашәәқәа цыра-цырала
иыџәшәон,
Уара иузыскуаз ажәәқәа, срышьтазан, сеимдон.
Ахра ика сасасуан, сацхьон акацқац:
–Уаџ изымхәац ажәәқәа сытџоухәар џалап.
Ирбжьџьоз ахра ихагаха, ацшатлакә сазтцалал,
Ахра аныџбжь дагәаха, ашьтахьџа ихынхәлап,
Аштәт гәыгекаага исытцәхәа, умаза сыртца,
Апытџәыр узгәылатәаз иоухәаз, узлацәца.
Аетцә, сныха қәырақәа, сашәәқәа рыххьа,
Шәылабжьышқәа ирылысххьейт жәџанахьтәи
схәахьа.

Амш ашара сеиџазон – ашкәәкәа сышәтца,
Сымш изыскуа ажәәқәа шызышыша сыртца.
Амца кәицқәа срылалан, абылшьа сдыртцейт,
Атцх агәы сагәылалан, ашамтанза сназейт.
Абас еизызган цырала, сажәәқәа пытлон.
Рытцда цтцәазшәа акакала сыхәда иахышәшәон.
Уаха хәашьа сзамтәкәа, уара уахь сауан.
Уара иузыскшаз ажәәқәа ухаҫа иуцшауан.

* * *

Атдх схызгеит сгәы рахәымкәә,
Ашбыжь сгылеит схьамтаны.
Сеиҥапылеит мшыкгы стәымкәә,
Тдхык сызнымшәазгы ршаны.

Схышә ихытдыз амырхәага
Ума успылеит уччаны.
Сыҥсы ҥазтцо уара, схага,
Сымш иацу ишәахәаны.

* * *

Аетдәәқәә срыцлашон,
Атцх анытцәцаз.
Амза ашамтаз сацташәон,
Сашәәқәә анынтцәоз.
Атцла бҕыцқәә ҕысыкәшәон,
Аацынра ансыцәцоз.
Ашәтыц кәашқәә срацәажәон,
Зыблақәә тыцхоз.
Сдәыш ианызлаз сышьтақәә,
Сыччапшь ртацсан.
Сымоа абаказ, сышьтахька
Агәнаха рацәан.
Адгьыл сықәын сгәашаха,
Мшы уаарак саған.
Сыцстазаара зрашашаз
Сыкәыршан итәан.
Шыыцра калткгы сныцтаркуан,
Рыбла хәымга схын.
Сыдгьыл ахра сымаркуан,
Сымбара ртахын.
Ҙазшаз схышә ихы ылакуа,
Сныхәара даҕын.
Адсы хәымга исхылапшуа,
Агәнаха аршәатәын.

* * *

Сымцахә сырцәарым снапала,
Иахьцатәымыз знык санца.
Амџа сықәын, сықәхеит схала,
Аамта сеисахт – Агаза.

Кәышра змыхәо, дырра ахьзымцо,
Тыцкгы тәартас икастцан.
Накгы сзымцо, аракагь сзымтәо,
Сгәы насымкба ипыххаа ишьтан.

Амш сыман сара еидарас,
Ихәлар атцх сзыршазом.
Скыдыртцазшәа цъара цәкьбарас,
Хык насаџшәан ицазом.

Гәыцкьак садхалт изтахыда,
Шьта иназламзо ахәычзагы,
Сызтахыда, усс сызкыда,
Схы анысхаштхәоу схатагы.

* * *

Схабыхацуа ужэрак сталан сцэагэахьан,
Хра мѡахэастак саннагалан, сѡаскьахьан.
Ацстазаара агэашѡаѣ среисон бзиет цэгьей,
Гэык хэа сьман цэгьа исьргэаѣхьан, цэгьа, аией.
Сьмца сатцхон сара схала, сарцхаларц.
Адуней мазажэа хцэыззоз сахаларц.
Бжы мазакгы слымха иѡаѡуан сахьцалак,
Ашэи зьрхынхэуаз иа ишѣа сьзшэилак.
Амахэ хаха салакнахан сашэаны,
Сгэы узтысхуан иаѡаххаргы ирѣкьаны.
Маза дныѣэон сара истэу зегь збоз,
Сьлабжышкэа доуха саркьала изьрбоз.
Амца шыра салцаа снеигоит сьмбылларц,
Аетцэа рыцхра сыхэда иахеитцоит слашаларц.
Дохуа сьцуп, доуха ахьыѣам исшаларц,
Аѡстаа ицу, ирѣачаѣуа дахьсырхэларц.
Сара сьѣан, сара сьѣоуп смазаны,
Амахэ хаха салакнахауп сашэаны.

УИ АТЭЫЛА

Тэылак салсит сахьызнымхоз,
Аха исхаштзом иахьаггы.
Тызшэа зцымыз, ду дахьнымхоз,
Са сзыхьтцэуо санцаггы.

Уа сынхархэа ишэозшэа исыцын,
Са снаскызгоз, сымхынхэырц.
Уи сыпстазаара иабгьыцын,
Исгарашэан ыцны сирц.

Исзымтазаз стоурых нымтцэа,
Сыпсы иахаршэу сгэы ацапха.
Слакэ-еыхэа, мѳабжа зымца,
Дэыкрын зқэымбо сымзырха.

Суасиатажэа сқбаад ианхалаз,
Сан лыбжыы-хаа, саныпсуа,
Сыпшқа-ныкэа адэ ицэхалаз,
Сжэытэи-сфатэи неифакуа.

Ара сныжыыз сашэа еикэхарцаз,
Уахь сышэцэызуеит санцаггы.
Ари атэылаф сыпсы нхарцаз,
Сақэшахатхоит Апсраггы.

АРА ИНХАЗ ДЫСХЪААУАН

Ашьха атцараф амырхэага
Гэырҕафэхэаша нықэнахэон.
Ацшахь – ашьыжь афэхэхэага,
Тҕхы мазажэак иацнаскьон.

Дгьыл бызшэак нафамкэазо,
Арфаш цон ихагаха.
Амшын уаха изламзазо,
Иаразы итархагаха.

Рыбжы амтцэыжэа рнаҕазшэа,
Ацсаа амш дыркэашон.
Ашьха ика рнаҕызшэа,
Амацар шкэакэа иарлашон.

Аетцэ, жэфан ианбалахьаз,
Рышьта схылар сдыршанхон.
Схэычра аеыф ибналахьаз,
Сақэтэон, аетцэ срыцтахон.

Изхэо ззымуа, сгэашаха,
Сдунеи гэфыгь сатаауан.
Сандэықөлахгы сцашт аха,
Ара инхаз дысхэауан.

* * *

Сшәон сзыцәшәозхәа сзымдырзо,
Сцон сахьцозгы сзымхынхәзо.
Ашәак схәон исзымхәазо,
Храк сағалт сахьзымцазо.

Дгьылк санын сызнымхазо,
Цәгьамзар бзиа рзымхәазо,
Цсыншьтахьтәкьа срыламзо,
Сышьта ихын шыоук сеиқазо.

Сашәа амтцәыжәәа цымтәазо,
Санцалакгы инымтәазо,
Соура ашәшыра сеытцәгзо,
Сцароуп, урт сығерымтәазо.

* * *

Иќан ашәа ахәра рґбага,
Ажәагь ыќан баф еипызшыуаз.
Ахшыф ыќан хара цага,
Ахыдарагь – атцәы ухьызшыуаз.

Цсадгьылк змаз иадразомьзт,
Итәы ицәызуан фба ирышьтаз.
Ацхьахә зыхәтаз иртазомьзт,
Иабцъар дашьтан ахә дахьышьтаз.

Ажәа дахәоит иззымхәаша,
Ахтысқәа зегь тоурьх фыроуп.
Ачуан итоу наззымфаша,
Ица ацәқәанза иртәыроуп.

Зхатәы бызшәа уаха иззымтцаз,
Аеы уаара аґәра икыроуп.
Изымпыркәа апќа ирхьымзаз,
Еитахынхәзом, аеашьыроуп.

Иззызыроуа ашәа зхәазиоуп,
Изызхәаз цьызшьаз уи дуафогоуп.
Ихақәиту зегь Хазшаз иоуп,
Егьырт зегьы баша хжягоуп.

* * *

Абџар шытызхыз угѣи уаџымсын,
Иушыуа, иудыруаз, уара ухоуп.
Ааџынра аазгаз амш уакъымсын,
Амахѣ хымтѣааит, ашѣтыџ ѣоуп.

Аџѣгъа зыршо џѣгъоуп изныжбу –
Адгъыл иаламзуа хѣахъоуп.
Адунеи ду артуп, еиужбуп,
Изџамгыло иззымџаз хауп.

Иахџѣу хџѣоуп, зегъ иахъымхо
Хџашъџоуп, сеидру усшѣа аабоит.
Зны изыџрыхатѣым хџаџрыхо,
Иахъџыџым хџахо иаагоит.

Аџша иаргъажбуа азлагара,
Нарха шамам хџамбазо,
Аџхыз лакѣаѣ хџамаџара,
Хџашџѣоу хџѣыхоит – имшазо?!

Иахџѣым хџаак хџаднакылом,
Зегъ иахџбарџахаз хџа хџхоуп.
Аамџа дѣыџба, мап, иаангылом,
џыџџшыа ахџамам уа зегъ хџџоуп.

* * *

Амш сацын, сыццакуан,
Даеа бгыыцкэак аасыртуан.
Шака схытцуеи, мшэан, сара,
Уажэ сахьыкоу ара сасра?

Шэки сыртысхьеит, сырбазом.
Имго бжыыкгы раҳазом.
Цшшэы змазам ара имыцхэуп,
Адгбыл агьежьра иаеуп.

Азы агьама шэызхэару,
Амш иапшшэузеи хэа шэтцаару.
Алацшхэаа цьара интэоит,
Руак анааиуа даеак цоит.

Исыздыруам зегь хэацэшэо,
Ицсуа ишьтахь хтэуо хтэо.
Азэыр даосуама ацсра,
Цсын хэаеузеи ацьабара.

Зымш амтэыжэоакэа птэахьоу,
Зытцх апхызкэа идырхахьоу,
Ихамоушэа зегь цаны,
Ара икоу еилырганы.

Халацэажэоит башья змам,
Мшык ахтыскэа рыкэра итам.
Башья змам ауп ҳа хзышьтоу,
Зынза иахзымдырзо ҳазшоу.

АШЫҒА

Сышыта шәхылан шәгәы кашәмыжкын,
Сышыта хяан, игәырған.
Сышыта шәхылан шытак нышәмыжкын,
Шәышыта ихылаша шәмыршәан.

Дунеи тдыхәан цъарантә сдәықәлеит,
Мәак сзыркараз саннагалт.
Сыңсы еитаскырц цъара снықәтәеит,
Сыхкәеит сымға, цъара сқьалт.

Аңсра саәсит самбоз цысшыон,
Ныхәа чарак ашта сталт.
Дәык сахысуан, храмғаак цысшәон,
Изымцоз зегь са исхынхалт.

Сағарыжбуан зынза исхарам,
Истәыз сымхны снадыртәон.
Аңша гара ашәа згарам,
Илтцыз рымғала снаскьон.

Уақа испылон гәык зызтамхаз,
Зыңсы зцәызхяз иахьякәзам,
Зынза мшы лашак зытнымхаз
Зымцеи зығәәеи еибатәзам.

Харак здыз са схы сыргәәкәуан,
Изгоз сеидру исзымго сцон,
Тәкәажә зымца, слабаркыгәуан,
Азә дызхымлоз сышыта згон.

СЫЦСЫ УСТАП...

Н.К.

Сыцсы устап, цъара иухээр,
Цъара хра мѳак уаѳнагап.
Узышымтаз, сыцсы уаѳыхээр,
Ухѳра хъаагъ ухнагап.

Ахъта аныѳоу, уеѳѳа самцаз,
Уцъхарца рахѳыц саѳаз.
Сыцхыз лакѳыз, атц ацамтаз,
Ухыц азыѳѳа са сыхѳаз.

Хыкгы уаѳызгап, скѳалзызааит,
Уцсы анушьѳ зны сашѳаз.
Мацар шкѳакѳаны сушѳызааит,
Узын баѳчаѳ ашѳт саѳаз.

Сугарашѳаз усмырѳыхо,
Ухѳычра тѳылахъ ухынѳѳыр.
Слахынѳта рахѳыц сзыцрыхо,
Узынсыжъуада сыцсыр?!

АРИ АҚӘАЦӘ ХӘЫЧ УАФ ДЗАХЫМЗЕИ?

Идыдыма, мшәан, зынымзи,
Имацәысма, ажәәан блыр?!
Ари ақәацә хәыч уаф дзахымзеи,
Ари агәашә хәыч асыртыр?

Ашьац иатцәа хызыблаази,
Ашәтқәа хызтцәада, мамзар,
Истахузеи, арахь саазгази,
Ма сзатцааша азә дызбар.

Адәы иатцәа чабракаршәәә,
Изеижьада злахьынтцә?!
Амхалдызеицш шьоук ргәашәәә,
Сышцалахеи уахь санца.

Зыхьз ахыдаз амца ахьґыцәаз,
Зкәал зызнамгаз, изцәынтцәаз.
Зтцеира нымхо здашьхәа хыртцәаз,
Ахыкәаала згәы итәшәаз?..

Насшәа игәастон ицсы шныкәоз
Ари ақәацә хәыч анкьа иахыз.
Уаргьы иузыказ, саргьы исзыказ,
Ари ақәацәхәыч зыцсы ахтныз.

Аацын ишәтлоз ари ақәатца,
Игылан абна ахапаны.
Исымбацыз уи ахатца,
Агәашәәә дгылан дбақаны.

* * *

Азэггы дсыцым, азэггы сицым,
Схала сныкэоит уажэаны.
Избац ами, акгы ҕыцым,
Ицьюшьар, уамгои ухэжэаны.

Мѡак сануп, иахьцо сыздырзом,
Схынхэыр сышьтахь итацэуп.
Цанкгы савоуп, уахьгы сзырзом,
Сыр, сызмыр, арахь сатэуп.

Знапы узташа дупшааргы,
Иугэйтцасуа кыр иеихауп.
Угэы иунато уҕы иазхэаргы,
Цданла еиҕаршэ уеы шыахауп.

Еикарауаа рымѡа ѡаргоит,
Рыҕедыркэышыр цэгья иртахуп.
Амца ажэла шыоуки инаргоит,
Имыцэарц дара ргэы амца акуп.

Амца назго рышьтахь сгылап,
Исыцрасыргы сбыллап.
Са сыблыргы, амца еиқэылап,
Сышьтахь иааиуа дарцхалап.

АИАША

Аамта сшахымзас еипш, аиашагь сзахымзеит,
Схыпхыцуа сышрышьтаз акыргы саапсеит.
Избатдѣкѣоит хѣа сшыѣуаз, иабыкѣу сахымцаз,
Сышьтахька инхазар хѣа акыргы сааскѣеит.

Тзамцѣак снарыдпоит анакагь аракагь,
Амца зыншыло сымѣагь хахѣроуп.
Схакѣым сзышьтоу нас абастѣкѣа сангѣакуа,
Сышьтахька иааиуа ирцеипшу сгѣырѣоуп.

Азы еипштѣкѣа иагѣамоу сзымхѣо аиаша,
Сѣажѣкуа, сазгѣакуа сашьтоуп сшабо.
Дсықѣымшѣац, сеидру уахь узлацаша,
Мѣас иѣоу хѣа сазхѣо, избаргы сызцо?

Аамта иаражѣуеит, иархоит уи иапылаз,
Адгьыл ду ачхара пнашѣарц иаѣуп.
Аиаша сахьзоит хѣа аамта иапыѣлаз,
Изхьѣоу цапхала уиаша мѣа аркуп.

* * *

Ҳаиҳаштит Анҷоа, ҳаиҳаштит,
Зегъ ҳаниҷоғъыч.
Ҳазқоитмыз ҳашъталт, ихтаҳкит,
Иаҳҳаштын ҳа ҳъбынць.

Ацша мѳас иѳаҳхит ашѳыр,
Иѳазшѳа ҳнарбан.
Адгъыл агѳатца ҳтацшыр,
Уа ѳыран ҳанцан.

Цѳашъы-мца мкъатан ҳакын,
Уақа аамтагъ ҳазхон.
Мѳа рацѳа ҳарт зегъ ҳарнын,
Рынтѳамтаз ҳазагъ ҳаиқѳшѳон.

ШӘЫШЫҚӘСА СЫРТЫСХЬЕИТ

Итцуазеи сара сиижьтеи, шәышықәса
сыртысхьеит!

Сдызшәахьаз акрықан, атәылақәа сырхысхьеит.
Идыасшьаша акгы ыкам шәышықәса саннеи,
Сгәырфьыгьгаха санхалама, ижәытәзоу адунеи.

Амца саблит ццышәны, ацша сымтцанарсуа,
Ашьха цәхәыраф схала атх сыршахьеит.
Моа мыждак саньртцан, шьхеи бахәи сырфьысуа,
Шәарах тәыла салсны кыргы снаскьахьеит.

Шьыцрак сафсуа сыкамьызт, аетцәа сзеикануаз,
Аблақәа сырхызлан, ажәәан ду сазцон.
Сеидру уақа исзымхаз, саангылар анамуаз,
Сышьтахь иказ цхызшәа сырхаштырхәа сшәон.

Ақәра ахьыкам тәылак салиааргы калозма,
Сышықәсқәа реидара иатцаз еа шьюукын.
Лацши-гәаги-шьыцреи рымца уаф дарцхозма,
Мца моаф иблыз среиуаны цәацәашьны саркын.

Ныхәан сымца иахылтцуаз, сызбаша саньрбоз,
Цстазаарак сырфьыцырц абылра сафьын.
Ашәигьы сдырхагазам, баша ужьюуп иснызбоз,
Аетцә са сзеикануаз атыцан са сакын.

АЦЪАР СЗААЗТИЗ АЦХӘЫС ЛАХЬ

Ацстазаара анапашта саныршәлоуп сбыбыцны,
Цсыц хәычзак схысыр, сцоит сышцара.
Истахымызт уи амҗа аныларагь җыцны,
Ғыцны сиуазаргь саангылом ара.

Ижәытәу, иргәаҗыу адгьыл иргәашоу,
Зтеицәа иаанза зыкәа итацсыз,
Сықәхеит сгәырҗыгьган зны исзыхаау,
зны исзашоу,
Сыргәаҗган сызнитцаз уи амшаз саниз.

Исцылом, ччапшыла сгәырҗган сызцылоз,
Исусымгьы усушәа хәаас иансоу,
Мра шәахәа ргәырҗгага, ашьыжь сзыцгылоз,
Сымырхуан гәаҗла смариазшәа санроу.

Цсра хамтан ацъаргьы ацшқа инапала,
Исхазырсуаз ацхәысгьы, шәипхьыз зышьтоу,
Гәнаҗа дзацәома, Хазшаз ихәахәала,
Шәипхьыз насыцуп лылахь ианцоу.

Ацшыртаҗ сзықәгәыҗуа дыкоуп избаша,
Зышхам напкымта зхашҗа изырхо.
Ацъаргьы мҗанызго, дгәыҗуеит ус баша,
Лыцшқа инапала Хазшазгьы дызжьо.

Ацъар ауп са сҗызхыз, зныкгьы, җазныкгьы,
Цсра хамтан илыцыз са сахь изырхаз.
Ацъар ауп, Хазшаз санихәоз, сызнықәгьы,
Лнышәнап иахарсыз лыцшқа дызцаз.

СШӘОИТ...

Сшәоит, сзыщәшәо хәа акгы ыказамкәа,
Шәарак сышьтоуп сыхтакны.
Сшәоит, сыңсыр хәа сгәысеанзамкәа,
Сыңсы ықәхар хәа ма сшәаны.

Цъара акры ыказар исхароу,
Гәнаһак сыңзар ишәатәу.
Цсшьаха смоузо цәгъа сыркароуп,
Хәашъа сзамтакәа ихәатәу.

Ацша саццарым ицшоуп хәа,
Амчгы шыздыруа изакәу.
Сыңсы сзеигәыргъом итоуп хәа,
Цсылагъ кры ыкоуп ишәатәу.

Амца мцоуп хәа сзацәшәарызеи,
Са сымцазар схаҭагы.
Ицатәуп хәа сызцарызеи,
Дысзыпшымзар уаҭа азәгы.

Сызтахымгы дзыстаххозеи,
Исзыпшымгы сизыпшым.
Сара исусу шәа изшәырххозеи,
Баша исашәхәоит ишшәатәым.

Сшәоит, сзыщәшәо хәа акгы ыказамкәа,
Шәарак сышьтоуп сыхтакны.
Сшәоит, сыңсыр хәа сгәысеанзамкәа,
Сыңсы ықәхар хәа ма сшәаны.
Сшәоит...

ШӘЫМТАК СДУНЕИАҢ

Дунеи дук санхалейт, цэгьалатцәкьа исыцәдууп,
Быбыцк еипш сынкыдкьо сагоит ацәкәырца.
Сызхьымзас сахьымзейт, санымкәа, сандууп,
Рашь мѳаск амтцәыжәѳа анартит санаба.

Исеихәейт Җазшазгы иситаз адырга,
Доухак ацапха ссир, ихәейт – ибзырха!
Исзымхаз адырраҗ шә-зтцаарак ансырта,
Стартцарц иафымзи итшәаз рымзырха.

Иабыкәу, ианбыкәу сандәықәла сахьымца,
Амѳа сыпнашәан, саагылт сынтцәаха.
Сырбазу сыздыруам, еиҗаскын са сымца,
Сдунеи ду сгәытцак сеитаатәейт уаха.

АРАХЬ ИНХЕИТ ИСЗЫМХӘАЗ

Сыңсра амш сахаанхар,
Схынхәрызма аоныка?
Истахым сеитаахыр,
Истәу азә дахьыкам.

Сгъежыхны сабацо,
Ицатәуп хәа сдыртцазар.
Уи амш санбахьзо,
Саңхья иара цазар.

Ашәт еизызгап уи амшаз,
Сыңсра амтан ишьтастцарц.
Адунеи ду зыңсы амкыз,
Стоубыт хәыч итастцарц.

Сара истәу са исыңыз,
Акгы арахь инымхарц.
Шәыңсы шәыбла чыңыз,
Шәаргы саргь хаипшымхарц.

Са соуп зегь зхароу,
Уаха зыңсы ззымзаз.
Сдунеи ду саркароу –
Инхеит арахь исзымхәаз.

* * *

Иснымшәаз атх исыцәшаз,
Сыпхыз шкәакәәқәа знацхаз,
Ашара исықәзыршаз шьыжбы,
Стыс хәыц исықәзыргаз зыбжбы.
Амархәага сыхцәқәа зпоз,
Срадио «Ахра ашәа» иахәоз.
Сымцахә дмырцәарцаз иахьак,
Еитасықәкьашон цәахәак.
Икасыжьюан баша сгәы,
Аамта скылнахуан апсгәы.
Сыдгьыл иалан са суахта,
Сжәйтәгы, сәатәгы, са схаҭа.
Цсынгы-бзангы ара сынхоит,
Сымч зқәымхақәо сырххоит:
Ашәи хзызхәо дымшәиларц,
Мтцәыжәәа змамгы дымцырларц,
Адгьыл хшықәу уаараны,
Хуалқәа шишәаз дылбааны,
Лашәи дагәеи идсырхаларц,
Ацәгьа сзызуа дсымшәиларц,
Хазшаз иихәаз зегь тцаны,
Хәыхәшкәәкәаны сцоит спырны.

АДГЬЫЛ ГЭАҒЛА СЫҚӘНАМГАЛЕИТ

Ғыра знымыз сымш абғыыцқәа аасырхәуан,
Тызшәа нымтцәа, ҕуаф-ҕыжәла дысзаауан.
Цхызла угәыргъарагъ зламзоз сыкәшан
итәахъан,
Сымш абғыыцқәа рдакъя тацәкәа зегъ рыфхъан.

Сыхътәы уардын акәырчыжъ хәыцқәа еиғашәон,
Стәарпла, сыхъчаф, атцх изымшазоз иацәшәон.
Рыжәзы сғаркьон тынхеи фызейи сыхъзаны,
Хазшаз сицын, уцар уабацо уицәшәаны.

Акакац еимхәыц насхартцон сдыргазон,
Са сырпыртцхъан, жәфәан Етцәаңбаа сыцхъазон.
Зышхам иажәхъаз адгьыл иқәыз иағаны,
Лнаршә сағалкуан дыфәуа, дыфәуа дсыхъзаны.

Са сабакоу, са сабакоу, слыцәцахъеит,
Дылжәоз шцъылшәоз Хазшаз дгәаан
дишәихъеит.

Адгьыл гәағла сықәнамгалеит санигъы.
Гәағла сықәтуам, гәағ сызныжбуам санцогъы.

* * *

Адуinei уaapa саркарейт,
Аамта ʼура ағәра скуп.
Адуinei уaapa саркарейт,
Амаç азыхәа сгәы таҕеуп.

Нхашьа ахьамам сындырхарцаз,
Шьоук сыцрыхара иаҕеуп.
Ирбалакгы бзиа рхәарцаз,
Есымша ихәмартәуп, иччатәуп.

Скәацәза сгылоуп сахьрызгәамто,
Пату рықәтцо измазам.
Амаагь астарц, иахьузамто,
Излашьтысхуа акы зтазам.

Садҕахәалоуп аамта ʼура,
Мышк шықәсык ианакароу.
Изымушагь акы зуроуп
Игәазто дыкам сызмароу.

Избоит, сыжәлагы спырхагоуп,
Сыхьзгы даарак иргәапхом.
Ирмаҳацыз схәан иархагейт,
Иахьыздырцәазгы рзыхгом.

Азә дтачкәымуп, азә дабцьаруп,
Акаб датцоуп даеазәы.
Аеыхацәа ʼазә дыргароуп,
Сырпырхагоуп арт зегьы.

Сыжәла хәартам, сыхьз хәартам,
Сыбз ʼееим дара рзгы.
Ирылшозар нышәкгы сартон, –
Сығәғәахароуп еихагы.

* * *

Сымѡа аѡыхъа исзыѡшыда,
Уѡалароуп, уахъ сѡазом.
Са сахъѡаша усс изкыда,
Сыбжыы игозгыы раѡазом.

Сымѡа инагоу ахъѡалакгыы,
Саѡѡалароуп сызхынхѡзом,
Ирхѡалааит ирхѡалакгыы,
Хъазшаз дсыѡуп, са сшѡазом.

Наѡѡа изрыѡѡам ари адгыыл,
Ирызхѡаша рыѡѡашаалап.
Уара унадкыл, сара снадкыл,
Хъахъз ахъырбо ирѡѡаѡаалап.

Адгыыл кароуп, ажѡѡан кароуп,
Идыркараз ѡѡгыа сааѡсоуп.
Зегъ акоуп сахъдѡыѡѡлаз сѡароуп,
ѡѡанаѡ тѡылаѡ сыхъз антѡоуп.

ААЦЫНТЭИ ХЭЫЦРАҚӘАК

Арфаш тҕбақәа ирхәоз ашәа,
Ихышхытцәон са сгәаҕы.
Аацын нымтцәа зымцахә зашәаз,
Аамта иеыжәтцит еикәатәы.

Тытцшәа змамыз гәарак сдалан,
Ашта салазуан, сиатцәан.
Амархәага суада ифналан,
Исас дахьны сацхәа итәан.

Згара илаз апыткәырқәа,
Рҕахәхәагақәа пдыртуан.
Атцла махәқәа рыжәфа чынқәа,
Аацын шәтыцқәа адыркуан.

Гәырфәи-хәааи рышьта анытцуан,
Ацташ ашьха ирҕатәан.
Исхынхалоз гәалак спыртцуан,
Аацын хәыцрақәак сыртан...

АМШҚӘА ЦАХЕИТ...

Амшқәа цахеит апырпылеипш,
Аџстаа икаҭа иҭауеит.
Амшқәа цахеит апырпылеипш,
Аҭъныш мтцәыжәџа иазҭауеит.

Ахәрашәаџ ахәра мжыжыкхеит,
Рҭыпцқәа цсахуп зегъы уажәы.
Алаҭәала ахышь узыркуеит,
Цҭхәыск илшәылтцеит акәымжәы.

Апша дәықәуп аурт аарыхуа,
Аеадахәа агәыжы ахшеит.
Апҭхәагыла ихыз аныхуа,
Иҭынхазгы шьюуки иршеит.

Акәыд ахеипш дитцагыла,
Ихыџрызгы азәы дигеит.
Имгылаша шьюук ангыла,
Икәуггы ыкамшәа ирцәагәеит.

Апша иақәтәоуп икәадырны,
Иркуп ахәацгы камчыс.
Амџа рыртәит шьюуки, идырны,
Апша иақәтәоу ирымоу мчыс.

Амшқәа хрыщуп ҳаилазароуп,
Иҳамчугеи – уаҳа акгы.
Апша иақәтәоу апша дагароуп,
Дазго цыызшьо – аеадагы.

АМҠА

Сыпсы схаштит саниуаз,
Дунеи ғыцкахь санаауаз.
Сара сзы акәызшәа изшоу,
Ацстазаараҕе еиха иашоу,
Спызшәо сзааиуеит есымша,
Аха уи акәзам са сзыршәа.
Цәгьа исыцәдууп адунеи.
Сназгаз сеидру, ма сызнеи,
Ара исзеилкаазом акгы,
Исыздырзом сахьцогьы.
Мәа рацәа рҕы снџь ицан,
Акәу, сеидру мәак сыркаан,
Санымтцзакәа ус саауеит,
Сабагаришь, сазтцаауеит?

* * *

Аоны сдәылтцит сыфнахан,
Аха адәныҕа еиҕагғы итшәан.
Амца еиқәызшәа стәы былуан,
Ашәт қацшь аапынраз ишәтуан.
Хаара зтцамыз мшык саҕан,
Сыкәша-мыкәша зегь мазан...
Хәык сынхытцуан, даеакы,
Дәыкае стәыуон сеитцақы,
Бахчак дытцан саб дызбон,
Иебыга шиҕылац иҕьон.
Игоз сан лыпцхныга абжы акәын,
Илхуаз цыкамызт са сакәын.
Сгылан хамтак сшәаҕьаны,
– Саниз знызма, ишәахьаны –
Сан ҕе зныкгы слызтцауеит.
– Илашыцоуп арахь са сҕынза,
Иасыркып, баагыл ацәымза,
Ишцасыхы, бан ипсыша,
Ишцабхьау абри есымша.
Ашьха афытцае абас шыжы,
Сеитарфыхон сан лыбжы.
Анкьахь сдәықәлон сеиханы,
Уоуп сахьыкоу сша-шаны.
Ара саазгазеи – са смьцхәуп,
Фашәхак – сымышқәагь еицшуп.
Акакан еицш сымш еиҕәшәон,
Ацәа итамзас са сытшәон.
Адгьыл хакьае са сырхуан,
Ашәт қацшь аапынраз ишәтуан.

* * *

Ашыжь шара – ахыхә шкәакә,
Жәван иагәылпрааит атц ацамтаз.
Амра ашәахә, ахтәы ракәа
Ғнарпуан адгьыл иахьнагзарцаз.

Сытц агәашә, абар, сынтысын,
Снапқәа еитцысхуан ашыжь шкәакәахь.
Ацшахь аччабжь дгьыл иахысын,
Иртахәмаруан амахә рыкәа.

Слымқа итафуаз ашәак сашьтан,
Ус ихтоукуеит иумбаша.
Сыхнагалеит ижәйтәзоу ашьта,
Ғазшаз идырп сахьагаша.

Ажәйтә сахаануп, санбадәықәлеи,
Акы сатцалт исзымгаша.
Сырзымтазеит сыуеи сықәлеи,
Сынхацәеит аракагь баша.

Ари адгьыл са сатәымызт,
Ус машәыршәа сықәнагалеит.
Саға хыхәхәо ара итәымызт,
Ашәа сшашьтаз зынза сфәалеит.

Ғауак салоуп абыбыцеипцш,
Сынкашәар зынза сышәцәызуа.
Амра шәахәа ахтәы рыцеипцш,
Ихсырчап сдунеи саньтцуа.

* * *

Шәыспырхагамхан, иауазар,
Хәатәқәак сымоуп, срыхьязом.
Доуха чысла мла сакуазар,
Аехәәҗ стәаргыы сыцхазом.

Шәымтак аамта дәыҗба стытцны,
Шәызбарц саадгылт са ссасуп.
Жәәан иатәара амра анытцны,
Ашьха ихытцны иаарц иаәуп.

Амш, изаламзаз ахтыскәа,
Урт иргәылкәа шыта ицахъеит.
Амш абгыцқәа, ахтыс җыцқәа,
Хәатәқәак җыцны иааргахъеит.

Изхәо змоу, дацәшәоит ахәашьа,
Измам дасуеит итамгыар.
Амәа цтәоуп, изымцо аиаша,
Иеыццышә дақәтәеит азә дмақар.

Аамта ажәәа ткъеит, иауазеи?!
Хазшаз имәахь хазцазом.
Шәыспырхагамхан, иауазар,
Хәатәқәак сымоуп срыхьязом.

* * *

Ацстазаара аеыхәа санақәтәаз схәычын.
Сызцатқәкьозгы ҕысшьон ағәра сдыркын.
Аапын адәы иатқәа сықәлеит сзыцәшәоз,
Сазхәыцуазма усқан тагалан шсыхьоз.

Ирашьахьаз сәыхәа ағәра мчцәахон,
Мәа иатқәа иқәлаз ауртгы сыхьзон.
Аеыхәа адәы иатқәа иахыст ипырны,
Исыцыз саанрыжыт ағәра сыркны.

Аеыхацәа зцылаз иусқәа мариоуп,
Апақәа еимаздо ацха изыхтдоуп.
Са сышьтахька исышьтоуп иууа абгасса,
Қарап ирышьтуама сәыхәа ианахьза.

Исзымтдоу сеидру аратәи абызшәа,
Амцеипш еикәыртдеит са сзыхәа атызшәа.
Идрырхаз са сәыхәа цоит иоумаха,
Ағәрагь амыхәо, иамыхәо аепырха.

Иазухәозеи, адгьыл, дгьылуп хазқәу,
Иахзымтеит умхәозар иахьанза изакәу...
Сабақоу макьана – сымәа аеароут,
Ацстазаара аеыхәа, ахыцәгьа ҕбароуп.

* * *

Сыңсы сыхуан, игәыҫкааган,
Сдунеи самқуа сантаха.
Сықәнарғылеит хықәкаҫ снаган,
Схы затқәык ауп исзынха.

Сызқәыз сымға – агәхыршәага,
Изтаһыда ма сызҫу.
Ашәак сашьтоуп аңсытгага,
Изхәашагы дыкам сызтаһу.

Затқәрак сышьтоуп иаасыцрымшәо,
Сбызшәоуп ирхәо – исаҳазом.
Акы затқәык са сызцәымшәо –
Сыңсы иахьамхәо сагыцазом.

* * *

Зегь реиха сзыхзызозгьы сцэызхьеит,
Зегь реиха сзыцэшэоз саниахьеит.
Инхап хэа ианыстцаз анытцхьеит,
Исымхэаз схэазшэа рхэахьеит.

Сымтэыжэоа хыртцэеит сымпрырцаз,
Исхадырсит ацъаргьы сшыбзаз.
Сөыга мтадырсит, сымфырцаз,
Акы шыкамгьы рхэеит сызмараз.

Амра ашэахэацкэа сыцэфархэеит,
Сашэакэа ркалт хысмырчарц.
Амаалыкъ, цъныштцас деилархэеит,
Гэнахала имоа ндыртцэарц.

Абырггьы ишыкэс рацэаршьеит,
Ақэыцкэа лдырсит атыпха.
Хамцахэ еиғазкыз, деитаржьеит,
Ацъныш ибжыы ауп ираха.

Аеыхэа рыцсахит еадала,
Хрыцхашья, сухэоит Анцэа!
Дақэдыртэан днаган Базала,
Рашьтцас данаалеит рацэа.

Сыкамзар акэын ушьтатцэкья,
Бгагыорак схала стaxeит.
Амсан испылаз мышьтацэгьак,
Хицэоашьязаап, Ацъныш дихэеит.

Снеиуеит, сашьтоуп лашарак,
Абжыы маза иго сахауеит.
Исыхьзап хэа сызхьымзац лашарак,
Ахаан аахысгьы саауеит.

* * *

Сыдгьылтэын, адгьыл санышэеит,
Сыжэфантэхар жэфанахьгы сцоит.
Сықэлан адгьыл, сацэымшэеит,
Сықэтцыр, акэа сҕашэоит.

Акэиц снапсыргэытца ианыстцеит,
Сыблып хэа са сымшэазеит.
Сқяад бҕыыц ырақ аныстцеит,
Иацхьо азэ дҕалапгы кастцеит.

Суафыназ, абзиабара сылшеит,
Сзеигэыргьо, ауаф бзиа дызбеит.
Самеигзеит сыңсыцқяагь рзысшеит,
Скэалгы сыңсы ақэтца исыхьчеит.

Хэраргьагас ашэахаак нсыжыит,
Згэы иҕало игэатца арцхаларц.
Адэы иатцэеи срашы еиусыжыит,
Зымтцэыжэфа зхақэитроу ахьзаларц.

Сыказам, сыкан сзышэхашти,
Жэфан етцэан скыдшэеит мышкы.
Зазан сыргэылшэеит амахэи ашэти,
Мшы етцэан жэфанаф саркы.

* * *

Амра ашәахәацқәа ҫасхәеит ашамтаз,
Ашьац иатқәа реимхәыц азаза рымжәырц.
Ашаецтәа иннажыыз атцых ацамтаз,
Сатәхәон, Сасрыкәа имцажәла скырц.

Ацхызқәа иршьақьазаап атцхгы бналеит,
Хтыскәак неиҫажыны, тызшәак рыцәганы.
Атцх саргәаан, амш санаалеит,
Ашаецтәа сажьжәон амца схаркны.

Иамшоуп хәа сааиуеит моак саннагалан,
Абгыжәеипш ианықәха сдунеи атызшәа.
Схала сынхархәа ишәазаап тагалан,
Ацлақәа еилнахит сзырҫыхаз ацша.

Згәагқәа зыцәхытцыз ацта зырцәуаз
Сеидру, ажәфан икылсит ақәа.
Амшқәа ашәшәак, иахьякгы сапылаз,
Агәашәгы сынталап, иацтәи ахатә.

Скароуп, сзыркараз сыздыруам умхәозар,
Исцәеипшхаз ахтыскәа ишьтысхын ргәаг.
Аамта дәыгба стытцшан иауазар,
Амра ашәахәацқәа сҫархәон сеикәпах.

* * *

Сцеит сара, уаха схынхэышам.
Сашәақәа исзымхәаз сыртан.
Саамта хтәаха сазкышам,
Сзыхызашаз, сызхымзоз зегь збан.
Гәыгракгы сыцын исмеижъаз,
Аамта сацсаатәын, спыруан.
Сымфала идәықәлаз иңеишьаз,
Ипышәагаз мфала саауан.
Уа, Анкәа иахааныз дунеин,
Фынфықәра сыртысхъан саргы.
Здоуха мца еикәызтцаз уа инеины,
Иазмырцәеит иахъанза ацшагы.
Акәиц хәыч, уи амца иехәызгаз,
Сатәхәоит, иахъанзагь иакуп.
Зны аетцә цыблыха иафыргаз,
Сышьтахыгы имкәатар стахуп.

АПСРА АТЦЛА

Сызкәйтѳым цстазаарк сѳмоуп,
Сзымтѳысуа сѳахны сѳахәоуп.
Сызкәйтѳым дунеикгы, исхатәымоу,
Иузымхәазо ибжыдоу ашәоуп.

Исзымцеит ари адгьыл исзалоу,
Агәақкәа са соума изшәацхәо.
Цәыкәбар хәыцзак, сыблагә ихтәалоу
Хшәаргьы лабжышны скатәо.

Сытцхаә уи сымза магана
Зымтәзеит, схәыцра акәу изшьаха.
Здунеи лых сымбацыз макъана,
Шахәы аазгаз ибжыыхаа зсаха.

Махәыкаә бгьыцны ськнахауп,
Нцәа сахьак сахтыхуп сымхо.
Ацсра атцла уа жәәанаә еиҗахауп,
Ецәа мцоуп агәыцқкәа зырцхо.

Дгьыл тызшәа уахьынза инаәзом,
Цша-мақар-мтцәыжәәа хьтцәтцәоуп.
Ашықәс цхьазага акгы аәзом,
Бгы иатцәан сәымшәо саәоуп.

* * *

Шьтыбжык аафует еилыргамкә,
Цәажәабжыmkә – ғытыбжым.
Акы саргәамтцует афны самкуа,
Амрагь халахьейт, шьыжым.

Сызмыртынчуа, мшәан, закәызей,
Сгәы нзырхазхәагь уаф дызбом.
Аамта схыццакма, сызфезей?
Истынхаша хәа ак сызбом.

Ишар ахәлара сахгәакует,
Тцхы бызшәакгы сахазом.
Иатахзамкә схы сыргәакует,
Сәы-лас гәрадоуп, изырфзом.

Са сахыкоу, хроушәа изхамлейт,
Сыуак, сөызак, ма стыхык.
Сызцашыцуа бгыцны сфамлейт,
Аацын агәтаз ма махәык.

Сажьжьон ускан ацар рашәа,
Амахә соурын гәыбылфыс.
Сапыларын ацсра хьшәашәа,
Уафы симоуа рххатәыс.

Шьтыбжык аафует еилыргамкә,
Цәажәабжыmkә – ғытыбжым.
Акы саргәамтцует афны самкуа,
Сымрагь талахьейт, шьыжым.

АБРИ САЦӘШӘОИТ

Зхарта зыцсыртоу етәакгы таауеит,
Адгыл зуахтада, уахатәкьа, стаауеит.
Ацстазаара амаа сдыркызшәа – исуси,
Хьаас ишьтысхит Ацъари Исуси.
Агәнаха хзыжьыз ҳадгыл ду тамхарц,
Изырҳазгы ғыхарц, изхароугы дамгарц,
Хдырра мрахәагак тапхарцаз ҳа ҳгәатца,
Изымгашаз цъарны Аца лаша датталт.
Ажелар рыхдырра цагәын илашамызт,
Ҳазшазгы ичҳара рбартәеипш ишамызт.
Ирзымхеит иритаз Евеи Адами,
Ҳажәра ҳацсыртан ҳахьыкоу ҳахәтами.
Ныхәапхьыз неизом ашәи ахьыкоу,
Ашәи зтынхазгы ҳазагь даҳзыкоуп.
Ашыьцра тархаган аишьцәа ирыбжьалеит,
Атәатцла еихазҳаз, атәаша изафәлеит.
Ацәгьа зырҳазгы абзиа ибарызма,
Зыжәәа зыцәпыртәаз ацсаатә зпыррызма.
Адгыл ҳаитақәлеит гәнаха зырҳаз,
Аби, Ацеи, Ацсыцқьеи змаҳаз.
Абри ауп исыгәтыхоу, акыргы сзыцәшәо,
Ацъари Исуси рхьаа сзырхәо.

* * *

Аеҳәәф шәыпхартә еипш сымцамхеит,
Скәиц хәычны ахәа сьгәхәамхеит.
Пша мѳаск насытәхәар, сымшын,
Мцабз лашак схылтырц иафын.

Ашәа хаак сыхнахит, саапшыроуп,
Исзымтцаргы изхәо сырхьыпшыроуп.
Саамта афәыха схынхалоуп,
Сдунеи исзацәымгаз кыр сзалоуп.

Ашәартеи ашәымтеи сзырхымсит,
Цла махәтцас тыпцаф садырсит.
Ацшахькәа идырдысыз тагалан,
Цхынынтәи саҫааит сгәы акы алан.

Сгәыгракәа ркәиц хәыч аңфымцәа,
Сьгәхәа иаҫаарц са сдырцәа.
Азыхь цкәа ирхаштхьоу еитцыхьп,
Снапала сыбна шта еилыхьп.

Сызнышәаз ари адгьыл, сынхарта
Ааныжьны сымѳасхьан сангәарта.
Сымахә ѳа лакәтцас ишәтызаап,
Уеилыркаарц азыхәан ипстәызаап.

* * *

Са сыбнеикны адгьыл сықәхеит,
Избац ракәзам ауаагғы.
Абри аума изырхәо «гәықәха»?
Слымқа итафәуеит иахьягғы:

Агәы дықәхеит, асакара,
Ицсыхәоузеи қытак раб!
Афны иаххалаз зымацара,
Итахи иуеи цъеи дырбап...

Сабагәықәхоу ауаа ирылоу,
Қытак – сыуацәа стахцәа.
Сфыза, сықәла, нас исгәылоу...
Сзыргәатеиуеи, сара нцәа?!

Адунеи ду сыцсы акуамеи,
Фынтә сымфасыр хәа сшәошәа.
Сыцсы ааифызгар шьюуқы ируамеи,
Иртәыз рымхны изгошәа!

Сышцабнеики адгьыл самкуа!
Избац ракәзам ауаагғы.
Уцсы зқәутцо акы иацсамкәа,
Ргәы дамышьяуа ицсуагғы.

СА СЗЫЦӘШӘӨ

Ацша леиџеи-еыкәаша дәықәлан ицшаауан,
Мшы лашара мра шәәхәә, шьха мџала

илбаауан.

Сымцахә мыцәә сееиуатәны, бзы къашьқәак
срыцәңон,

Ақәә зкылсуаз ахыбражәеипш лабжышны
скаҗәон.

Дгьыл къанцъак еипш сгаратқан аамта сартцысуан,
Жәџан ианызлаз аетцәәқәә еынла исыцшаауан.

Схабар збашаз сықәләцәә қәыц махәтцас сырбон,
Сыцс иахылтдыз сашәәқәә схәәанза иртцәәғәон.

Акы сырххон ианықамгы, сылахь ус ианын,
Зегь анцоз рыџнықәқәә, сара адәы сатәын.

Жәџан мардуан сызхалашаз, савган нақ сыргон,
Аамта еикәшара абғьыц хәычы самшәан

срыцәкашәон.

Дгьылаҗ уаха шәәартазам, акәәоуп сызташәә,
Аха уанза исыцынхо ракәзоуп са сзыцәшәә.

АМШ ҒЫЦ

Агәашә сынталеит мшык иҒыцыз,
Шәахәа лыхла сеилахәан.
Згәыжәла снымшәо атх исыцыз,
Лацәгъан сгәашәәҒ иҒахәан.

Сыцсы зныршәлаз асаан цҒыха,
Ашәт абгъыцқәа иртәаххъан.
Сымцахә згараз сдоуха ныха,
Амтцан цәацәашъны сбылхъан.

Сыцсы имҒасхъоу ашьта схылон,
Азыхъ ахтартаҒ сымҒа нтцәон.
ИҒажәкыз зышхәан нас сицылон,
Захкәажә маза лныхәа стцон.

Сызшәиз зны, апхәыс дысныхәон,
Лымдыр ланажъ хәа Хазшаз,
Ашықәс Ғыцаз Шъашәы сиҳәон
Ғыцқъа-цсыцқъак хайқатәарц.

Ныхәа мшызар ныхәа ацәызгон,
Мшык иҒыцыз ашта стан.
Доуха лыцха Ғыц еизызгон,
Ссасы мҒасны мшык саган.

* * *

Ашә зтынхаз ацсра даааиуеит,
Ацсра иахшаз ашә цсрақәым.
Имѡасуа ишьтахь даеазә дааиуеит,
Зегь ирдыруеит уи са сакәым.

Ицшьа тыцуп доуха тәартә,
Гәнаҳа нымхо цсыла иґыхуп.
Уи ҳацәѡашьар ауп ҳа ҳшәартә,
Ҳдаракәац ашьта аныхуп.

* * *

Амра зхашуаз иазмырзытыз,
Сыңса лыхны ахра сықәуп.
Зымтәыжәәа птәәа иазмырпырыз,
Ашьауардын цъара ицшыхәуп.

Арфаш тынха, ашәах шкәакәа,
Асыңса бгаргы иқәба имцароуп.
Арфаш трысқәа рыгәра мгакәа,
Срыцтахозаргь блала избароуп.

Ажәеицшь дыргәаан, ихымхәыцкәа
Абқәа иреихсыз сишьталароуп.
Еихарыкшо ақәыцьма рыцқәа,
Ргәыжәла схыргарц, срыцтамшәароуп.

Зыбла тырхыз Аҳ имбозаргь,
Идгьыл доуха амтдан дтәароуп.
Шыыцра иафаз жәлар мґеиозар,
Гәнаха шәатәны ирзынхароуп.

Асыңса лых мра иазымгаз,
Ахра кәацәраґ сықәзытыроуп.
Жәларык руаз уаҳа иззымхәаз,
Сыңсы ацамтаз изхәо дироуп.

* * *

Сымшқәа рҕеыхәа сҕежәыртцон,
Саамта абҕыцқәа – изгәылышәшәоз.
Стызшәаха адгыл сықәыртцон,
Шәиреи ныхәеи зҕытцхәацәоз.

Ажәфан қәа ашәа сықәнәтәон,
Ацәыкәбар пкышқәа иргәылышәшәоз.
Ацша акәалзы сыкәнаршон,
Дгыл тызшәа сацәызыхчоз.

Абқәа ртәыфа санаршьон,
Шахатс ахрагәы сзыказцоз.
Амра жәфанахь сацнаскьон,
Згәыгра мцәыжәфа сыцызцоз.

Суахта гәашә хәыч ныдыстцон,
Сабду ишьтра згәылсыршәоз.
Хәатәыс ашәа сыдыртцон,
Ақәа рыцқәа иаҕытцышәшәоз.

Амшын дхын исхылацшуаз,
Игәастон апра шкәакәақәа.
Сдунеи хышәқәа иркылыпшуаз,
Иаацсон сышьха ҕагақәа.

Сыдгыл дардха игъежьюаз,
Сыцсы ахац ианызтахьаз,
Зышка уаха сзымгъежьюаз,
Инсыжът Ашәа иуцәыстахьаз.

* * *

Аетдәәқәә тдхла ажәәән ицәгылоуп,
Рымца шоура иаблын амш рхьыршоуп.
Аетдәәқәә ҕынла атдх пхыз иагәылоуп,
Урт са сгәыгра рыщуп, рымца сгәы иағәгоуп.

Аетдәәқәә рымца сабылхьейт сыццышәха,
Жәәән иағьытдшәаз кәицны сьгәхәә
иғәхәәцсоуп.

Аетдәәқәә рыда ажәәән жәәәным нышәуп,
Урт сымбо санықәха уаха кыр сацсоу.

Амца гара сгаран, амцоуп сьзғьыхәә,
Уи ашәас исзырхәейт, сангы дьзмағәаз.
Сеидру, схәәа хьзғьыз амца абас изсьыхәә,
Сабылзар инсьжьуа ишәхамыштуа ашәаз.

* * *

Шәак сызхәозар изахада,
Ашъха ирныџит уаха акгы.
Гәтыха ажәакгы ма изасхәада,
Схы сазныжбуп, уаха азәгы.

Сылабжышқәа зырџаш леироуп,
Ихәрадоу схәаа цьбарацәоуп.
Са сахъзымцо сыхшыџ неироуп,
Аамта ҝыхәа цәгы иласцәоуп.

Ацәгыи абзиени ртыц рыцсахит,
Ахъз рхыутцеит, уаха акгы.
Зыхъз мгашаз ихъз рхәахит,
Дцарц дышпаҝу – дхәазангы.

Ахәа хәоуп акәиц анацым,
Мца зыцрамсыцгы былуам.
Сара еитасхәоит акгы ҝыцым,
Доуха зцым агәы былуам.

Срылган сыканда сызламзо,
Цхыз гәарбжьарак сыбжьахеит.
Артқәа рымбараз сабамцо,
Санрылаха ара стахеит.

* * *

Хъаак алацхайпш исыцрыхоит,
Сгэыжэла сиааиуеит, сархэацэоит.
Ахэархь ацеипш сгэы иафыхоит,
Хэшэык амоузар станархоит.

Ашэа хаакеипш насыцк сыцын,
Ашэтқэа срыцышэтуан саапнын,
Атцх санырлак – амш фыцын,
Сымза шана жэфан иаркын.

Ныхэак сацын схэахьан, сныхан,
Дгьыл лыпцхак афынтэ саауан.
Амра шэахэа хаера хахан,
Тцкы ссирк алхны иззауан.

Уи атцкы цшза ашэтцаха смоуит,
Цэқэырцак аины иаасфэагылт,
Спызшэоз сымфагь афэароуит,
Сыжэфан қэашуа иаасхагылт.

Аамта спызшэоз сықэтқан сахуан,
Хэгабз далақшэа сыцхауан.
Сгэыжэла-лацэгъа баша инысхуан,
Сымш наскъазгон, нас схынхэуан.

Сызмараз хэа ускгы збомызт,
Хэрашэак иеипшха сымшқэа нтцэон.
Хэаа нымтцэак, сга-сагомызт,
Лацқан иаины исыцха ицон.

ИМАШӘЫРЫНГЫ ИМАШӘЫРЫМ

Имашәырынгы имашәырым,
Уи узхымцо улахынцоуп.
Ацсабара амчқәа дырым,
Дасу ҳамџақәа хрынтцоуп.

«Ихы шпеигәығыи уи арпыс!» –
Ацша мтцасны иама ицон.
Хьаак иоуит уи дызмаабыз,
Имгъоз хәракеицш инарбон.

Иадыртырц иатәым цапхала
Аухәан-схәанқәа дырлагон,
Дцеит, дымџасит иара итәала,
Ичҳа итамзоз ак ирххон.

Ицстазаара хсаалак ацын,
Иқә аницдахьан Хазшаз.
Уи нахыстәи, нас зегь җыцын,
Аҗыц изхымгеит ауп дызгаз.

* * *

Жәфәнгәшә аасыртит цацхала,
Ихтәын избаз ацацха.
Исзымдырзо арахь сызхала,
Дгьыл тызшәазгоу, санынха.

Рымца схытәеит етәа гәартак,
Блын сыблышам, урт срыҗгоуп.
Сыдгьыл тызшәа арака гартак
Шамам гәастеит, урт мыцхәцәоуп.

Җазтахьоу иоуп ас ҳаилызхуа,
Дгьыл хәымгазтәыз имфа цтәоуп.
Игәылымтыц ашәтыц җызхуа.
Жәфән иазхьызгьы дгьылаз дшоуп.

Ашәт ацшшәи, афәи узхароуп,
Доуха чысуп угәы зыртәуа.
Иутазаша иутәу угароуп,
Иутәым – гәнахауп узмышьтәуа.

СДОУХА

Аамтала хануп адунеи,
Истахыз сзымхәеит, аиеи.
Мѡапыхьак сынхоит стызшәаха.
Сшәыхәоит, шәыскәатц, сыншәырха.

Шәылацш анызааит шәа шәцъам.
Сгәарата сыда ихәартам.
Сыдгъыл, стәыла, са смал
Шәымаз измырзуа са скәал.

Шәымтцасуа саштахь шәымцшын,
Ишәтәым шәа шәыгәхәә имшым.
Ашәи шәызназгаша ачан,
Ишәшәаша гәнахауп уашьтан.

Ашәтмахә са сзыхәан ишәтуа,
Шәаштәә инажәгар ицсуа,
Ижәдыруз, иацу сдоухауп,
Смалқәа ирмалу иреихауп.

Иабакоу, уи чанны ишәызгом.
Цсынгы са исыцуп, ижәбом.
Мѡапыхьак сынхоит стызшәаха,
Сшәыхәоит, шәыскәатц, сыншәырха.

* * *

Тызшәамзар акы алсымгеит адгьыл,
Етцәамзар сдунеи хәыч тацәуан.
– Бзышшоу ауп, ибылшароуп, бадгыл! –
Адгьыл бжыы игоз саҳауан.

Ажәамызт, уи гәтыхан, уазырран,
Ихәрашәан, хәрыбгьыцк иазмыргьоз.
Ихьшәазаргы сықан уи здырран,
Сымфасны арантәи сышцоз.

Инсыжьюан арака зегь шеибгаз,
Сызхьымзас сзыхьзас еилакны.
Сгәы цызжәаз, исеигзас, исмеигзас,
Исыцрыхо сызмаз сыхтакны.

Цәәхәак нсыжьюам сгәы иамхәаз,
Ҷырбашақә санымызт сдунеи.
Шәа шәзыхәан цәәхәакгы ак шамхәоз
Здырхьан шәа шәкынза саннеи.

Цсрамфас дымфасит шәымхәарцаз,
Изхәаша акы нсыжьюеит схабар.
Саныкам сзакәытцәкьаз ахәарцаз,
Шәысзапхьа ианыстаз, абар.

* * *

Исхәаз акәзам, еак рхәеит,
Сахьцаз акәзам, еак рбеит.
Пхьыз сыччаргьы ргәы амца акуеит.
– Бзиарак ыкоума? – итцаауеит.

Сышәт иафалан ихьташьит,
Сзырехәоз сгәыла лгәаг ркит.
Ишпеинаалеи рхәеит ианшәа,
Ирылахьтароуп шыта атызшәа.

Пхәыск, сыздыруам хзыхлыркьо,
Дрылоуп хәхьызқәа како.
Еазә дахьышьтоу халшәиуеит,
Лышәи ашьтахька ихынхәуеит.

Ицсыр хтынчуп хәа азә дыцшуп,
Лартмак ааг агәашә иахшьуп.
Азы лутар, амца дахәоит,
Лгәамра хылфарц Хазшаз дихәоит.

Атак узлахәом, пхашьароуп.
Лоуреи лдырреи еикароуп.
Хазбахә дыршоит, еикәтәазом.
Арт арака ундырхазом.

* * *

Азынцьбыркәа рхьеиѿбжь ааѿуеит,
Ахапы дтытцуеит Абрискыыл.
Аамта хтәаахак хтоурых аѿуеит,
Асаат ахыцкәа ацсык шәаангыл.
Хәаттахә ажәѿан иалакнахауп,
Жәларык рымцахә назхьыцшу.
Зыхшыѿ зцызам ажәлар гәнахауп,
Ихьчадоу цасоуп урт зеипшу.
Ашәи шәартоуп изхәалакгы.
Игәнаха шәагоу – Ацкьароуп.
Харак шьтызхыз уахьцалакгы,
Уал тарыжьзом, уи хжьароуп.
Ацкьатыпаѿ Ацкьа днеироуп,
Хазшаз хшишаз хайтахуп.
Ғрапшра ныкәара леиѿеироуп,
Атәыла ихәтоу лацш ахуп.
Адгьыл зыѿза алымха кыдуп,
Ацкьа ныхәаѿ дахтахуп.
Абрискыыл рашьла амѿа дыкәуп,
Анцәа иньшәара итахуп.

ЦХАШЬАРОУП

Ажә бзиақ ацсуаа ирымоуп,
Ахә деипызшыа – «пхашьароуп»
Иахьанзагы аекыдкьа ирылоуп:
«Ижә уагозаргь, пхашьароуп!»

Кахц лцәажәа хырцоуп уи ала,
Агьыч ишихәоз даацсахьейт.
Ишпаздыруеи избаргьы цшрала,
Сыфны иааихьейт, итәахьейт.

Еидаран датцоуп амахагьа,
Ацыртыша уи ала игоуп.
Ацсахыфгьы игәы тырсақьа,
Цхашьароуп хәа сацхьа дтәоуп.

Аухәан-схәанқәа рахатыраз,
Реипкеипцш ахәса рхы итарцоуп.
Атцла иалиаауа атырас
Еипцшшәа иахьхацу пхашьароуп.

Ацсуа изыхәа уи лабашьан,
Лацшын абцъар тызмыркьоз.
Иахьа ихамоуп иара рфашьан,
Иацәыпхашьо уанза изхәоз.

* * *

Сыпсы зхынхалаз архнышьна аакнырхын,
Сыгәхәа тып азы ықәтәа ирызәзәеит.
Мдырқәак стоурых абғыцқәа аанырхын,
Сбызшәала иузымхәо ахы ладырхеит.

Мәасәык азыхь-цқьа мшата ихәымгазаап,
Адгьыл иагәыпқхәы хшны ицеит инкаба.
Гәнаҳа изацәымцаз ашәи дацәшәазаап,
Ныхак даҕааит иеантатцәкьа илаба.

Ипсымтаз ма дгәыҕуеит имәа цқьахап хәа,
Дласкәантраза днеиуеит абырг дыбғаны.
Дгәыҕуеит Хазшаз иахь Цьанатҕа дигап хәа,
Дхынхәит уи аәныка ғыц дизшәа баны.

Игәнаҳа датцоуп ишықәсқәа ирзымго,
Цстазаарак зқәитцаз мышкала ишьтацо.
Дунеи ғыцк даҕааит ачытбжыы ахьымго,
Ғыц ныкәан имәағ ишьтақәа антцо.

Иғәыхәеипш дҕыжәлеит гәыграк кәадырны,
Кәапк ағы игылоу абырг еизғаны.
Гәнаҳашәк изназгоз азыхәашьгыы дырны,
Игәнаҳа ирғыцыз ишәазшәа баны.

* * *

Цыра-цыра саамта анысша,
Схазы исаз аз хэычзахеит.
Акы аансыжыит шыта сызфысша,
Даеак сзымго ихьантахеит.

Абла саркыа шытысхын, башоуп,
Уи рацэак иснарбазом.
Амчыбжь нтцэазаап, иахыа хэашоуп,
Хэашак уафсны узцазом.

Сышцархымзеи, усқэак сыман,
Ихэатэыиз акэзар, рыбжагы хэам.
Зынза исцэызыз фызак дсыман,
Уажэ са сзыхэан дыгэрагам.

Тцхы сзанымшэо атцхқэа срылан,
Саамта исцэызуаз еикэырччо.
Сыбгыц фазан амш сагэылан,
Сеидру исзыхычо, исцэыпжэо.

Сашта итагыежьюаз ацшакэын,
Акы аныхуа, еак антцо.
Ицъасшьоз арбан, сызлаз лакэын,
Лакэ нтцэашьалоуп сшынтцэо.

* * *

Адэыгба зымцеит са сызталаз,
Амѡа цыртѡеит шьоук ахъзан.
Амахѡ хыржѡеит сытцла ихалаз,
Шѡырк аѡалар хѡа иацѡшѡан.

Сеыхѡа, адѡеиужь мтцарс инеиуаз,
Ахѡеипш рылацш ахъзахъан.
Зынза игѡакъаз, са стѡкъѡа иреиуаз,
Смал сыцсаанза илшахъан.

Агѡам тарыжъуан сзыхь мѡеирц,
Азба иѡажѡкуа ус дыцшырц.
Сеыхѡа зымца ацхъа инеирц,
Сымѡа ныхѡѡ атѡѡа ркырц.

Згѡы мѡыгъырц гѡагла иааиуа,
Исзылхѡоз дашьтан дыцшаауан.
Аухѡан-схѡанкъѡа рзыхѡашь аиуа
Кѡапеик лыман даахынхѡуан.

Адэыгба зымца, са сызталаз,
Амѡа икѡуп иахъагъы.
Сытцла хоура, шѡырк назѡамлаз,
Амцдан сгылоуп схатагъы.

* * *

Исымбазакәа аапын ааизаап,
Схышәәҗ ашәт аҗы анартит.
Сышпеигәыргъоз, аамта сиааизаап,
Адхын агәтаз саанарпшит.

Сара сакәзамкәа сабаказ,
Ихытдыз ажәтдысгыы җырхьеит.
Снымхазозаап тдыпх сахыыказ,
Шықәсы нақбак са сажәхьеит.

Хәычқәак хәмаруеит, излазода,
Рыбжыы рхацал, сымш ргеит.
Аамта җыжәла иә иахьзода,
Са сааныжыны схәычра агеит.

Зегь мәасуеит, акгы нгылом,
Нтәамтак иамоуп аҗәәара.
Иацтәи амш уатәы иуцылом,
Ицаз цеит ауп ишцара.

Сықан, сыкоуп, нас сымцашеи,
Исымбазакәа азынра аап,
Еиларәашыә амци иашеи
Сызлақамыз шыоуки ирхәап.

Исымбазакәа схәычра нсыжыит,
Саамта шцозгыы сымбазеит.
Аамта-җы-цдышә шәынтә сканажыит,
Аха гәнақак сымгазеит.

* * *

Сара ари адгьыл сықонагалеит ихьшәаны.
Сара ари адгьыл зны сықәтцроуп сашәаны.
Рыцсы сыртеит сани саби сыхъзаны.

Зны смыцхәын, җазны стцахәын сара, зегь реицш,
Сацхәака икан исзымдыруз сара сҗеицш.
Са санҗажәкуаз дгьыл саҗыхәон сара азеицш.

Амца сақәын, сара аҗҗахәа зны сбылуан,
Дгьыл санамкуаз ажәфан хышә хәыч аасыртуан,
Жәфан дунеиаҗ етцәа блыха сыцшауан.

Сыццышә амысхуан ацшатлакә иагахъаз,
Ахәа сылхны, амца еиқәымлаҗ санбылхъаз,
Цхыз дунеикаҗ тцхыла сныкәон ианшахъаз.

Дәыгбак сталеит са сахымцаша сызгоз,
Шьюуки срыцлеит сара сыбызшәа зымхәоз,
Са сыгәтыхеи сыдгьыл ныхеи рыхъ зымбоз.

Сажәа сцәыргон, сашәа сцәырхәон уа шьюуки,
Цхарак сныруан сзытәхәоз скәиц хәычы ианакы,
Цсаатәк сафызан, тытцшәа змамыз апыркы.

Срыбжәагылан атцхи амши еилсыргон,
Урт рыбжәара сапын шәахтцас са скабон.
Аамта рыц хәыч – адгьыл акәа сынташәон.

Сара ари адгьыл сықонагалеит ихьшәаны.
Сара ари адгьыл зны сықәтцроуп сашәаны.

АМШ МШЫМКӘА, СГӘЫ АЛАҚАМКӘА

Амш хәылкысуа аҕарыхуан,
Апхын шоура нахнацон.
Зымца нымтәа хяак сыхуан,
Сдунеи ашьтақәа аннацон.

Асаркьал еицш исхакнахан
Ажәџан гәаџа, зыбжы гоз.
Цәгьашәа издыруан знык икаҳаз
Иахьцоз имџа, нас дызгоз.

Ицсхьоу иарбан имоукыша,
Амра хааума зегь рзы,
Уаргы иудырроуп ушыпсыша,
Угәаар иунаҕои ухазы.

Иссирзазаргь апхыз пхызуп,
Зынза икьяҕуп аҕхәара.
Ицаз амш ура иуцәызуп,
Ғазны иуртом ауаара.

Уаҳа дыказам уа иуеипшу,
Иага уургы уаб уицоуп.
Дыршьа умазам иуҕеипшу,
Ғхәарак амоуп, умџа цтәоуп.

* * *

Са сызшаз сишеит сыпхәйсны,
Зегь схьяан, зегь сыгәтѳыхан;
Адуinei шарызшәа ҫыцны,
Зегь ирзысшо сыцсы тѳыхны.

Сзыцәшәозеи шәарта аныкам?
Сызгылоузеи нас, аф сысны.
Сыццакуеит есымша аоныка,
Имҫахытшәа сасцәак сыцны.

Самцаныхәоит сара ныхак,
Абас, абри адгъыл санахзызо.
Адәы иахцәыкәхеит ана ҫыхәак,
Иакәтәо диroup ацәа итарзызо.

Сагоит абрантә цъара исыхан,
Абнаршәыра сылсны сцароуп,
Хдоурых, ишьтоу саркыа цҫыхан,
Еидызкыло азә дсыпшаароуп.

Ирацәахеит зынза сзыхъзаша,
Зны излагазгъы цъара интцәароуп.
Сымцар ауам нак сахъцаша,
Суалкәа исыкәу сара исшәароуп.

Са сызшаз сишеит сыпхәйсны,
Зегь схьяан, зегь сыгәтѳыхан.
Адуinei шарызшәа ҫыцны.
Зегь ирзысшо сыцсы тѳыхны.

АЗХЪАМЦШ

Азы аҥкәажә итылтан Азхъамцш,
Ҷамѡак саҶыхәарц иаалгон.
АмзаҶа игылаз ҳзаҶамцшт,
Ацтақәа ркалт ихнаѡон.

ИреҶытцкәасон атцлара абҶы,
Атынчра бжык ахатцо.
Схәыцрақәа исыжәлаз рызҶгы,
Снышь хәыч хыршәлоуп изсо.

ГәаҶны саҶылоуп аамтак,
СаҶылшәар амуа, иауа,
Исанажә ҳәа сихәон уахтак,
Схәаақәа схала ихәәҶеуа.

Снапаштца ианшәеит ацәыкәбар,
Азы аҥкәажә итылтаз Азхъамцш.
Убри аахыс сашьтоуп, избар
АмзаҶа сахәон уа Ҷамш.

Асаркәалқәа идырдагәаз Ацша
Иазхымтит амза ахаҶы.
Атцх иаркаран, ианша
Иамхацәеит Амра ахчаҶы.

Тцхи-мши сыргәылоуп сеимдо,
Азхъамцш ацәыкәбар сыцшаауеит.
Азы аҥкәажә слыхәар данцо,
Издыруеит, ҶазныкҶгы даауеит.

АҘАМҘА

Знык санысхъан ари амҘа,
Саанагама, мшәә, еиҘа.
СыҘсҘазаара ҘамҘа Ҙа-мҘан,
Ҙеыхак иалысхит схаҘа.

Азыхь кәәпеи ҘамҘак ыжәны,
АмҘа сықәлеит санаауаз.
Адгъыл сшьомызт сара нышәны,
ЕиҘа издыруан сышхынхәуаз.

АмҘа-хыкәша-нымтдәа сықәын,
Кәәпк сырғыларц ианакәзам.
Исымузгы гәнаҳашәк сықәын,
Ишәар акәын ианшәатәзам.

АҘамҘа сызхон сынхарцаз,
Амырхәага аххьа ипнатдәоз.
АпсҘазаараҘ сҘамҘа згарцаз
МҘак санылон Ҙара ипддәоз.

Сымш исзалаз ҘамҘак акәын,
СыҘсеипш кырҘара ианшатәыз.
СыҘсҘазаара ахата лакәын,
СҘамҘа нсыжбуан ианцатәыз.

УЦҚАЗАР

Зышхәас сыржәызшәа стацәит,
Ааңын сыцәцазшәа смышәтит.
Сгәылтцын, зынымзи, скашәеит,
Аамта сызхьымзас саршәеит.
Сцәылеит аңша сызнапхоз,
Сышә кыдкыа игәаан ианцоз.
Атацәрада цша-гәаа иунартцои,
Иузгәамто ианааиуеи ианцои.
Ацстхәакәеи амөеи еипшуп,
Ирызәзәазшәа маҗәакеипш ихшьуп.
Иатәамбакәа срышьтоуп, срыхьзом.
Амра ртцәахыма, избазом.
Аамтакаҗ ҳазегь ҳаилоуп.
Амш иаххаршәу цардоуп.
Зны-зынла цас ҳахнатуеит.
Зышхәас ҳаржәызшәа ҳтацәуеит.
Ғаамта абгьыц хәыч ҳазну,
Ғафуа ҳахьзоит ҳәа ҳшаҗу,
Дахан иаапижәоит азәы,
Умшахә иахьишьуеит атәы.
Укамҳар, здацқәа зышьтхьоу,
Ғылға амтдан ашәшьыраҗ итәоу,
Тцыс хәычык ақә иазаауеит,
Уңсы аман Цыанаткәа иңыруеит.

* * *

Са саангылазом шәә шәфәы,
Иаажәга, сақәшәыртәә са сәы.
Мәәк сызгозар саңхәә ишьтәз,
Ишәгәәләшәар сыңсы штәз.

Цыфа шәзәтәзом сдоухә,
Иага шәәаиуазаргь емырхә.
Уақа инсыжхьан са сыңсы,
Сыдгьыл иамазарц жәласы.

Ажәынтыгыла ара иҗиазом,
Иҗиазаргы кәәлк азгом.
Шьтә зынгалам мәә убазом,
Амәә шьтәда еиқәхазом.

Амг ахытәәоит, ибнахоит,
Амәәгь ахьызгы тәхоит.
Сара баша сыжәбазом,
Сызбаз шьыцны ирхәазом.

Са сымәәоуп, сышьтәоуп, слабоуп,
Сажәә ныхәәоуп, сышәи мәәоуп.
Аха, ижәдыруаз, са сшәизом,
Ашәи изхарам ихьзазом.

Маза ижәургы, ацәгьә цәгьәоуп.
Аңныш иаштә шәтәлан шәтәоуп.
Са саангылазом шәә шәфәы,
Иаажәга, сақәшәыртәә са сәы.

* * *

Иахьакәым сыбжы сыргазаап,
Сыбжы сцәызны саахынхәит.
Абахә кнаҳа сыңсы агазаап,
Сыбжьаныфра саанарцшит.

Ицҳаражәхәон арфаш кыдкә,
Шьха бызшәала иматанеи.
Аңша зымтәоуп ас ҳаинызкә,
Иахымнеишаз знык ианнеи.

Агәйткәага адыд хысыр,
Ахьы-мацәыс-камч ақбар,
Абахә кнаҳа сыңсы ағысыр,
Издыруада сыбжы гар.

Даеазныкгы усқан ғыстып,
Сыбжы сцәызырггы еғыаурым.
Сыңсы наццан шәара ишәыстап,
Сыбжьгы уаҳа исыргарым.

АБЖЪАНЫӨРОУП ИСТЫНХО

Ацәазырз изаасшың, ххә рахәыцк сырххон.
Ашәәхәацқәа ырылысхыз сытцкы цшза сыцәхон.
Апыткәыр хәыч, иац исәаччаз, иахә икаршәын
асаара.
Ацхәхә назгоз аәыбгаказа дцеит дыбжьюаа
дышцара.
Аныхәәәа зкыз аныхәәә иажәа мчыдахеит,
избан?!
Сәыза гәакәа, схәычра здыруа, ацшәа
салымхәеит, дызбан.
Ғыхтацсас ашара иазызкуаз стыс хәыч ашәа
ацәынтәахәеит.
Зымаза Ажәа зи-бнеи ирхызгоз ажәлар рыгәта
илхәахәеит.
Сымшахә иалаз сыччеи сгәыргәеи сан
лыбжыхаа еицш исцәынтәеит.
Схәычра сцәызгаз Ахкәажә гәымбыл лаамта
әыхәа днасны дцеит.
Сыцхыз иалаз акацкацқәа ахра ытца иәәахеит.
Схәычреи, сқәыцшреи, сани саби ижәытәзоу
стәылаә исцәынхеит.
Аамта хықәкаә санаргыла, сшәеит сахьцо хәа
сымбазо.
Ахра иснатаз абжъаныөроуп, ура иубартоуп
умәа ахьцо.
Сдуinei рылазит сызбашаз, истәхузеи ара зынза.
Ашәа сәызхуаз амчкәа нтәашан, саргыы сцароуп
иара анца.

САНЦЛАК...

Ацша самтацсан са сцыххаа,
Сыцҕыҕа еизызгоз уоҕ дҕамло.
Саамта абгыыц ианыз аныхха
Смоузо, исхыкәласуа ианцо.

Ахәра сныртцон сара ахтысқәа,
Цақы змамыз шьюуки рзы.
Еитаспылон сара аҕыцқәа,
Ак сызрылымго схазы.

Шьюуки исархәон быцьбароуп хәа,
Бгәы бапысуеит хәа – шьюуки.
Шәшьырак итцатәоу, ха хауп хәа,
Исмычхароуп урт рыцкы.

Адәы сықәлом зегь сзеицша,
Амца зуп хәа сеиқәышьшы.
Исылухи урт санреицша,
Чхашья змамоуп, наҕ сышәшьы.

Акәиц таршәуп сара сгәатца,
Имҕасуа цшахькгы зызхара,
Ақәаб сатца, ачуан сатца,
Ихзыжьуа амца, шәзырцхара.

Сара иситеит ус ахәтаа
Сара шамкәа зны сызшаз.
Сызмаҳаз шәтахызар шәгәаа,
Шәысмаҳаит ауп са сызцаз.

* * *

Сара сышьтахь, сажэинраала
Иацхьо узыноуп са сызшэо,
«Ишцабзиоу, ажэа еинаалоуп»
Ада гэтыхакгы зымбо.

Ара икоуп сара схьаа,
Ара сыкоуп сеизганы.
Сузымдырзо, сухэоит заа,
Сыцэгьа умыршан утэаны.

Схазын сыкамызт, иудыруаз,
Исхэои изуеи цэгьа еикэшэон.
Цахэак сыман, ишцаздыруаз,
Икалашагь сгэы азфон.

Амца саларшэын са схала,
Хьаа нымтцэан сызбылуаз.
Иацхьо, зныкыр сажэинраала,
Уаргы иухьаазар иауаз.

Умш антцэамта салагамтоуп,
Уашэа ицымтцэо са сыбжьоуп.
Иумырфашьан, са исантамтоуп,
Аңеыхақэа са исцэахэоуп.

Са сынхомызт уал мацаран,
Сыцсы рыцын истынхоз.
Гэнаха нымхарц уаф ишэаран,
Цсыла исрыцқеит сантахоз.

СА САХЫЙКОУ

Сгэы сапысуеит сара зныкыр,
Амца салуоп сеикэҕыашо.
Цсрак сапылоит сыдгыыл сныкэыр,
Атынчра хышэашэоуп са сзыцэшэо.

Ацша леифеи сацлап уазны,
Инкыдхэало сыхь, сынҕа.
Хтыс еитахэан сцап сымфасны,
Саамта-еыхэа камч ахҕа.

Чхара гэашоуп са сзыркараз,
Аамта сахуан иахьякэзам.
Зшыыцра-калт зхаршэ игэараз
Рылацш сытцашэар стахзам.

Сдунеи-кэалац, сцацха знаало,
Ҕыашьрак тамларц исхаркуп.
Схышэқэа ирхытцны исцэыфнало
Уазмырцхозаргь, сымца еикэуп.

Доуха цыфоуп сеишэа иқэу,
Ицшыа хтартоуп сзы зытгоу.
Ацэҕа сызто ацэҕа иқэуп,
Шэирам, ныхэоуп са сзыгеоу.

* * *

Азәазәала исцәызуа, исцәызуа,
Ауаа сцәызит рыцсы штәз.
Сқбаад афырақәа сцәанытца,
Иаасзымхәазеит са сзышьтәз.

Исзышьтымхит шытыхра зқәымыз,
Сзымцеит сцап хәа иахыцатәыз.
Сихъзеит амқан зыхъзамтәымыз,
Исымхәар амуит ихәатәыз.

Иччоз ачча згәы итазамкәа
Избоз цсцәахан дсыпхъазон.
Ихалагылаз матәа ишәзамкәа
Ишәызхыз шәшьырала дрыхъчон.

Ахъажь кыжра карматцысын,
Лажәк ацинақәа ирыхъзон.
Аеқәа инеиуаз еадак рыцын,
Са сахыгылаз сыпхашьон.

Ифәхалаз ашәыр сеипшыи,
Зегъы сгәартон, са сырхын.
Сызлагылаз зегъ рзеипшыи,
Сара среипшымзар стахын.

Азәазәала исцәызуа, исцәызуа,
Ауаа сцәызит рыцсы штәз.
Сқбаад афырақәа сцәанытца,
Иаасзымхәазеит са сзышьтәз.

* * *

Амш иацын сыңсы шкәакә,
Атцхаҕ цхызцәгъан ихәәеуан.
Дгъыли-жәфани рыгәра мгакә,
Цъара итаршәны истцәахуан.

Фыстааи цъныши ирыламшәанда,
Изтәхәым иршо цсы схазам.
Сыдгъыл уалқәа знык исшәанда,
Жәфанаҕ аетцәа цшаатәзам.

Аамтахтықәа бгъыцны срылан,
Мши-тцхи сзеипшны сыршахъан.
Сыңсы ирзысшаз зегь ирылан,
Сара изтәытцәкъаз сынтцәахъан.

* * *

Сшьапқәа сытдысхит, сажәит,
Иажәхъаз стәылаҕе стакәажәит.
Дунеик сакәшеит, сныкәаоын,
Қытак сранын, сынхаоын.

Амшын схылан сызсахъан,
Дунеик аматәа сзахъан.
Зны иацәдухон, зны ихәычхон,
Стакәажә тәыла сацәҕахон.

Амца самбылуа сымцан,
Амра агәатданза сташәан.
Шәахәак схылтуан са сбылны,
Аетә срыцын сраҳәшьаны.

Сгәыр рахәыцны зны сиуан,
Аамта цжәахақәа сзахуан.
Шьоук сыргәырғьон саныцслак,
Сахъиз тәылак – санилак.

Ацша бызшәа стцон стәаны,
Стакәажә усқәа нагзаны.
Дунеик амаа са исдыркуан,
Сыцсхьоу цъызшьо шәыццакуан.

* * *

Сара сықәтцзом ари адгьыл,
Акгьы ныжьны сызцазом.
Сыцсы ахьықәзо ари адагь,
Дгьыл ҕытк уаҕа иҕалазом.

Адгьыл нышәзам сара сзыхәа,
Сыцсы атыфрупп шәахьтанхо.
Ацсы иадгьылхарц азыхәа,
Цсы мцоуп аеҕәәкәа зырцхо.

Бзиа иузымбар, чаҕа дгьылхом,
Амгәәҕ иҕазам Ацсы.
Ацсы ахьықәу дгьыл еитымхом,
Ацсы иадгьылуп Ацсны.

Тәымшьтак адгьыл иаднакылом,
Ныхәа ныхоуп шәира зцым.
Цсыла иааиуа ҕак дупылом,
Шәипцхьыз ушьтаз хазтахым!

Сара сықәтцзом ари адгьыл,
Акгьы ныжьны сызцазом.
Сыцсы ахьықәзо ари адагь
Дгьыл ҕытк уаҕа иҕалазом.

СА САНЦО...

Сааира гээзтаз
Сышцаз рымбазеит...
Г.Аламиа

Зны сышэпыртцны сцап арантэи,
Дыкан, дыказам рхэап.
Дааит анырхэа, итааз: «иабантэи?»
Санцо сгэарымтар калап.

Ихэлар ишап мацараз иказ,
Сызымдырзоз, са стэы рхэап.
Аамта иснымшэоз са сшазыказ,
Исзымхээз хьяан уахь изгап.

Инафру зныкыр сашэа инысхыз,
Блак арфыхарц цсы зыстаз?
Хьяа нымтэан уа иахьтысхыз
Сгэы ахэроуп имгъаз, са сызгаз.

Шэирам, ныхэоуп ара инсыжбуа,
Иухээз цсыншытахь агэра ргоит.
Гэнахауп имтэыз хацшыа хзыжбуа,
Ашэи азыхьгы танарбоит.

Сара схьяан адгьыл сықэын ,
Хьяауп иқэызго санцо.
Исызшээзар, шэуалгы сықэын,
Санааз гээзтаз, цан сзымбо.

* * *

Сыңсы ҫнаркит ихәәҫырц,
Сдоуха амтәыжәәа дыркәыкәырц,
Аршәаа сышьтоуп сызҫытуа,
Сан лыбжьы аума исаҳауа?

Пхызлагь сымәа шьоук ануп,
Сыңсы ахьтаркыз да ирыҫнуп.
Сапат жьакцоуп ирзаҫоу,
Малс хәа чануп ирзыҫноу.

Шәәҫып гәырғас ирзыңшу,
Ҙньшуп рысас хәа иззыңшу.
Арака истыңзам, са смыңхәуп,
Сыңсы дәылган ашә арктәуп.

* * *

Ижәйтәзоу аамтақаҕ сындырхан,
Снаган соықәдыртәан Ахан.
Рымдыр зымта сазыпшуеит,
Рзыхь еитцырхзом, ихәашьуеит.

Саркьал кнаҳа, бзы зтазам,
Рбызшәа иеыжәуп, гәра зәғазам.
Хара сыдымкәа изгахьеит,
Схан ауадақәа тацәхьеит.

Исзымзырфыз зегь рцас,
Исыхьчарц сшағыз ҳа ҳтас,
Ажымжәеипш цьара икақәхеит,
Ҳзеиуоу ҳзымдыруа ханхеит.

Ижәйтәзоу аамтаҕ са сажәуан,
Схангы ауадақәа тацәуан.
Иажәхьаз иарбан исуртцоз,
Иҕыцу мәала сызлацоз?!

Скәал назмырзшаз са сдоуха,
Зны исзынижьыз саб ипқа.
Ишызбоз амчқәа кәадахон,
Ижәйтәзоу аамтаҕ исцәынхон.

* * *

Ари амшггы сара истәымзаап,
Гәамтцрак ацуп, имшазац.
Алакараҕе сеирыз тәызаап,
Арахь ҕамҕакгы смахәзац.

Аетдә рыцқәа рыцсы рхытцуан,
Ашамта цхызны исцәагон.
Схъаа анышь амшын изхытцуан,
Тцхык ишаламзозггы збон.

Шөымта мшыкаҕе саакыдгылеит,
Сызлазода, тыц тацөым.
Даеа зныкгы мра сызгылеит,
Даеа тцхыкгы сазыцшын.

Жәахаак сашьтан хаара аныккам,
Амца ацрастцон, сгәы былуан.
Са сабоубо сыцсы ахыккам,
Еитахамыз ашәтқәа шәтуан.

Цхәыск дысхаран маза аргама,
Усқәак лыршон зны ишәатәхоз.
Ғыстааи цьныши рыгәра лгама,
Мҕак даныртцон дтазырхоз.

Избоз сыхуан хәашья узамто,
Сашта цсыкьяшык иахәымгон.
Гәыла иуныруа, бла иазгәамто,
Арфышьыгеицш акы сагон.

УЖӘЫШУП ХӘА ЗАРХӘАЗ

Ужәышуп хәа иархәан,
Дөыжәыртцеит Арашь.
Ацсыгуала деилархәан,
Ишәыртцеит акәымжәацшь.

Төиттшла дмацьанан...
Иөыхацәа дааргон.
Джәышымзаргь егьамам,
Ирархәоз агәра ргон.

«Джәышуп» агәра ахартцан,
Иатцәхәхәон шьюуки.
Ихамхашаз иғартцан,
Дтаркит апырки.

«Ажәыш» дрыма ишааиуаз
Ивафуаз аапсеит.
Дзыкәтәаз арашькәа иреиуаз
Шаауаз, иеадахеит.

* * *

Асапын еипш сыңсы нысхуеит,
Шәахтқас иқәхәа азы иагоит.
Сгәы сыңәқаха иңыххаа ишьтысхуеит,
Итшәаз сыблақәа сыкәшәоит.

Амца иаблыз сыфны цышәха,
Ахәа еизызгоит сыңшаны.
Снапы ахызфәоит амза – сышәха,
Амца исцәаблыр хәа сшәаны.

Згәы нсырхада, зыгәшәа схәада,
Гәнаха нсыжма зәыр ишәо?
Истынхозар сығәхәа мцада,
Уарцхом амрагь антәшәо.

Сыхәшәыц сашәа, сеикәырхага,
Инеитазхәо сыхь-сгәырфәа,
Уара исзухәап са испырхагаз,
Иуалхаз сыгәнаха сзырфәа.

Амшқәа урылаз сшәаць рызнаго,
Сыңсы инысхызгьы шыцқьаз,
Сбызшәа ирзымтазаз еитаго,
Дара еикәхарцаз са сышцаз.

* * *

Ишәоуп ари адгьыл, ажәфангьы шәоуп,
Апстазаара ахаан инымтәәзо ашәоуп.
Аапсашьак аздырзом, адгьыл гьежьуеит,
Аамта ҳаҕәытцып, егьырт зегь ажәуеит.

Ашамәә ханызтаз лахьымәә дапшуеит,
Амза иаттазуа аеттә рыбақәә таауеит.
Сара исытоу, ура иутоу аҕәәара,
Иуздырам, исыздырам, издыруа азәызаттәык
– Иара.

Ара сиитаз сагьыцсыроуп ианакәу,
Са сьызҕызи сажәә иизи, ргәәҕы инеирц изьыку.
Ишәоуп санишаз, саныцсыша мазаны,
Улымха итамло бызшәак ала иантцаны.

Зегь хантцоуп ақьаад ҳазнымтцыз аамтаны,
Ғашықәс гәәтә, ҳамш гәәтә ипхьазаны.
Зны ҳлагамтоуп, нас хантәамтоуп, ҳаикәшаны,
Ғыц штакы ханталоит иршаны.

Адгьыл ҳацуп хыкәша ныкәә аамта зшьыз,
Зегь ҳарҕыцуеит инаскьаган наҕ иажәыз.
Ғашья ҕыцуп, ҳцашья жәйтәуп, еилахәом.
Жәйтәҕы ҕатәҕы аамта ианнахуеит,
акгьы нхом.

* * *

Ашхам самкъашьырц сызэзэон,
Ацша самгарц съесыргэгэон.
Шьыцра штакгы станагалан,
Сымтцэьжэџа-птцэан ажэџан салан.

Дгьыл тызшэала сгэы хдырчан,
Исыдсымкылеит шьоук рчан.
Ахахэ зырцэажэоз ацэқэырц тэан,
Ашхэа хталейт аухэан-схэан.

Уа иаакэымтцуа цэгъак дыршуеит,
Шьоук дырганла агэаг рьэуеит,
Хамтан иршоз – цэгъахэаран,
Цсахран, гыгчран, матцуран.

Амшқэа неиуан, ҳа ҳажэуан,
Шьоуки ҳаархэон, ҳартиуан,
Шьоук ҳацсадгьыл хэыч рыхьчон,
Ахамтақэа шьоуки иргон...

Хамџа ацыхъа ахахэқэа шьтарцон,
Раб ихэахъан – хланцы хтарцон.
Нырцэтэи ақэылаџ хгэашэ дьтцоуп,
Хадгьыл зцэыхьчатэу абарт роуп.

САШӘА, УСЫХӘА

Сыпра шкәакәа – сыптақәа,
Жәәан маҗәа ацыпҗәахақәа,
Мши тҗи рхәаа сымҗакәа,
Рхышә җарда имлахакәа,

Амра җсы-хәша санаршьон.
Сымш иагәылкьоз аамта җыхәа
Сәыжәтҗан, шәымтак саларжьон.
Кыр сыхәозар, сашәа, усыхәа,

Ажәтҗыс шкәакәа сеипшызтәуаз,
Сыҗәхәа кәицқәа ирҗәтәхәалоз,
Саамта җыхәа сәыжәызхуаз,
җша җцакышьа сазхәалоз.

Уҗымтҗәо снышәнап уқәыҗла,
Тәым бызшәак иахтнымтҗакәа,
Сымыш қәаадқәа ирықәҗла,
Унап ианыстҗаз сәымтҗакәа.

Ишьыцуа гәык иҗамҗхәакәа,
Иавган рымҗа исзықәтҗала.
Изыҗсам җәхәаҗхыызк рамхәакәа,
Шәтшьытҗәран сгәәҗы инықәтҗала.

* * *

Сышьыжь амра анаѣаѣа,
Аччабжь схышә ихыѣееит.
Аѣх хнымхәуа ианѣаха,
Цхыз цәгъа хъаак хысеит.

Сыхъчаѣ стцысгы аачырчырт,
Шәамкәа дыррак сзаанагеит.
Амш исзалаз ааснардырт,
Сымцахъ иааиит, имшәазеит.

Аѣша ахтысқәа зарма-гъырмаз,
Мцымзар ѣабырг азхәазом.
Цхи-мши хѣysi шәара ишәымаз,
ѣыѣкаѣ уаха изтәазом.

Арѣышыгы иаалѣыз лакгы,
Ашамѣа иеишуан, уаха акгы.
Иалшо уиакоуп, иара уиакгы
Иахдырхагоу ауп иаргы.

Амш иаѣуп хәартѣи мыхәеи,
Еидаран саѣумашь саргы?!
Адыд цхызцәгъа , узласыхәеи? –
Сыѣх цхоутѣеит, уаха акгы!

Дәеа мшык хәа шамѣак саѣуп,
Сымши суси еилыргатәны.
Уаѣѣтәи амш еиѣаѣыѣуп,
Са саѣылап сѣакәажәны.

* * *

Ацарахэа иаасыртит даеа мшык ахышэггы.
Ашыжьэ заа нафахэит, ашэт уажэоуп
ианышэтггы.
Амра мчыдахоит уажэы, хашэ тагалан хытцит,
Саб ишэитцеит икэымжэы, аапын фышэ ихытцит.
Са сзыкэлоу тагалан, сыдгыл бгышла
ихызкьаз,
Иацэызгашаз исзалаз – асы уархал сеипызкьаз,
Сышьта таа нымхо, мшыбжак ала ианызхуа,
Ашэа еснагь исзымхо, сгэы арахэыц иафызхуа.
Мчык цыара исызтаршэуп, зкыы шықэса
ирхысхыоу,
Сабггы уи ауп инаршэу фышэ шықэса
иртысхыоу.
Мши тци ас изеишьтоу, ацэгьей абзиеи
ршарцоуп.
Аехэаф амца зеикэтцоу, ушьтахь иааиуа
цхарцоуп.
Ажэфан лахь санымызт, уи иатцэоуп иззишаз,
Дгылггы цкьа сатэымызт, иарбанушь
сыззишаз?!

* * *

Напсыргэытцоуп сызкэынхо,
Ашэт, зыцстазаара сгэацхо,
Шэымтак аамтае исасуан,
Маза агэытцамзо, ишэтуан
Аамта кьаеэзак, нас ицсуан.

Сара хтыскэак ансырххоз,
Гэнаха ззысшэоз, сахьынхоз,
Иқэхоз ажэлар сырбазом,
Ашэт мазажэа сызхэазом.
Зынза ихэартам – са сышэтзом.

Сара исхарам сызгазом,
Истэым гэнаха сиршэазом.
Инымтэо исытоуп гэбылрак,
Истынхозар иара уиак,
Ашэт мазажэагь саҳалап.

Ацша сацлап сымтэазо,
Цшазла сызлап сшэымбазо,
Сааилап, усқан, сышэтаххар,
Еиха сгэашэтап сыцшахар,
Зны сфыртынхап шэеилахар.

Напсыргэытцоуп сызкэынхо,
Ашэт зыцстазаара сгэацхо
Сеицшзам, усқан сьжэбазом,
Цша-мэаск сацны сызцазом.
Цшала сгэыцкьа тасырцэзом.

АҒЫТБЖЫ

Ғытбжык саҳаит ашамтаз,
Атқ иалкьон ихёаны.
Илашыцазаап атқ ацамтаз,
Амзагь кыдын иханы.

Цсыхәак ыкамшәа са сыда,
Сызтаххада ас шыжкы?
Мшәан, сабаанагеи, зыфныда?
Исаҳацоуп ари абжкы.

Асаркьалеицш слымҳа итафует,
Атқи ашамтеи еилырго.
Сыцхыз қяадағ хтысқәак афует,
Сан лыбжъкәзар, мшәан, иго?

Сзылтаххазеи, шәартәк ыкоу,
Илтахымхоу ма сшынхо.
Атак сҳәарызма, – ароуп сахьыкоу...
Еиҕагахует – ароуп сахьшәо...

Бжык гәәтеиуа атқ иалоуп,
Сан лыбжкы акәхап сызмыртәо.
Атқи ашамтеи сырхынхалоуп,
Сагьацәшәахует уи анго.

СЫКАН, СЫКОУП, СЫКАЗАМЫЗТ

Сыкан, сыкоуп, сыказамызт,
Пшатәхәа исытәхәан аамта, сцеит.
Сыфны ахгылаз уаф дахзамызт,
Исхандеиуаз нмыжкәа изгеит.

Иззыстахыз шәара шәзакәын,
Шәгәыхи шәхәаи шытыхны искын.
Уртқәа здыруаз пату рзақәын,
Шәара шәзыхәан зегь акын.

Сымфасыфны дгьыл санылеит,
Исытан шәымтак ахәатәы.
Ахәатыхла шәа шәыспылеит,
Шәара ишшәытоугы шәа шәтәы.

Сыкан, сыкоуп, сыказамызт,
Сеитамфасрын даеа знык.
Са стәы инсыжыызгы хәазамызт,
Хәашәа сзәтозар уажәык.

Срыламфашьейт исыцны иааиуаз,
Исархәаз гәныскылан санцоз.
Аамта сәыжәын зегь ириааиуаз,
Зегь згәытцакны изгоз.

Аамта фыра ақәад ианзалоз
Бгыцк агәылхны истцәахуан.
Сара исытаз, сара исзалаз
Алган сышьтахька схынхәуан.

Сыкан, сыкоуп, сыказамызт.

* * *

Дунеик сықәхеит сара сьыалан,
Сахьынхоз атың збазом.
Ари атыцае акгы сзалам,
Сыхьзгы рсияе ирхәазом,

Ара сшахатуп, икоу сҳәароуп,
Ажәәан лымха иахауеит.
Адгьыл бызшәа сызтцару,
Дгьыл бызшәала сшәызтцауеит.

Икалом ззырхәаз камлазозаап,
Уцсы ақәцала иутаххар.
Дгьыли жәәани еилазозаап,
Бызшәак иртәу зны иузтцар.

Напынтцак аазгеит, иабантәи,
Сызәу акәхарушь, интәаз.
Иязыцшыда изго арантәи,
Джаларызмашь уанза изхәаз.

Тцыси хәыхәи срацәажәароуп,
Ацша ахцәпарақәа псыртлап.
Ажәәан лымха иасырхәароуп,
Сыдтцей гәнахаи нас исшәап.

Схала срылоуп сызлагылоу,
Ирхәои ируеи еиқәшәазом.
Цшаашья сзәтом сыәны ахьгылоу,
Сыхьзгы рсияе избазом.

НАЦШЫХАҚӘ

Адгғыл иахшәама са сгәы,
Ажәџан лацшыла истәәгәон.
Абаџ иацрыхоз ацгәы
Иахъзыстцоз хәыцуа снатәон.

Фызара сзызуаз азиа,
Амра хыцсалан иңены.
Тагалантәи мшыкгы каииа,
Иаҳдыртцуан аңеыха кәшәаны.

АШӘА САШЫҒАН

Ажәған иалышәшәоз ақәа,
Ашәа рықәнатәон адәқәа.
Са сахьныкәоз урт ськәшәон,
Сацхьа игәазтаз Амра ччон.

Ашәахәа ацҳақәа хтцаны,
Ашәа амтцәыжәәқәа кьаны,
Сара исхьцраауан ианцоз,
Абжьы ссирхон хара игоз.

Са сыцшаласхар стахын,
Сьцта кәашха ажәған схын.
Сгәы рахәыцын, ипхьарцан,
Ақәа цырақәа сәацсан.

Баша жәған ахь сыццакуан,
Дара дгьыл ахь иаахынхәуан.
Дгьылағ сааир имазахон,
Са инаспыршәар иашәахон.

* * *

Ас схэычымхац абыржәеипш,
Ацша сапкон ахэыч иеипш.
Ажәџан скыдлон, сиетцәахон,
Нас ашамтазын стахон.

Ажәтыс сацгьежьюан, аапнын,
Сышәтәоурыхны бгыыцк санын.
Зны сыпсуан сышәаз зынза,
Ашәтқәа срыкәалон маза.

Аамтеикәшарак саанархәуан,
Стәкәажә нанамган сажәуан.
Дәәа тәылакаф, хара,
Син, сафыхуп азҳара.

Адгыыл сықәлан, игьежьюп,
Жәџан атцкаргыы уа иапшьуп.
Амшын сфаччеит санаба,
Ашьха исхартцеит ахтарца.

Ацша сацлан, ҳаибашьит,
Зныкгыы ҫынтәгыы уа сыршьит.
Аха италахуан сыпсы,
Ҫапҳа сихуан фыц Ацсны.

АШӘАЦЬХӘАӘ

Схәыцхар сҭахын сара аамтала,
Сыџуа снықәлар џыц адәы.
Арахь сааиуан ҕа мџак ала,
Ҙытуа сышьта дхылт азәы.

Сахьцо идыруеит сара сеихагь,
Ацбар санитцоит, итаххар.
Исмахац бызшәоуп исеихәогь,
Истцар акәхоит итцатәхар.

Саанагеит ара аказыхәа,
Исытоу ауп са сзышьтоу,
Сара схәаа уара иуныхәан
Иумбароуп, зашта стоу.

Аиқәатәада шкәакәк шыкоу,
Лабҕабакәым, цхыз иубап,
Ушысзыкоу ауп сшузыкоу,
Ацшәа ухәар, атакгы схәап.

Сара аракоуп уажә сахьыкоу,
Шәымтак саадгылт, сныкәаџуп.
Амџа сықәуп шәа шәыџныка,
Сыцсра шәасхәоит, сшәацьхәаџуп.

* * *

Зыцсы нызхуа хатцак дыкоуп,
Уишьтал, мѡабжара дхынхэзом.
Са дысзыкоуп, уа дузыкоуп,
Усказ уаахэан уитизом.

Гэырҕеи хѡааи игэы ианыруеит,
Амчраѣ дхырхэо длакэцэазом.
Ирзымхэазо, зегы ирдыруеит
Ихьз, уахыкэшан узцазом.

Афыртын хьатцуеит данапыла,
Амаѣ ашхам ацэкашэоит.
Уара угэыла, сара сгэыла,
Иѣацхьа схырхэоит, сагьицэшэоит.

Амра мразтэуа амырхэага,
Сыдгыл акэоуп изтацхо.
Дгылаѣ дшазаргь жэѡан дазнага,
Дриѣеит ижелар дырзыцхо.

Дгэартарымызт зшьыцра зиааихьаз,
Дазкым баша хьзырхара.
Иахьымхоз дыррак уи даиааихьан,
Дабанзаххыхэхахьаз хара.

Аамтагэеисра ашьтыбжь дакэшэо,
Идгылтэым хатцак хаихьыпшуеит.
Ацэгьа, абзиа акы ханақэшэо
Гэеитоит, ахара дыпшуеит.

Алакэ далоуп уи дфырхатцан,
Хдоуха дацуп дымраны.

Зегъ иаадыруа гәнаһак хатдан,
Җәихуан хныхаҗ дыбганы.

Зыцсы нызхуа хатдак дыкоуп,
Җишьтоуп, мѳабжара дхынхәзом.
Са дысзыкоуп, уа дузыкоуп,
Җицнатц хамрагъ ташәазом.

* * *

Хтысқәак сыршьаҳаит, сызрылтцаум,
Са сырцәажәит дара шәаз.
Ихәра тыпны сгәы ианытцаум,
Гәаг еикәымтәан зны исырхаз.

Аццышә еипшны аҳауа иалоуп,
Ғада испыртцау, инасыхьзо.
Сахьзырцәымцаз са сгәы иалоуп,
Жәынғы-ғанғы сгәаг иаго.

Ицеит шысхәо нақ исхыпраа,
Аадын жәтыс еипш иаахынхәуеит.
Ацәа сшалоу стынчра иахыбаа,
Ацх агәтаз саадырпшуеит.

Схышә иаахытцны сышка ионалоит,
Рыда исымамшәа хәарта.
Шьхыци шәтыци реипш ҳаинаалоит,
Шьта сыхтысхахьеит схаҫа.

* * *

Атдх сагэылсуеит с'еынмырхакәә,
Амш гэхаштран инсыртцээрц.
Адәы иагэылгаз м'әә смырбакәә
Тцхи-мши-хтыси срымкәтээрц.

* * *

Ашә амтәыжәәқәә еитцыхны,
Ирхацхьон хәаи гәырәеи,
Аамтацәгәак ашьтақәә аныхны,
Еилнахырц әзеи әеи.

Цшыхәран иалшоз, ицшыхәуан,
Аамта абгъыцқәә ҫышәшәон.
Ркасы цшқа иаәаршәыз еитцыхуа,
Ацтақәә әжәәан рыхьчон.

Амра лацш дгъыл иацырхагоу,
Мрада ма әжәәан хьтаку,
Ацтақәә ракәу итархагоу,
Ирыхтысуа сыздыруам закәу.

Дара зегь еицызшьуа рахәыцны,
Ахац иахьнырхалан ацсы,
Ашәа рыбжьысуеит, ихәыцны,
Урт зегь ирхартаз бласы.

Ирныруеит, ирдыруеит уи ашәа,
Раамта арахәыц ирзаәоу.
Иабазго, имыцхәыми са сажәа,
Стәыц хәычзан рымтаә сахьтәоу.

* * *

Адэыгба цеит сара сызхымзас,
Ашыта ныжны са сгәаҕы.
Абжы сныуеит са сахзымцаз,
Хәычқәак хәмаруеит адәаҕы.

Уа исцәынхеит сара сзыхзызоз,
Доухак, сыхчара иаҕы.
Исыцәдуцәаз, лацшы зхымзоз
Дунеик ацқара иатәыз.

Уоуп сахыкоу санышәцәызуа,
Уантәи сдәықәларц еита ҕыц.
Арака сышьтақәа ананытца,
Ажәа нсыжхәеит уахь схынхәырц.

Сыцсы атыцаҕ сара сзымцар,
Нак саҕытцшәап слахынтца.
Схаан ианыҕыз сыбжы зымгар,
Саргы сызып нак зынза.

* * *

Ицеит уи ацсаатэггы насхыцпраа,
Шьыцпрак насхаршэны акасеицш.
Уинахыс сцон са сышьтыпраа,
Настэи сымбозаргь са сцеицш.

Схэыцрақәа амшын калт иазныжыны,
Сгэыцүа – мышкызны ҳаикәшәап.
Апыршьагь стцап инеиужыны,
Ашьыцра ҳзыргәашаз сацәцап.

Уахь, ҫада икоу хақәитроуп,
Азатцәрагь уалсуеит ахәеицш,
Акызатцәык – умҫақәа хыитроуп
Ҳазшаз, уахь инеиго үдсеицш.

* * *

Гәшәк нкыдтан ус иаркын,
Аатра саван, сныкәафын.
Ашта уталар ицшзацән,
Шөтык узхымтцәо ицшқацән.

Амра таршәын иешәаны,
Ацсаа улылон иашәаны.
Уахь аталара сацәшәон,
Сгәы сымпытцшәан икашәон.

Ара снеихъан схәычзаны,
Ашта стыргеит сыпканы.
Уи сшахьтцәуоз кыр снаскъеит,
Мәак саркареит, мәак сагеит.

Уажә саатгылан уахь сзырәуеит.
Ускан избақәоз зыәуеит.
Амра таршәзам уа уажәы,
Ашәтқәа хырхәоит ианажәы.

Рыбгь әеижь хәычқәа қацсоит.
Схәыцра амтцәыжәәала снаскъоит,
Сазышьтыхуам, кыр схәамтоуп.
Знык сызтытцхьоу ашта стоуп.

* * *

Цагэыргыа картдон анхао иаштае,
Атыкыкхэа дхысуан азэы.
Абырг днаскьаргон уатэашьтахь,
Амза ашка дхалейт еазэы.
Аеарыцкьоит амшынгы ахала,
Ашэакэа итарцоит уцсы.
Ашьхакэа рыкэцэае уанхала,
Хтарцашны иухартцоит асы.
Амзаеа икыду мазажэоуп,
Атх лашэ иамоу бласы.
Ицэыргоуп, урт зегь рыхцэажэоуп,
Ифеыцым уа узы, сара сзы.
Амшгы иаабац лашароуп,
Мра чча насыпк ахьыршоуп.
Аамта зегь хтыпкэа хнарбароуп,
Ишхатэоу хтазартэ еипш еихшоуп.
Иамароу шьхамоа дафалейт,
Апырра цсаатэуп иазшоу.
Аетцэкэа жэфануп изфало,
Иблы ццышэха акэа итацсоуп.
Арткэа сымбакэа, нас изуеи,
Цэуабжны мшык сахьыршоуп.
Аамта сахьалоу исапысуеит,
Изызгэамто дыгэнахауп, дагыжьоуп.

* * *

Сара соуп ара иацшәымоу,
Ари адггылаҕе ииз.
Жәынгы-ҕангы згәағ рымоу,
Абцъар тымкыақәа ззыцшыз.

Сыцсы ианақәкыз, мап, иткьомызт,
Сыдггыл акәыназ сыцсы.
Ахы сықәшәарггы сагомызт,
Ахыз еиқәхарцазын Ацсны.

Ацсцәа гылон сыдггыл ҕызхуаз,
Асаркьалқәа рыбжьы гон.
Баша угәыгуан абцъар шытызхуаз,
Сара стәыла зшаз ихьчон.

Адггыл иацшан сара сыжәла,
Ҙазшаз иитаххаз хәахьан.
Сыдггыл иалазуам са сгәыжәла,
Ақәылаџцәа уи рбахьан.

Абцъар уқәкуп абцъар шытызхыз,
Саси-цшәымеи ара еилыргоуп.
Асас иакәзаргь ҳацсы ҕызхыз,
Зымха қәылаџ ҳашта дтоуп.

Арака идыртәуп зегь ртыцқәа,
Ҙазшаз идггыл Нцәа даҕоуп.
Сыцсоуп иршьуа, абцъар зқәыркуа,
Иткыа цыызшьо баша ужьоуп.

* * *

Сара ажәџан салазџон,
Ушьта схымзи, саџазон.
Сыпцтазаара башахон,
Затцәран, зынза сгәашахон.

Лакә фырхатцан усырхынхәуан,
Шәынтә сыпцхызахь сурхынхәуан.
Цхи-мши урылан унымтцәазо,
џада упрын, сухьымзазо,

Дгьыл бызшәак сызуамхәазеит,
Ацныш мтцәыжәџа сзамкьазеит,
Ипцырны ицон цхаражәхәара.
Цәкәырцеи-мшыни, ишсашәхәара,

Ас шәмааибыр, шәызлеицынхой,
Зышьта схызлаз шәиеипцшымхой.
Испызан сқәыпшра хагаха,
Узбарц сцалон агака,

Шәакгы схәыцуан икамыз,
Сзышьтаз уакагь дыкамызт.
Сара абас сыркараны,
Аамта цон еидараны.

Икам ишьта схыланы
Сышцоз сара сжәыланы,
Баша сгәыгра сасасхеит,
Иластцызгы кьасахеит.

* * *

Ахақәйтра смоуа сашьтоуп,
Саниз аахыс, ма мышкы.
Адәы иатцәа, сацхьа ишьтоу,
Схазы исзалымгеит мѳакы.

Аамта-лыра цыршьыс самоуп,
Зегь зхагьежьюа са соуп.
Зынза истәым хьаак салоуп,
Иштәу изрыламзогь са сзоуп.

Амѳа иқәу, сзышьтанеиуа
Хьацшны рышьтахь сырбазом.
Уи амѳа сымѳам изланеиуа,
Срышьталеит хәа сызцазом.

Дәык атыхәа, зынза игәатам,
Шәуаами, сақәитыз уажәык.
Дунеик саххалеит, зынза ишатам,
Саргы исымоуп, нас, хәатәык.

Ахақәитроуп згәашәқәа еиҫаҳаз,
Мшыкоуп, мшызатцәык – уаарас.
Ажәак иртахьеит икнарҳаз,
Исызхәозар жәбап, шәаанҫас.

Ахақәитроуп ара иахцәажәуа,
Иахьтаҫархәаз зны еиқәцах.
Аҫымтра хьшәашәоуп агәы зражәуа,
Сзышьтоу хақәитроуп сара еитах.

* * *

Аѓа иамкыз атѓх хыѓеон,
Атынчра иахыѓуан аѓа абжыы.
Зегь хайнызѓьоз аамѓа ххыччон,
Амш ааххалашон шьыжыы.

Тѓхи-мши-хѓыси хѓаѓсы рѓѓаагон,
Гѓыѓрак хашьапкуан имѓарѓ.
Хѓаат ахыѓѓѓа рыбжыы еитагон,
Аѓхи амши еилнаргарѓ.

Сзыѓнахазеи, мшѓан, са суада,
Еизаз суалѓѓагь аншѓатѓу.
Арахь са сгѓазѓарѓ исзаауада,
Адѓгы суадеиѓш ианѓаѓѓу.

ѓымѓра бжыыкоуп са сзыршѓатѓѓьо,
Аѓх ѓшшѓы еиѓѓатѓѓа гѓырѓѓоуп.
Аѓсы иатѓѓѓар аѓсы ахѓѓатѓѓьоу,
Егьырт зегь адгьылаѓ уаароуп.

СЦОИТ ШӘА ШӘЫГӘНАҲА ШӘАНЫ

Имҗо сгәтца ахәра анул,
Са сыңсатцака стцәахул.
Са срыздырзом иахья азәгы,
Дыршыа сымазам уатцәгы.

Цәгъала ицъасшьоит шәызлашоу,
Ҳазшаз сихәоит, сызкәыхшоу,
Иситарц ачҳара, хлацшра,
Исылшартә гәыграк азыцшра.

Сааигәа дмааиуа сызтахым,
Сыхъз иҗамшәо са сызхым.
Сыказ, иамузар сзатцәыз,
Гәнаҳак садгылап азәыс.

Шәара ижәухьоу сшәалап,
Ҳазшаз имта сычҳалап.
Гәырз шашәазны зны санцо,
Ҳаҗоу ибааит са сшәырәхәо.

Сыжәдыруз, усқангы са соуп,
Изшәыламгылаз са сыңсоуп.
Сықан, сықанатц сзатцәны,
Сцеит шәа шәыгәнаҳа шәаны.

ААҘЫН СШАҘЫЗ...

Баша сгәыңуан сара зны:
Ааңын саццап, сацаап.
Скаҳар сгылап сеиханы,
Сымца җыңцәар сәәтцхап.

Испырхагахо азә дызбар,
Ғымткәә сиаәсып пшьала.
Сышла сумаза сцәәхәар,
Ғымт ҳаргыы ҳаинаалап.

Баша сгәыңуан сара зны,
Бзиа избар, сырбап ҳәә.
Атцх саңылон сацәшәаны,
Нас уатцәы имшар ҳәә.

Сцон сыңсытцәкыа сахкыашо,
Изуеи исхәәи еинааларц,
Сашәә бжата, сызкәажо,
Сыма арантә сыбналарц.

Ус сынхарцаз сышхәыңыз,
Зи-мцеи кыр сырхысит.
Баша саңын матцуоыс,
Исымхны сажәра аакылсит.

ИАЦИ ИАХЪЕИ

Иацы саццеит, сынтџахъеит,
Иахъа сара сакџзам.
Иахъа сықџлацџа ирхџахъеит
Уатцџгы нтцџара шақџзам.

Ашьыжь иџаз даеакын.
Шъыбжьон амра џеихъан.
Иац испылаз даеазџын,
Иахъа даџсны днеихъан.

Шџак, сызџалахъаз иацы,
Иахъа агџашџқџа џыхын.
Даеа шџышықџса антцџ–
Стоурых џыра аныхын.

Амра кнысхыр илашьцон,
Атџх цџгъала исцџџымгын.
Урт ааныжьны сара сџон,
Иацы иахъа иааныхны.

* * *

На коленях жить невозможно
(больно и неудобно).

Д.Лихачев

Сшьамхышгылом шәара шәҗаҗхья,
Анҗәа иҗаҗхьоуп иахьсыхәтоу.
Ирхәахьазаргь уи са саҗхья,
Саҗхья инеиуа шәоуп сзышьтоу.

Избан сеидру, шьоуки ирхьяауп,
Ашьамхарсра, излымго җкуп.
Адунеи сара сазгәаауп,
Сара истаху җакуп:

Сшьамхышгылоит Ажәа аҗаҗхья,
Схызхыз ашәаз сматцәуп.
Шәгәы сызнымхан, шәара шәаҗхья
Сшьамхы асырсыр, нас сҗиәуп.

Ақәылаә дықәырцоит шьямхыла,
Хаҗыцлагь ақәыз, иаҗаххар.
Уск збатәхозар хшыәла, хыла,
Мамзар абҗьар тырқьатәхар.

Ауафьшәара итазо акала,
Ухгы иақәтатәуп хаҗыр.
Сазынхозаргь дунеик схала,
Сшьамхы асырсуам, мап, ижәдыр.

* * *

Апстазаара Аҫа хыхәхәа изнаркхьада,
Мтәыжәәада жәәанҕа ипрызгы дҕамлац.
Ахьаа цәгыа иалган згәыргьа згахьада,
Ччацшы лагырзи еицымкәа имаазац.

Ашәа хыш-хытәа згәатца итәтәаз иоуп
Ажәәан цәыкәбаркәа рыбжыхаа заҳаз.
Заапынра дәышаә зиетә кашәаз иоуп
Зқәыпшра изтымсыз, қәрахьымза зархәаз.

Зынасыц агәашә азыркызгы знапала,
Илахь ианитцаз дзамыцхьеит Анцәа.
Шьхацамәа ианысыз, рикаә данхала,
Ашьхақәа ргәытцәкьа шьтихит рацәа.

Ғыстаашьта ихылаз қчақароуп дызәугьы,
Дунеимахә шәырны даәоуп дҕаланы.
Ажәа зитаз иоуп издыруа ихәатәугьы,
Ацәашьы мца здыркызгы дбылуеит дымцаны.

Аамта, иашәнахыз маҕәак еипш ҳааныжьны,
Хьхьда, гәыхьда ицоит икаууа.
Ғыстааи, цьныши, ҳарти ҳаиужьны, –
Адгылаә уаҳа ҳаҕам ҳааибуа.

АДӘЫ ИАТЦӘА МТЦАРСНЫ
ИНЕИУАН АЕТЦЫС

Адгьыл сангылан, асценае скәашон,
Аапын адәы цшзае ашәткәа ськәшәон.
Ажәәан иаакыдхын етәакгы аазгеит,
Ашьхақәа рәымтра мазажәа еилсыргеит.

Исыртеит арфашкәа ргәашьамх, рылша,
Амра – аххьа рахәыц, ацшалас – ахәа.
Ачҳара сылтеит Ажәеипшьаа ртыпҳа,
Ҳамтас дызкәымтәац Лрашь аеырҳа.

Ашәа гәығкаага сзаҳәеит сара стыс.
Адәы иатцәа мтцарсны инеиуеит аетцыс.
Рашьуп, сымфашьо изгоит уи агәра,
«Ахрашәа» ахрақәа ирәыәуеит хара.

Ацтақәа хылан жәәан ркәашьуеит,
Ахәа мәас абақоу, Сасрыкәа изтәауеит.
Ныхәак ҳәәнахырц акыргы сгәәтеит,
Уашәәык ираныз Гәашьа слызнеит.

Гәашьа данымзи, илхәеит ихәатәыз,
Дақәтәеит арашьгы доухала иззыпшыз.
Адгьыл сангылан, асценае скәашон,
Сьетцыс хәычгы духан, фырхатдак дагон.

* * *

Ажәфән лацәкәысуан,
Атыкыңхәа ихысуан,
Сгәатца итацсон ахыпы.
Амшқәа нысхуан,
Ианыстқаз анысхуан.
Ихәлахьан саныцшы.

Сымға сзанылар,
Сқбаадгы акы анылар,
Сшәарагы наскьон.
Избоз иаракәзам,
Сыхәрагы акы ақәзам,
Имжыжыкыр сагап.

Ирхәозеи, изхәада?
Зыбжы ацхәа изыргада?
Ус атахызма? Избан?
Афыртынбжы иарфыхаз,
Акамеицш изфыхаз,
Иахьанза ирычқан...

Сшәон уи сызхымгар,
Ахьааицш исхымгар.
Сеиқәымхар ауан.
Икацоуп икоу,
Сеидру ара сзыкоу,
Сцахьазаргы ауан.

ҒЫҒУА ИСЫШЫҒАН...

Атдла сықалан сықәтәеит уақа,
Избан, сеидру изысгәаңха.
Ғығуа исышығоуп, анақа, арақа,
–Леабалзеи, мшәан, тапқа?!

Ғығуа исышығоуп хәычгы-дуггы,
Атдла сықәтәан сығезаны.
Дгылт изымгылоз сабдуггы:
–Ахәычы шәлышығалт ихшәаны.

Амра леихеит, алашьцара
Ааиуеит, уи акоуп са сзыцәшәо.
Сықәтәоуп амахәқәа рыбжьара,
Избароуп амрагь антәшәо.

Даеакала избон ари адггыл,
Ға дунеин са сызқәыз.
Атдла сықәтәан амахә сеадкыл,
Ғығуа исышыған са сызтәыз.

Исыхзызо напқәак сышыған,
Цсык сыхтныртқон иатаххар.
Хәычгы-дуггы ғығуа исышыған,
Жәларык гылон сыңшаатәхар.

Атдла сықәхаргы сылбааргы
Азәгы дсышығам, сырцшаазом.
Амра шлейхьюу уажә избаргы,
Атдла сықәтәоуп, сылбаазом.

* * *

Издыруада аамта амшынгә изыххалаз,
Еиқәымтәазо амшын ду цәқәырцоит.
Аамта маҕәакеицш ишьтызхыз, изшөылаз
Рыцстазаара цәқәырцак еицш инцәоит.
Шәахуп инрыжьуа кәарак ианацырцуа,
Ацстазаара зәыжәу аамта кшацәоит.
Цәқәырца мөа ианылаз рыҕба анызхыцуа,
Раамта еижьага кәарак иазынхоит.
Агәыҕрақәа рыҕбоуп усқан изхыцуа,
Аамта пра шкәакәа зхагылоу цшаны.
Цстазаарас икоу аамта қәра зхыцуа,
Диргы дызцома уи дахьзаны.
Аамта амызгәыт иахьынхалоуп ишрылшо,
Уцома, уаауама, иароуп изызбо.
Цсраки бзараки рхәаагь еиөызшо
Аамта уацысны иабыкәу уахьцо.

* * *

Амра иканаршәит шәәхәәцк,
Имлашоз сгәатца итацхарц.
Дарды гьежь иағешәаз арахәыц,
Ахәрашәа ағәлелит срымхәырц.
Ашта шәтанажъллом са сла,
Сгәашә хәыч шәәәсны шәцала.
Сгәатцдоуп сыбызшәа зәоу,
Иуахароуп, иухәароуп ушәоу.
Шәанацәа гәнахауп изцоу,
Ргәабызшәа дырны ирымхәоу...
Дзыцсахрыда ран изыхшаз,
Бзык ауп ихәитаз хазшаз.
Уашта изтамло исасхар,
Изымгьежьбуа алу кәахар,
Убызшәа атыс хәыч иахәап,
Ухәтгәынаә умаца дыцәхап.
Хтәылагь ргап еимтцәаны,
Тоурыхны хартцап хәймакны.
Дгьыл уааран хәкәхап Ацсны!

АХЫШЬТРАХЬ

Хэычы-хэычла азиас цеит интыкэкэа,
Аршашкэа еиларган азышьтра.
Атыхэтэантэи ацэыкэбаркэа еизыркэкэа,
Иахьнеиуаз сгэыцракэагь рышьтан.

Издыруеит, инрыжьхьеит хэахьак,
Ихынхэуеит хэа азиас ахышьтрахь.
Ахышьтра сазхэыцуеит иахьак,
Ашэткэа итиааз ахышшэтуа.

Зышьтран рхэоит избахьаз.
Ихынхэрымашь ашэткэа ирхытцэо?!
Азышьтраф рхэоит ианцахьаз,
Ашэтмахэ азышьтраф ианхыртцэо.

Ашэткэа хызтцэо ибом, ибазом,
Ашэткэа зызымкуа ишгылоу.
Азышьтраф азы табазом,
Ирдыруеит мышкызны ишжэыло.

* * *

Ацстазаара самхо,
Шъантцашәа исырччон.
Ицәаз амца сатцо,
Сатәхәан еикәсырхон.

Дгбыл ҕнык сзыҕналаз,
Ашәкәа схадыркуан.
Дәыҕба мца сызталаз
Зымцакәа идыртәуан.

Мшәа-мырха тагалан
Саштаә исасуан.
Аацынра акы сзалан,
Шъац иатцәа былуан.

Мшы гәырҕа, мыштәуа
Цша қыачақь иартәом.
Ххәа хтарца – зын сыуа,
Ааирагы сацәшәом.

Цстазаарак, сзыркараз,
Иамсырччаз сырххон.
Дәы иатцәа сызгараз,
Ашәаә истынхон.

* * *

Сышьта шәхуп сахьыказам,
Сызтахым, исзыказам.
Цша нарха шәа ишәынархоуп,
Шәызфәу шәус ларха-фархоуп.

Шәашьтоуп кәиц ахьыказам,
Шәызматәам, шәыззыкаттам.
Шәашьтоуп, аха мәа мариам,
Апырра зегь амарам.

Ега цхызла угәыргъаргъы,
Ацсаа уашәа уцәыргаргъы,
Уа уахьнеиша унеилароуп,
Цсреи бзарей ирзеилароуп.

Аләа мцам, лашаразам,
Мраташәара шаразам.
Зегь ахьырхәо ушьтахькоуп,
Ушьта ихыло душьтатцоуп.

Ахшыф иузымго еидарахом,
Зтак картазгъы зцаарахом,
Мчыла узфәу бафхатәрахом,
Цша мәа икәу дхатәрахом.

ШЬОУК РЗЫ

Мыц хэы шэчысуп, доуха шэныхуп,
Арахь иахцэышэтцэахырц шэафыхуп.
Цьныш кэалзыла шэгэы чацоуп,
Фыстаа зымтэа шэицадсоуп.

Дгыл шэанымзалартэ шэмыцхэуп,
Абла чыцаф аш еицш шэхуп.
Шэжьакца фазоуп агэқэа рфы,
Знымха тэуароуп шэа шэфы.

Камла шэыруп шэзыцхауа,
Мыткэмоуп ашэас ишэахауа.
Зны шэмахагьоуп, зны шэтифуп,
Ацгэеицш ишэтцэахырц шэафуп.

Ауаа ирхаштзом урт акгы,
Ибзиан ишэхамыштыр шэаргы.
Ахэа укэабейт хэа ицқьахазом,
Азмахқэа ирафсны изцазом.

* * *

Мшык сышәта, уара, истәу,
Сызпырхагоу сара schoуп.
Хәатәқәак сыман, уара, иныжытәу,
Ғәзә изымхәо уи са стәоуп.

Сызтахымгыы сыртахымзааит,
Сыџуа срышьтам сызтаху.
Шәара шәсиа сыхыз анымзааит,
Рыхыз анышәтца уа изтаху.

Шаџ ибггыщоуп сыхыз знуггы,
Хазшаз имоуп уи тәахны.
Ғыстааи цъныши шәа шәызцуггы
Шәрымаз, шәрымоуп шәкатәаны.

Шәыбла ғаруп, шәлымха дагәоуп,
Хычча гәырғәоуп шәгәы зыжжыо.
Ғыстаа хықәахь шәымџа нагоуп,
Цъныш итәартәоуп уахь шәахьцо.

Тынчрак сахәоит, мшыкгыы истәу,
Хазшаз имџоуп сызгара.
Ғыстаа шәицыз, џыстаа иитәу,
Ғыстаа иихәаша зхәара.

* * *

Са сынтџамта
Зынза иџыцу џа лагамтоуп,
Сашџа амтџџыжџаџа рывтџамтоуп.
Амш антџамта – амра аџсымта,
Гџашџк итџалаз атџх аймта.

Са сынтџамта–
Ааџын цамта, ашџт каџсамта,
Сажџџра иазныжџу сџџара џамта,
Саштџа гџашџ хџџыч анаџлак,

Сывтсы атыџаџ иантџалак.
Са сынтџамта –
Аџџџыкџбар хџџыџџа катџџо,
Ажџџџан тџџџо исхатџџо,

џџшалаџк иаџџо сывтс интџџџаз,
Ианывсхарсу махџ иџтџџџаз.
Са сынтџамта –
Ашџџа сџџџызгаз сара стџыс,

Иаџџџџџ ашџџа иаџџџо хџыс.
«Сџџџызџџџ» игџџџыргџан исхатџџџоу,
Сывтсывт џџџызшџџџаз, баша ижџџџоу,
Са сынтџамта, са сынтџамта...

* * *

Аныха амтдан сиит, сызхайт,
Бызшәак ирымхәац сахайт.
Зи-мцеи ирықәшәар еиҕәнакуан,
Ацша амтцәыжәәқәа арҕәыдуан.

Аетцә цәыхақәа икацсаз,
Аеҕәа кәицқәа зны исзаҕгаз,
Рымца иатцхоз абызшәа
Истцаз схаштит сандыршәа.

Гәнаҕа еизазаап даҕазнык,
Ушьта илзымшәашаз Анык.
Ихытцны идәықәлаз ацәқәырца,
Инкыл хәа дамтцазкыз Аца.

Хазшаз иажәан хайлыргоз,
Аца иаб иахь зны данцоз,
Ғытны иҕаихәаз, иахмаҕаз,
Иахылтцауа гәнаҕауп иҕарҕаз.

Баша шәгәыҕуеит, хәцәцахьеит,
Аца адгылахь дхынхәхьеит.
Аетцә цәыха кәиц икуп,
Хәеҕәа мца атцхара даҕуп,

Уа иеҕәатәаша еилиргарц,
Хбызшәа иахамтцаз хирхәарц.
Баша шәгәыҕуеит хайбазом,
Уи азә хиаҕсны хазцазом.

АЦӘАШЫ ШӘМЫРКЪАТАН

Ацәашы шәамытәхәан, абылраз ишоуп,
Хжыра мца иафыргаз ныхәапхыыз иазшоуп.
Ацәашы быллароуп хгәы-хапсы цқьахарц,
Ацәашы ахарклароуп Хныхақәа хрымжъарц.
Ацәгъа-мыцәгъа ххызго хамфә зрыцқьо мчуп.
Ацәашы зыркьатаз умши утқи шыуп.
Ацәашы лашара, хдунеи лаша ахышә,
Ицшьоу Ажәа анарха, изырласуа анышә,
Шьашәы аныха амца, аблацәгъа зшьахаз,
Шьашәы рныха амцан ацсахы дзырбғаз.
Тцеи лаша изгәақуаз ргәы амаза иахшаз,
Нцәа лаша дызтааз, Ашәа хаа изырхәаз,
Ацсы еипшьыга ахац затә, ицымтәазо арахәыц,
Ацәашы мца мкьата Хашлақәа рыцхыз,
Дгъыли-жәфани рымца мрәшәахәа иптәаз,
Ацәашы шәмыркьатан абылраз ишаз.

* * *

Сара ацәажәара сақәытцуеит, истахзам,
Сқәаад ианыстаз сцәахәа анытцыр

иацәшәатәзам.

Аршәаа иасуа, ҕытүа исышьтоу дсыхьязом,
Ишәартаз сымҕа, знык сандәықәла шыта

схынхәзом.

Апшра злымшо среиуоуп, сыццакуеит,
Зны зыцәкьалан мчыла идәықәлаз

дыхьташыуеит.

Арашь ахшап хәа ҕада иақәтәазгьы дыцшуп,
ҕада иатәоу дхысхысуа мҕак дануп.

Уи шыхацамҕоуп иара изыхәа, ихы ижбоит,
Ашәт аныкам азын агәтаз ашәт икәшәоит.

Са сахьыкоу иааизом уаха ҕытыбжы,
Са схы сацуп, схы сапылоит ешьбыжы.

Исхәо зысхәо сара схала исахауеит,

Зны сзынысхьаз мҕак саныланы саауеит.

Еидарак сатцоуп, ҕызагь дыргьы идсыркзом,

Апсы иашәоуп сызлацәажәо, арахь псыуак

иахазом.

Амырхәага еимаас исышьоуп, ихазом,

Са дысныхәоит ацәгьа сзызуагь, дысшәизом.

Азы итыргаз ақьдбажәқәа зегь злучуп,

ҕада иақәтәоу арашь ииуеит хәа дазыцшуп,

Сара сцәажәазом, сақәытцхьеит, шәымзырҕын,

Са саныкам цәахәак сыхьзала ишәымҕын.

Ара саныкоу сара сшыкоу сьжәбала,

Ара саныкам ара сшыказ сшәыцшаала.

* * *

Сҕатта сҕытцшәан икашәеит,
Ишкашәазгыы шьюуки ирфеит.
Амырхәага-цҕа кастцан,
Ицтәеит атцан ирҕаҕәан.

Ацша сҕеастан иласцәахеит,
Ацта кәашқәа еикәатцәахеит.
Ғыстын, ныҕрахеит сыбжыы,
Ацхыз спылахит шыбыжыы.

Сыцсы ахац инахынхалеит,
Цьаргыы изымцо амра ицәхалеит.
Ацаршеира сҕәы цнатцәан,
Ацх сыҕналан сыҕнатәан.

Ажәҕан хысуан, зны еимкьон,
Иамшәаз суада иҕнашәон.
Ажәа цон зегь рхатцкы,
Ацла иаҕытцшәон махә рытцкы.

Аацын цшшәы иатцәара аган,
Ижьякца гәнахан икацсан.
Са сызҕыыз ара иныртцәан,
Ғе лагамтак сацхья ишьтан.

* * *

Амшқәа ажәызаап, аарла иныкәоит,
Ажәәан хыбгы икылст ақәа.
Ихынхәыз амра цоит аәныка,
Схышә хәыч садтәалоуп сгәыкуа.

Амца сзатқом, сыеҳәа ныжьуп,
Сышәтқәа ирытәбеит азы.
Сығба мныкәа зхылаз зыжьуп,
Срашь ахала иқәтт адәы.

Хара ицшуаз ахшыәгы хазаап,
Әыстаак дацшәмахеит уажәы.
Апка рдыза ажәәа цтәазаап,
Сыбла ихытцуам атқ апшшәы.

* * *

Н.К.

Ғыцны сааит сара схынхэны,
Азыхьқәа срафсны, азба сыцсны.
Иуахау сеидру ғытыбжьны,
Уеитахынхәит енак шыжьны.

Ашәахәа птәаха цапха укын,
Дацк икылдан ухәда ихшьын.
Лакә кәалапын ианартуаз,
Ицахъаз, ғыцны ианхынхәуаз.

Етәатәылан рашыла ихәноз,
Етәа рзыхьағ зғамға зтоз.
Ғамғақ ацутдан са сзын,
Ацсы схазтәаз ғыхга хәшәын.

Настәи пхызын, ғатахъан,
Ашәт тагалангы ишәтхъан.
Пхыз дунеикағ, хара инхоз,
Ашәтқәа зазала изкәабоз,

Хазшаз иоумашь сызнапхаз,
Зыхь ғамғала сеикәзырхаз.
Сара сзыхәан уи мазоуп,
Уара исхоутаз ацсы схоуп.

* * *

Сеи скәадыри шыта еиқәысхит,
Хара ҕыла узцазом.
Ажәа карақәагь анысхит,
Урт ухьаа рызхәазом.

Сзыхь еицакит арҕаш злалаз,
Скәапеи тысшыргыи ихәашьуп.
Сгарагь цхаркхьейт зны сызгараз,
Агарашәагь сгәы итәашьуп.

Аеҳәа рхышьна, мцабз зхьысуаз,
Хныхак рымцахә азыцшуп.
Схәычра тәыла, хәычра ахьызуаз–
Аапын дәыцшза сышьта ануп.

Наки арахьи, аамта зхьечео,
Срыбжьахейт хатәык хауа,
Амахә хаха ацша зхьыччо,
Бгьыцкгыи ҕамхар анауа.

Усгыи издыруейт, са саиааиуейт,
Аапын салсноуп са сшаауа.
Са саиааиуейт, усшәа сааиуейт,
Зны исзамуа, зны исзауа.

* * *

Адгбыл затцә, ажәџан затцә,
Азатцәра сзызшаз.
Атцх хьамта, амш лаша
Сызтаз, сеиџызшаз.

Бза гәашә хәыч иаркымыз,
Цсра лыкәны иџазыршәыз,
Дгбыл цацха иџамлоз
Арты хәа иказыршәыз.

Амш цацха ыргъежь,
Атцх цацха уцәызып.
Мшы мыхәла утәазаргъ,
Ианутцазггы аныцтып.

Ашәарта уангылоуп,
Имхо напаштцан.
Ахаан уа уакәшәа,
Иузымгаша уашьтан.

* * *

Аухэан-схэанқәа ларха-сархо,
Аамта хтэахак халагылоуп.
Ипхыз таауп хазхаанхо,
Цъанеи хишьтоуп, хапхьа дгылоуп,

Дахьцо сеидру, уи дахьырго,
Илеитцазоуп иааирыхуа.
Цшанеи днеиуоу ишьта анигоу,
Хэзишьталеи ишьта аныхуа.

Хэ хдунеигы шэынтэ ихыылоуп,
Иажэзахьоу ауп уажэ ифыцхаз.
Хэонгы фыцзам, шэынтэ иргылоуп,
Зны ижэфанын уажэ инышэхаз.

Хамфасцэамзи, хаакыдгылеит
Ацсеитакра шэшьярак амтан,
Иахтынхазгы – хашьта анахцеит,
Уи хацстазаара иахамтан.

* * *

Сара ара сапшәымазам,
Фынғы-гәарагь сымазам.
Са сызфуггы гәатазам,
Хәшьара бзиақ атазам.

Аамта сафсит сныжьзаны,
Сыцсы нысхт еиужьзаны.
Сашәа нтәарц ишнымтәара,
Иашьтан сымцахә арцәара,

Ацша скәыкәны сартахьан,
Сыцсы ахьтазгы гәартахьан.
Сыршон чанкеипш сықәхазшәа,
Шәатәыс суалкәа рықәхазшәа.

Снырхуан баша ишсаәәмыз,
Ламыск аиуа заәәмыз.
Сгәы арахәыц сызфыхалоз,
Тҫхагәаны сзырфыхалоз,

Инеихьан уаха налымшо,
Ацыблыхақәагь налышәшәо.
Нтәароуп, уаха сзымцаргы,
Иатцо дҫамлар сымцагы.

Изыхьуа дҫалом схәақәа,
Сцап арантәи схәаамкәа.
Сара ара сапшәымазам,
Фынғы-гәарагь сымазам.

СЫЗШӘЙХӘӨ

Сара шәсышьтамлан, сыжәбашам,
Аухәан-схәанаҗ сыпшаатәзам.
Исзихәахъаз мөасфөык баша,
Уи сыхәшьбарасгы ибатәзам.

Сгәыцкәа сыман сара фызас,
Цызас, җасгы исыпхъазон.
Сызмыртәашаз, цшаны исытдас,
Сныхуа, сныхуа сама ицон.

Дгьыл сазнымхазеит сшахәҗазгы,
Гәнаҳак шеибгаз сахтынцдан.
Са срызгәамтеит ишрыхәҗазгы,
Сгәазтарц иҗаз зегь лашәқәан.

Азатҗәра сҗадыршәт кәалацны,
Иузахымхуа ахәа ахашәо.
Аамҗа гәымбылгы шаҳатны,
Исафсны изымцошәа сырбо.

Зыхь азхымтеит сыбжы игозгы,
Гәахәра аннамтцеит бҗыц иаргьарц.
Сгәы цкәа санаж хәа сышхәозгы,
Сыцсы сзамтеит агәра игартә.

Хазшаз имҗахә, сара исықәшәоз,
Чҗара ззымхоз лахьынцдан.
Дунеи цышәатәын сахьықәшәоз,
Лыцха ныхәатцла сығешәан,

Ицша уазуп уажә исзымхәо,
Аамҗа хәҗакны санахьшәо.
Сызбахә шәмыршалан, сызшәыхәо,
Аухәан-схәанхәацәарҗ сынхо.

* * *

Интэозаргь интэааит са сымѡа,
Сахзымцаз уа хықэкаѣ сынхап.
Сыпсы цкъа ахтныстѡм апсымѡа,
Арахътѣи сдунеиаѣ исшап.

Агэнаха сшэап исмырхазаргь,
Псыцкъоуп уи ахаангы иахтынтѡу.
Хъаак стынхеит ишэмахазаргь,
Сѣахэхэага уа скъаад исзантѡу.

Амца сацэшэомызт ахаангы,
Абылра – издырхъан закэыз.
Ижэбаша жэбомызт са саангы,
Ишэзымхэеит аамтала ихэатэыз.

Саѣалеит ахымѡас шэа шэзыхэа,
Ацэқэырцгы зны сыхнатѣит.
Сыпсытэқьагь шэыстеит шэансыхэа,
Апша асын, сышьтыхны сагеит.

Шэхатцкы хэа саѣын, ишэызгэамтѣит,
Са сакэзааит арака имыцхэыз.
Амаа ахъатэызгы ишэзамтѣит,
Иахъамушаз иашэтартц шэшаѣыз.

* * *

Иахьцатәымыз цъара сдәықәлоу,
Исхьынхалоуп сырмышьтырц.
Сықәра гәамта тлакы сықәлоу,
Ақә пыткәырқәа прит ишәтырц.

Атцла скыдуп ҫада схаларц,
Хыхь ашәырқәагь аҫышәшәоит.
Ҫадантә шәырцас саргьы сталарц,
Атцла ахьцәқәахьгьы снаскьоит.

Снапқәа дысуеит, сшыапқәа дысуеит,
Сырзынкылом махәи бғи.
– Уаха бхамлан, – сан дытрысуеит,
Ҫытуа дсышьтоуп: – Шәылзыцши!

Адгьыл сықәымхарц сгәыцтәаган,
Атцла схалоит нас сығшәарц.
Гәтыхеи хьааи хыхьза иҫаган,
Доуха зәғымшәо тцлак сыцшаарц.

* * *

Апшатлакә апжәаха, абгьыц иканаршәыз,
Мтцәыжәәа цтцәа атцла иахьтцәыуон маза.
Ашьхақәа рика апта ахьахаршәыз,
Ркалтаҕе амырхәага хәмаруан аеца.

Аамта ҕыхәтцәыла инеиуаз ихьамтцау,
Азыблара иналашәон амшқәа руахта.
Ажәәан иацәтәымуп адгьыл зыргәамтцау,
Ныха мца өнаршәуп дасу хәәнаҕа.

Азатцәра иаргәашаз игәыгьра акрыкоуп,
Маҕәажәкеипш ишәихуеит ишәу агәырәа.
Зуаәра иаркараз дсыуоуп, дысыкоуп,
Азатцәра, атцлагь аргьылт еилаәа.

Цшамәоуп абгьыц хәыч иамоугьы цсыртас,
Уирцаз ҕазныкгы, уцсыроуп зынгы.
Инысхырц сызтамзо ҕхәаракоуп исыртас,
Бгьыцшәа махәыкаҕе саҕешәоитаз саргы.

* * *

Маалыкыцэак рнапы саныцшылоит,
Жэѡануп хыбрас сызтатѡу.
Мшык инысххѡу ҕыц сапылоит,
Агѡы цқя, издырхѡеит изыцсоу.

Адгъыл иқѡаз хжѡуп ажѡала,
Ѣыстаа хѡмарроуп хазлацшуа.
Җаеҕѡа иеҕѡалеит цъара акала
Иқбиам хҕатцашта зқъашуа.

Цсытѡхѡа ирцыртцит рдоуха нымшѡа,
Ѣыстаа имардеит рыцсы.
Ажѡеи ашѡеи рышьта нымтцѡа
Ихылт, ирхоушѡа уи бласы.

Аҳарам имтѡышѡ иртѡыроуп,
Ажѡа датцалт иеҕѡѡаны.
Ѣыстааи цъныши ргѡы икыроуп,
Здоуха зчаҕахаз пшааны.

Шѡак еицырхѡоит итѡытѡызаргъ,
Идагѡу цъыршьоит ауаагъы.
Рыламыс рсаан ианызаргъ,
Гѡамк инацырфап иаргъы.

Амаалыкыцѡа цоит ѡадақа,
Урт ххѡымгаршьоит, ицхашьоит.
Ѣыстаак хдѡылиган адѡнықа,
Хлахьынтца рахѡыц ирххоит.

* * *

Цшы мѡак сықәуп сзыназозар,
Бза дгьыл гәшәқәак аасыртырц,
Хәатә инрыжъхьоу зны исызхәозар,
Ғыцәа мцакгы еибасыркырц.

Зтәарта зцәызыз псаатә хлаҳәада,
Ажәѡа тҕьазшәа зны исзаауеит.
Кәапк интәаша шыҕоу зхәада,
Ихнымхәуа аамтоума, сазцаауеит.

Аблахатц гьежыма адгьыл,
Иахьхаркараз зны изқәаршәшәоит.
Доуха зцәымзыц иихәо шәадгыл,
Мѡак шәеицықәлар, зны шәеикәшәоит.

САНЦСЛАК АШЫТАХЬ

Сыканатц сыкоуп, исхэап ихэатэу,
Иамургы сдэықэлап, сцап иахьцатэу.
Ирхэозеишь сышьтахь – стцаарым, ирхэалап
Сызлакоу, сызлакам еигэыдтцо иргалап.
Сышиашаз сыказ, қыачақыра мцуроуп,
Доухамтцан итэазгы, ихэтоу ахэуроуп.
Ашэи зыхэтазгы дысныхэап санца,
Ашэи зышьтеитцаз дйбааит Анцэа.
Сыканатц сыкоуп, сшэазом ианшэатэу,
Цсыншьтахь издыыр исзырхэо закэу.

* * *

Сагэыламзо атх сагэылан,
Сагэылшэан гэагыны сынкашэо.
Ацша иафэытцкяз ахэа сылан,
Сыцс ашамта сеидру иахьзо.

Ацхыз тэыла агэашэқэа еифеахан,
Уахь сґарыжылазом шыоуки.
Дунеи кыдкыа иамкыаз кнахан,
Иахылеиша гэазто, шэааццакы.

Аетэ цыршэа блыха фымшэарц,
Рымфа ианызгон пси доухаи.
Ифешэазаргы мцацшык иагэылшэаз,
Саркыал бжыкеипш ишэмахаи.

Ацсы рахэыц, доуха еипызшыуа,
Бырфын лыхуп, иптэазом.
Амца амтэыжэфа зышыта нзыжыуа
Иаблыз ахэра узырғазом.

* * *

Адсралоуп изласшәо ари адгьыл ауалқәа,
Мышкызны, ирацәамшьо, арантәи санцо.
Шәартәк рыпшыхәзаап иаафәуа асаркьалқәа,
Аамта хазламзәз хәгәылшәан хқашәо.

Ажәәан иатцәазаргь, аптақәа еиқәароуп,
Амра лашаратцәкьа хызфәо апшшәы.
Адгьыл гьежьыра хзырцәаз хә хғароуп,
Асаркьал бжьы уазыруеит, амарцьа, шәаапшы.

Хашьхәкәа рымчоуп иахьанза хазбазгьы,
Зычхара хрәшәан изфәыфәуа иахьагьы.
Хәдгьыл ахәқоуп иахзымшәоз хазгазгьы
Мшыннырцә, еифәызгаз абгьы апагьы.

Шьыцра жәлоуп хәдгьыл еихарак ианаалаз,
Қармоушәа иахысыз, ирыс иқәтцаны.
Атәымра ианышәаз ицеит ауп иналаз,
Атәымра зыргәакьаз дынхоит дпацсаны.

Адсралоуп изласшәо ари адгьыл ауалқәа,
Мышкызны, ирацәамшьо, арантәи санцо.
Шәартәк еитәзхәо иаафәуа асаркьалқәа,
Шәдырфәыхарц ианаамтоу, шәыпсрала
ишәымшәо.

* * *

Атқи амши еитнысыпсахлон,
Шкәакәак алызгар сҥахын.
Атқ амтәыжәәәҫ сыңсы сшьахуан,
Амш ахьтәуара саҫын.

Еилсыргон инсыжьюаз, изгоз,
Стың сазымкуа итшәахон.
Изтәхыдаз иашак исхәоз,
Мцык иаңыршьырц сыртаххон.

* * *

Шахә имтәыжәџа снытцеикызшә,
Бла хаак ськәрша сҗахәхәан.
Жәџан атқарае иаасыртызшә,
Етәа ццышәла сьхьз анқан.

* * *

Ускантэи сакэзам уажэы,
Аамта иашэнахт акэымжэы.
Азыхькэа рыццхь сыкэшэон,
Амзафеа сацлан сцацшьон.

Исархэон мазажэак ацсаа,
Сабацоз, иабыкэу сахьаа?
Сымѡакэа еихалон цъара,
Стэымуп сахьыкоу ара.

Рыццас ацсаатэ саанагоу,
Сашэа гэыгекаага сцэынтцэоу,
Сдунеи тшэахон еихаггы,
Сынтцэама, сшынтцэаша сарггы.

Ускантэи сакэзам уажэы...

* * *

Етцәак кыдшәеит еиҕагәастеит,
Иахькашәо хәа нас сеимдон.
Ҳазшаз сихәан, еиҕаҕастеит,
Егьыртгыы ҕалар хәа сацәшәон.

Сыцсы рыцын урт акака,
Ианаҕшәоз саргыы сҕахон.
Блыха ццышәханы сымцакәа,
Аеҕәа скәицны сазынхон.

Иблыз амҕа сар мҕаамызт,
Жәытә дуней дук ҕахахьан.
Уртқәа рдырра са исыхәҕамызт,
Дгыыл бызшәала сраазахьан.

Ғахаи дагәеи ськәша игылан,
Биракк шьҕыхны идҳаркуан.
Ирызгәамҕаз сыцсы агәылан,
Етцәа ахькыдшәаз иасыркуан.

Амҕа анырхәо, зегь мҕоума,
Ианылаша Анцәа дитәуп.
Дгыыл ианымшәаз уахь изцома,
Ғахаи дагәеи рымҕа куп.

* * *

Атыгә-тыгә хәа сышә азә дасуеит
Сгәысеанзамкәа, ашәа сагоит.
Сгәысеанзамкәа ацшақәа еиҕасуеит,
Ахыухәа ажәәангыы лагоит.

Ашьха ика хтарцаш зхаршәу,
Быргтцас сгәарата итацшуеит.
Адәы иатцәа чабра ахькаршәу,
Арашь шыапхыцқәа ирыцшаауеит.

Аетцә зласоу жәәан сакараҕ,
Напаштцәкәак збоит сышьтызхша.
Мрацашәарта, нахьхьи атцкараҕ,
Амра-цсымта-шьтақәа анызхша.

Сышә иадхалаз бжык исыцхьо,
Исанахәо, маза аргамоуп.
Сгәы аҕеыхақәа рыбжыы зныҕхьоу
Сынарха амәа иабаҕоу шыаноуп.

* * *

Амырхәага схышә иаахытдын,
Сгәы аччапшь нықәтәо саанарцшит.
Атцых ыра пхызқәак срылтдын,
Ашамта шкәакәа снаҕапшит.

Бгъыцк аахысхын саамта зымтәа,
Сымшқәа сцәызгоз инеисыркит.
Маза исхыччо сгәыгра нымтәа,
Далсны Ацсцәахагь дааццакит.

Шамтеи Хәламтеи рхәаа ибжысны,
Ацша хәйтхәыт маза ахәеит.
Ғуаф хатцак мөа данысны,
Мрацха дықәлан кыр днаскъеит.

Деитахынхәуан Ажәа нзыжьюаз,
Цьанат тәылаҕ знык ханнеи.
Цсыла сҕеихәан исзынмыжьюаз,
Ғыц санышәон Адунеи.

* * *

Амшқәа ррыцхра сатдоуп рахәыцны,
Акакала икрыцхуеит, ицоит иахышәшә.
Апстазаара рыхны исхастарц еимхәыцны
Сафыхуп, иахьамуаз сагоит агәыцжәа.

Адааз ҟнасуеит, сыҟнашәқәагь афыхуп,
Апшацәгьа иҟнажәазаап изкыз азарза.
Адәагәтан мцажәлак аансыжьырц сафыхуп,
Амшцәгьа ицәхалаз баҟак еипш сзатцәза.

Сымҟасҟуп, аамта салсуеит ҟыкәбалла,
Сшәацьоуп ирасхәо, ихәатәхоитаз мышкы.
Хьаас ак устом, сызухәо, Никәала,
Сдунеи лашьца иалцхо цәашьы мцак схаркы.

Дунеик ашә аркын цацхала,
Сара снаган сыџнакын.
Схы сазныжкын уаҕагь схала,
Схала еиқәыстџан, мџак еиқәын.

Бзызтазамыз саркьал кнаҳа
Имгоз абжы саҳауан.
Дацда игылан амахә раҳа
Тџлазатџә, ахала иазҳауан.

Дгьыли зыхьы еимарамызт,
Хәымга зхьысыз табахьан.
Са сажәамызт сагьашәамызт,
Дунеи дагәәҕ сынтәахьан.

Сара сашәа ушьта интәома,
Сыбжы нысхма ишакәым.
Гәыргъа зтам агәы шәахәома,
Нацәкьар лыхуп аҗакәым.

Изхәаз иихәаз акәзам икоу,
Изахаша иоуп сзышьтоу.
Уара иузыкоу, сара исзыкоу,
Зыцсы дагәан хашта итоу.

Сагьрыцәшәоит урт, ашәи рышьтоуп,
Хазшаз имҗа иахкьахьейт.
Рыцшқа ныкәа, дара дрышьтоуп,
Ашәи тәылаҗ драазахьейт.

Чагьас ирфо җыстаа чысуп,
Доуха тыц рыҗны итацәуп,
Блышьтоуп рашта, амца зхысу,
Сареи сашәеи ара хмыцхәуп.

АХЭЫЦШЗА

Хэы ҳаракк ақәцәан лашарак аркын,
Мра шәахәа ҳарцьла ахэыцшза хыркын.
Ахэыцшза ақэыцшза инеира иазыцшын.

Уахынза инеиуаз амҕа лакьтон,
Идэықәлаз дышнеиуаз имҕа ицэынтэон.
Цстазаара цышәак изымхар, дтахон.

Амҕа иқәлон, зегь уахь иццакуан,
Ахэы цшза лашара рыба хнакуан.
Ҳназап ҳәа игәыгуа, цәашык адыркуан.

Ускан ахэыцшза наскьон еихагьы,
Ицэоз лашарак акуан еитагьы.
Ихалахьоу иибаз, издыруам азәгьы.

Ацхызқәа рдунеи еицш Ахэыцшза митәын,
Ашьтақәа рышьтала уахь ицатәын.
Ицқьаз дунеин, Ацсыцқьа гатәын.

Зны игәыбзыгуп, зны имҗыгуп,
Ацстазаара абри иаҗыгуп.
Җара ихалшо баша гәыгрупп,
Җацстазаара баша аныхрупп.

Иахтау җаргы иҗаздыруам,
Ацстазаара мшынул җзыруам
Дгылы-жәәани хаз-хазуп,
Җара еицахталарц җаҗуп.

Җазхымзаша җаәуа җашытоуп,
Җазтагьежьюагь җара җаштоуп,
Аха ацстазаара цьбароуп,
Ацәгьеи абзиеи рышьхәа еивцоуп.

Изкәадырхьюу уаә дкамлац,
Лахь иамцшыкәа кәац рымшац.
Ажәеи ашәеи хаз-хазуп,
Аха еицрымшәо урт еицуп.

Изыртаз Ажәа лахьынтцас,
Ухы мәацугароуп уаәтцас.
Маза иуртазгы тәахтәуп,
Дгылы-жәәани еилыргатәуп.

Ажәа ныхоуп, Ажәа мчуп,
Мцла ахархәара хьмызгуп.
Ацсы тоуп азы ицстазаароуп,
Еиҗау җамтоуп, иагьмазароуп.

Зны игәыбзыгуп, зны имҗыгуп,
Ацстазаара абри иаҗыгуп.
Җара ихалшо баша гәыгрупп,
Җацстазаара баша аныхрупп.

Са сахьынтэааз шэазтцаахьоума,
Сзыхь кэапей хэыч шэахэахьоума,
Стыс чырчыруа шыжьла абжьы,
Сычча инымтэоз, ашэт рыффы.

Амра ахьтаршэыз сымзырха,
Мышқэак уақа шэанынха.
Алаңш цэгъа амкырц итэаху
Исырбарц, иааиуа, сызтаху,

Дунеи ссирзак уа иаатуеит,
Маза бжьы ссирк шэахауеит.
Ацхьазашьа ғыцны ишэтцап,
Нас хэасакакал кашэтцап.

Шэкахап, шэгылап, сшыац иатэоуп,
Сасгы ацшэымагы еиуацэоуп.
Ара сықан анкыа зны,
Жэытэ шэындыкэрак стартэаны

Сыргеит шэышьха нхытц цыара,
Икам тэылак атцаара.
Уи сыцстазаара ахатоуп,
Сказымиааизт, ашта стоуп.

Иеыжәлаз иағәра шәаттамгылан,
Имѡа игароуп, амѡа ишәт.
Изымцаша пхья умгылан,
Аапынра ацуп ашәт анышәт.

Абѡьар шьтумхын иззымго,
Баша уатцалар – хьмызгуп.
Еиха ишәартоуп абжы анымго,
Атынчра хьшәашәа атыц тацәуп.

Еы надиуп аеыѡ зыпсахуа,
Адәы зхаанхаз иароуп.
Сартәом, саргылом, сыпсы тнахуа,
Сбызшәа ахьдәылцоу са сыѡноуп.

Ршьара икәкьоуп ажәеи ашәеи,
Ирылакьысда – умыццакын.
Хьбырг икәышреи, нас иеҗәажәеи,
Ақьаад мацарае иртәахын,

Еикарауаа ззырхәоз хакәхеит,
Тыгъзаа хреипшны хәилахеит.
Бгъы зҗәзамыз атцла хакәхеит,
Хьхызѡоз хаматәагь хакәхеит.

Шәаламкысын сара сәәәә,
Какан гәйлшәан ишәсыркзом.
Хыпхъазарак сыцуп – жәәә,
Цсахәык дрылоуп дызбазом.

Алашара анырхәә, ашароуп,
Иаартуп амш ацапха.
Агарашәә ззырхәәо дгароуп,
Амроуп адгьылгыгы знапха.

Уеынкыл, атцх акалт иацрыхо,
Уехумтын, блак ухъзап.
Аеыхацәә зымәә ианахо,
Уагәра рцәугар уцхашьап.

Ухца уцыз, цыркь инеиуа,
Аурт баацс асыр, убыруеит.
Аблоуп алабжыш зызнеиуа,
Агәамца ихнажъеит еилашуеит.

Сара сжәәәә, шәара шәжәәәә,
Ацәгья рхац азәы ихәуеит.
Шәаламкысын сара сәәәә,
Хазшаз дсыцуп иахәуеит.

Сызлымгоз хьаан апстазаара сыхьуан,
Сгьыгракэа ирхаршэын ихьамтаз парданы.
Апстазаара ахьаа азыхьае сыесрыхьуан,
Исыжэлон сызтазуаз амшын цэқэырцаны.

Ашэа хаак алыфуан, зегьытцэќьа ирмахашаз,
Днасыпдан уи ашэа змахаќэа ицара.
Апстазаара хьаан зны агьамагь зрашаз
Ихаќатцэќьа дазкызаап уи ашэа аќэара.

Доуха мцак еиќэылоит, ашэарта наскьаго,
Иуахаша иумахаша еилых ухаќа.
Мшы мфоу узќэылаз, сеидру, уабаго,
Апстазаара анхьаау, ицэѓьоуп ауахта.

Афеа хыхэхэатцэќьа, дабаќоу, изнаркьыда,
Шей-хааи еицымќэа мшыкѓьы згахьоу.
Њамта хьцэцаран зыхэда ихнашьыда,
Зашэа нагзатцэќьа зфала изхэхьоу.

Имцамкха кэаши бажэи зыхэлатцэаз
Икьаќахьоу аехэае мцабз убару?
Аамта еикэаѓежэ ишгараз ицшацэаз
Рымцахэѓьы рымдан хара ихазгару?!

Апстазаара хьаа змышьыц дуафума,
Зымтэа, ма змыцэа мши-тцхи зымгац.
Лахь ашэа, лахь ажэа, бѓьыц антцафума,
Пстазаарак хатоуп хтэуарц, хаччарц.

Адунеи злыху сара соума,
Ҳаибаркареит цэгьалашәа.
Цҭхи-мши зеиҕампшуа еиҕацәоума,
Аамта ҳзамбои акашәа.
Сьҕесырдагәеит, ус ахәтоума,
Исзымбаз, избаз неилатцо,
Гәнаҳас исшәаша са стәоума,
Сакәзам уртқәа назлазо.
Царцалыкк амтцәыжәа аҕьазар,
Уи зызку ауп, цьашьбатәзам,
Ақәа рыцқәа бҕыи ркәабазар,
Дыршьас иамои, убааазам.
Ашәас иухәои, ушәахәафымзар,
Ирхәац акәзар, – иҳаҳахьейт.
Цсаатәтцас ажәфан узыпшымзар,
Мтцәыжәа змоу зегь фаскьахьейт.
Ашамта иннажьуа ҕытыбжьума,
Изаҳаз илхәои, шәаазырфы!
Адунеи иалху маҕәа сшәума,
Ихар, дсыпшаахроуп аҕкафы.
Ғеразуп са схарта гәазто,
Сцәаа ирзымтаз, сызтахым.
Сытцх хәынтцәра сымш иҕазтцо,
Сдунеи зхамтоу сгәи анахым.

Ажәа ситеит сара Ныхас
Ианырзишоз зегъ хазшаз.
Аеҳәа рхышына дырга –Н- хқас,
Нхартас, адгьыл ипсы зхаз.

Зегьы ирзеипшны доуха чысны,
Җбызшәа хәитеит – Асаркьал.
Җси, ламыси, ныхәеи дрыцны,
Гәыргъа хзызшоз хашта дталт.

Анцәа рашәа лыпха кафуан,
Мрахьыршазла хцьынцъ кәабан.
Җдоурых бгьыцаф ахзы иафуан,
Җахьы хқәашьы раамта арбан.

Насыц шараз хамдыр хәхьит,
Җси мгәеи хиааит хармышьтит.
Зыхәашьк бжьалеит наки арахьы,
Аухәан-схәанқәа рытцла шәтит.

Арашь анихгьы, ацьныш дөыжәлеит,
Җныха дамтцалт – «агәрага».
Җарцәихьчарц имчи игәыжәлеи
Җазшаз хихәоит: – хәилырга.

АЦХБАХӘ

Цша хаак асит гәырҕак аазгоз,
Ныхәак ашьтыбжь ааигәа игоит.
‘Сыхәак неиуеит, ацхбахә назгоз,
Аеыџкәын дкьяасуеит, жәџан лагоит.

«Ацхбахә, ацхбахә!» – хатцак ҕитүеит,
Амџа мтцарсны аеқәа еикәшоит.
Ѵыцья ахьеисуа азәы еикәикуеит,
Аршәаа иасуа шьюукгыы хәхәоит.

‘Ееикәак абла итцкьоит амца,
Ацша иашьтоуп иахьзарцы.
Мтцәыжәџак дахәоит ачкәын Хьымца,
Ацхбахә жәџан ахь игарцы.

Шьыцрак аиуа аеыхәа иахьысуеит,
Лацшык анарха аркәыкәуеит...
Хтыс гәыпжәагоуп, мшык хантысуеит,
Изыхәтам ацхбахә идыркуеит.

* * *

Мрамыш, цардалаша амтцэыжѳақәа еитцнахит,
Иалазѳаз хтысқәак рныѳбжыы ааскьоит.
Жѳан иатцәә, цташла рсахьақәа тнахит,
Гәында деимазкыз раҳәақәа ркьоит.

Мцакәаша ажѳан еилызхыз Етцәацбаа
Рыццхь атцх лашә акәа итацсоит.
Цшауанта алакәқәа ирхысыз ршәацбаа
Тцхы бызшәа ианаалаз неитахәо ирхәоит.

Згәакәышра назцызоз ахра цыѳ-цыѳқәа
Ирѳыкьасо арѳаш, хыршазла изкәабо,
Адә каршәрақәа нзыжыыз иахцэызхыоу аеыѳқәа
Рышьта зыркаазгы иабыкәушь уахыцо?!

Шәарак мѳахытцит сасрахәа сахнымхоз,
Исымгоз еидарак сагеит сыхәжәаны.
Сыуак дысцэызит, сѳыза исыцәнымхоз,
Исыкәшан игылаз здырт ихьшәаны.

Цсы гәырѳеи бза гәырѳеи икам еихтнутцо,
Иуалны инумыжьроуп цсыла ишәатәу.
Абгыц хәыч ианзалоит, иапцхар, ианутцо,
Ари адгыл зынужьуа, арантә изцатәу.

* * *

Рнапы еиныйркъоит дгыыли-жәфани,
Етдәа рыцхра мца кәашоит.
Ашьха рфытцей уахь ргани,
Амза рфыкьаса икатәоит.

Шьыри, атых иалагәырғьо,
Амза тәымта, жәфан тыцха.
Арт зыпцоузеи ухәра анымгьо,
Укәша игылоу уанырмаха.

Амш еидарам, царцалыкьуп,
Аамта бгыщуп, уаҫа иану,
Азиас хыттра иамтоу лыкьуп,
Жәларык анысуеит амфаду.

Ашараамта хьаау, гәырғьоу –
Иузахамтоу ныжьны ицоит.
Иуркараз зегь знырхьоу,
Чҳара ззымхаз угәы уагоит.

* * *

Ацша иеыжәлеит амца хага,
Абз атзамцқәа ирыхьнашьуеит.
Уа иуцырхага са ипцырхага,
Ахы кыдҕкыан аеашьуеит.

Ацыр артәуоит акыжыхәа,
Амҕы ццышәхан ипцуреит.
Амца апсырта азоуп азыхәа,
Зи-мцеи анеикәтәа – еибарпсуеит.

* * *

Санцахъаз зны сышьта ихылеит,
Сзыказ, сшыказ еилдыргарц.
Аецдә иблыз ашьта анылеит,
Ецдәак шыблыз агәра ргарц.

Амца дырцәоит зынгы мцала,
Аеҳәаҕ кәиц хәычзак нхарц.
Ахә деицыршыуеит ҕазны ашәала,
Ахәра иашәам шәак рхәарц.

Сыцсы нымханда сахыкам,
Сышьта анызааит атыц иблым.
Сызмаҳаз, сзымбаз, исзыкам,
Сышьта дхыларггы сҕахым.

* * *

Ашәа хаак саҳаит сара ашамтаз,
Сгәы итыџуан, изхәода, имшазац?!
Сгәазтаз ацсы шлакәа ирхамтаз,
Иахьадагь уи ашәа мгазац.

Ашьхақәа ирґаччон уи рґашны,
Ихышхытцәон Ашәа сгәаґы,
Ахраика шьтнахуан баашны,
Нас ихрашәахон ха ҳґы.

Имцабз црасны сгәы ианырит,
Нацәкьыс шанан исґаччеит.
Анцәа рашәоуп, нас издырит,
Доуха цыфала ихнарчеит.

Еимкьеит маза ахра агәашәқәа,
Цшакеицш Ахрашәа быжькьеит,
Еицкарыцсеит руапа кәашқәа,
Рыбжьы ирымкьаз ашамта иагеит.

Ашәа ааџуан сара скынза,
Атх ацамтаз, ашара иабжьны,
Сгәыгра амтцәыжәа, сытх ацәымза,
Хаштшьа зқәымыз Ашәаны.

УМЫЦЦАКЫН

Ари адггыл сықәхазама,
Данбақәтцуеи хәа исзыпшуа.
Баша мфасшақә сықәынхама,
Ипсхьоу ицьыба иантапшуа.

Ацха иқәлаз, амаа укыроуп,
Уи ацстазаара ахатоуп.
Исхыццакуа, умыццакыроуп,
Узхыццакуа ура ухоуп.

Гәнаха ахыікам ашәи неизом,
Ахәычра ақынтәоуп сахьаауа.
Ажәеи ашәеи рлымха итафзом
Ашәи иашьталан иаауа.

Афстаа ицлаз, иашта италаз,
Узлатытцуеи агәашәқәа аркуп.
Уара иузалаз, сара исзалаз,
Ари адггылаф еиқәкуп.

Рыцха ухьыыз, уаха иухәои,
Рыцхарамкәа нас закәуи?
Ухәычрақынтә адурахь иугои,
Амца ацәыцәоит узыркәи.

Зегь ихәтәоу хамтак хәтоуп,
Фара тәыла халсны хдоит.
Иахьа ифашьаз, умфа гәтоуп:
Арт шафәоу акәампа фшәоит.

* * *

Ипштәуп ацшра сылымшозаргь,
Аамта аееиужь иццакзом.
Аетцә җынла икыдымшәозаргь,
Атцх мрандан изшазом.

Ацәф зтынхаз азышьтра башам,
Ахьышьтрахь знымзар-зны игъежъеит.
Мәә ианымлаз шыта изгашам,
Ажәйтәгы җыцхан ихынхәеит.

Ацсра мацараз ииз дарбан,
Гәыцра тәылак ашә арттәуп.
Цкәыни згаби амра җарган,
Мраҗашәартахь шыта игатәуп.

Иззыцшыда, абыргцәа ирымҗоуп,
Амра хытцит шыбжъ агәы.
Уаргы иумҗоуп, саргы исымҗоуп,
Җаргы ххалахъеит ахәы.

Ипштәуп, аамта халазароуп,
Иааироуп ачхара, ирхәахъеит.
Уаргы иугароуп, саргы изгароуп,
Аамтеи ахтысқәеи харшахъеит.

АКАЗЫХӘА

Изгеит сара амш агәра,
Аамта салан са сцеицеиуа.
Алџақ иашәыз алағәра,
Азбахә шысхәоз иргәатеиуа,

Аамта җыцк адакьяҗ стәан,
Сыџны ахыбгы ақәа кылсуан.
Са сызҗыз зегь мцуран,
Сахзымцашаз сгәы сапысуан.

Игәхаштрахеит сара сзыхәа –
Уаџра зныз атәыла нсыжьит.
Инхатәхеит уажә аказыхәа,
Аказыхәа зегь еиусыжьит.

Аказыхәа исыхәоз сишьталт,
Дыцьныш хшараз атахызар.
Аказыхәа инсыжьит сышьта,
Аказыхәа – азәыр дхызар.

Аказыхәа ашәт еитасхаит,
Атахызаргь имышәтааит,
Аказыхәа саркьалк кнасхаит,
Изтахымгы ирмахааит.

* * *

Аамтак сымоуп зынза имачзоу,
Тэылак – уи аткысгы еитцоу.
Мшык сызхымзаз, зынза икьяџзоу,
Ихкаам шта иатџаак сызтоу.

Тынхеи гџакъеи сырбар амуа,
Са сызџу зегь џыашьашџа.
Уара утџы са стџы хџа ишамуа,
Зымбаз срылоуп сеикџашџа.

Ашарамша ара дфырхатџан,
Хусџџа анхалашџа инапы.
Ихьмызгыдаз хьмызгык датџан,
‘Еыхџаак даџџџан амџа аркы.

Қбаадла ахшыџ зырџазгы дџџышхан,
џара гџартак иџџахџеит.
Нарха змызџоз стџы иаџџыхан,
Уртгы маџхан, инџџахџеит.

Асаат ахыџџџа рыбжы дuxeит,
Ирџхьазозеи урт инџџаз,
Саамџагь сзымхеит, стџылагь нымхеит,
Саргы срыџџеит урт ахыџаз.

* * *

Сыңсы каршэын ауархалеипш,
Зегь анысны ицахьан.
Сыңсы хацын изхьынхалаз,
Ауархал хара истцэаххьан.

Арашэыга атх арысуан,
Ажэан сатан сыңхьазон.
Сыңсы ахькаршэыз зегь анысуан,
Аетцэ цырақэа сцэаешэон.

Затцэрак сақэтэан нахэта зхаршэыз,
Ицаргы изымцо, имхынхэуа,
Аамта иаеигзас зыкэа старшэыз,
Иеипшеит зшыап ахэыс ашыуа.

Сызтазас уи адунеи тшэа
Хазаап, агэашэқэагь аанартит.
Аетцэ цырақэа анеидшэа,
Рымкьа сгэатцае имцакит.

Сыңшын сара уаф дахьнымхоз,
Схада исцэызхьоу сымбазо.
Саамта абақэа сзыцрыхоз,
Хэарехан араца срымгазо.

* * *

Сгәыҫрақәа ршәацьоуп исхәо саазқәылаз,
Сымышқәа сымпытқъан иҫыххааса ицоит.
Хьаас ироуз ауп исархәо испылаз,
Скәиц хәыч амтәыжәфа амцабз лакьтоит.

Апхызқәа исцәыргаз атдых сызгароу,
Схәыцра еишьылқәа рыцшшәоуп иахатәоу,
Цшамтәа зызымкуа ҫыкәбалла иангәроу,
Сымцахә мкьаҫа арцсроуп измаҫәоу.

Сышьыжь напкьакьа схышә лашьца хызтыз,
Гәыргьа-ҫа зхәаша ҫардак ныхнашьит.
Иац амш аасымхны икьдкьан иҫызҫыз
ҫәыҫа ҫырҫырқәак алх иснаркит.

Сгәы хьанҫа зҫалаз шәарак насхырҫан
Хҫыс блакьа-бласқәак рҫәаара схьыцшит.
Сашҫа сызтамзас мчылатқәкьа сҫырҫан,
Гәыҫра дуней ссир агәашә схадыртит.

Мыш шарей, хәылц шәацшыи рхәаа снахысын,
Мза нхарта хҫынракаҫ сҫыцгыи сдырбеит.
Гәҫыхей, хьааи, шәацшыи еилысын,
Сахьцозгыи, санцозгыи уаҫа исымбеит.

АШӘА

Икьяҗзоуп исыртаз аамта,
Бахьза рхәеит иутәу, ихәатәу,
Ахәыцхагь абакоу акраамта,
Ицатәызар, нас, ианцатәу.

Бзи дыббароуп ибатәытцәкьоу,
Иатаххозар цсыла дбыхьчарц.
Издырда, зегьы чхатәытцәкьоу,
Хәамтан инрыжът ирычхарц.

Амш еитцухыр ауандаз,
Итамзаша усгы итазом.
Шьыри, ашәа хаак саханда,
Аамтеицш ашәак сызхазом.

Игозагь ашәанда, сеикәымхоз,
Аамта ашәахар исызхон.
Ачхареи, аамтеи анысзымхоз,
Ашәа хаак аныжьраз стахон.

* * *

Ишьацоит ари адгьыл санагыу,
Ашьацкъа адақәа ирҕабоит.
Атәымуаѿ ихызатҕә анақәкыу,
Абаѿқәа ацәа иҕанацсоит.

Ахшеипш иацәхытцуеит агәала,
Амра ашәахәа иахҕьяшоит.
Гәларшәны сазымбеит са схала,
Агәнаҳа рѿашны икаҕәоит.

Иацҕыхгоуп усқан ацсыцқьа,
Ипышәоу, Җазшазгьы дзаҳаз.
Цьныши, нас, ѿыстааи шәаныцқьа,
Җәазхәаз, ҳацсыцқьа зшьаҳаз.

Саазгазеи, сеидру аранза,
Сытә-сымаа сахыхәхәо сымбеит.
Ацсыцқьа сшашьҕаз сабамца,
Ңыц тәахык ашҕа сназеит.

* * *

Икәашоит аҕы – Аеыкәаша,
‘Сыхәоуп ма иееикәоуп.
Ииатцәоуп адәы – Адәиатцәа,
Азқәаҕ амҕа цшьоуп.

Атцх лашьцоуп – Еикәылашыца,
Мза лаша таауеит.
Амца кәаша-еикәылашыа,
Мцакәаша цшаауеит.

Ашара иацу – Ашаецтәа,
Ижәҕан цәашыу шыжыы.
Ацша кара иамхацәаз,
Атынчра хышәашәа абжыы.

Ҳцәа хтарзызо ихалацсаз,
Жәҕан мацәыс ахызы.
Ақәа рыцқәа казыцсаз,
Ацтақәа ркәалзы...

Ҳазшаз рымта исылеитцаз
Цсыхәшан исзыцшуеит.
Сызтәым истәым сыламзат,
Азатцәрахьтә саапшуеит.

АСГЫ ҖАЛАЛОИТ

Нышәәпшь уацьаҕ,
Кәаш-мца,
Рхышьна гьала,
Чуан еикәәтәә.
Пҗәыс җышха,
Быста җамла.
Сас гәәтәәжәпа,
Пшәыма еилымга,
Хәычы маҗҗар –
Ирыдтәәл акрызфарыда.

* * *

Ацша иақәтәаз иҕамчы ицәызит,
Ицша гәрагы зынза иххәыцуам.
Амчи ахшыџи зынза иеипырцит,
Ахшыџдара ашьта анытцуам.

Ҷада иақәтәоу Ҷларцъу цыишьоит,
Аеыхацәа ипсы идыргашам.
Нахәта зхамшәац азәы ипишәоит,
Шьоуки дшырбо, зынза дбашам.

Ашәт ахылаз мыркаць тыцхеит,
Амра ашәахәа зегы ирзеипшуп.
Иац иарныгыз иахьа дҕәышхеит,
Еилкаам ҳаргы уатцә иахпеипшу.

Адгьыл уқәлар идырџашьар,
Цшаашьа змамоуп уцсы уцәызыр,
Игәазтода уааишьа, уцашьа,
Ахаҳә иухарсу ухьз анытцыр.

Дыҕкан зны ҳәа ма иутынхароуп,
Уус узҕызгы уцыржызар.
Аха Цсылаша дынхароуп,
Утцаа уназго цсы уацшызар.

* * *

Сгэыґра нтаршэны истцэахит,
Сыґсы иаламкыысырґ.
Аґша ссаркыақэа цнаеит,
Сашэа амтцэыжэаа иахыысырґ.

Ғыц дунеикағ сыонахеит,
Ашэқэа цқыа иазымкуа.
Скыағ хэыґ хазаап итшэахеит,
Кацхэи хэынтцэреи еибамкуа.

Дэы иатцэарак санашыы,
Шыта ахаскыын сыцэеижыхеит.
Сашта хызфэхыз ашэшыы,
Амахэ хаха сеижыеит.

Абла тшэазаап амытцмыць,
Тыц тацэқэак аагэастоит.
Ампыл алашэан азмыжь,
Сашытоуп, зиаск сеастоит.

Уажэ аракэзам сахыынхо,
Ғыц хтынрак сатоупаз,
Исыздырам шыта истынхо,
Аамта атцэы сахоупаз.

* * *

Ацша ташәышәуан агәы,
Изымтәо амџа иахықәыз.
Амза, еиџызшахыз тцхагәы,
Зыччацшь шәахәа зәықәыз,

Тцхы мазажәак нахәаны,
Ацта ркалт иазыџуан,
Лакә шәындыкәра итатәаны,
Аччацшь, лакә ианыџуан.

Зыхь зыгәтыхаз ауаџы,
Аамта зымшын иалаз,
Зыцсы хызшаз Ашаџы,
Измахаз иажәа, икьбалаз,

Уахьцо цашья калазом,
Узыхкьо мџоуп узқәылаз,
Угәтыха жәада иузхәазом,
Ацхья егьырт зыргылаз.

Иушо чанхоит, еикәхазом,
Цареи мали ихырххью.
Сара Ажәада сзынхазом,
Сыдгьыл ахәра еипызшьью.

АҶАХӘХӘАҒЫ

Усс исымой сара нтдә,
Амахә иадхалаз атдә
Сеицшны махәык сахьынхалоуп,
Арахь сгәтеиуа атцых салоуп.
Знапы ианхалаз адунеи
Сара сакәызшәа сгәтеи,
Амши атцхи неихтынтцо,
Зегь ирзымхо сыпсы шо
Снеиуеит, сгәеитазом азәгы,
Усс сызмахда, нас, уатдәгы.
Сара арақа сынтдәахьеит,
Сажәагь сымхны иргахьеит,
Ус игәыңуа баша ижьюуп,
Сара Цсылаша дыстоуп.
Ажәа сызтаз иоуп изгартоу,
Гәнаҳа згазаргы избартоу,
Шәара шәғы акәзам сахьсасуа,
Са сзатдәзам, Хазшаз сибоит,
Зегь ихәтоу аамта нтдәоит.
Гәнаҳа дырны изырҳахьоу,
Апсы ухазтаз дызжәахьоу,
Умға арахьгы уахьгы икуп,
Цәашьы изымлашо ухаркуп.
Сара арақа сеимдалап,
Истәым гәнаҳакгы сшәалап,
Ажәа самаз матцуғыс,
Цсынгы бзангы Ҷахәхәағыс.

* * *

Икәтдо икәхуа уск саеуп,
Са сыңстазаара еакуп.
Сара ажәлеипш слартцахъеит,
Ашәт исхылтцыз кацсахъеит.

Зныкгыы ыынтәгыы сышәтуаны,
Адггыл сықәын сатахны.
Аамта сацын хаилазон,
Сышәтқәа гәылтаанза иканзон.

Амш иеыцыз саанархәуан,
Ашәтыц зазан саеахәуан.
Зны сышьхыцын, нас сыцхан,
Ирмахацыз бжы ссирк схан.

Аамта иалыоуан сыбжыы,
Амрахәага зжәуан шыжыы.
Сыңсы гәастон иззахъан,
Бжы мазакгы сахахъан.

Сыбла иапызан сгәы иабон,
Жәоан Етәәцааа сырчацшьон,
Рыццышә салхын са сбылны,
Атцх сацлон смазаны.

Са сызлаказ еиласан,
Илызгәамтеит сгәакъа, сан,
Лара лзыхәа смазахеит,
Жәоан етәәкеипш ссарахеит.

Нан хәа салхәеит дсыцәшәаны,
Сымцарц дсыхәеит дсыхъзаны.
Слыццоз цыылшьеит са схынхәны,
Сыңсы схытцхъан иашәаны.

* * *

Иҕышәшәан абҕы каҕсеит,
Апхын агәтаз, иауауеи.
Ажәәан атцықхәа иеимсеит,
Қәак аундаз иахауеи.

Амәа иқәу умыццакын,
Амш дузза кыр уахьзап.
Истәым амаа сышәмыркын,
Сзакәу жәдырыр сыпхашьяп.

Аеыәцкәынцәа цоит еивасны,
Дарбан апхьахә зыртара.
Изгыларым аамта нәасны,
Дарбан, сеидру иахьзара.

Ара сыкоуп ара сыртан,
Хәаак ыкоуп сызбара.
Ара ҕиартан, ара псыртан,
Седру иньжьны сахьцара.

Затәра-хан апшәымас самоуп,
Зынза исцәызхьеит ацапха.
Ари атәыла ньжьны сцамоу,
Сыпхыз иалоуп есуаха.

Цыск чырчыруеит, сара сакәушь
Жәабжь еиҕахәак занахәо.
Сара сзакәушь, нтәара ақәушь,
Сыдгьыл хтысқәа исрыххо.

Аеыәцкәынцәа ахьцо еивасны,
Ағәра ицәызгап саргы азәы.
Аамтеи, хтыси, мши сырцасны,
Сымтахә аластап уатцәы.

* * *

Атынчра абжьоуп сара сзыцәшәо,
Амра хьахәны иантәшәо.
Адыдбжь азын агәтаны,
Ала уцхар мазаны.

Амци аиашеи еихтынцәо,
Еилымгак уацхьақа данцәо.
Абгъыц шиацәоу иғшәар,
Ашәыр кәамца ма икашәар.

Ашәа анырхәо ианхәатәым,
Мѡак санықәло иахьцатәым,
Аеыхәа иақәтәоу ағәра зхам,
Аирыз шкәакәа цәыкәбар зтам,

Ахацшья цеыха ак зымхәо.
Ацсы хьшәашәа зхы зырехәо,
Ихыркъоу, ихымкәо ақәаршѡы,
Изымтәо ихалоу атцәыршѡы...

Атаца анхәа данлыршәшәо,
Уажәа ухала ианузынхо.
Аетцә кыдшәан ианкашәо...
Абартқәа роуп сара сзыцәшәо.

ИҒЫЦУ АДУНЕИ

Дунеик салоуп зынза иҒыцу,
Амра ахала уахьарцхо.
Зыпсы зшыо роуп сара исыцу,
Ара ахаан аахыс инхо.
Угәы иҒацәажәоит урт ажәада,
Пхызгы иуцкоуп иаҒаххар.
Саднамгалацызт уажәада,
Ажәала иузымхәо, иҒәатәхар.
Ртыпқәа рдыруеит, ара игәамтцзом,
Зегь ипыршәо уск иаҒуп.
Ашәт рыффыхаа ара иамтцөом,
Зынгы-пхынгы ашәт ирдәуп.
АбҒыц ишлаз атцла иалшәом,
Риатцәашья ақәыпшра иагәуп.
Аетцә цыршәа ажәәсан иалшәом,
Уахгы-еынгы имыцәо иакуп.
ИаҒуам, Ғыртуам, тынчроуп иҒоу.
Хәыцгы-дугы ртыц ркаауп.
Са сырзыкоуп, дара сзыкоуп,
Агәы зцәажәозар, еилкаауп.
Амци аиашеи еиҒагылам,
Ацъныш қаца ара дмизеит.
ҒамтаҒь ыҒам, баҒаҒь гылам,
Ғазшаз иажәа зегь тәзеит.

* * *

Ажәак ыкоуп – иламысым,
Уи дуней дук ҕанахәоит.
Аха иабакоу, зеггы ирыщым,
Итацәу жәакеипш шьюуки ирхәоит.

Иара кәицуп, амца еикәызтцо,
Зыфны идәылтцуа иоуп иарцхо.
Ажәа башан қбаад ианызтцо
Имтам, иалшом еицынхо.

Адггыл иқәлазом еимаада,
Амшыбзиа атакхәа ихәоуп.
Игәазтада, измада, изгада?!
Ажәакала, урт ҕахәоуп.

Уи ацсыцқьара иахылтцит,
Милаҕ гәашә дук иацацхоуп.
Хатца нагак ифны идәылтцит,
Шьянтца мцакеипш уи даҕоуп.

Иламысым – зеггы ирусым,
Инзырхо иоуп изцынхо.
Ажәак ыкоуп – иламысым,
Еикәзырхаз иоуп изтынхо.

* * *

Ацсѣаха дталеит штѣк дызталац,
Ахѣхѣабжь геит дырѣегъх ишгац.
Ан лмыткѣма, лажѣа ишалац,
Шѣан жѣымтацѣгъа – дныжь ишцац.

Цардак леиуан ашта ацыхѣан,
Лахѣа хзык еипш иекѣатцѣан.
Ашта дтыргон ишьтра ныхѣан,
Лыхѣы цагъы, ран дышьтан.

Лыбжьы ааѣуан ауада иѣнамзо,
Рцѣа итазызон атызкѣа.
Ацъар ааиуан ашта итамзо,
Ирхъызсан иакѣабон акѣа.

Мазак ыкан ара иузгѣамтоз,
Гѣнахѣак иднатцон аѣнашѣ.
Арцыс нага, ашта итамзоз,
Дтыргон итцалан агѣашѣ.

Ацсѣаха дтагъежъуеит ари ашта,
Ихаштыз дашьтоушѣа дгъежъуеит.
Ашьац ыкѣзыблааз уи ишьта,
Ан жѣымтацѣгъа дынтацшуеит.

Уазыр ажѣоуп ара итыѣуа,
Ижѣытѣзоу цхарак ашта итгоуп
Лмыткѣмеи лгарашѣеи еиныѣуа,
Ангъы дзымгыло дышьтоуп.

* * *

Сахьынхоз зынза ихаран,
Ашьха нхытцка адэы иатцэан.
Уака игылан сахтыра,
Ахтыцхэыс дыжэбап – Сара.
Ацша шэацлар шэаанагап,
Сызфэу цъашэшьяп, шэеилагап.
Абырфын рахэыц цаны,
Иалху сшэыстцеит матэаны,
Цшшэы рацэала еилыцьцьоит,
Ххьа рахэыцла адэы хсырцоит,
Бхан абакоу хэа шэымтцаан,
Икоу шэалхэоит, шэлыпхьар, сан,
Арака хэуоуп сызлачо,
Схангы жэвануп зхыб шэымбо,
Уака ахтэы етцэакэа аркуп,
Хыхь иссахан урт сыркуп.
Сашта хызкаауа шэахэоуп,
Шэахэа зхылтцауа сашта дтоуп.
Аиаша ихьзын данхэычыз,
Ихьз рхаштит ианхэатэыз.
Аха ихыухыр калазом,
Шэара шэтэылаф дзынхазом.
Аханкэа ирышьтоу изыцшаауа,
Машэыр шэмышьяаит шэанаауа.
Са сахьыкоу жэбап шэыпрыр,
Жэванэф аетцэ ашэыркыр.

* * *

Аамта хсаала кәәп хәычыкаә
Сгылоуп избо зегь җыашьо.
Ацла хоура, хыхь махәыкаә
Җыск чырчыруеит ихәәцәо.

Амра, шәәхәә саан иангылаз
Шәтык ахыцәкәә аанартит.
Саазгаз сеидру, ара сзыргылаз,
Ацыс абжыы хаа сгәы хнатит.

Ицәәжәоит стцыс хәыч абызшәала,
Ашәтыц гәылтцит изыроырц.
Саргы срыхәарц җара акала,
Ари асахьа қяадла изөит.

Абарт ракәзаап са сызнышәо,
Ацсабара зегь хәхшеит.
Ара сныжьзааит, сеидру сзымшәо,
Җәгыарак рылшон исымбеит.

Атынчра шәарта салахазаргь,
Рыцсы тан ара зегьы.
Зны сахьдәықәлаз сыоны нхазаргь,
Исзаламызт уажә акгы.

Шақа җуазеи, амфа сықәын,
Сызтаз шытастцон санаауаз.
Исзымшәәзоз уалкгы сықәын,
Дсымбеит уахагь иазтаауаз.

Аамта саазгоз сыргәыбзыҗуа
Иаахәытхәытны сныжыны ицеит,
Махәи, җыси, шәти, сыргәыҗуа
Истәыз кәәп хәычык сдырбеит.

* * *

Ицшан сара старызхыз,
Шәтүп знапы сзыркыз.
Апқа мөас ахзы иалысхыз
Салақларц сзағыз?

Сеидру иөыга қбаадхашаз,
Мшы лаша сыхъзеит.
Ашәыб атцла икыдхәашаз
Сықәнацсан, сышлеит.

Етәа кыдшәа ацыпхьқәа,
Блын шытахьгы сдырцхон.
Сыпхыз маза сзатцамкуа,
Мшы лыцха сыхъзон.

Амш цөыхан салацсан,
Цырала икәшәатәхон.
Шәахәа цара саларпан,
Жәөан мра сахцәхон.

Сажәуан ашыжь иасасыз,
Мрацашәа сцашәон.
Амреицш сгылар шцастахыз,
Сахьынташәаз сынхон.

* * *

Ицеит ашьхыц прын шьхатэыла,
Ашьха шэтыцқәа ргъама абарц.
Амшын ацәқәырц еиҫа анжэыла,
Арахь изхытцуан ахықә арбгарц.

Амахә иатцәа агәағ шьтызхыз,
Атцла рхыцәқәа апша еиннақьон.
Ацҫа рсахьа жәфан ианызхыз
Амра, ашәахәа дгьыл иахьзон.

Ашәтқәа рыгчапшь зхытцәоз дәыкгы,
Арашьқәа рышьта цхыз иабон.
Арашь анцәыртцша алхын мшыкгы,
Ағәра зкыша дизшәа збон.

Ашьантца иахылтцуаз аццхь ғығкуан,
Иламшәанда иауз с-бамбак.
Ацъныш цхамшьа аргама дцәыртцуан,
Дгәатан ишьталон лахәак.

Ашьауардын атра иахафон,
Абцъарк иҫеитцон азэы ахы.
Газа хшыфла еиҫабык дцәажәон,
Ахәақәа иахцәырфахьан хамхы.

Сзыхьзарызеи, сыгәгы қаҳаит,
Акы еибутар даеак цәеуеит.
Ашьха рика асыпса бжәҳаит,
Асырз анхытцлак амфә хтуеит.

* * *

Азэазэала ацстазаара апышэа хыхысуеит,
Аамта еыцбара агэра хнаркуам.
Храмэа иафэлаз ахра дафэсуеит,
Асыпсақэа шэартоуп, эадака дрышьтуам.

Апша ахьахэо, адгьыл пшоуп, узапысуам,
Ацэқэырц икыдкьо рыпсытэќья изапшуам.
Иаушам, эдэыгбак мэак изанысуам,
Адгьыл аакылтэан атца узтапшуам.

Иаразэкиоуп улахь ианитцаз здыруа,
Иапхьаша дизаргь, дахьыкоу иаифоуп.
Уталаргы амшын ду иќам узыруа,
Аамта узеикануа узаиааиуам, ужьоуп.

Кэышроуп апышэара аамта иацэмызго,
Ианишоз зегьытэќья ирзымхаз Хазшаз.
Ианаамтоу, гэкэышроуп ахшыэгы иапызго,
Атцх зхызгаз иоуп ашьыжь зызшаз.

Мшыбзиа анырхэо амшраз быз ироуп,
Ақэлашьца, хэгоугы иќэ лашьцахеит.
Ацстазаара апышэара амтцан зегь хироуп,
Заамта иацэхытцыз амш еипш дтахеит.

Амра, блыншьтахь зыццышэ еизызгаз,
Зымца зыцрасны, былрахэа ихынхэыз.
Амза мазажэа, атцых мэапызгаз
Сацхынхэын ашьыжь, баша слахэит.

Оырак хэцуп иузцымжэо узамыпхьо,
Аамта гэрада цоит икаууа.

Ацъныш дьгехырччо харантѣи данупцхьо,
Угѣаѣышра иахѣароуп дшыѣкам дгѣыкуа.

Уа уакѣу, са сакѣу ииашоу, изхѣада,
Улахь ианитцаз иацхьо изцаатѣуп.
Насында ззырхѣаз, днасыцны дызшада,
Ушиашаз уанышѣо, излауала ицатѣуп.

* * *

Атдабырг иахшаз иоуп аамта иаргәашаз,
Зыламыс зыбга архәаз харакгы дызцом.
Зкәыпшра хытхәыцыз, зуафра ззашаз,
Имшгы итдыхгы еипшуп, ишазом.

Ашәаць еитазхәо дтахуп, ма дгәылоуп,
‘Еыцьбара ипнамшәац, ‘еуафуп узхәазом.
Агәагы агәацшыи афнытқа иагәылоуп,
Алацш иацәыхьчоуп, адәныка иубазом.

Асаашья, ус иаашьоуп иухәаргы, иузаргы,
Апсы ихәшәу макьана имхәыцзац азәгы.
Ахьяа хьяауп, унхаргы уагаргы,
Апцсәаха ипырцны ицахьада уеизгы.

Ианрашьха ашьтахь, амтәыжәфәагь аиуроуп,
Кьяхьуп иазыршаз, иахәтоуп хәа аеада.
Апсыцкьакәа ртәарта ззырхәоз, ипшьоу роуп,
Апшыртаф ирхиоу ауп урт рыпсага.

Удәықәлар узцома арантәи укъашьымкәа,
Алацхаипш иуцрыхо ашьыццәа рыпба.
Унрыжьюам аганахь рсиа уанымкәа,
Хрыцкьашьяк шамоу, Хазшаз ихарба.

* * *

Абжьшъхак, абжьымшынк ирхысны ицахъоу,
Аблацэгъа илацш инытцѡаа иагахъоу,
Издыруада ашьха бахѡацшьра арбгар,
Игѡрымуа бжьымшынкгы лацшыла иѡабар.

Аблацэгъа ихытцуа мцоуп, шѡахѡазам.
Агѡы къашъ иахылтцуеит хъаа зѡазам.
Аблацэгъа дыѡоуп, ипцъашѡкла шѡгѡы иѡоу,
Аблацэгъа дшьагыа хабжьара дыбжьоуп.

Аблацэгъа илацш шхамуп хѡшѡы змам,
Аблацэгъа иашѡа апцкъа ѡазам.
Игѡыфоуп, ихыфоуп, хацшьак еипцш дѡацѡуп,
ѡыстааи цъныши мацара дыртѡуп.

Илацш кѡалзыда угѡатца иѡашѡоит,
Утцх еихалоит, умшгы хѡлоит.
Убз уѡырхуеит, уашѡа рхѡаѡеуеит,
Ашьыцра амтѡыжѡѡаѡа еитцыхны ипыруеит.

Ацѡгъеи абзиене рхѡаа еилатцоуп,
Аблацэгъа ихызлаз рыцсыцкъа ѡахѡоуп.
Бжьышъхак, бжьымшынк ирхытцѡуп уацѡарц,
Ашхам назхытцуа аблаѡа тшѡарц.

* * *

Ажәтцыс тадрит хара хашта,
Иаазаап аацын аҕхәара.
Гәырҕаҕхәаша, хара хашытахь
Дагмыз хаштаҕ изхәара.

Аацын ашәа жәтцыс чырчырра,
Ашәтыш рышәыб канацсоит.
Ажәтцыс акәхап иахзырдырра,
Аацын ааиуеит ҳа ҳнаскьоит.

Жәреи ҕареи еицуп еицрымшәо,
Ашәтқәеи аацынреи ажәзом.
Жәтцыс-чырчыр-хәыч агәы ахымшәо,
Ицҳаражәхәоит, амҕа иацшзом.

Ажәтцыс аaira ҳазыпшызааит,
Уи ҳа хзыхәан иаацынраз.
Амҕа ушықәыз ҳауцәажәызаап,
Аацын ҳацлабуа ҳаштәаз.

Аамта уацыз учырчыруа,
Аамтас иҕоу уара уоуп.
Аацын шааиуа нахзырдыруа,
Ажәтцыс хқәыпшра алахьынтцоуп.

* * *

Ацəымса иалашəаз аихамца,
Сара сгəоуп иназташəа,
Избоит уаха сышзацəымца,
Амца акəа санташəа.

Сыблып сара цхара нхозар,
Насгы дарбан иарцхара.
Амца мцəыжəа сақəйтхозар,
Зынза ишəасхəом сахьцара.

Имца хылцу Нарт Сасыркəа,
Сыкам цышəшьо сихьзара.
Нарт Сасыркəа са дысыкан,
Еипш исзымургы мцара.

Ажəан иалоуп ихəа икамшəац,
Адгыл мцада еикəхазом.
Аиха иамцаз згəатца итамшəац,
Дгылаф уаха дзынхазом.

Ахəа сашьтоуп сара мцада,
Игəастарц жəан ецəа шафшəоз.
Нарт Сасыркəа ихəа збада,
Изыкəшəаз аетцə анкашəоз.

Инхеит иашьцəа ахьта иацəиغاز,
Ицсы рхеитцеит мцала ихаз.
Ашььцра хамта урт ирцəиغاز
Зшишаз хауп арака инхаз.

* * *

Абла саркыя абла тшээр,
Икоузеи ахара? Иумбар...

Ирхэо уи акэым, ируа лакэуп,
Сара сакэу, лара лакэу
Изхэахьадаз рацхыа «цсы»
Бзиа илзымбозар Ацсны.

Баша цэажэа гыцкыа ихэам,
Аеырцэуа гэырфа змам.
Ушэ данхытцлак утацэуеит,
Аацсара адагь, уғьазкуеит.

Мцамфа ианысхыоу дбыллазом,
Изхарам ашэи ихьязом.
Абла иамбазгы хэатэым,
Агэы игэанатаз тэахым.

Ашыыцра еиҗазхаз изаазо,
Укам иутэым ак узго.
Исхынхалаз уи ацхэыс,
Зынза салалом ла лус.

Зегы дырдыруеит, дырцахьеит,
Зегь ахауеицш дрызсахьеит.
Илхазаме уаха цсы,
Бзиа излалбозеи Ацсны.

Баша цэажэа, аехырцэажэа,
Урт ирыманатц ара Ажэа,
Изаххэода баша цсы,
Бзиарак зыкалом Ацсны.

* * *

Шәазә дышәыкхозаргь шәымбеит,
Шәымлақәит.
Итцәахтәымыз анхәатәызгы ишәымхәеит,
Шәымәа шәкіт.

Асаба ргыло аңныш иааиуаз
Шәикатәеит.
Хара мхәыцаа, ииааиуа итцааиуахәа
Шәнатәеит.

Абла тыхқәа шәимзи ажәлар –
Ишәыхъзеит.
Икашәыцсаз ашьыцра ажәла
Ғацазеит.

Аҳақ ҳақуп ишәзынкылом –
Ишәатәуп.
Нцәа дызхаштыз дидикылом –
Ицәшәатәуп.

Сара сакәзам арт зхәыцыз,
Ишәмаҳаи.
Акгы сзымхәазеит иґыцыз,
Исаҳаит.

Изтәхәым иашьтоу гәам еизызгаз,
Иухаҳазом.
Измаҳаша ргәағ зызгои,
Ираҳазом.

* * *

«Сыңғырақәа» азәы иңхейтцейт,
«Сзаза еимхәыңқәа» җазәы илхалтцейт.
«Мцакәаша» исыркәашода,
«Сгәыңра абғыңқәа» ңызыжәжәода.

«Шәәхәә рахәың» зхахо дарбан,
«Абжы маза» зхылтңыз уарбан,
Ашьха еиҗыңқәа зтәылоу аңсаатә,
«Схәыңра ааңын» аман иаап.

«Дунеи мазак» сыман сдәықәлан,
Азәы исңәигейт мчыла дсықәлан.
«Сиетңә рымца» азәы илгәәңхейт,
Ажәә сахьарк лнаңхейт.

Аңша амтңәыжәәқәа срынтәалан,
Дыңрытңәкәоит хәә азәы игәалан,
«Адгыл хәә» ансырххоз,
Сҗыңцәә сықәлаңәә анҗахоз,

Забхәраа ирымтңатәан ичоз,
Акәыд аха аҗныка изгоз.
Иахәә дхәлоуп дахханы,
Убла дхысло дмыңхәханы.

Абартқәә сыңоуп ичханы,
Сгәы амца ишамбылра ибылны

ААМТА ҒЫҢЧКӘҢЫН ИБЖЬЫ МҒАЗИ...

Каңа-чаңа арту каңа,
Ламыс змам ламыс дақәтәеит.
Ҳаи закәызеи?

Ҳа ҳзырқәышуа газақәак роуп,
Дара зуствәоу зегьы ирдырроуп.
Изҳәарыда?

Ас ианшәартәу ақәыш дабақоу,
Еилыргашьа змам ауп иқоу.
Еилзыргода?

Гәы зтам ажәа иарбан иамчу,
Изхәо иами рақхьа игәартә.
Шәмыццакында.

Уназхымсша хәаак ықоуп,
Избашазгьы цқьа ирызгәамтаз.
Шәартамхааит.

Баша ихәоума чҳара иааироуп,
Зыгәра ргаша шьоукы хзааироуп.
Иааилышәхында.

Ас сшәаломызт, иқалазеи,
Аамта ғыңчкәын ибжьы мғази.
Измаҳада?

Аус злоу сара соума,
Шәааилабжьақәа ас хазцома.
Ҳташәмырхааит.

* * *

Атым-тшәара итаһаз ажәа дәылызгода,
Пату ззақәым иахынхалаз дадызгода.
Ахатә хьаа жәлар ирхьаан иҕазтҕада,
Ацньыш бызшәа абас ирлас идзыртҕада.

Лымша-қьиа, нымха-хымтҕәа игәы казыжьзеи,
Ҷаи анхәатәыз ауаф бара еиҶа хзынижьзеи.
Ауафы паршеи зцәа зхырххьоу дзырехәатәузеи,
Аламысда ажәа «аламыс» зирхәатәузеи.

Ҷацшьа гәафә абжьы антыфәуа иантацәу ауп,
ГәнаҶаи ҳақи зегьы ианыршәаша ианшәатәу ауп.
Мафә еитцыхла ақә ихыршьыз гәататәыми,
ЗычҶа зҕәашроу Ан лшәы-кас дылгатәыми.

Аша чаца иишаз кәыҕак ибжьы анбаго,
Еиҕарауаа амфә ылыргар, нас ҳабаго.
Ашьха зышқәа зфьшәымтүазеи, шәарта жәбома,
Ҷаит, амарцья, Ахәрашәагьы ҳацнаскьома.

Зны амра иацуп амацәысгьы, угәы уәанызар,
Лахьынтцоуп, нас, уабацәцахуеи лахь ианызар,
Ҷацсы афьыхфы ҳаитаихәар иаҳарыма,
Иаҳахыргьы, Иара иихәаз ҳаҳарыма?!

* * *

Амыг зхиааз сжэйтэ баагэара
Сылапш итцакуп, сгэы тынчым,
Исырҕыцыз сыҕны сгэара
Саднамкылеит, зынза исцьынцьым.

Сшэапырхапуа адэы сықәуп,
Гэнаха зцэызго уск саҕума.
Исзымшэаша ауалгыы сықәуп,
Зынза азбахэгыы хэатэума.

Ашэқәа еиҕахаит, ацша насын,
Суада хышэда сахэаерыма.
Иаасыртышан ашэ сагэтасын,
Аха сцапха ақәшэарыма.

Амҕасҕыы итыц аанкылан,
Игэытцазо шьтыхны днеиуеит.
Хара дзымгоз мҕак данылан,
Имхэа-мырза даргэатеиуеит.

Мҕа мазахэа дгыыл иаздырзом,
Еихдоуп амҕақәа зегь кьаҕуп.
Амҕа аухаргыы азиас дзырзом,
Зымҕа апцэамтеипш зыхшыҕ кьаҕу.

Адгыыл уаара зэыр ирхома,
Амҕа еицызшыуа ахшыҕ аныкам.
Сжэйтэ баагэарагы шьта еиқэхома,
Амыг зрыцқьаша даныкам.

* * *

Амш саркыа аацырцырын,
Амра налычча икаҕхеит.
Усқаак заа рхы сдырдырын,
Схэынча исышытан, сеилахеит.

Бжык сыцрыхон хьаак сызтаз,
Бжык, сзымшатоэ иаамчны.
Адсаа сымыш ашәала еибызтоэ,
Рыбжыы сныруан хараны.

Ашәа, шыри, ацстатцага,
Хьаак хызҕеуа, изхәышәтәуа,
Афырхатца, ахыыз нага,
Ихтыс, бираҕтцас иузыркуа.

Аамта асаат ахыцқәа ирықәтәаз,
Аччацшь схьызсон сызкәабоз.
Азаза кәац абгыыц иқәтәаз,
Сыцсгыы аццеит ианкабоз.

Бжык инымтцәоз, дабра итыфүаз,
Амш наскыаган иаахынхәуан.
Тоурых бгыыцкаҕе, хтысқәак иафүаз
Срылашәамашь – сазтцауан.

* * *

Казшыак сымоуп аиха иалхуп,
Уаха ихъаеуам ма итаруам.
Зынза абаша азыхэан сныхуп,
Моасшақә сзашьтои хәа ак сызуам.

Сыцсы схуеит ахақъа иқәуп,
Инхаз рзысшеит уеи-тахи.
Исзымшәазоз уалкгы сықәуп,
Зынза исцәызгаз схи-сыпси.

Сычха бгъыцхеит акы зламзо,
Сгәы акәзар, шәынтә итасырхеит.
Срышьтоуп усқәак еихьымза-еипымзо,
Сжәытә дунеиае са сазәхеит.

Аухәан-схәанқәа ргара игароу,
Сынхом уаха снарғапшны.
Дасу иахзишаз хамоа аагароуп,
Фынтә хзанылазом ххынхәны.

Цәгъашәа иркароу моак ианхалаз,
Штак сызтамло агәашәқәа аркуп.
Чҳара ззымхаз амца зталаз,
Сгәы аццышә ала сеибаркуп.

АШӘАБЖҢЫ ААФУЕИТ...

Ражден Гәымба игәаларшәара иазкны

Амфа иаркараз илымша ихъзан,
Ашәымтәк ипсишъарцаз днықәиеит.

Ахарантә иаафуаз дызхъымзаз ашәан,
Аеыфчкәынцәа уи мтқарсны идәықәлеит.

Ахра дауапшъқәа зырфит еикәагыл,
Дарбанушь, зашәа зцәынтәада?!

Ацшалас леифеиуеит иахаштхъоу гәынкыл,
Ибжы акәзам, уи рәыцны изхәада.

Ихәрашәоуп, ихрашәоуп ари амш хъантоуп,
Иатцалт еидарак иазымго.

Ашәала днаскъаргоит здунеи зегь ашәоу,
Ицъаршьоит иахъа ашәабжъ ахъымго.

Арфашқәа ирылсит, рхъаа цъбароуп,
Рышьтыбжъ хышхытцәа заҳада.

Амца зыцрасыз мцала дныртцәоуп,
Иццышә апшалас инаҫа.

Аеыхәа ахъгылоу азар иазыцшуп,
Иақәтәаша дшықам здырхъоу.

Ашәа зтынхаз, цсынгы дымшуп,
Дканажъзом зәыхәа зкәадырхъаз.

Ихэрашэоуп, ихрашэоуп амш хьантоуп,
Иатцалт еидарак иазымго.

Ашэала днаскъаргоит здунеи зегь ашэоу,
Ицъаршьоит иахъа ашэабжь ахьымго.

* * *

Ала ирфаз атџ қәсыршәуан,
Иаргь алацџаипџ ицџауан.
Аетцә рымца ацџхь дыршәуан,
Ашамта хышәәф итаауан.

Срыбжьаказон атџи ахтысқәеи,
Дара еинышәон са саацсон,
Ирзымшази нас афьцқәеи,
Уатцәтәи амш ахь иаагон.

Ицәеыз атџ цәыха еизызгон,
Са исызрыламызт акгы.
Хьааи гәыхьи сара ирцәызгон,
Еита сзацнацон уатцәгы.

Азә ахәархьеипџ сгәы дафыхон,
Ичџатәымыз ак сычџарц.
Сааигәа игылаз даәазә дсыхәон,
Ичџатәымзаргь, хшыәла изгарц.

Азлагара еибафабжь аафәуан,
Алу итџаазгы уск иазкын.
Амш абгыцаф аамта акы афәуан,
Сара исзымхәаз ахәарц иафын.

* * *

Хэылпаз амра ацсы ахытцуан,
Ацша иазныжъны ауасиат.
Аамта хыгъежь мшык анытцуан,
Иахзыннажъыз ура игэат.

Ирхэаз-ируыз мцурак иажэлан,
Цэгъакгы бжыгеит изхэалац.
Лацшь агэыжэла еазэы игэыжэлан,
Амца ицрасит азэ дбылларц.

Кэтыкака икакон шьюук кэтагъда,
Ацхъахэ артон Еадаеи.
Быргк дирцэажэом чкэынак дпагъза,
Ихъзуи зырхэаз, мшэан? – Наеи.

Дызмаз ацэкэырц дкыдкьо даршэын,
Аамта дакэшэеит – цъашьатэуп.
Хшыѿ иеиуан кэамкыак таршэым,
Зынза ихы мыжда тацэуп.

Аамта цышэоуп, зхала инеиуа
Азэ дахьцаша инамыртцац.
Амра ацсырта хэылпаз аиуа,
Шыыжь ишгыло зымбазац.

Ирыбжьоузеи мшы затцэыкоуп,
Ашыыжь хышэае хэылц убоит.
Урт еицызшыуа цшазатцэыкоуп,
Аамтеи цшаласи уржьбоит.

* * *

Имѡахѡастан зны сызкѡылаз,
Амѡадуаѣ саанагеит.
Ииз рсиа зны сызнылаз,
Сымш аанѣасаѣ иртѡаѣгеит.

Сшѡаѣ неитархѡон изыхѡтамыз,
Исхагылон шѡынтѡ сызшьхъаз.
Гѡырѣга дыкѡлон шѡыр зѣамыз
Зыцсы штѡазгы шѡынтѡ ицсхъаз.

Гѡырѡак датцалон сыздыртѡкъоз,
Цсыншьтахъ ирхѡо ѣхѡара иатѡым.
Етѡак ццышѡхон жѡѡан иагѡылкъоз,
Бзангы цсынгы урт сыртѡын.

Аамта гѡымбыл мшык сзыннажъуан,
Хѡахъак сыдхалаз цышьаны.
Зыбжы зцѡызхъаз цхъарцак чыжъуан,
Сара сеипш агѡы еикѡжѡаны.

Ашѡа еикѡхандаз, сара сакѡым,
Изызхѡаша шъоуки ирхѡап.
Акгы зламзас сара сгѡакѡым,
Сшѡаѣ неитѡазхѡо сыцсы хѡхѡап.

ТЦАСЫМ

Тцасым ажәа сьзхьынхалоу,
Сьтцых зьрлашо цәашьуп.
Сдунеи уаара уи ауп исзалоу,
Иара ансьмух сара сшьуп.

Ипшьоу ажәа, сьмыш зрьцкьо,
Ссахә баагәара, сашта ихьчоу.
Сьмфә антцәамтаә амца ихәьтцкьо,
Сьқәра иамтоу, сьцсы ахьтоу.

Сзиас хьтцәа ацан здыруа,
Ацәгьа стьзго сьнташәар.
Ишысьмхәацгьы, схьаа зныруа,
Сагәра сфазкуа сеиладәар.

Сьхшыфә уаара – ианысьзмхо,
Сцьыкац сьхәшәьц иахтынцоу.
Шььцра дәьикаә сахьызнымхо,
Зьгәхәа мцадаә са сьрцхоу.

Сашәа зфьфәуа апцхарца кара,
Срашь марқаца сдоумыжьхы.
Тцасым, ажәа сара сгара,
Тцасым, уаа зькьфьык рхы.

Са саныкам сашәа зфьжәу,
Сзьхь кеикеира афамфә.
Тцасым, уда сашта ньшәуп,
Сцәхоит сеипшны агьлфә.

АИАША

Уеыжәтцроуп сиаша аеы уз’еыжәу,
‘Еынадиуп узықәдыртәаз.
Сиаша гәымшәа, мцала изрыжәу,
Унеила иуеихсыргыы ушцац.

Узну амџа ахаангы ишәартан,
Затцәран уақа иузыпшыз.
Асаркбал абжәала иубартан,
Абцар хымца ушаҕарыз.

Ацбар уаныртцон дгыл уанырхырц,
Ухышә лашарагы адыркуан.
Цъара укнахан убз уҕырхырц,
Аха сиаша мцабз уакуан.

Умца ҕыцәа зын еикәызкуаз,
Утаркуан бахтак урхәацәо.
Доухак уцын, цъныш уикәызкуаз,
Уаазгоз цсымца уеикәырхо.

Сиаша, саҕа сыцсы зныстцаз,
Уерумтан, уи сацәшәом.
Ахтәы цъаргыы зыцсы аныртцаз,
Хазшаз дыкоуп, утаирхом.

* * *

Амца саблит са схәхарц,
Аха скәицхеит еиҫаҫгы.
Бзык саҫаршәын уи сахәхарц,
Аха стысит лаҫырҫгы.

Зыхәашьыҫгы хытцт схәәырц,
Аха азсашья стҫахьан.
Сарҫья лыхызшәа сыҫеырц,
Скыдҫья-цыххаа сырҫахьан.

Аха аҫәыхаҫәа кәшәаны,
Сыҫсы атыҫаҫны сназон.
Цьныши ыстааи ирыҫәганы,
Зыҫшья ҫыҫла искәабон.

* * *

Сгәырға сымаз сара схала,
Ацҳаражәхәәф дыстахзам.
Сыфныжә схала санаххала,
Сценцдыр каҳаит, сышә ҫазам.

Сашта цәыртцәо шьюук мөасуеит,
Арахь ахәра иану ҫазам,

Абз кнаҳа асаркьал иасуеит,
Злымҳа италло уаф дахзам.
Аршәаа иасуа акьу мөасуеит,
Гәырҫаәхәаша шәаць ахәоу.

Адыд ажәфан агәы итасуеит,
Урт еинызкьо ибжьалаз цшоу?
Ацәкәырц икәтәаз ачныш прыма,
Амшын иагуп уи абжьы.

Арфаш зымтәа ашьха иржәыма,
Ршәах кәашқәа збом шьыжьы.
Сыжәәа тқьама, сызлахада,
Мцгыи иашагь еибаргоуп.

Фыстаа мзышәа дынзырхада,
Ишьта игазаап, хашта итгоуп.

* * *

Сызну амѡа, мшѡан, сабаго,
Интѡахьеите хыкѡкаѣ сааит.
Сатцалт аидарагь исзымго,
Усда, ускѡакгы сыцшааит,

Мацѡысеимкѡа аамтак сыман,
Сышхѡа хын сара сызтаз.
Сдунеи хсаалаѣ са сацшѡыман,
Истѡым хѡаан са сызлаз.

Абга ахьташуаз тыѡрак сталеит,
Уа са истыцмызт зынзаггы.
Ашѡт ахьгѡылтцуаз амыг халеит,
Смыгхеит ашытахь схаѡаггы.

Аарла цѡымзак цѡара игѡастон,
Цшамтѡак авасуан хазы.
Сыцстазаара нымѡанызгон,
Схѡаа ныжѡа са схазы.

Абна тоура бжык ахьымго,
Аарла сгѡеисыбжѡ саѡауан.
Ишцашѡартѡу бжык анымго,
Интѡаз сымѡала саауан

Затѡрак сыцын сара сѣызхуаз,
Снахьынѡалон, уи сыцсын.
Интѡаз сымшаѣ сгѡыжѡла аннысхуаз,
Сымѡа цызтѡахѡаз ирхын.

* * *

Аамта ꝑеын, сара сагәылшәеит,
Адуinei мшын са сацәымшәеит.
Ацша сақәтәеит искәадырын,
Жәәан Етәәацаа нас сырдырын,
Цәымзан снаган садырkit.
Амца иалцыз сыццышә прит.
Жәлакеипш адгъылаф скацсеит,
Шьоукгъы гәамк еипш сырцссеит,
Аха аамта спыртцны ицомызт,
Испырхагаз ируаз збомызт,
Амца хыхьчагас искын,
Гәагла исышьтазгъы длашәын.
Хәакгъы сышьтан икаууа,
Зны сацәызуа, сыпшаауа.
Сыцсы схарцон икәаны,
Аетә схьызсон иқәаны.
Ажәәан аптақәа ансырәа,
Абгъы афәлеит агәыләа.
Сишьтан гәакъак, дсыпшаауан,
Цсыцкъа ихоумашь хәа стцауан.
Адгъыл шкәакәан, са сиатцәан,
Аамта иагәыламзоз рацәан.
Сара гәагъны агәы сагәылшәеит,
Ацстазаара схала идысшәеит.
Иззатәузеи, даара иехыцәгьоуп,
Камч ануқъа ухаґа иузыцәгьоуп.
Дырәегъх аамтоуп ҳаилзырго,
Агәы ҳазгәылшәаз ахь ҳазго.

* * *

Ахәа илаһаз арацәа цсхацсуп,
Амца зәыцәаз акәиц хәычггы ҫынтә ишыуп.
Иблыз аццышә ҫада ихалоит, ипыруеит,
‘Еа дунеикаә даеа цсаҫазаарак ииуеит.

Ицсуам ашәа, уи апызтаз даныцсггы,
Иара изыхәан иҫоу иҫам рхәоггы.
Иашәа иалатдан инижьюеит уи ицсы,
Ишәызгәамтар, ашәа цымтәааит, абаапсы.

Цсыла иныжью ус рееира атаххазом,
Ашәа нзыжыыз шәынтә душьырггы дтахазом.
Адггыл иқәу зегь быллароуп, ус иацуп,
Азә дызнызлаз, иажәыз амҫа ҫыцк итәуп.

Адггыл жәытәәә аамта жәытәуп, аҫыцггы ажәуеит.
Ажәытә зыхәларшәу амш ҫыцаә аҫыц иуеит.
Амш ҫыцхәа хназыдгыло иацуп, шәацуп,
‘Еааны шаххәо, ихамбазакәа ашлара иаәуп.

Азәы ицсырта ҫазәы ииртоуп, еикәшалоит.
Ахәа илаһаз зны акәиц хәыч еиқәхалоит.
Ибылуа зегь ццышәхом, апырраз ишам,
Зымца ҫыцәа илаһаз ипырра цыррам.

* * *

Амца сыцрасит сыблырцаз – сбылзом.
Мѡабжа сынѣасит санзымца – сцазом.
Ацых сынтысны ашара сахъзар,
Амра шѡахѡа-хаа апрыцѡкѡа сызцар,
Сышьтахъ идѡыкѡлаз сыхъзаргы калап,
Сышыкѡсқѡа иртамзаз схѡаагъ сагап.

* * *

Даеа зныкгы, аапынракгы,
Избеит схэычра агэашэ шакыз.
Даеа зныкгы, аапынракгы,
Избеит сыблақәа шцәаакыз.

Ауаргъала ашаха цтәазаап,
Амахә хаха абгы кацсеит.
Аапын шсыцуггы, сажәхъазаап,
Сыхцәы шкәашыз ус инхеит.

Шьац иатцәарак сышьта анытцит,
Амфәхәаста мфаны инхеит.
Са сызхымзас сыпра зхытцит,
Схэычра хнымхәгы ама ицеит.

* * *

Амца сьехэытдын, сакарак санылт,
Тагалан, абахчае ашэтқаагь еинылт.
Сыңсы акэын ирыстеит, ашэтқәа ирзынхон,
Азын сыхьзаргы, иабазго, итахон.

Амра мыхьшәашәар, сцон сахьцара,
Ашәти сыңсы цқеи нсыжьюан ара.
Иабакоу, арака сыңсы шәахкәашоит,
Сыңсы цқәа иатнышәхыз ахамтақәа шәшоит.

Асаркьалқәа шәырзасуеит рыбжы змаҳара,
Згәыгра иаргәашаз жәынтыгылак шаара.
Амца мцахома азы атдан унхар,
Цсы уаара узхома, уа утәытцәкәа тахар.

Асакара санышәтцан, мәа лаша збеит.
Амцагь еикәыстцан аеҳәа сырцхеит.
Аша лаша игәарахь гәашәқәак атуан,
Дгыл маза назгарц иара дысзыпшуан.

Сатцан исзымго арахьтә атызшәа,
Сышәашьоз аныздыр санфыхоуп, саншәа.

* * *

Сшэон, сзыцәшәоз акгы ыказамкәа,
Атқи амши еихъзархәа сшэон.
Сцон, сахъцозгы мѳа газамкәа,
Мѳа хьампш сышьтақәа азынхон.
Ашьапызатцә-бжь атқ арысуан,
Пыцла сгәы ахәрагы аннатцон.
Етцә ыыран жәѳан сахысуан,
Мза хьыршазла сҫы сызәзәон.
Ахы рахәыц маза ибжьысуан,
Дгылы-жәѳани рзеила рхәон.
Ацша напы гәакьан, сгаран,
Сан дызхьымзоз ашәак сзахәон.
Амшын цәқәырпа мшын баагәаран,
Ахықә зыцсыртаз цыххаа ицон.
Сара сшэон абгыц кашәархәа,
Аехәа кәицдан ахәа нхар.
Дгыл мазажәа жәѳан иахархәа,
Издым гәнаҳак иршәатәхар.
Аамта цшшәыда зымч иаркараз,
Лакәтцас хныжь имѳас ианцо,
Аухәан-схәанқәа рзы злагара
Сахәламшәааит уи ауп сзыцәшәо.

* * *

Сызлахада, сызлахада сара нтѳа,
Агылѳа тѳла иѳахама, мшѳан, атѳа.
Ацшандагоуп сыцсы ѳызхуа, ишѳыпшаа,
Сара сзоумашь ашѳа зырѳѳо, нас, ацсаа.

ѳыкѳбалла иѳоу хьызрацара дызцазом,
Дцазаргы, хьыз дук иман дызхынѳѳом.
Ашарамша дѳѳышхахьазаргь, дзеиѳабхом,
Нымха-хымтѳа, ега ууыргы, дзынхазом.

Амц сазѳѳаз, шымцу здыруеит сузѳьязом,
Ирыцѳароу, аиаша уѳѳаргы агѳра згазом.
Адгыл ѳаза ахахѳ аазрыхуа, умыццакын,
Укѳа ѳтытѳит, укѳа ѳталоит, ѳумкѳѳыкѳѳын.

Тахра цѳамшьароуп, иѳагу ѳѳы иарѳѳа,
Зызха ззымшьаз хара аблаѳѳа ѳаѳѳа.
Ега ууыргы, амцоуп абылра узыртѳо.
Шьыѳь игылаз амра аташѳартоуп изызѳо.

Са сахьыѳоу са сахьыѳоу хараѳѳоуп,
Са сгыларѳѳей са сташѳартѳей еигаѳѳоуп.
Сызлахада, сызлахада сара нтѳа,
Агылѳа тѳла иѳахама, мшѳан, атѳа!

* * *

Амшқәа аазрыхуа аамта хкәажәәе,
Зымч зызхаз хәа уаф дмизац.
Зхыбаф кнарҳаз аштә агәашәәе,
Ғыфзаргь сеидру, лацш рымкзац.

Амра зныршәлоу ацлакь ианылан,
Шәахәа зхахода зырхәа.
Етәа кнызхда рышьта ихылан,
Иарбан мамзар исзырхәа.

Ахахә кылтәа зыхәда иахазтаз,
Цәыкәбар кымтоума, шәтцаахьоу,
Зымш абғыыц зыхтыс анызтаз,
Зтоурых ззымтаз дыжәбахьоу.

Зуи зхәеи еинымшәаз ауаф баша,
Уацхәа дгылан дызцари.
Зажәа ныжьны, зыхшыф цаша,
Кәышк дышхамоугь рымбари.

Аамта кәытцәак ацша иасуа,
Зыпра хызтцо шәаарзыцшы.
Ифуа ирышьтало згәы итасуа,
Уатцәтәи амшахь шәаанацшы.

* * *

Ацша мтцэыжэоа бжа аанартын,
Адгғыл иқэтцуан хэыч-хэычы.
Сызхыымзашаз уск сағын,
Слымқа итафуан аамта абжыы.

Саркыалк иасуан абз камшэарц,
Изахашаз ґыжэтцны ипшын.
Ғацшыа атца хэызба тамшэарц.
Бырг иныхэа мшрак иазкын.

Ацныш дныкэон икэылзы ныжыны,
Аамта дґыжэын дмыццакзо.
Мцы шахати, қыеи еиурыжын,
Ухгы уцэдырзуан иумбазо.

Иразхэаз сеидру бжыы уаарала,
Ашэа ххэоит хэа шыоук аґуп.
Састцас ацшэма иашта уантала,
Ухы удырроуп, ара усасуп.

Мтцэыжэоа бжа ацша идэықэлаз,
Оба анамоугь иазхазом.
Аацын иажэыз сара исықэлаз,
Аацынра ааиргы дхынхэзом.

* * *

Сыбла цагэит хара избартам,
Сышықәс шыана сыхцәы шлазаап.
Ушьта узалгар ажәрагъ шәартам.
Ацхын амра еиха ицазаап.

Гәы сакароуп адгъыл жәлада,
Гәыграс иацлои асакара.
Амџа нымтцәа ианысны ицада,
Ианзыршада ччапшь мацара.

Ацсабара ацкара еилазго,
Азын агәтаз зны имацәысуеит.
Жәлар ианырхәа агәра зызго –
Аџымсаггъы знык ихысуеит.

Зытра итамлаз ахәа жьакцаз
Саб ихәатхәа злоухәарызеи,
Ашәаргәында ажьа назцаз,
Абчарах хәа зиоухәарызеи.

Амра ашәахәа хьы рахәыцзар,
Ахьлых уашьталан узцазеи,
Ацстазаара абас ихәыцзар,
Баша игәагугоит узхәозеи.

* * *

Сгэы аҕэышра иатдаз сыҕсы,
Сдунеи хэыч иахастеит бласы.
Ачҳара ацэызгарц снаскьон,
Игэамтцхьаз сыҕсы сахъашон.

Азиас зыркараз асырз,
Ашьхақәа иргэыгран ирпыртцт.
Агэыграқәа ршәаць аанагарц,
Мшын цәқэырца кыдкьа иахъзарц,

Арҕашгы дыххааса ицон,
Сыҕсы атда ахац хэыч иаҕкьон,
Ацхьызқәа рдунеи лабҕабан,
Ацшатлакә цҳаражәхәара ибжъан,

Сгэы амца анацрас, имцахеит,
Схьаакәа рыццьшә хәахеит.
Иуаароу зегь узтаз иртәуп,
Иахьухьуа, ианухьуа ихәатәуп.

Аҕымтра адунеи ду иеиҳан,
Адгьыл ахтысқәа ирбақан.
Сгэы аҕэышра иатдаз сыҕсы,
Сдунеи хэыч иахастеит бласы.

АШӘА, САБАЦӘА РКӘАЛЗЫ

Ашәеи сареи хайҗаран,
Са ианысхәоз сагьеихан.
Аха баша уи хжъаран,
Ашәа адгьылгы иеихан,

Ашәа жәфанын, ииатцәан,
Зиас трысны мшын иатан.
Цшатлакә хага фанахәон,
Адгьыл ахәрақәа аргьон.

Амра иафаччон иатаххар,
Шәахәа мтцәыжәфәан игатәхар.
Ахьтәы уархал нацаны,
Дунеи иалсуан ицырны.

Мцабз иахьысыр еикәнартәон,
Абырг гәыграла дартәон.
Ашәа, аеыфласқәа ршьамхы,
Аиааира зларгоз ар рхы.

Ашәа, сгәыгра бааш атзы,
Ашәа, сабацәа ркәалзы.
Сышьта иххалаз сыпшаауа,
Сышка иааирушь ианаауа.

* * *

Сгэы атдан ауп сахыыкоу,
Баша сшэыцшаауеит.
Сзааз, сахъааз, ма сзыыкоу,
Цсыла сазтцаауеит.

Атцх лашыца снахан,
Амра збоит шыыжыы.
Амра ашэахэа سخахан,
Шэаны исахаит абжыы.

Рашык амтцэыжэфа еитцыхны,
Сахъцало снарбеит.
Аамта абгыыц саныхны,
Сызтцэағэазгыы аашэеит.

Мцамфа кэицк аншэалар,
Сабылзом, хаицуп.
Мца паршеи еинааларц,
Лугъежърак иафуп.

Амаа зку дыцьнышуп,
Иахэлацсоу ха хауп.
Уи ха хаиха дкэышуп,
Маллагъ ха дхаихауп.

Доуха цсырта гэатан,
Датэхэоит еибакыр.
Фыстааи цъныши хрытан
Шэартоуп, хаахынхэыр.

* * *

Сыцсы кнахан исыргәакуан,
Иалымшаша акы сафын.
Адунеи зегь ықэын сқәакәа,
Сыцсы сацын, са сзатцэын.

Икасыршәуан, цъара сгәыгра,
Азгы иxyстцон, цъара снышь.
Сыцстазаара баша аныхра,
Сыдыртцазшәа, шытак нмыжь.

Ашәыргәында са дыспылон,
Ацаршеи дсасын сыфны.
Схәы сцәызфоз азә данылон
Ссаан, исзынижьуан нас ицены.

Аласкәыгә еипш сцәахәа иалхо,
Жәауаарала шьоук шәахәон.
Шьыцрак иафаз ргәы икыдхо,
Мәа маат иқәлан инаскьон,

Рееишьа змамыз дунеик салан,
Жәытәи-фәтәи еихкьашон.
Аамта исеихсыз ахәа сылан,
Баша ихәлазар, баша ишон.

* * *

Амцеи сарей зынза азэын,
Сыңсы ыызган ихэыңын.
Шэахэа хаңла сгэы захын,
Сыңсы ахыызгаз итаңэын,

Амш салан сахэтаны,
Атх сагэылан иркэаны.
Срыңын, срыман слатэаны,
Тэиан сроурц схэартаны.

Зны сыңхызын, слабэабан,
Арфаш шэахла сыркэабан,
Исыртеит ашыхақэа рхыңша,
Рымажажэа ахэеит аңша.

Схэан, стэуеит снатэаны,
Дгыыл сахысит сашэаны.
Эык хэа сыртеит, атуған,
Сгэашэаф иааган ифахэан.

Бырфын лыхны са сырхан,
Ацхарца рахэыцс сахан.
Адгыыл сақэын фатахыас,
Сыгэгы ыызгеит сыңсы штаз.

Жэларык изхыаз сырфахэын,
Мшын гэыла рышыта схын.
Са сымцамзи, амца скуан,
Ацэқэырц кыдкэа сыхнатуан.

* * *

Ацсаа рчара сахатəоуп,
Ацша амтцəыжəақəа цытцəтцəоуп,
Ацыс бызшəа аччахəа исхəоит,
Исхыччо дыкəмзар – сшəахəоит.

Сиетцəа рымцоуп иатаххар,
Спыткəыр гəымшəоуп зны сышəтхар.
Скəапеи хыршəлоуп азхафы,
Зны слабашьоуп аказгафы.

Ацых сацыз, сымзафаз.
Азын сы шкəакəан сышытаз.
Слаз, шəа шəтынчра зыхьчало,
Сшамта етцəаз ианшало.

Амшын сатцаз цəкəырцаны,
Схытцып нырцəка сызсаны.
Еибаркыган шəкьяф сафаз,
Ишəтахызар зны схəынтцəаз.

Ацсəазаара цəгья истəхуп,
Исхəахьоу зегь матəахəуп.
Исыхьыз шəазымтцаан стахар,
Аешьра сыкəшəоит зны сымцхар.

СШӘЫХӘОИТ, ШӘЫМШӘИН

Ашәипхъыз шәартәуп, шәәкәытц,
Иршәиз уаа гәартак ықәнагеит, ианытцт.
Ныхәоуп дгъыл иазымхо, ашәи рацәахеит,
Дгъыли жәфани рҕыхра ацсыцқьақәа атаххеит.

Хьы лабашья ахьарсыз Ныхацшья адырkit,
Аамҕеи пшеи еицылан ашәкәа аадыртит.
Ажәа иахәац дахәоит, иззымхәо дцәажәо дтәоуп,
Шәира ныха иамтәоу, иишәиуа иа ихоуп.

Ацәгья зузгъы дхьаирцшуеит, ашәира атахзам,
Ныхәа зцитцаз имфагъы ашәи антцатәзам.
Хазкәу адгъыл иаднакылоит ныхәагь, шәирагъы,
Шәирагь хацуп, ныхәагь хацуп, ишәиуагь, харгъы.

Иршәида ииз иныхәан, изхарам дабазом,
Шәира иахәо зымфа иқәлаз, ныхәа ихьязом.

* * *

Аччабжь ааџуан тџагэаны,
Схы сахыччон са стэаны.
Ажэџан иалшэон етџақэак,
Сқџаад ианыстџон цџахэақэак.

Сыхьз рхэазаргь, исмаҳаит,
Схышэ пардала иршэаҳаит.
Цыгэхыршэт џазтџоз аадсаҳьан,
Сыхьз анырхэоз ишаҳьан.

Ицэынтџэазаап аџсра зшоз,
Иартмаџ нижьит уи данџоз.
Сгэашэ ихышьит итарџэны,
Дшэозаап сыччабжь иаҳаны!

* * *

Сашәабжоуп, сгәырәабжоуп, сымшыбжоуп, сзыкуп.
Адунеи ду санықәлаз еипштәкья сзатәуп.
Ианхысуеипш иантынчроугы сгәы ахызатә
тәшәоит,
Апхызқәа рытцых антәамтәеипш сеикәшоит.

Амра ағашәамта сцәыблырхәа сацәшәоит.
Атцх ашамта ахымзар слашәоит,
Адәымцагь афнымцагь рыцхара цахьеит.
Санизгы сыбжатар, сшыбжатар сынхеит.

Ипшасит, иқәасит абгьыцқәа ґышәшәеит,
Икатәкьои ирхәои сдырхәыцын, сдыршәеит,
Ацәымха иґаркуеит заманак дахьтәоу,
Ламысдак, ламысуп ипсы зыґәхәроу.

Чамгәыр зымкыцыз, чамгәырк аирхәон,
Захәшьатәкья дзымтәуаз, шьоук рызбахә ихәон.
Снасыпдан, сыбжатар срылоуп сызлоу:
Ғеиқәатәә, псеиқәатәә псахә Мазлоу...

Сыкоушә, сыкамшә пхызцәгьак збон,
Счабжеи сәтәабжеи афныка иаазгон.

* * *

Ажәа нымтәә зыбз архаз,
Згәыгра зацхәака инхаз.
Срышьтан, снейуан шьюук иҕызтыз,
Сышьтахь иааиуан шьюуки иҕыцыз.

Сшәон исцәызыр хәа пхәа ицоз.
Избон сышьтахь зегь шынтәоз.
Ирҕахзамызт сышьта ихылар,
Рацхәа иааиуаз шьюук рпылар.

Изышьталоз уаф дырбомызт,
Аха рхалагь пхәака изцомызт.
Уафышәарак зааигәа иҕам,
Ҙынхагь ҕызагь уаф дыззыҕам.

Здунеи нымтәә, зхәаа еилгам,
Гәымбыл ааза, гәы зызтам.
Ҙсыншьтахь зхәаақәа цытлаз,
Абарт роуп хара иахтынхаз.

* * *

Бла иацәызхьоу гәы ианыруа,
Ацстазаара зымшын сыруа,
Сыпра шкәакәа хара инеиуа,
Сыдгьыл гәтыха сзыргәатеиуа,

Аамта исзалхьу зхықә сазнеиуа,
Иғазкхьоу амҕа сьзланеиуа,
Бламба цшалас сьзцлеиҕеиуа,
Сьзсы ҕызхуа роуп са сеиуа.

Шәымтак иазбо хтыс узцәымцо,
Алацкәшәеипш абжы анымго,
Сгәатца итынчым хьухьуеит,
Абла саркьа хара ицшуеит.

Сгәы аҕеыхақәа инаркьысуа,
Адыд хьысуа, ианымацәысуа,
Сдунеи шытацкьа азынхоит,
Цсыкьашь гәымхакгьы дтахоит.

Снапсыргәытца ҳамтоуп иску,
Убри азын ауп ирыцкьа изыску.
Сьқә лашара аҕы хнатуеит,
Са сахьтаркыз агәашәгьы атуеит.

* * *

Сшәа сияаиуеит ега зунда,
Аамта инысхыз сыпхъазоит.
– Ас санықәхоз, ҳаи, сыпсында,
Сан лыбжыы ааџуеит – сеилагоит.

Уи иацы акәын, уи жәац акәын,
Анкъа иалџны исаҳауеит.
Сымца аңхара сьгеҳәаџ акәын,
Уи сапыртцны араҳь саауеит.

Арахь иабыкәу, иарбан ҫыцпроу,
Кыр санажәхьоу са схата.
Шьта сурҫыцуоу, зынза сызуоу,
Иарбан иалызго суахта.

Изгаз акәзам зынза инсыжьуа,
Исцәынхаз акыр иеиҳауп.
Аеыџ хатәра адәы нзыжьуа,
Иго аеыџ цкәын ибжыы аҳау,

Ахала инеиуеит адәы иқәлан,
Адәы иннажьуа ҫыц иабоу.
ҫыцпрак сашьтоуп саргыы сдәықәлан
Сжәытәгыы сцәызуоу, ҫыцк збоу?

* * *

Ацстазаара исымнахт иснатаз,
Исзымхэазгы збеит ишхэатэыз.
Ифьцмыз, ижэйтэыз, игэатаз,
Ацстазаара пхызын сызтэыз.

Ицямшьакэа сааиуан ицбаршьоз,
Инысхуан зныхра мариам.
Икан зегь реиха ицхасшьоз,
Апхамшьакэа рымџа мариан.

Дэыгбак са стамлеит сахьымцоз,
Аф иатэам ажэакгы сымхэеит.
Амш-кэа-тэуа шахьызсоз,
Мрацха сныкэсны сымцеит.

Ханк ма сыџнамлеит сқбақбарцаз,
Апшэма аамтала дызхыз.
Сацмызт пшамџаск сырбарцаз,
Сгэартон сызбарц зтахыз.

Лагамтак, нтэамтакаф сныжьны,
Нтэамтахарц, фьцны игьежьюан.
Мышгэыргыа мышшэацхэа иазныжьны,
Сымшынтца қбаадаф сыџуан.

ЗЫЧЧАБЖЬ НЗЫЖЬЫЗ...

Зураб Кэыїниа игәаларшәара иазкуп

Ашәымтәк амш аангылеит,
Ишьтәқәа анбалон ицоз.
Жәғанмәәғ амрагь аатгылеит,
Цшан урт рыбжьара ишәәцьхәоз.

Дыгчазаап данизгы, дымтцәуарц,
Ччапшьны дазхарц идунеи,
Дыкәтцуан ччапшьла, дахтцәуарц,
Ицсра амш дапыларц ианнеи.

Мрашәәхәа ацәызгоз лашаран,
Гәыблырак иахылтцуаз доухан.
Ацстазаара убасеипш дырктаран
Дынзыжьюаз иара аткыс деихан.

Цсрамәагь ччапшьк атахызаап,
Ушьтахь лашаран инхарц.
Ацсәәәа идунеи ицәәжәызаап,
Дшыччоз дидылеит диршәарц.

Узмыцхьоз хгәы блырак анитцеит,
Ажәала ишизымхәоз баны.
Дзырктараз идунеиггы дапыртцит,
Даниз еипш дырәөгь дыччаны.

Ахьяақәа аччапшь реихазаап,
Ихьяауп, ихәроуп игъазом.
Аччапшь – иргылам бақазаап,
Зыччапшь нзыжьюыз дыцсзом.

* * *

Исымпытѣкъан атѣца џеит,
Уи аџеыхаџаа сырхѣит.
Ашыа сылкьасан иџон,
Атѣца аџеыхаџаа сыџѣшѣон.

Са сназѣыхѣоз аџамѣа
Сыџѣкаџѣит арахь зымѣа.
Ишыазомьит сара сыџѣ,
Ныхак самџалан саныџѣ,

Уа испьрхагаз азѣ дызбон,
Сымѣа сзымгартѣ ак избон.
Рыџџѣак касыџсон иааларџ,
Доуха чысны исшаларџ.

Гѣычча изыччоз дсыџшаауан,
Схышѣаџ џыс хѣычык аауан.
Артџу саџѣажѣон хазы.
џѣыџак сашьџан уатѣазы,

Сзыхь еитџысхуан ихѣашьыз,
Аџџа кнысхуан жѣѣан ихшьыз.
Уи сыџсы акѣызшѣа исырбон,
џѣыџак иахѣыз са сшыабон.

Исымпытѣкъан атѣца џеит...

* * *

Сыцсра сахаанхар ишпазуеи,
Ибзынмыжбуеи рхэар – закэызеи?
Ара инсыжбуа, нас иазызуеи.
Исзынмыжбуа роуп, сызкызуеи,

Сыцсы нсыжбып сара сцозар,
Доуха еипшыыга хацс ирыхэап.
Сашэа амтцэыжэақэа пытцэтцэозар,
Доуха еипызышбуа сыцсы иарфыхап.

Аамта цазар, сатахымзар,
Шьха кацкацаа сшэаць иарфыхап.
Аха уртгы са сырхымзар,
Жэоан апарда апта иоахап.

Аетцэ рымца ацыпхь исыкыз,
Цсырта роуп снапсыргэытцаф.
Мраташэарта ажэоан иашэыз,
Фыццэарымашь амца агэытцак.

Ажэоан хытцыр қэак сатцэуап,
Рыцсы ааитаркып сызтахымыз.
Сымфа исзымгаз итацэуа,
Сшыцызгаз баша дхымызт

Сышьта ркаатцэќбан ицсы тыхуа,
Ацэгья рлымха дынтацэажэон,
Сызхаанхо апсра ныхуа,
Исзынмыжбуаз акы сарцэажэон.

* * *

Ара саныкамыз, сабаказ,
Уажә сыззымкүа адунеи шпаказ?
Сыңсы знызгаз аеа тәылоу,
Ара изтәылаз саргы срылоу.

Амшын схыршәлазма, сыбгыщны,
Аңша самазма сбыбыщны.
Слыхшоу Гәашья Сағанеи,
Сыңсы замкуазеи адунеи.

Жәәан Етәәцәаа сара исгаран,
Дгыли-жәәани срыкәшо сгәаран.
Мцаблык кәицны саңыршәоу,
Кәицқәак мыцәа сгәы изтаңсоу.

Ажәеиңшь сааишьтзар ма сасра,
Абқәа ирысталарц хлаңшра.
Сымзаңеыхан зны скашәазар,
Срыцны адгыыл-кәа сашәазар.

Жәәан саңәхытцзар зны сқәаны,
Сықәнаңәазар дгыыл шәаны.
Стыс хәың сыхьчара зылшаз,
Сара сакәзар ашәа интәаз.

Амшын згәааз сара сзакәзар,
Ашәах шкәакәа са сыңсы акәзар.
Шака схытцуеи, шака ныстцуеи,
Сыхәда иахаз ахахә зпысеуеи.

Ма сахьинтәааз мазазар,
Уи ахахә пшьа сыхьз антцазар.
Аха уи сымбарц ианцоуп,
Са сахьинтәаазгы мазоуп.

* * *

Сыцстазаара иабгыцу сымшқә,
Ишгәыптцагоу знык ианца,
Истцағэароуп уаха схьамцшкә,
Иара уи акәхап слахьынца.

Саамта хтәаха иакәырчыхаз,
Сымшқәа исцәыргон ейкәыршәшә.
Сытцла бгыццқәак зхы иоахаз,
Сымшқәа ирыццон мшынтцә.

Сфамоа тыстон суао иантәалан,
Сымш цәыкәбарқәа ирхыкәкәон.
Сдунеи хышәала сыоаналан,
Сахыоанамзоз сфамоа спон.

Са сыхәтакәын исцәынцәозгы,
Сымшқәа ирыстон суахтагы.
Цәцашья змамоуп са сзыцәшәозгы,
Амш санцәамтан схаґагы.

ИААЗ АШӘАЛА, АШӘАЛА ИЦАЗ

Лучано Паваротти изкны

Адунеи ду ашәкәа еиҗажын,
Цша шәышәырак мтцызо.
Маза тыцкаҗ, мазак ныжын.
Аамта ахысуан иуанто.

Жәфәангәашәпхъара ацапха зазас,
Лыпха лаша игәы итаччеит.
Маза тыцны доуха згәатцас,
Бжы ссирк тызгас ашә еимкҗеит.

Адунеи зыргәашаз бжыкгы.
Еиҗажыыз ашәкәа аанартуан,
Уи зыхшаз доуха шыжыкгы,
Маҗа хамтак инаркуан.

Маза тыцаҗ маза цәырган,
Аша дзыхызо азә диуан.
Дохуа еиҗасра мшык иадырган,
Бжы ршанхага етәак акуан.

Адгыл дузза зырхыцхыцуаз,
Ашьяуардын жәфәан иахьзас.
Амра ашәахәа згәатца итытуаз,
Имгыло мракеипш иташәаз.

Дунеи кьакьа зыбжы ахыфуа,
Зашәа аҗеыха згәы итапсас,
Ипсы нақәтца, игәатца иштыфуаз,
Иааз ашәала, ашәала ицаз.

* * *

Амш афыттрак амра инеиуаз снахьыцшит,
Цсыцкъеи цъныши шыгэатеиуаз еиѣацшит.
Ажэа рзымшеит, ашэа рзымхэеит еилахеит.
Цсыцкъа ииаша цъныш бызшэала иантатэхеит.

Иркшоуп адгьыл, иркшоуп ажэѡан имышьтаркуп,
Ацъныш имцгъы иаша цэымзахан иаркуп.
Ныхэа цсахуп, ашэа шытыхуп гэык былуам,
Амш афыттрак амра инеиуагъы хынхэуам.

Зиаша згэытцак ус инеиуагъы даацсашт,
Ацъныш гэымха ҳацшыа тыцқэа ихэымгашт.
Унапсыргэытца амца ацралар, уи нтэароуп,
Дунеи тыхэа инхаз уиаша цэгъа ихароуп.

Етэа кыдшэа аццышэ акэзар иатынхо,
Цсыцкъа игэы цкъа блыр идыруп дыштэхо.
Ацъныш хэмарра дгьыл иахытэар, дгьыл тахап,
Изгаз цъызшыаз, ацъныш иччабжь итынхап.

Ҳазшаз иаха ҳара ҳкынза имаазар,
Цъныш напыла ишэартоуп ацкъақэа тахар.
Цсыцкъак дыкоуп сара издыруеит уи дхынхэзом,
Ҳазшаз дгэеитоит, убри азэк изыхэа ҳтахазом.

* * *

Аамта иагәылкѳа ыыхәак неиуеит,
Аамтоуп иақәтәаз иахъзаны.
Дәык атцыхәан са слейѳеиуеит,
Сдуinei хычәа сынхыжжны.

Скаґәар адгъылгы насґыхәап,
Сшәацъгы цшамѳас иштґнацаап.
Аамта иазымбжъаз уи аґыхәа,
Саѳкѳап аґәрагъ ахнацаап.

Хымґа цъымшьа блын сыґенысхит,
Мци царшеии срыхтынтцоуп.
Схәахъа, сымш абгъыц ианысхит,
Сашта агәашә алыкә ґыршәоуп.

Ацыха-зыхъ хәымгоуп тәымла,
Адгъыл ґыхга ҳақ ныртәоуп.
Аґыхәа лас ашьта хымла,
Хъзашъа узатом иласцәоуп.

Дунеик сатцоуп сара схала,
Зны сазымкуа ихычәалоит.
Са сымѳасѳоуп, ара сзыхәлеи,
Аамта ґыхәа сыцшаалоит.

* * *

Адунеи сахыкәшан сталеит,
Сныкәон шәышықәса иеиханы.
Ецәак сцәыцәеит, мцак сыцралеит,
Сыргеит кырцъара сжьаны.

Царта ахьамам мѳак саньртцеит,
Тыша хықәын сызмышьтуаз.
Шықәсы цхьаза зынгыы схьиртцеит,
Сзықәшәаз здырит санаауаз.

Идырзит абла, сыбласаркья,
Ацшшәы гәазтоз хараны.
Сыцәгья дадгылт сыуа, сгәакья
Сыцсы еиѳызгар хәа дшәаны.

Азаракья ахы зхагылаз,
Аамта даццон дықәцаны.
Сигәацхомызт рацхьа игылаз,
Инеиуаз згәамқәа зегь цәахны.

Зны дааеыжәтцуеит ацша иақәтәаз,
Хамтак шьтихуан ирҳаны.
Игәацхомызт акьахь иақәтәаз,
Ҷада ирцәақәтәаз иахьзаны.

Зегь узеипшны арт мбакәа,
Дунеик иакәшәо дқалахьоу.
Настгы бца рхәеит акы мхәакәа
Ас лашәымзар уаѳ дцахьоу.

Сыбласаркья ацшшәы гәазтәаз,
Абла тырхуан даеакгы.
Аха уртқәа хәшьара рзәзтоз,
Цшырта дықәтәан даеазәггы.

* * *

Сыжәла цсақьюуп ацша иамоуп,
Схъаа афытцрак цсаатәк цыруеит.
Ахәа идыршәыз са сгәы иалоуп,
Сашъа тәым дгъылкаә дгәыкуеит.

Снапсыргәытца сыцсы аныршәлоуп,
Ссаркъл абыз гәагла ирхоуп,
Сгәырфоуп, схъаауп, зынгъы сгәыжәлоуп,
Аамта шаха сыхәда иахоуп.

Ақбаад бгъыцқәа сышәкәы иагәылжәоуп,
Сәахәы сәыхуп, скәалзы цәеуп.
Амш еитасра сгәыгра иамтәыжәфоуп,
Ацныш кыгууа амшын ихуп.

Сдунеи ҳацшъа хыхәхәо ихытцуп,
Итамзаз жәытәрак ахышьтра збоит.
Сымца фыцәа иатынхаз кәицуп,
Амшын нырцәка мцак лашоит.

Сыцеуп, сшыхуп, сыхәратыцуп,
Сныха амтан ачархәаф дтәоуп.
Шыцра дәыкаә сыбла тыхуп,
Стоурых бгъыцкаә уи антцоуп.

Ларха-фарха дгъыл ркараә,
Цшахк са сгара артцыхеит.
Ага ицсырта сжәытә баагәара,
Са стәкәа ркынтәи ихчатәхеит.

* * *

Абла зхамыз ибла тихит,
Шьяп зтамыз алаба шьтихит.
Ажәәан даҳәон мтцәыжәәа змамыз,
Игәыжәла нихуан гәы зызтамыз.

Ицсы дашьтан зыцсы зхытцхьаз,
Иеы икәадыруан зәы зцәызхьаз.
Еитазымхаз ашәт махә хитцәон,
Амшын агәы ацха хитцон,

Кәара табак зхала измырыз,
Зегы дреихан зхы здырыз,
Зажәа кьафьыз зыхшыф дырыз,
Иказымфәо иқәла атырас.

Азы цәыкәбаргы амшын иахәтами,
Лабжыш цозар, абла тамы.
Аеыуаф иоуп камч зкыша,
Афра зылшо, зыфәты зфыша,

Аеы уаара зынза иуртом,
Ахәа ззымкьо атра итигом...
Ара саангылап уаха схәом
Арма-гьырма акгы аузом.

ИЗУРЫЗЕИ...

*Аибашьфы Резо Чачхалиа
игәаларшәара иазкуп*

Ашәы зшәыз аҗхәызба инеиуаз,
Ашәа шырхәоз аалахан,
Лылабжышқәа аттаҳәа ишлеиуаз
Илрыцқеит, зныказ, даапхашьан.

Аха ашәа цас иауазшәа,
Илыкәшон, лымфахь дызмышьтуаз.
Ишылбоз адгьыл лытқьа ицазшәа,
Лхьаа җыцхон дызбылуаз.

Изурызеи, изурызеи, изыурызеи,
Мшаенеипш җыц ибжьы лаҳаит.
Ауаа дрылоуп, илурызеи,
Илзымго тцасқәак дыршьаҳаит.

Лшьапы дықәкьо аурт асуан,
Ибжьы лыцхьон, хара игоз,
Лылабжышқәа лыкәа итысуан,
Җазшаз иакәын уртқәа збоз.

Ацша мтцасуан, ашәа халон,
Бакак еипш дгылан дымтцысзо,
Ашәа ааныжьны, амца далан,
Пҗхьака афызцәа хәа дыхәхәо.

Ахызатцә ааиуан ашәа хызтцәоз,
Ашәы лшәызтцаз уи зызкыз.

Ашәә, аиааирахь ацҭа хызтҭаз,
Ицсы ихытцыз иацны ипрыз.

Изурызеи, изурызеи, изурызеи...
Мҕамыш дықәнатҭарц игон,
Тҭасқәак дрытҭан, илурызеи,
Изурызеи... дныжъны ицон.

* * *

Нахьхьиза, ашьхақәа, иахошәа ататын,
Апта цыпжәахақәа рықәцәаҕ ихшьын.
Ихызәоз аләагь апша ирцәагон,
Илыҳәхәоз рықәцәгьы кәакәаршәа иаанхон.

Рҕымтра баагәара ацәашьеипш ирхаркын,
Рычхара иәахан бирақтас иркын.
Апшоуп урт атәамбо зны-зынла изжьо,
Рхы инықәсны, иуантозшәа иниас ианцо.
Ахатара агәагьоуп рымтан ииуа,

Ахатдагь дыртәуом ара даньцсуа.
Ашьхақәа ртәуабжь арәаш ахшоит,
Рыхәрақәа ҕызәзәа рыпсыртахь ицоит.
Шәахуп иннажьуа арәаш тахар,
Ашьхақәа ргәеисыбжь, кәалоит иумахар.

Адгьыл ахьаауп абастәкьа изыргәгәаз,
Ашьхақәа ргәатда Ахрашәа зтаһаз.
Азыхьеипш ҳаҕыхәоит рхауа ицьбароу,
Рымчқәа зегь цыршәоит ақәылаә данроу.

Ашьхақәа гылоуп кәалзык еипш ҳахьчо,
Ҳныха баагәара, ҳтынчра зцапшьо.
Шьха лыпха ицуп рымтан ииуа,
Ашьхақәа рыцқьара игароуп ицсуа.

* * *

Адша иаццаз азэы ибжыы саҥауан,
Адша хага цъара дныжъны арахъ иаауан.
‘Еыхэак дақэтэоушэа дымцази, – газа,
Адша-еыхэа гэрамга дамгози зынза.

Аамта ашькыл иангылаз дыцшахоит,
Адша ицэхалаз амцеипш дыбжахоит.
Агэы псасиуеит, аамта цэгъа уажьоит,
Иахъа итэуаз акъыжыхэа, уатэы дыччоит.

Унапсыргэытца хсаалоуп, зны-зынла уацшуа,
Аб ихэтаа рзалоуп адгылаф ииуа.
Амшын гбада ухылар, ахара узцазом,
Ауал зырхаз, еиқэылар, нас иузшэазом.

Амза аҥахамтаз, атцыхгы лашэхоит,
Идыртэуп, уи ацамтаз амшгы уатэхоит.
Абла саркъа цеыргы, аблақэа еиқэхоит,
Адша-еыхэа-еыжэла, иудыруаз ихынхэтэхоит.

* * *

Апстхәа бымбылқәа арыжәтә иахцәашьит,
Ажәфан апшшәы пшза хазгәамтә иркәашьит.
Амра хышәахәа, ахцәы хнамырцеит,
Ажәфан иацәгәаан лабжышны икатәеит.

Асаркәа иаңеыхазшәа ашәац иахапсан,
Апша цәгәа амтцәыжәфақәа азымкәартә иптцәан.
Амшынгы схицшылон схишә аасыртын,
Ацәкәырп еишьталақәа сдырцәарц иаңын.

Сыдгьыл иагәашәын, амшын ду газгон,
Хәыцрақәак, гбада сызхырцон, сыргон.
Рыпсытцәкәа аназтырхуа сыдгьыл шьоуку,
Икәтцан ихәмаруеит шьоук ашә рхаркы.

Агәымбыл дызшада, шәаць зымхәара,
Ацәкәырцқәа ирдыруеит изхытцхьоу ара.
Агәыпцхт, аеыпцхт, ари адгьыл ртәзам.
Инкахан ипсыргы арака ижтәзам.

Амцахә еикәызтцә, имцахә хьчатәуп,
Апсахәы дагәа, агәашә дьтгәтәуп.
Сымыш еитцалан, икәәңеит зынза,
Хәаакәак сгәартан, ифналеит рыңеза.

Апстхәеи амшыни сырпыртцны сцахьан,
Атх исызгәамтоз, амш ахьзахьан.

* * *

Атцх агэы еиѳзыршэоз ацэымза,
Цша иацэыхъчоума, изакэи.
Алашара збоит нахъхьиза,
Зэыр дынхомашь ара, изакуи.

Нышэынтроума, ҕыц дыржыма,
Иахэышэтэрыда ацэымза иарку,
Сгэы сажьома, сыбла хкыма,
Анык дыблыма, амца зку.

Зымшахэ аблыз зиатцэ кыдшэа,
Зныхақэыра дгьыл зыхъчаз.
Афырхатца иѳызцэа иркызшэа,
Иарбан атцх агэта исзырбаз.

Лычҕа цызшэоз Ан, ҕа хьаак
Лзаазгаз шэацъума изызхэоу.
Гэырѳа нымтцэа ашэқэа ахьаат,
Алацэгъа псцэаҕа дахъҕахэоу.

Ахэҕэабжь гама, ашэа ахьгаша,
Ашьац зыблыда ашта агэта.
– Шэан еиҕамхэа, зыбжьы мгаша –
Лыбжьы гахма Ан еиҕа.

Ан лыхшара рнышэнап дықэтэоуп,
Ианхэыцқэаз еицш уажэыгь дрыцэшэоит.
Иҕамбазо лабжьышк нықэтэо,
Лцэымза шылку иаалыршоит.

* * *

Изқаршәшәоит адгьыл ацәа итамзои,
Етцәа ҫшәашьяла иҫшәару.
Аамтҕеи хтысқәеи хцоит хрыбжьамзо,
Мѡа згаз гәнаҫада дцару.

Армеи аргҕеи рцашья зцашьоу,
Цышәа ззымхаз дгьылк иану.
Зи-мцеи ирытцгоу зымдыр ззашоу,
Цсадгьыл хартәаак рызгару.

Анашана хәахья зиааируу,
Хлацш данрымам рымѡа иахкьоит.
Гәыла иузымбаз ушка иааиуоу
Дыртәуп, амзар псыла иушәоит.

Иуҫаз уиҫоит, утынха, ууа,
Изоухәаз ацшәа атак ихәоит.
Иухәом цсадгьылс атәым тәыла,
Уи затәеишьяз уа дынхоит.

Цшаара нымтцәа, хара зымца,
Ицшьоу адгьыл тацәхазом.
Зыгәхәа нзыжьыз, ицәоит имца,
Агәхәа итәыму дарпхазом.

Адгьыл ҫызтуа, ажәѡан ихәхәо,
Рыбжьы уаѡсыр хара узцом.
Цсадгьылк иқәу бызшәак иаххәо
Змаҳаз, умцахә еиқәхазом.

* * *

Амш атцыхэан ыыхэак неиуан,
Бла тцыхэала снахьыцшит.
Аамта исзымхаз саргэатейуан,
Сгэыгра кнаха баша ицеит.

Амѡа ацыхьа амца ѡытцкьоит,
Изнымшэаз аамта иалкьа ицоит.
Иахьымзаз сеыѡчкэын баша дытцкьоит,
Амш антѡамтаз ажэытэгьы нтѡоит.

Сеыхэа бжыууа цеит, иабакоу,
Ацша иарцэаз сцэашьы скуп.
Уатцэтэи амшоуп ушьта икоу,
Иацтэи амш, иацы ишьуп.

Амра гылоит иац иахьгылаз,
Иац ииз ибжы иргоит.
Иахьа сияѡсит иац сьзпылаз,
Уатцэ испыло дсаѡсны дцоит.

Акгы аныкам умч зықэхаша
Уцсы утазароуп, ухэыццэоуп.
Иацтэи амшаѣ умгылан баша,
Иацтэи амш иахьа иажэцэоуп.

* * *

Аамта җеыхак саҗа ианыртдан,
Убрыгь сазом са схазы.
Истәым тәылак сыхьз ахыртдан,
Амҗа сықәуп абаразы.

Дунеи кнаҗа иалакнаҗау,
Ацҗа сықәлан снаскяхьан,
Ацҗа каҗау, сара скаҗау,
Схынхәны адгьылахь саахьан.

Сшәарта нтәазшәа сгәы касыршәит,
Ара укамҗауаз җышьа.
Адгьыл рыцҗас сынтадыршәит,
Сеитамгарцаз уахь ацша.

Етәацырак жәҗан исзалаз,
Ацша аҗатәхәон итаахарц,
Ацыблыха ссаан ианцсалан,
Иташәеит амрагь сеикәнаршарц.

Саҗа ианыртцаз аамта җеыха,
Иара аанҗасуам са сахьзом,
Амтдан сгылоуп саины Аныха,
Сара уи ада хәыхшьа збом.

* * *

Схала сықәлеит ацсабара,
Схала сныкәеит, дәык сахыст.
Схала сацалт сус хьантара,
Ацстазаара счалтны исхыст.

Шыыжь сангыла амра хьахәит,
Ацта ихырөеит ахафьы.
Амархәага ашьхара афит,
Рөыпцхьаркит сара сфьы.

Ацша хага абаз шытызхуаз,
Уртны итәлеит са сымхы.
Аамта исфаччо ачархь сафьызхуа,
Сазыннажът ипысшәарц схы.

Сгәыгра цыдакәа зхьынхалаз,
Аетдә сцәызуан тцхагәаны.
Суахта еифазкуаз, дунеи иссалаз,
Амшгы спьртцуан ихәжәаны.

Цсаатәк спьзан сыцсы зхалаз,
Акьыубжь сашьталан снаскьон.
Сдунеи ргәаша са сызнаалоз,
Санацьртцлак иаргь затцәхон.

* * *

Адунеи агәы хаҗәхазаап,
Лағырз кәармак азаазом.
Аамта җы-шьапқәа рчацазаап,
Цъара иаатғылан иузыпшзом.

Адунеи шәындыкәра итартаз,
Ахазына азәы игахъеит.
Акәа-амагра маза итархәаз,
Зегь аргама ирахахъеит.

Шьха иаҗысхъеит изаҗамлоз,
Абчарахгы итыцаҗ дтәоуп.
Апшьатыпқәа уаф дахьтамыз,
Уажә ишьагыа рашта итәоуп.

Ажәәан иалоуп ахьяжь кыжуа,
Акарматдыс хәыцуа итәоуп.
Җабахә рыцқа иуардын җыжуа,
Амәа дшықәыз имәа птәоуп.

Ипсымтазы еихабрак иртан,
Таҗ насыпда ихы даҗоуп.
Иалихызшәа истол псыртан,
Ибла акгы амбо дахатәоуп.

Апша анасуа лада ицаргы,
Казшьак амоуп иаахынхәуеит,
Адунеи агәы хаҗәхаргы,
Пҗарак амоуп зегь хәкуеит.

* * *

Сара исытоу уапстә хәычыкоуп,
Исымпытшәеит, саргы сцеит.
Уажәшәта сааихеит сара, ацсыкоуп,
Ихәатәымыз кыргы схәеит.

Кыр сыхтысит, гәашәкгы стысит,
Мәахәастала мәакахь сааит,
Сыччеит, стәуеит, сыгәгы дысит,
Цәара схалеит, цәа сылбааит.

Сыцсы нысхит иатахымкәа,
Схамта лыстеит даеазы.
Цәаргы схәтцит истахымкәа,
Шьоуки исцәыргон са с-Уатцәы.

Мцак еикәыстцеит цхара зцымыз,
Сыгәхәатәатцәкьар са сарцхон.
Фнык сыфнарцеит уаф дызхымыз,
Уа са стәала еилсыргон.

Дәык ааныжъны аеыфкәа зхысыз,
Схәаа иацызтцоз гәырфан.
Амг ахысит саб дызнысыз
Мәак, са сышәтахь уа иныртцән.

Уапстәы затцәык сара исытаз,
Дунеи хатәрак иақаран.
Сыцсы сытан нахьхи сқытаз,
Уажә иахьыларшәыз кәаран.

* * *

Азэы исзынлыжыит лара лхбаа,
Илгэытцэамзэз дызмышытыз.
Сара исзымдырзеит уи заа,
Иутэым гэнаҳакгыы шгатэыз.

Сгэафэы ихбаан зынза иацсамыз,
Сыцэа аркьалон истэым уск.
Ацша анасуаз сара сзы амыз,
Акырцх леиуазаргыы ус.

Азкэа хытцуан сахынхозгыы,
Алыкь сымфэа ианнатон,
Фытуа азэ дсышыталон сахьцозгыы,
Моабжаранза фазэ дсыхьзон.

Хымхэак сидгылон сахьнеиуаз,
Игэшэа сҳэахуан згэы еиқарам.
Сызмышытыша сцар абеиуаз,
Арахь сзеигэыргьоз амш уааран.

Етцэа гэартак сыцхыз иалаз,
Рбаха смоузакэа исыцэшон.
Схьаа сцэызгоз ма изгэалаз,
Сааигэа азэ дықазар, дызбон.

Адуinei абахак смоузо,
Схада исгэалашэо зегыы.
Сымш аанысхуан са исмеизо,
Ак сзацэымго, иссамто акгыы.

* * *

Шака ирацәоузеи са сызхьымзаз,
Ишпахароу са сахьзымцаз,
Аршәәа иасуаз акацкап,
Сышьта ихылазар калап.

Маза игәазтодаз сахьцоз,
Сышьта ихылан ицхьазоз.
Са сызфыз зегы тызшәан,
Баак ргылан, баак рбган.

Лацәгьан иеишуан са схьцша,
Ирхәоз рцәалазуан ацша.
Амш аангылар ауашәа,
Сыцшуан ашьтахька санца.

Ицоз срыццон, шьоук хынхәуан,
Дара шәазгы, са сажәуан.
Уаха сзымцеит иахьцатәыз,
Сшәоит сахьымзар хәа ихәатәыз.

Азы италар ианхәашьуаз,
Ражәа шхамха уанашьуаз,
Аамта сақәшәеит сызлацоз,
Скацкацмзар уахь сызгоз.

* * *

Сызхысхьоу,сызцысхьоу, еизызгон, истцон,
Сышьтахька схьацшуа, сахьцашаз сызбон.
Ирхэахьоу, ирхэаша иснатом оумак,
Аамта исызхашагь сытам рацэак.

Сцома, сызцома сцарц ахьсыхэтоу,
Сзаазгьы сыздыруам, сцарцгьы ансыхэтоу.
Избома, изгома сымш лашэ агэра,
Дааир ацсэаха, сацэызго ацсра.

Сиетцэгьы жэоангэы иахькыду икашэар,
Издыруада, аццышэ са сфынза иаазар.
Адгьыл иатцэажэла ангалан сцарын,
Етцэа мца азыркыз хэа сыхьз рхэарын.

Бзаниецш цсынгы хэартакае скалар,
Дгылиатцэеи жэоаниатцэеи рымца еикэашэар,
Цшеи мцеи еинышэап, машэыр каларым,
Дгыл бызшэа тэымны жэоан иахарым.

Сыканатц сыкан, иашак сафын,
Моалаша згап хэа моацэгьак санын,
Ицэар цэашьыкгы, дырцегь иасыркып.
Етцэамцеи цэашьымцеи мазак аадыртып.

АЛАЦШ

Илашәуп абла, агәы ианамба,
Агәы ианыруоуп пхара зцу.
Амц аазрыхуа абла гәрамга,
Гәаг лапшыла зчыцкәа тәу.

Гәырғьа лабжыш, мап, ихзалом,
Гәырфак иацынгьы изкатәом,
Итацәу агәгы хьаа зталом,
Гәи-блеи еицымкәа хара узцом.

Бла иахәароуп агәы итыхо,
Ажәа иазымхәо уа итахаз.
Алацш, ихчам мцак зырґыхо,
Агәы итаршәыз маза зхәаз.

Алацш, пхәызба мѡа дахызкьо,
Аеы ццышә зхәынчо имтысзо,
Ахра еиѡыцәраґ аб шыақәызкьо,
Ашыыцра, агәы цқьа тазырцәзо.

Алацш, гәи-пси реиқәырхага,
Агәы асаркьа, ахаґ иану.
Абла сгәазтаз, зны сзырхаго,
Сыґехәа иамцоу, саґа иану.

АСЫҘСА ҖӘАШҚӘА

Асыҗса җәашқәа збоит аҗахьрае,
Ишьыркыцны, аамҗа пхызны
Ирхыргарц зқәашьу, излахьынҗоу,
Ашьха ирзымхәо маза рцәызгаз,

Цсрала иршәаргы, иршәарц зыхәҗоу.
Ашьха рдамыҗ, жәәан җарулае.
Аамҗа иашьаноу зхәаагь шыу,
Ашьха шәарах рылацш шкәакәа,

Ихәныргаз җацамш илкасу.
Изхылҗыз сеидру иарбан су?!
Амра лацшы зыцсы ацәыхьчоу,
Ахаан иахаанхарц згәапҗаз,

Ак җалароуп, ак шәыхьзароуп,
Чҗара ззымшу, шәарҗа згым,
Шәара шәылоуп ашьхагь шыхьчоу.
Ашьха рықәцәае зыцсы нзыжьыз

Арәаш кнаҗа аеҗәа иахчнызоу,
Шәара шәреиуам згәы казыжьыз,
Иара убасгы зегь ирфызоу,
Асыҗса җәашқәа ашьха ирцызоу,

Шәарҗа аныҗоу зыцсы ныху,
Җадгьыл хҗара иацшьа ныхоу.
Асыҗса җәашқәа...

* * *

*Ами лаша Анцэа ихамтоу,
Анцэа ишшаз роуп избартоу.*

Ицеит рхэеит, ицаз арбан,
Ипрыз рхэеит, ашьха уарбан.

Ишеит рхэеит, Анцэа ицьшьами,
Изхэаз рхэеит, изхэац иами.

Рхы ргазаап изымгашаз,
Иржэит рхэеит, зынза ирзашаз.

Дыпсит рхэеит, зыпсы тамыз,
Ибла цазаап бла зхазамыз.

Иткьеит рхэеит абцъар иикыз,
Дагеит рхэеит, иара изқәикыз.

Илхэеит рхэеит, илымхэартэ иказ,
Иззылхэазгы – зынза илзыказ.

Жэџан мазажэа дгыл иахазаап,
Аетцэ кыдшэа иаанагазаап.

Тцасым рхэеит – издыруада,
Цан ахыкам зы изыруада.

Аиаша рхэеит, икџацалоуп,
Ацэгъа зыршо ара дхалоуп.

Ихэатэуп рхэан, саргы исхэазааит,
Измахацгы шыта ирахазааит.

* * *

Ажәфәан иархәлеит алакытца,
Амацәыс атқар арқоит.
Аңша қеағежбит афытца,
Ихыш-хытца ақәа кәтәоит.

Схышә ихытыз анакә хьшәашәә,
Маза сгәи-сыңси еиннақоит.
Абахә-аңшықәа Анцәа рашәә,
Инытқакны ашышықәа ирхәоит.

Ақәа иазәзәон, гызмал ишьта,
Аңша рытәхәон чықыи-тдеи.
Жәфәангәашәпхәара, Ҳазшаз иашта,
Итаңшырц дарбан уахь инеи.

Ихалаз цсықьашь дхамбазакәә,
Иғзыршәаз агәашә-цшыа алыкә.
Ашта италаз гәашә артзамкәә,
Гәнаха азныжкыны дгьыл данықә.

Уахь уабаци, хзыхурқьозеи,
Адгьыл гәнаха умшәазац.
Гызмал цшыхәф, узмыртәозеи,
Уахь цәгьоурақәә уаф дымцац.

* * *

Адсымра. Иарбан адсцәа изыртәу,
Рымра нхама дара ипсыз.
Мраҫашәарта адсцәа ишыртәу,
Ҷазхәо пшшәума жәфан иахышыыз.

Рыпсы цама мракәша иакәшарц,
Еитагыларц уатдәы зны.
Амра нымгылазац иакәшарц,
Ибзамхазац амра цсны.

Мши-цхи реикәшәара – Адсымра,
Ирыбжыпцхаша уи шәахәоуп.
Адсы иамыхыырц уаха еитымра,
Амра иацташәо рыпсоуп.

* * *

Мца мацэыс жэван атдыхэан,
Ахьзы цыххаа иканацсон.
«Кыр сыхэозар, уара усыхэа», –
Ацьныш ацэқэырц дахкьашон.

Иеышьапхыц адгьыл иамкит,
Ишьта нмыжкэа изэзэатэын.
Дгьыл зыргэашаз уаха дамкит,
Амреицш жэванач ипхатэын.

Ахьы мацэыс имоа цызтэоз,
Цэқэырца хымза дацэцарцы.
Ажэван атца блымоа анызгоз,
Хьзыла имоа изэзэарцы,

Мшынгэыла ацэқэырц дацны,
Цхамшьа мзышэан хаилатцо,
Ишьта анитцарц адгьыл ғыцны,
Мшын дызхытцуан дымшэазо.

Ацсабара амчкэа цышэан,
Ацьныш дзымцо имоа ктэын,
Цэқэырцеи цыныши цон еинышэан,
Мцеи мацэыси рышьта ихын.

* * *

Ирхәалац ауп, ирхәалааит,
Шьыцѳ, ееирак имхәазац.
Асаркьал абжы галааит,
Адгьыл гәнаха хамшәазац.

Ацсыгәәтеи, цсынгы-бзангы,
Илацш хакәкуп хамѳахъарц.
Ирхәалац ауп, ицангы иаангы,
Ацшәма игәашәкәаг аимыркзац.

Ацъныш дтытцит, деитаталарц,
Цсахѳык диқәшәар дилагарц,
Хацшьатыцқәа деитархаларц,
Адгьыл нызба хаиргарц.

Тынч узтәома уахәа ухлароуп,
Зыѳнашә амкуа итәы хазуп.
Умшәазозаргь, ушәкәа аклароуп,
Зхәатха зхырхуа дыхьмызгуп.

* * *

Аамта аңардеикәатцәа хызшыыз,
Җашта иҗазыршәыиз аҗка.
Агәы кьашь аңсылаша аңызшыыз,
Имгьо хәра хнузеи, шаҗка.

Җгәашәәә ыыхәак гәәтеиуеит,
Дәыжәларц, дзыңсахуа иҗахаз.
Гәрамга-ңша-ңсахә леиәеиуеит
Агәыңра мца ыыңәарц, иңшаз.

Абңаруп агаратцәкьа ихыршыуа,
Мыткәмоуп ашәас игахьоу.
Анацәа иргәыдңан иахьыршыуа,
Аңангы мңарс изгахьоу.

Рыңсы ықәуп ибзоугьы иңсугьы,
Ирхарштны рңынңь, руахта.
Ирхаштит ари адгьыл зтәугьы,
Дышхаңу Җазшаз ихаҗа.

* * *

Исыцнагало ашыыжь мроума,
Ашыха рфытца мцак акит.
Атцла рхыцэкэа еинызкьо цшоума,
Имшазацкэа ргэаг акит.

Анцэа ицъшьара, даеа мшыкгы,
Даеазныкгы ахышэ атит.
Даеамшыкгы, даеазныкгы,
Амра ацыцхкэа фнарпит.

Амш фыц абгыц адакья,
Ианзалаша ахтыскэа фрон.
Агэашэ италоз знапы ркьякья,
Ахэаф иабазгы кашэон.

Ацсаа ирыман ашэа-чарак,
Ргэыргэа уиакоуп изтаоз.
Сыцхыз иалан ариабжыарак,
Стцыс хэыч, сашэакэа зызбоз.

Иабасцэызи, итцуазеи, избомеи,
Сашэа схаштып схаҭагы.
Схала ашэа затцэык сызхэомеи,
Стцыс хэыч сыцуп санцоггы.

* * *

Срыцуп сгәи-сыңси сахьырго,
Ххала ҳақәуп ҳа хдунеи.
Сымшқәа исырто ауп исцәырго,
Еилхаргап урт уахь ханнеи.

Иаасыцрыхо цгәы шыапхыцшәа,
Хтысқәак салыргоит сызлоу.
Сызхынхалаз схац сымпытцшәа,
Схы сыркароит уаха злоу...

Тацәра хьаак сахьынхалоит,
Сызхыпцшыз зегь сафс ицеит.
Игәыпцдәаган аамта исзалоу,
Ахышә сынхыга наф сартәеит.

Ицхафыруеит шьоук рыхшыфгы,
Амацеипш иасуеит рлахьынтца.
Апхьа инеиуеит шьоук реыфгы,
Шьоук нхоит рыпсы раза.

Са сзеиуоу саргы исыздырам,
Уафрак самоуп матцуфыс.
Апстазаара мшынуп, сзыруам,
Сгәи сыңси санрымоу тәыс.

* * *

Умца кьатейт, мцацэа анырхэа,
Ҷағоу имца ыцэейт ас.
Мцоуп уцсы златоу азыхэа,
Ирымхэейт изхэазгыы цас.

Узи умцей неикэутэаайт,
Еицэоу шөипхьыз калазом.
Еитагахма, быбжы мгаайт,
Рхэаргыы итцэоу дыршөйзом.

Ашөи назго, гөнаха црыхоуп,
Цэгьазуз такны инаихьзоит.
Ашөи гөтыхоуп, ицшья ныхоуп,
Цэгьахэыц имөақэа хнатцөит.

Иааира згаша иашак иамөоуп,
Шөироуп, ныхэак аанагарц,
Улахьынцда, узпырцтыр амуа,
Цқароуп, умөақэа унарбарц.

Мцей, ныхэеи, шөирей гөнахай,
Ҷаицынхароуп өнык ҳаөноуп.
‘Өхэа иахыху, рхышьна кнаха,
Мцацэа ашөира иеицэоуп.

* * *

Тынчрак ыкам, мшэан, иабыкәу
Быжкәак аафует хараны.
Аапын ааит хәа ҕытуа акәыкәу,
Иахысуеит адгьыл цәагәаны.

Ауафы ишыга дырманшәалоит,
Фыца хәыцуеит итәаны,
Адгьыл иамкыз ажәан далоуп,
Ғыцрак гәеитоит итцааны.

Аблахатц гьежьюеит аеыфгы,
Апхәхә амгар, ашьамхы цоит.
Еипхибатца иашьтоу рнафсгы,
Реыф иапысны хара ицоит.

Еиҕахысуеит акы ззеилоу,
Реимак бжъра-бжътәа итәахуп.
Хыла-гәыла абас иахьеилоу,
Баша хееикәхархарц хәфуп.

* * *

Адстазаара ауаргыала хантэалан хгыалоит,
Ауаргыала ашаха зны-зынла ипцэалоит.
Хқахауеит, хқагылоит, пстазаароуп, хнаскьоит,
Адстазаара хзынкылом, итынчым
изқэаршэшэоит.

Мқак хануп хаишьталан, изымцогь ицоггы,
Адстазаара еилнахзом ажэггы ақагы.
Лахынцоу ипқароу, иутаху азхэа,
Адстазаара ирқароу, хавоуп апшақаа.

Хзымцакэоу, ххынхэырггы, хэхдэықэлаз
хаауеит,
Пстазаарак иаиааихьоу, дықоума, стцауеит.
Арқаш амқа адыруеит, илнаххьеит ицоит,
Пстазаарак еицықаз, нтэамтқак ақ хайқэшэоит.

* * *

Жәѡангәыла амза халон,
Атдых ауантон апша.
Аамта зхыысыз етѡак талон,
Аццышә ҳалацсон аеша.

Узлымтышаз хтысқәак срылан,
Сара схѡан, дара хәшәын.
Уажә ипсѣыхгаз амза гылан,
Ацқа сзықәнатцон амшын.

Сықәлан снейуан шәөмызт уаҳа,
Ацәқәырцақәа рыпсы ршьон.
Амза ихнатцаз ацқа кнаҳа,
Иштцысуазгыы сықәсырц сцон.

Сахьцашазгыы дырны сцөмызт,
Схынхәыр амуа мѡабжара.
Ацқа кнаҳа, цқба агәра згөмызт,
Сзымцар алшон сахьцара.

Нақи араҳы рыгәта сгылан,
Аарцә инсыжьюан са сыпсы.
Амра ашәахәа шьыжь испылан,
Ацҳагь сықәнагон лассы.

Цъара сгыла, цъара скаҳа,
Мши тѡхи сдәықәуп, сныкәѡуп,
Ацқа кнаҳа сықәлом уаҳа,
Са сьдгьылтәуп, са суаѡуп.

* * *

Избон, уха атх егьсзалам,
Исычныстан сыцә аркьалеит.
Амза сгәәтан ичапшьон,
Амшын харцьла иқәнатқон.

Схәычра сцәалашәон амшын,
Ацәқәырц зхыттра сазыцшың.
Гбак нахьхьиза ахала ицон,
Нышьқәак ашьталан иахьзон.

Исхыкәласуа аамта сышьтан,
Исцәеилагеит, сыџуа сашьтан.
Баша ицъысшьон сахьзара,
Сеидру иахьыкам сахьцара.

Амшын ихылаз ағба итан,
Анышь зырныкәоз – акацдан,
Аамта зхыцуан акәара,
Исыгхан сықан сақара.

Схәычреи сдуреи еихкьахьан,
Сызтаз ағбагь тадырцәхьан.
Изыуз сеидру сызшәиз,
Кәарак сықәхеит са сшыцшыз.

Ицон ағба нақ хара,
Агәы итазамзаап ахынхәра.

* * *

Ацсра иацылеит атла шгылаз,
Аеилнаххъан ицхашьо.
Аацын-быбш-пхыз ишалаз,
Еицыртгэышьеит еибажьо.

Ацстазаара хэмаргак иеипшны,
Ихытхэыцны цасхэа ишоуп.
Гэыргъагъ хъаагъ зегъ азеипшны,
Ҷаинымшэазо штак ҳаицтоуп.

Къанцъак ҳаицшны иҳалахэмаруеит,
Иац игэыргъоз дтэуо дтэоуп.
Иахъа изныхэоу ҳақэмақаруеит,
Зыпсы еифызгаз ахра итоуп.

Ақамчы ақъашъа цэгъа иманшэалоуп,
Алымҳа дагэоуп абла хэоуп.
Ацстазаара асаан ҳантэалоуп,
Иахъа иччапшыуп, уатэы изфоуп.

Арашэыга абжы аафоеит,
Ацша ағатэхэоит атла ипсыз.
Аамта еикэагъежъ саргэатеиуеит,
Амш каххаа сгэы иантапсыз.

* * *

Сгазахазаргь сгазахеит,
Икам, иказ зегь хәатәхеит.
Хтысқәак тцаан зын ртоуп.
Ицхаражәхәо ацша рыбжьоуп.

Жәытәи-ҫәтәи еилырго,
Кәаркәашь ыртла наӀ ианцо,
Ашәацъ аазгазгы дцахъеит,
Дыцсит ззиҳәазгы дыржхъеит.

Еимтцакъачоит шьоук ара,
Ицахъаз хынхәит сасра.
Мцак еикәыртцоит, ак ркьатан,
Иехәоит шьоуки афы реатан,

Рыбла тырхит газакәак,
Ирзеитаҳәар сцәахәакәак,
Ишәасхәо сымоузеи шака,
Ажәа, иргылатәу збака,

Мци царшеии зегь злазо,
Хамшқәа гәазто, изыпхьазо,
Сыцсы атыцан иара таз,
Исхагыло уи баказ.

* * *

Амш еикәшәан сара сызгәылаз,
Сагәыламзо арахь скашәеит.
Убас дмышьтацәгъан сара испылаз,
Сыцсы кыдшәан сгәы итәшәеит.

Уаха имфамызт са сызкәылоз,
Сыгәхәа кьата хәахахъан.
Сымыш сцәыргеит сыцсы згәылаз,
Шьоукгы сажәакәа ркәыкәхъан.

Цәкәырцакәакгы сзыхь инажәлан,
Ҷамфа узымжәуа иркәашьит.
Угәы цнажәаргы, ус ргәыжәлан,
Аамта ианымшәаз сзыхь ршьит.

Икәантазза атла еилнахит,
Цшак аакылсын цхагәаны.
Асыцса кәашкәа рыцсы тнахит,
Асырз илеиуаз икәпаны.

Амфа сыртомызт изымцоз,
Асапат цапха тәиуам.
Амш сагәылшәахъан сыззымгоз,
Атцх сыфназкызгы хынхәуам.

СЫҘСЫ САШЬТАН...

Сыңсы сашьтан, саруадафит,
Маза пшаашьак назмазам.
Исхәеит иҕам, иҕам снарфит,
Иубартә иҕам, пшшәы ахазам.

Ажәфан скыдлан – етәа гәартак,
Хабарк уаҕа ҕьара избом.
Иамазамкәоу уаҕа тәартак,
Сныжьны, издыруеит, ҕьаргыы ицом.

Саргыы исышьтоума сацәызны,
Сахьиз акәзар иахьыпшу?
Ғазәы ихалазар исхытңны,
Сара тәымҕьара сшыпшу?

Саргәәтеиуеит, стың ркаамкәа,
Сшәаць сымпытцахеит схата.
Сыңсы тоума? Сыңсы тамкәа
Изуеи, исырцәарцу суахта?!

Амәа иқәзар, мәак инымтәо,
Иахьыпшызар псаатәк иаауаз?
Слымҕа итаәуа ашәа ҕымтәо,
Сыңсы иахылтцазар – ауаз?

Азыхь ғамәа згәама сзымтәаз,
Сеикәнархазар, ма, исыңсны?
Исхагылоу ахахә ианыртәаз,
Жәа тынхазар, уаҕа ифны?

Адунеи ахышә лашара,
Сыңсы ғазар цапханы?
Ғаи, сышпақәхеи сьмацара,
Сыңсы сшашьтәаз, сыхәжәаны.

* * *

Са снасыңын азә изықәа,
Са схазықәа смьжданы.
Амцахә сатцхон азә иныхәа,
Сара сымцахә иацөганы.

Сыңсы еиҕысшон иатахызар,
Ишеибгаз инсыжбуан зны.
Цьара итаршәны истцәахызар,
Исыхьчон убрагь шәа шәзы.

Салсуан амца сзаламгыло,
Адәы сықәын смьцхәханы.
Амш сашьтан амза ангыло,
Амра сахәон тцхагәаны.

Шьапеимаада адгьыл сықәын,
Сыңсы снырыц ааигәаны.
Сыңсы, сыдгьыл аңсы сзықәын,
Сыҕан цсыла сҕахәаны.

Аамта хьшәашәа сшәара зцәызгоз,
Изгон тьццахь, хараны,
Ашаецәа ашамтаз избоз,
Аңсы ахьтцун иаашоны.

* * *

Имцахароуп сыгеҳәа иахылтцуа,
Иажәахароуп са сбызшәа.
Сгәыҕра ныжъны амшын изхытцуа,
Ацәқәырц самбеит акашәа.

Сыццакцәама сышьта нымхартә,
Сычҳа нтцәама сгәашә зыргәгәоз.
Сдъынцъ сахызар са сеитымхартә,
Сыдгъыл иакәан сызташәоз.

Изыхъчарыдаз стынха – сажәа,
Сырбылрыма ҕынтә сыршыырц.
Ацша сахәап – «сыцсы рцәажәа»,
Цәашъыс снышәнапағ иакырц.

Ирбалааит сышьтахъ иааиуа,
Уртгъы иашак рымхәону.
Адгъыл ашәа, сымцахә аиуа,
Мцабз хәычзакгъы рымбону.

Цсрала иршәаз гәнаҳа зцымоуп,
Саргъы инсыжът ара мҕакы.
Амш сызнытцыз ҕыра знымоуп,
Исзанышәтца цъара акы.

* * *

Сшыкоу сыказ, сызшәыргәакүеи,
Шәара шәеипшзам зынзагы.
Сықөымхазар гатәыс шәкәәкәа,
Скәәкәа шәықөымхан шәаргы.

Сара исытоу сара исымаз,
Ишәзархәазом уи шәа шәхы.
Сдунеи салаз, уа сацшәымаз,
Сахьырго срыцыз сгәы, сшьамхы,

Ажәа ныхоуп, шәаламкысын,
Иркәыкәны ишәымган са сжәар.
Җазшаз имтоуп, игәы шәамысын,
Ишәыхъзеит ауп жәак ихәар.

Суахта змеидаз, сара, дгылуп,
Амца дгылаҗ саҗагылт.
Ашәт исзишаз фөыхаа гәилуп,
Сымра храҗа жәфан иангылт.

Аччацшь ацыпхькәа хьыршазны,
Сыркәабейт сара сызтәыз.
Мазак санаршьейт иҗазны,
Уиоуп изымазоу саниз.

Ухы уаҗоума исылаккысуа,
Са сызшаз иоуп сыцкы зхәо.
Амәа иахтәу ауп хазнысуа,
Иҳаитаз хамихуейт ханцо.

* * *

Алацкбагеипш аамта сацкбеит,
Изузгы ыкам, цэгъа сыркароуп.
Атла қыцә хәыч арџаш иаткбеит,
Абахә кнахае, шыта иазхароуп.

Атла хоурақәа ирымбаргы,
Абгыц иатцәа ҕоуп ишҕацгы.
Ацша кылкба зны еикәтәаргы,
Адгыл итнажәоит адацгы.

Ак зыхтнуцо еак атнухеит,
Ашәа зутаз агәыргба унатарц.
Ишхәычзоугы уцсы нухеит,
Гәыцкбак рыцхашья иушатарц.

Амызгәыт ауп харантә иубо,
Аҕба инеиуа амшын ихылан.
Катца змам иоуп зегь ирнызбо,
Дацшәымаха уашта дталан.

Ларха-џарха мшата инеиуа,
Амш тацәқәа урыламхароуп,
Аеыхацәа зацхба инеиуа,
Аеыџ ацхбахә атәамхароуп.

* * *

Сыбла саркыа иснарбазом,
Мшэан, абас сажэыма?
Ацэқэырц зхытцқэа еиқэтэазом,
Амшынцэқкыа хытцуа ишыма?

Избоит шэартак ааигэаны,
Асеипш гэнаха зуда.
Уарбак халеит ишэаны,
Игэатан ашыта ихыда,

Хара мцабз хэычык лашоит,
Амца иатцо итэада.
Аамта сгэыграқэа еионашоит,
Сдоуха хзы затцэ згада.

Сышыта цшыхэык дахкыашоит,
Деимдо дзышытоу закэызеи.
Дгыли жэфани рзеила ршоит,
Црын, ацсаатэ зтэузеи.

* * *

Зи-мцеи рзеила рцэызхьеит,
Уаха шыта еинаалома.
‘Еынла жэџан ианытцхьеит,
Ецџа ртыц ианзалома.

Сыбла саркџа цџызаап,
Ихџам шака сзынхазеи.
Мши, тцхи, хџааи зжџызаап,
Ицџоушьап, сызланхазеи.

* * *

Ақырқырхәа аңша анычча, санарцшит.
Жәәан Етәәаңбаа салацәкәысын – сыхьташьит,
Мацқба-шьацқба атцх наскбаган саахынхәит,
Ашьха рышьыжь амра ахьгылаз сназыцшит,

Саамта асаат ахыц цхьазага, мшыкгыы
аансыртәеит,
Нак сахьталаз сгәашә карулгыы, сыхьз
иансыртәеит.
Абжьаныәра, абахә кнаха, ишьха уарбан
иаәатәеит.
Акатәараә абқәа иреиәазоз уи ачкәын
дыскаатәеит,

Идгыл уархалыз шыац иатәара кырггы
ихьблаахьан,
Ахра иаәызсоз арәаш хьшәашә аблақәа
цахьан.
Ахьы шәахәа амәа иантәалан, хьымра саан
гьежь ихьыжжны,
Сыцсы рахәыц гәырк инкылдан абарт зегь ззауан,

Ашәа злысхуаз сгәы мазажәа шыоукгыы гәагла
иҗадырцәуан.
Дгыл атцыхәа зыхәшәык неиуан доуха кәапәи
ихнатоз,
Әамәа зазоз насыц иман уи иаәыхәарц уахь ицоз.
Сықәын, сықәын, мәак инымтәоз, сара изымцоз,
саапсахьан.

Адгыл кара, са сзыркараз, тцла махә өакгыы
саәшәахьан.
Ақырқырхәа аңша анычча, саанарцшит,
Атцх исцәаблыз, амш исцәаблыз цәахәа зтамхаз
сгәы сҗацшит.

* * *

Ашәтқәа ихырқьейт ацсабара,
Аиатцәара угәы хнарчоит.
Са сынхарцу сымацара,
Сыблаз кәапхәыцқәа кацсоит.

Ашәт абгъыц хәыцқәа агәылшәейт,
Аиатцәара џежък ахқьейт.
Уа сынхарцаз кыргыы сеысшәейт,
Аха азынра сыхъзейт.

Абгъы ғгәыхаа цақа илеиит,
Ашәапыцъац рцәа итыцсааит.
Аадын гәашәахь ғыцқәак неиит,
Саргыы тагалан ахь сацәааит.

Арахәыц кәаркәашь аныхуа,
Еитанызцо аамта мхеит.
Рышьта схылан са сыпшыхәуа,
Дара еицрытцзом, са сынхеит.

Сара исхәау уртқәа ракәзам,
Аамтеи дгъыли срыхъязом.
Акәаркәашь рахәыц цтцәара ақәзам,
Аха ианытцхьоу сзантцазом.

* * *

Абжы гомызт, апшшәы збомызт,
Сыңсы иацын са сзышьтаз.
Аамта сөыжәын, арахь сызцомызт,
Абгыц сеипшын махә иафшәаз.

Цъара скаршәын, цъоукы схысуан,
Дара ицозгы са исыхъзон.
Сыхшыө цәажәон, цъара итысуан,
Сыңсы рцәызгарц ак сызбон.

Сшьара исцәызыз сықә иахафон,
Сызныз амфагь саннагон.
Фырак фыцны жәфан еитафуан,
Мцәыжәоак саҳәан, сапхьарц сцон.

Мшын еиқәымтәа, дгьыл баагәара,
Агәеисыбжь схьаа еиқәызмыртәоз.
Саамта цшшәыда зы-злагара,
Ахәыла стәршәны сызлагоз,

Ирылшәаз рыщуп, сеиқәхарыма,
Дыкам сгәалагь захара.
Адгьыл дузза сызгарыма,
Хыкәша сзымцо еацъара.

КЭЫДРИ БЗЫЦИ

Кэыдры ччозар, Бзыц зтэуом,
Амши атци ейхыцшуп.
Блак антэуо, блак аангылом,
Гэи-цси ирхылацшуагь азэуп.

Итацэажэоит Бзыцта агэатца,
Кэыдры зхаану рацэоуп.
Цшкьяф ица, Кьагэа ахатца,
Абатаагь урт драшьоуп.

Нарт Сасрыкэа ихэа камшэа,
Мцажэлак адгьыл ианнагалт.
Хныха саркьал абз анамшэа,
Кэыдри Бзыци еицнагалт.

Ахцэы кьларкэа Кэыдри Бзыци,
Шэа шэеицыччонатц ҳабзоуп.
Ҳацсы змеидаз ҳдоухаи ҳтыци,
Кьысшыа рымазам, ицшьоуп.

Амца тынха, агэы аңеыха,
Ацскэа иртакыу ағатахья,
Ҳғатэқэа рхьяа, хжэытэқэа рныха.
Кэыдри Бзыци Ацсны аххья.

* * *

Сахъзар сҭахын сызхьымзашаз,
Исхӕар сҭахын исзымхӕашаз.
Сырзыцшын шьюук сызтахирыз,
Исхынхалон зынза исхырыз.

Шӕак сарфӕыхон ирымхӕашаз,
Рацхӕа днеиуан ирымбашаз.
Са сзыркараз усқӕак сыман,
Урт сдунеи иахын, иапшӕыман.

Аамтӕ спызшӕоз салазомызт,
Дӕыгба зымца сҭалазомызт.
Сазыцшымызт, апша ахьасуа,
Унаскъароуп апша уфасуа.

Зымфӕ шӕтыла икӕызтцахьада,
Умш антцӕамтӕз ургоит ада.
Атцла махӕгы зны иафӕкъароуп,
Уахьиз адггыл зынггы иугароуп.

Сахьырмагзеит са сзыхъзашаз,
Сымфӕ хырцӕеит са сахьцашаз.
Изымцеит, рхӕеит, сацхӕа инеиуаз,
Исышьклахӕуа исышьтанеиуаз.

* * *

Са сдунеиае даеа бгыцкгы,
Сеитазражәуа амш ҫыцгы.
Шьяеак апхьяка сахьцаз,
Цәәхәак сқбаадае исзанцаз.

Ацша иақәтәаз, дцоз дахьцоз,
Дыоуа дишьтаз уи ихьзоз.
Зьгәхәа згәйтцхоу, дьгәхәатәаз.,
Ихьыз сеидру иаарц ицаз.

Имшеит ихәеит изыршаз,
Атцх изымхеит изыцәшаз.
Деитеилырхит маҫәа зшәымыз,
Дәыжәыртцеит агәра зкымыз.

Изымцоз инеиуаз дырхьынхәлеит,
Зегь зхаразгы дыбналеит.
Цлак еилнахит ацша иасыз,
Ишьта нымхәзеит имоасыз.

Шықәсык иалшоз иахьзаны,
Амшгы моасит ихәжәаны.
Сара сыда зегь рәыцын,
Сара иацтәи амш сабгыцын.

* * *

Сышшәоз сықәлеит ацқа кнақа,
Снеиуеит сықәлан иахьаггы.
Сцоу сгьежьюуу хәа зтаарам уаха,
Збашья змамоуп уи уажәггы.

Ацқа кнақа, уи са сымџоуп,
Ишәартазаргь сықәлан сцон.
Сыңсы зныршәлоу сыдггыл хымџоуп,
Ацқа кнақа нтәар – сынтәон.

Нырцәи аарцәи реимадага,
Ацқәырц хьгәеакәа ртуған.
Ацқа кнақа, сыңсы атгага,
Адац еитцыхқәа сыхәда иахан.

Амца зтартаз ачуан кнақа,
Зыкәа итысуаз бзиет цәгьеи.
Амца кнақа, ацқа кнақа,
Зыбга иқәсуаз зымцеи цеи.

Изгахьада зымџа цҳада,
Згәашә алыкә ағзыршәахьюу.
Ацқа иавга зымџа згада,
Азы мшын ирны ма ицахьюу.

Адггыл кнақа иалакнахау,
Ацқа кнақа, хашта агәашә,
Уара уахау, сара скахау –
Зегь акоуп, ихиозар хнаршә.

Адггыл кара, ахьтәи баагәара,
Аамта чаца цҳас ихью,
Ацқа кнақа, сжәйтәнхара,
Адггыл сықәмырсзо сызкыу.

* * *

Ахра иамшәаз шьантца цөыхан,
Арфаш кнаҫа абжы сxyоуа,
Исхагылоу абахә ныхан,
Жәйтәи-ҫатәи рыбжьы зныоуа,
Амчра зһаҫаз мцажәла лыхны,
Аеҫәа мкьаҫа псыс сахало,
Сеиҫахынҫәуан, сыҫсы ныхны,
Сыхәрыбҫыщны хәрак саҫало.

* * *

Исырымтеит уаха цсгаха,
Нцэа изымхэыцыз сыршьахаит.
Сусқәа исыртом сара схы аха,
Шьяц хыблаахан сыркәахаит.

Абгъ џеижьқәа рхыкәкәа инеиуеит,
Атцла амахәқәа ркәабоит.
Ашьха рикахь уарбак неиуеит,
Атәарта иахыпрааз гбак рбоит.

Икәеикәеикәеиуеит арџаш рыцыпхь,
Ацәқәырц трысқәа амшын тдыршәоит,
Саргы исыжәлан сыргоит рытцахь,
Ацъныш дгәазтаз адыд кшоит.

Ацшеипш санызлоит асакара,
Ацслымз гәзараџ сышьта хџоуп.
Схоуп исзымгаз ас сзыркара,
Ега зургы исыхьша цтәоуп.

СТЭЫЦРА АЦЕЫХА

Исыкэшэон са стэыгра ацеыха,
Исыкэмфеиаз мшык аены.
Исымазма уаха ацшыха,
Уажэшьта инсыжьроуп иара оны.

Стэыгра ацеыха, ахэрахьаа,
Ахэрыбгыц хэыч иазмыргьо.
Скэыцшра абгыцкэа хызтэаз заа,
Сыцхыз тэылае сыда инхо.

Арахэыц па сыцсы зхаршэу,
Сымцабз сыгеҳэа ианыччо.
Абгыц иатэа акэа итаршэу,
Ацэыкэбар хэыч, цас иччо.

Агэқэа рхьаа, азэ изгэамтэ,
Адоуха зтаршэу акэалац.
Агэыгра цэыха хьаа знамтэ
Цьара азэ дыказар калап.

Амш мшымзар, са сзатэызар, –
Стэыгра цэыха имгьо хэроуп.
Агэыгра цэызар, стэы тацэызар,
Инхаз схьаакэа рыэроуп.

* * *

Уатцэы-амш акэын са сзыцэшэоз,
Уи иацхеит, ушьта сшэазом.
Иахъазы акэын уахь санцоз,
Амца сзықэымлеит, сцазом.

Са сзыхъзашаз сынтэаггы,
Цыцх ахь исыцэцеит.
Ацхын шалаз схаҭаггы,
Абар тагалара сыхъзеит.

Сгэы сҭацэажэо уа сҭатэоуп,
Тэыла ҕыцк пшаауа.
Схэыцреи сдуреи еиҭацэоуп,
Еинсыршэарц ауп сзаауа.

Схэыцра хъаа анхэычыз,
Знык ччарак азхон.
Адура тэылахь ишцатэыз
Аныздыр, цэгъа сгэырфон.

Уака идууп атызшэа,
Ухъаагъ цэгъа ицьбароуп.
Сара адураҕ ауп сахъшэа,
Ара қъачақъроуп, ихъяроуп.

* * *

Ажъакца зыхътатаз амш сацрыхон,
Иамухша акгы ыкам, ицеит ишцара.
Атцх ацсымтаз лажәқәак сдырҕыхон,
Сыдмырцәеит, сдыргәаҕит, ишеит ишшара.

Анкья сагәылсны скараха сааиуеит,
Ишәартамгы шәартан избоит саншәалак.
Избо сзанышәом, иҕьасшьоит, снеиааиуеит,
Ианысттар, изхәаша дҕалап санцалак.

Дәькаҕ сахьзап хәа сашьтан ацшалас,
Аамта иаркараз, гәьлагь дтацәуп,
Зныкгы хайқәымшәеит аамта са исзалаз,
Гәәташьа змам ауп, баша хайцуп.

Рымтәьжәәа имҕаныргоит ацсаатәгы
жәәангәьла,
Азатдәра жәәанаҕ инхар калазом.
Амтәьжәәақәа дрышьтоуп дыпрырцаз са сгәьла,
Адгьыл зымтәьжәәоу апрышьа изтазом.

Зишьа зыцсышьоу иекыдкьан дгәәтеиуеит,
Шәалкья мран дцәьиртца, нас дьнкабо.
Игәашәәҕ, дизгәәтом Ацсәәаха длеиҕеиуеит,
Адунеи ду иртазшәа иашта дахьтоу.

* * *

Ақәа леироуп са сыцсы,
Ақәа леира.
Исхоуп ашыыжыгыы бласы,
Амра феира.

Шьха иагәытқько арфаш зымтәа –
Са сшьамхы.
Абчарахгыы, уа цхьагыла,
Жәафы рхы.

Ашьауардын ашьха рыхьча –
Доуха пры.
Аетцә кыдшәа, Нартаа рымца,
Шьыцра ашәшьы.

Ашьха рика-дгыыл баагәара –
Ҳа хқәалзы.
Амза кыдла, атых тәцара –
Ҳа хуатцәы.

Аныхамца, ныхәа ҫымцәа,
Ҳаикәартәы.
Амш гәәтеи, атых зымца –
Сара стәы...

ШӘА ШӘЫРДЫРУЕИТ...

Аңша сында, аңша сында,
Адунеи гъежь сакәшахында.
Ажәтыс прында, ашәтыц птында,
Аҳ имтцәыжәџа сытцейкында.

Аацын шәтыцқәа, ашәтыц шьхыцқәа,
Амза шәахәа, абла чыцқәа,
Атцла дацқәа, адәы мархәацқәа,
Сыцсы згәылшәаз аеҳәа кәицқәа,

Сышпадыркәалеи сахыцо сзымцо.
Сызлагазгы ашәа сзымтцо!
Сыкәты каркар кәтағь азымтцо,
Сызталазгы адәыҕба анымцо,

Изтаху иитаху ихәалааит.
Аңша слааит, ашәтқәа шәтлааит.
Амџа иқәлаз днаскәалааит,
Жәџан Етцәаҕбаа лашалааит,

Атцх аблақәа цырцыруеит.
Азы италаз, азы дыруеит,
Шәа шәырдыруеит, са сырдыруеит,
Ацәгъа зыршо Нцәа дидыруеит.

Са сыцшында, ҳаи, сыцсында,
Азын агәтаз сык аунда,
Амца скинда, амза тәында,
Сабаҕахыз, са сыминда...

Шәа шәырдыруеит, са сырдыруеит.

* * *

Исыздырам Иахья исзалоу,
Амш– зхъаакѣа зхъынхалоу.
Атѣх сааѣыжѣтын, амш снапылеит,
Шѣахѣа лаша дгъыл ианылеит.

Сара исзымгоз, сара исзымбоз,
Ашѣтѣа рылабжыш анымбоз,
Еиѣацрыхон хъаак сгѣы,
Сыѣқонархарцу схъаа агѣы.

Ацшра сылшонатѣ сыцшын,
Иацгъы иахъагъы амш еипшын.
Хъаак хнаѣон еиѣшаны,
Аччацшь акѣзар – еиѣданы.

Сара исаѣѣхауан зегъы,
Исхарамеи, мшѣан, акгъы.
Ишѣхѣа, измада, нас, гѣыбѣан,
Амш сзаламзас – избан?

Сара абастѣѣкъа сажѣзану,
Ишышѣхѣо саамѣагъ цахъану.
Иацы ишѣыман сара стыц,
Иахъа исымамкѣа насыц.

Сышѣт абгъы иатѣа ѣдыршѣеит.
Аха башоуп, сшѣызмыршѣеит.
Амш салыжѣгеит, смыцхѣуп,
Аха аамѣа сышьѣа ануп.

АСЫЦСА ЦЫРЦЫРҚӘА

Амра зыпсыртоу, асыцса цырцыркәа,
Аамтала ашьхақәа ршоура еикәзыртәо,
Жәоангәашьақәа рхьаа дгьыл иамырдыркәа,
Рыхәрақәа ҕызәзәан азиас иахьзо,

Шәыпстазаара хьшәашәа исанахәо мацзам,
Цсрамәа ианылаз, ианысыз цсраны.
Шәылымкаа гәырғьа дук ала сытхацьзом,
Саҕыкьасоит амш саргыы слагырзны.

Изхәада са схьаа мацара сыцрыхоит,
Сшәаць назсырхәаша дынхароуп азәы.
Асыцса цырцыркәа хәшәык еипш исыхәоит,
Рымәа шмариамгыы, иапылоит уатцәы.

Сыцәа зыркъало, апстазаара исзалоу,
Амш агәеисра иахылтца абжыы, –
Асыцса цырцыркәа, ахра иахьынхалоу,
Мра цыпхь иасаркьоу, иагәашәу шьыжыы.

Шәгәамчоуп исиааиуа, арыжәтә еипш сызҕыхәо,
Зыпсымәа иахыццак зыччацшь ааскьо,
Схьаақәа, исеишуа алеипш, исыцрыхо
Срылган снаскязго, уатцәымәахь сызго.

* * *

Аамта сангылан аеыкәашеипш снейуеит,
Зны-зынла атлахь саршәуеит лапкяны.
Сеы агәра ианымшәо, ипашашо игәатеуеит,
Аеуаф дыпцхәысны, дабацо уажәаны?

Шәәхәә мра ахы уархал канаршәуеит саныларац.
Ахы мра ахы мца сафкярцаз хәаны.
Рашыла Сасрыкәә ддәыкәлеит дысцыларц,
Иашыцәә длармышытыр лапшыла ихызаны.

Ахракәә ирфьтцшәаз ахахәгы саркялны,
Аныфбжь ейхсыгъуам, са скынза иаазоит.
Хырцашы змамоуп иузишаз ацалны,
Ахракәә рхяа ахахәтцкәагы артәоит.

Бзамра фәгылоит, цсымра ташәарцаз.
Шьтакяшык ажәфан ианыруаз былны.
Амзагы фәгылоит, атцх лашарцаз,
Атцкы еикәатцәә ашәызтцаз амш иахызаны.

Хра дгыл саныкәла, мзатцхгы сцылеит,
Салсроуп арыжәтәеипш атцых тарцәны.
Амра-шәәхәә-лаша ахтәы саан сангылеит,
Сацташәарц цсымра, ашәахаак хәаны.

* * *

Исышьтаҕыртуан сышьта ихылаз,
Рыччапшь ааҕуан исыхьзоз,
Сымҕа ыртэон саҕхьа испылоз,
Сышэткэа сцэыргон исаос ицоз.

Амза хьахэуан сахьцо сцарцаз,
Ацша иснатон анапкэа.
Аетдэ салацэкэуан сымшэарцаз,
Срықэсуан амра ашэахэақэа.

Сыцсы арыцкьон амца иткьоз,
Доуха зышхэасгы снахэон.
Сышьха-уарба-мтэыжэаа искьоз
Аацсар, сымҕагы уака интэон.

* * *

Ашәа назгоз иашәа нтәазаап,
Ацша ицхраан дааногон.
Ацха иацәаашьаз датнагазаап,
Деитазмыркәа нырцә дынхон.

Тцysi хәыхәи ирыхәлацәажәоз,
Ибызшәа акәзаап имахаз.
Адгбыл кара аҕы зырцәажәоз,
Ихысны иахьгәыргьоз даниуаз.

Ала ууа атыц иахытцуам,
Изаазаз дамоуп цьабатәыс.
Ажәа зтыцу ахәра анытцуам,
Адгбыл хамоуп рххатәыс:

Игазеазуа рацхьа иныкәлаз,
Зыгехәа иатцхо инырхатәыс.
Зәы аҕәра нкыла зхала идәыкәлоз,
Зцәа-цәашь нага изхаркыз.

Дқалан, дықан, дыказамызт,
Ааишьа зцашьоу лахьынтцоуп,
Ғынла жәфан етцәа акзамызт,
Ашәа антцәамта назгоз цшоуп.

* * *

Ишдасцэымгү атх еимгэахэла,
Лахэа пштэыла итаҳэхэаны.
Сзыцэшэо сеидру, знык ианыхэла,
Сыцсы фналоит ихэхэаны.

Апта еишьылқэа амза хызфоз
Ргэағоуп стынчза сызмыртэо.
Сажэеинраала тцхыла изфыз
Цызжэо ақынза сгэы ахзыршэо.

Атх, сыбжьазкыз агэарабжьара,
Апшшэы еикэатцэа зашта стоу,
Схышэ икылцхо алашара,
Сызхынхало сымш иахэтоу.

Амца фымцэа, сыцхыз тэыла,
Алашьцара сгэы еикэзыршэо.
Сшэара нымтэа-зымтэа, мгыла...
Атх еимгэахэла зегь зыхкьо.

Сеалызгарцаз ақбаад ихтаскыз,
Снаршэ архиома, сыблакьоит.
Са сызхэынчаз, атых стазкыз,
Атцкы акалтқэа сханарцоит.

АЖӘФАН ИАЛАН ЦСЫК ШАҖЬО

Исымкәйтшәеит еимхәыц дыран
Мшык сызтамзартә сызтазаз.
Лахьынтцоуп хәа ианыртцаз ҫыран
Сацхьон амшқәа исыздырхиаз.

Ашәа салан цсаатә мзанрак,
Аамта иапысны имҫас ицоз.
Хәатә ианымшәо ихалаз амрак
Сыцсы ацәызгон иантәшәоз.

Шьац иатцәара уархал каршәны
Ааңын иаццаз сгәыҫра абжы,
Сыцстазаара иалкыаз наршәны,
Мшык насхаршәны ицон шыжы.

Сгәы стацәажәон инхаз зхала,
Җаинымшәархәагь цәгәа сацәшәон.
Идырцәахьан мцакгы мцала,
Зи-мцеи реикәшәара сахшон.

Даеазныкгы сеитәихуан,
Амца иалан цсык шаҖьо.
Иантцаз ҫырак сымш ианысхуан,
Сыцсаатә халон ажәфа кьо.

Адгьыл сакәшон, сыдгьыл лыхын,
Жәәанахь мҫакгы сыцшаауан.
Ажәәан амахә амра кныхны,
Дырҫегьх дгьылахь сылбаауан.

Сымцазеит аракагь ныжыны,
Уахьгы истыпыз сымбазеит.
Сыцсы сцәызгаз ара сныжыны,
Ацсаатә мзанра мылбаазеит.

* * *

Аамтак сацуп азлагара,
Цэгъаггы-бзиагъ зыхэлацсо.
Уқәызгало зны асакара,
Аурт ацслымз науғацсо.

Жәџан лыпхала мџа уркаароуп,
Мралашароуп шыта зызәзәо.
Гәнаха згаз ихата ишәароуп,
Ицымжәо қбаадны угәы ианцо.

Иушьтоуп лацхан ушьта ихымтца,
Зны иуцәызуа, инаухьзо.
Уарггы узуеит зны ианызуа
Шәашта итытцзом зны ианцо.

Аамта хәыла иахэлацсазггы,
Иамлагаша арыц иацшуеит.
Зуалқәа ныжьны инаскьазггы,
Аамта ыцьбара хынхәуеит.

Цъара иуцылоит, ма иухьзароуп,
Сацәцагәышьеит шыта хәа уштәоу,
Ацъар иатцоу, уахьцо иугароуп,
Акггы нижьзом зга зыхәтоу.

* * *

Адгьыл икѣтит алашыцара,
Ажѣан гѣашѣкѣа аанартит.
Атѣх апылеит ашыжь шара,
Дгыли-жѣани неиѣапшит.

Адгьыл хышѣашѣа агѣы итысны
Амра хытцуан ашыха рхѣы.
Амш асаан лаша ианысны,
Мшынла иархышѣашѣон агѣы.

Аамта-гѣашѣ цацхак азыцшаан,
Ашта стысуан сцеит хѣаны.
Атѣых ажѣан етѣа еилыцшаан
Срытѣхѣ исырцѣон сназаны.

Ѣыхѣа-еыжѣла сыцкѣын дааиуан,
Сымш зысташа игѣра ганы.
Ацша кылзырѣгы леиѣеиуан,
Сѣыхѣа иеыжѣларц илбааны.

Илашыцоума, ма илашоума,
Аетѣ кыдшѣан икашѣоу,
Сгѣыгѣрей сгѣалеи сымш ршома,
Хѣаас ирымазам сызлоу.

* * *

Ацта рхан ду Амра дэылцит,
Аччабжь ааџит шəахəа җпы.
Аетџə рышьта жəџан ианыҗцит,
Ианызытылеит мра напы.

Пщачча иччоз ацсабара,
Рыхьтəы җəынақəа кацсон.
Схы сазнымхарц сымацара,
Ацсаа сашəақəа хдырчон.

Исаҳазомызт ирхəоз, ируаз,
Ирымхəацыз ашьта схын.
Дара ирымаз сара исзыруз,
Сара исымџазгы хазын.

Ацəгы зузгы дацəшəалааит,
Ирацəоуп амцеицш узбылра.
Мџамыш иқəугы дцалааит,
Ацхəахə имаз изызгара.

Амрахəагоуп снап ианузеи,
Ашəтыц аччапшь сгəацхара.
Ғыцк сыцшаахуеит хəа сзаґузеи,
Идырны ажəра шсыхьзара.

СЫҔСЫ САШЫҒАЛАН СААУЕИТ

Атла ақәцәә сыҕсы кнахауп,
Цшак анасуа иартысуа.
Сыҕсы каршәны ашәт еиҕахауп,
Азын ахьта иазмыркуа.

Сыҕсы ҕыжәуп амш аҕыхәа,
Аамтоуп, тәашьак назмазам.
Сыҕсы зыхьуп, сзыхь шәаҕыхәа,
Шәцеҕаә тәыцакгы тазам.

Цәашьуп амза аҕахамтаз,
Атдых иакәашәаз етәоуп.
Ишәзынсыжьюеит сара сцамтаз,
Сытцла ибгы иатцәан иаҕоуп.

Ашәи аныказ сара схаан,
Ицәашьын, ныхәан са сыҕсы.
Дгыл сыҕназкыз ирыцәгәан,
Жәәан иахалеит уи бласы.

Етцәан, имзан, имрахәагоуп,
Шәахәа хацла илбаалап.
Сыҕсы ныжьны, сара сцароуп,
Цшасын мтцәыжәәада саалап.

* * *

Ацша ацсыц насхысит ҳауан,
Амш инкылышәшәа иаауаз.
Рацхъа игәазтаз дарбан ҳауа,
Зи-мцеи шеибарцсыр ауаз.

Аамта ашәаць аазгоз нгылом,
Ацша ицәылаз зегь аартуп.
Зтоурых иарзыз ишьта анылом,
Цша иазымхәаз игәы иташьуп.

Сара сирагь мшык иацәыхан,
Сцамтагь мшык иакәырчахоуп.
Ашәт игәылцыз қәыцк афыхан,
Мазак цәыргоуп, цхак факәоуп.

Агәқәа еимаздоз, заацын зцәыргаз,
Насыцк, бгъы иатцәан ифаз,
Апыткәыр хәыг згәашәа тыргаз,
Ацша гәрамга зшьыцра зхәаз.

Зымца нзыжъыз хъаа нымтцәак,
Аамта иеыжәу цәгъахәафык,
Зықәра иаркараз мфасф зымцак,
Зеы ағәра знымшәо ныкәафык.

Срыцуп, скароуп, урт срыхәтазаап,
Цәцашъа змамоуп, баша сжьоуп,
Иузанымхуа лахь иантцазаап
Иузыцшу, егырт зегь цшоуп.

* * *

Сгэыгра зэыжэлаз ашэа шытытуан,
Дгыл сақәыхны хыхь сызгоз.
Ацәқәырц ыра цлымз ианытуан,
Амшын гәыжэла цыххаа иахьцоз.

Са срызшан зегы сырзымхо,
Преи-цшеи еиныршэо мшынгәы схын,
Хьааи гәырғеи арахь изхыго,
Иснағаз сымнахуан амшын.

Амца зкыз былуан иццышәха,
Хәрашәан ирхәоз хәра зыргьоз,
Амши атҳи зынза афашәха,
Сыргәыбзығны саамта згоз.

Сышьта иашьталон сымцацкәа,
Са сахьцашаз заа избан.
Амш сыхәлаччон имшацкәа,
Атцых сгәалақәа ирхьыгзан.

Ашәа гон ишгац еиқәымтәо,
Амфә сықәын уахь сназарц.
Сашьтоуп ашәа, сашьтоуп сзымтәо,
Сыцсы зхастцә сытцла мфәрц.

* * *

Ғамҗак адгъыл – са сыхәтаа,
Ғамҗак ашәа – сзыхтынтцоу.
Ацстазаара инымтцәо ахъаа,
Цәахәак сыхъзала иантцоу.

Ғамҗак ажәџан аетцәара,
Ғамҗак арџаш – ашьха рзы,
Истынхаша сыхъз мацара,
Амза хъшәашәа, ақәыпшра ахъзы.

Ашара иацыз сан лыбжьыхаа,
Азаза еимхәыцқәа сыхәда иахаз.
Рыжәтәны исылсуаз ашәт рыфџыхаа,
Уархал шыацра – саапын зтаз.

Сызларҕажоз слакә нашана,
Мтцәыжәџа ґыхәа-сызцацшьоз.
Рыбжьы ахықәыџуа макъана,
Адәы иатцәаґ ашәт зыҕәшәоз.

Ацыха зыхъ, сеирыз шкәакәа,
Алакар са сґы зызәзәоз...
Уа ишынсыжъхъоу агәра мґакәа,
Сеитахынхәны уахъ сызцоз.

Ғамҗак аамта зынза исзымхаз,
Сдәыш нзыжъыз схәычра-еыџ, –
Сыџуа срышьџоуп цъаргы инымхаз,
Уаха иззымхазаз сыхшыџ.

* * *

Истахзам сара сызтәуо,
Санцслак, ргәы иагар.
Еилагъежьуа стахы, сыуа,
Гәырџас, хьаас икарцар.

Меигзарахда аамта змада,
Раашья рцашьои шакафы.
Зынарха атла амта итәада,
Җаишеит усеипш ашафы.

Җанаауаз изгәыргъоз арбан,
Җашьцылеит ауп, уаха акгы.
Иацәцахьада апсра, дарбан,
Дацәцарц дыказам азәгы.

Истахзам, сыцсыр, сыртәуар,
Сзыхьаз шәымаз, ишәтаххар,
Сыхьз, исхарсу хаҳәк ианылар,
Еихау сашьтам, истынхар.

Сыхьз ахьыкам шәашьтамланда,
Мчыла уахьдәықәло узцазом.
Жәак сызлакамыз рымхәанда –
Цсроуп, апсратәкья сацәшәазом.

* * *

Амш анкѣаѣха ихътахеит,
Ацта хытцын ицшахеит.
Аетцѣ кыдшѣан ихѣахеит,
Сара абарт зегъ сыртынхеит.

Ақѣа хкѣаргы са сқѣахон,
Сашѣа нцѣамтан са сшѣахон.
Сѣыхѣа шнеиуаз агѣра ццѣон,
Сымѣа еикѣшарагъ ѣыц истцон.

Ацша сақѣтѣан, са суаѣын,
Зымтѣа идѣықѣу ныкѣаѣын.
Сыцсы сыка дгъыл сатѣын.
Са сызлақѣоу са исхатѣын.

Цшазар суртхоит, сыцьбароуп,
Зымха еилымгақѣа срақѣоуп,
Лакѣа фырхатца са дсашьоуп,
Баалоу-цѣа лашта стѣоуп.

Идырны цѣгъашакѣа ак кастѣом,
Цѣгъа зыхтныртцаз бзиа згом.
Гъыч иргылаз ѣныкаѣ стѣом,
Абартқѣа здыруа сырзыхгом.

* * *

Абз ирцаз, ажәа ирцаз,
Бзиала рхәеит уи зызбаз.
Уара иуртаз, сара исыртаз,
Еиламырсхакәа изшаз.

Ажәа ироуп ажәлар ирцаз,
Җазшаз Ажәа амаа икуп.
Ажәа азҗаза ажәа иртаз,
Ламыс цәымзан ихаркуп.

Бзиарами абз иитаз,
Ажәа ихәхьуаз зегь ахәеит.
Ажәа хатан, Җазшаз иишаз.
Дунеи җьаҗьаҗьа хтыц хирбеит.

Амца иалгоуп, Ажәа зрыжәуп,
Зны ихтыцуп җара зқәым,
Аамта иацуп, Ажәа җыжәуп,
Уагом уацзаргь иахьакәым.

Абз ироуп, Ажәа ирцаз.
Бзиара убааит апхьа ихәоуп.
Уара иуцшаз, сара исыцшаз,
Ажәа зхьысыз рымца еикәтцоуп.

* * *

Апта ркасы амра иахысхит,
Мра шәахәала сәы сызәзәарц.
Ажәәан атцла етәак ҫысхит,
Адгьыл утраҫ иластарц.

Мцаәәа еиқәыстдарц кәицк саҫатәхәоит,
Аетдә цыршәәа сьҫәхәәа збаз,
Аетдә рымца нас аратәхоит,
Жәәан етәәала зымца еиқәтцаз.

Жәәан Етәәаңбаа дгьыл ианышәар,
Иҫыцны мцажәлак ҫыц иахкуан,
ҫыцны идәықәло аҫыц дацәымшәарц,
Бзоугьы амтәыжәәақәәа аахартуан.

Ацҳа зхым азиасгьы иртәуп,
Уацәшәо уталар арра цәгьоуп.
Абцъар тқъароуп еитцых ирку,
Ажәәа инамҫыз баша ихәоуп.

ҫы иақәымтәо ҫы дканажбуам,
Ажәлар ҫашьян калазом.
Жәәан зынхартоу жәәан нрыжбуам,
Амреи аптеи еибарцзом.

* * *

Иарту гәшәуп ауаа зтало,
Абна ахытцәоит ақбапта.
Ахра иағало иоуп ихало,
Зны дағкьаргы, қағайта,

Амџа газар, азә данылоит,
Зны дхынхәыргы мџабжара.
Амџағ иутахым дупылоит,
Ихәатәхоит иутахым зхәара.

Ағәра ианышәазом аеқәа зегь,
Қыш дахьыртахым рацәоуп.
Ихьз изџахазом ирхәазаргь,
Газеи ерацшреи еиуацәоуп.

Акачбеи икәрышьгы маатуп,
Зтак узаамго ухахазом.
Амш ахьнеихьоу гәазто саатуп,
Аамта асаатағгы инхазом.

Амра гыларгы иташәароуп,
Амшқәа еипшызаргы ицалоит,
Агәы итыхо абз иахәароуп,
Иузымхәаз хьаан иузынхоит.

* * *

Слабарҕыгәуа мѡакы сықәуп, интәазом,
Сышьта ихылаз сызтахимгыы сырбазом.
Амца салсит сымбылзакәа санаауаз,
Баша гәыҕран, сара усқан сыззаауаз.

Саамта сырзит, сымш сапырцит,
Аҕша саццан, зынза сызит,
Ақәыц сәыхеит ашәт еитасхан,
Абыз сырзит саркьалк кнасхан,

Сықәра сатцан, ига-исзымго,
Ишак сашьталт, ихәа-исзымхәо,
Сызмазамыз шьоукы сдырзуан,
Итәахыз зцьыршьоз еиха ицәырцуан,

Ҧнык сыѡнамзо сгәыжәла сияаиуан,
Зынза исцәызхьаз гәыҕрак ааиуан,
Лыпца шәахәак снахьынхалон,
Жәѡан лабжышқәа снапы ианбалон.

Сымѡа анызгон жәѡан лакытца,
Ҙазшаз сихәон, хьы шьаргәытца:
Срылга истәым сызлаһаз,
Скәиц хәыч ахәа иеҳәаһаз,

Мцабзк ахылтыр, сарпхалап.
Слабарҕыгәуа ус сцалап.

* * *

Имхәа-мырза шәартәк ааиуеит,
Са сзырҕыхо сгәы сәантцо.
Ацша схышәәҕ илиеиәеиуеит,
Сыцсы ахац хәыч инантцо.

Амфанызаф апта шкәакәа,
Амза иафәршәны ихнафон.
Сгәы сәанызтцоз агәра мҕакәа,
Са сызхымыз фнык сыхьчон.

Исмырхазгы уалқәак сықәын,
Ацша иастон уаха акгы.
Сыцстазаара зынза ихықәын,
Схы сазныжыны ицеит зеггы.

Сгәыгра ҕыхәаг агәра цтәазаап,
Хра мфак шьтыхны фәда ицон.
Мфак сызнылазгы хәынтәазаап,
Схынхәырц салагар интцәон.

Сымфа нтцәар саргы сынтцәархәа
Сшәон, сызцозар хәа снаскьон.
Дәәа цсы затцәык снаскьархәа,
Исычхагәышьон, нас сынтцәон.

* * *

Аеы кәаша, амш шкәакә,
Ғәра узағамқуа изқәаршәшәон.
Схы сшацәымшәоғь агәра мгакәа,
Абаз шытысхыргыы икашәон.

Ашәапыцьяац ахра зөычоз,
Ирғәашәшәоз ацша кәашон.
Арғаш кнаҳа шәахха иччоз,
Ацсырта мшынахь ифны ицон.

Икацқапуан ашәа ззымхәоз,
Ус ауп иахьзыртцаз ҳа ҳеы.
Асыпса кнаҳа мра иазымғоз,
Ублагә ахәуан хра агәағы.

Сырхынҳалон амш ахтысқәа,
Тәыцк сағәыларшәын цъара.
Атцх иалазуан сыпхызқәа,
Амш сағытдышәшәон сара.

Сахьтакыз ахыцқәа цыстәон,
Абжъас тызгон исыбжъарц.
Слахьынтца рахәыц аныстдон,
Абжъас кара ацсы ашъарц.

* * *

Стыс хэыч иамазаап хэатэык,
Имшазацкэа абжы аргейт.
Исызгэамтаз сара стэык,
Ацх иалган иаанагейт.

* * *

Мцоуп сызфыхээз са саниз,
Хьаан сазыржэт амца ишыз.
Ацша амтцэыжэақәа ҕахэан,
Ицеит сышзымпыруаз ахэан.

Ғамфак зыхьын сызхэышэтэыз,
Убри сдыржэуан настгы хэшэыс.
Ашәа зхэоз ацсаатә рыбжы,
Исызхеит, исахан шьыжы.

Ажәфан сатцапшын, сажьейт,
Аетцә рымца стгы итапхеит.
Етцәак ҕысхыргы стгахейт,
Сиетцәахап саргы кастцейт.

Жәфан Етцәацъаа цас сыржон,
Схы сзырдыруаз, цас иччон.
Са сьдгьылтэын, дгылаз сшан,
Дгылаҕ имлашоз етцәан.

Мфак санылан сыцшаауан,
Сзышьтаз сзымдырзо саауан.
Ашәак сарҕыхеит сыцсхьаны,
Изхэаз сишьтоуп дцахьаны.

ХЪАА НЫМТЦӘАН – ДАҖАЗНЫК

Сатцхеит, сатцхеит, сымца еикәымхеит,
Ахәоуп сығәәә исзынхаз.
Саб дахьызгы са сызнымхеит,
Истәым тыпцхеит сахьынхаз.

Схәычра згәылыфуаз абжы хаа,
Сзыхь лакараә иныжьны сааит.
Ашьха ҳауа ашьыжь җыхаа,
Дәыпцша шәтыкеипш искәәхәит.

Сыхцә иаласцаз амырхәага,
Хьтәы рахәыцкеипш исцәыпцәеит.
Азиас трысқәа реырхага,
Схәычра сцәызгаз мөасны ицеит.

Аамта иаршыз аплак сангылан,
Сшьапқәа ирзымдыруа ихәхьан.
Сан дычча-ччо уа дысдылан,
Хьаак салган сылгахьан.

Уажә сахьыкоу, сеидру идырзам,
Сызҗыз иалгам, сызлаго
Иарбан сеидру, акгы җыцзам,
Избом сымәагь сахьаго.

УСКАН...

Агэы кыдшэон, амш еицэккысуан,
Жэѡан ахътэы цацха кашэон.
Нахъхы атцкараѣ амца ахысуа
Мацэыс еимхэыц еиѡнашон.

Аамта иаркараз цэгъашэа скаран,
Ицэыз атцэеипш амш скын.
Гарашэада гарак сгаран,
Аха сгара амца акын.

Ахызатцэ кацсон исхыкны,
Сыцсы иашьтан, са срыхъчон.
Рыцсы агэылан дгъыл ианықэны,
Ицсы дгъылны агэы иташэон.

Иташэон амра, амза гыларц,
Атцх шыжъынза илашаларц,
Ашэт ахызатцэ иннамкыларц,
Адэы иатцэа ашэткэа иргарц.

Ацсы цкъақэа прит ицсаатэны
Амра гыларц, амза цхарц.
Сбызшэа сыцны, саргъы аратэны,
Санцалакгъы ара сынхарц.

* * *

Гәлак аман амахә хаха,
Абгы зәытцшәаз ишиатцәаз.
Жәәан инатцапшит ахы иәаха:
– Анцәа дузза, абас ҳазшаз...

Адацқәа рцәажәабжь слымха итәәит,
Ацәа итазызеит, – ацсра зшаз –
Уалны иахшәо гәнахау? – Иаәәит,
Дгыли-жәәани рыбжьы игаз:

– Иеҳәа нижьит амца иатцхоз,
Иашта дтытцит уақа ииз.
Уаха ирмоузеит урт ахьатца,
Ирбеит гәнахан ишшәатәыз.

Амахә хаха уи анырит,
Абгы аәытцшәәит, ишиатцәаз.
Атцла иахараз адац иадырит,
Абгыц – амахә иаәзыршәаз.

Ак машәырым, зегь азгәәтоуп,
Зегь убартоуп знык уеиқәхар.
Зегь ҳазхымсша цқарак ҳәтоуп.
Амшын змахуп имықәпар.

* * *

Ахьырхьырхәа аччапшь аафуан,
Арфаш хьгечан иахькатәоз.
Амшын ацәкәырц ацслымз афуан
Ашәах шкәакәа ныжьны ицоз.

Сышьта аныстцон ацслымз хьшәашәа,
Иааишаз ацәкәырц исымх иагоз.
Сазыпшын уи, амшын иашәан,
Амшын хькәәф зыцсы нхоз.

Ағба ашьта агәы зырффозгьы
Сышьтеипш иарзуан, насшәа избон.
Акызатцәык сгәы зыргәгәозгьы,
Сгәыгра иапшәман ағба цон.

Аха сеидру зны ихынхәуазу,
Ихыршәла инеиуан шьтакгьы нмыжь.
Саргьы ахькәәф шьта сзыпшуазу,
Сашьталашан, иабакоу снышь.

Аамта цеит, азығба мфасхьейт,
Сышәтгьы иадиаахьейт ақәыц.
Дырфегьх ацәкәырц ацслымз афхьейт,
Ахькә сыкәтәоуп саины фьц.

* * *

Сымцар акэын са сахьцаз,
Исымхэар акэын исдырхэаз.
Ажэѡан скыдлеит сиетѡаны,
Адгьыл сықэыцсеит сбылны.

Амца салашэан сымцан,
Сзи-сымцеи нас еикэтэан.
Сыцсаатэымхеит са сѡыруа,
Икам истакхэоу сдыруа.

Ажэа сыртеит амаа скырц,
Излауала сѣы саѡшырц.
Амацэаз еикэша стакуп,
Аѡьар сахьа сыхэда ихшыуп.

Уалқэак сыдуп исшэалароуп,
Исцэызхьоу иашак сыцшаалароуп.
Сара сакэзам уи зызбаз,
Адѡа ситеит са сызшаз.

Мцабзкгы схылтырц санбылуаз,
Мтэыжэѡак сыртарц санпыруаз,
Срыхэеит, сзыхэаз раѡэаны,
Аха иалгахьан шшаны.

* * *

Жәџан иафьтцкьасон ақәа,
Рышьтра итытцуан нас азқәа.
Ақәа рыцқәа ацша иакьон,
Ашәт пыткәырқәа афьшәшәон.

Ргәатца рымаза тацсуан,
Цсра цацхала иаадыртуан.
Аџарқәа ашьтақәа рызәзәон,
Саныцәхала ақәа схьыкәкәон.

Ажәџан хьбны сылбаахьан,
Арџаш хьтцқәагьы еикәтәахьан.
Адгьыл мџасџык икьашьызаап,
Инижкьыз ашьтагь зәзәатәызаап.

Ақәа афьтцкьасон атуан,
Ажәџан гәашәқәа нас иатуан.
Ацша бжәлон шәацьхәара,
Ицсыда, иржуада – сара.

Цыра-цыра ақәа капсон,
Ақәа хкәар саргьы сынтәон.
Ацша саҳәон: – сныжь умцан,
Ақәа сарцәон, са сымцан.

* * *

Алашьцара җонахит суада,
Иныҗнытцны амш анца.
Ацәашь иқәгылаз згада,
Исыркыатаз шыжь анша.

Изцырхагада адунеи хәыч,
Сара ацшәымас сахъаху.
Ари суада затә сыҗонахәе,
Са сцәашьы лаша анарктәу.

Сшыказ, сымцахә иашьталада,
Изгаз ныхәоу, ма шәироу,
Са саныкам ара ионада,
Са сцәашьымца згарц зыхәтоу.

Идәылтцны ицада, са санааиуаз,
Сара сышьтахь индырхаз.
Сцәашьы ркыата атцх аиуаз
Сеикәылашыца абас сзыртәаз.

Са саниз иршеит са истәу,
Адгьыл, амца, нас азы,
Акызатцәык заа идыртәу,
Ашәи иаанагоит ацсы.

* * *

Амра җашәа амза мгыла,
Амши атҗхи анеиҗыла,
Адгыл ажәџан иазҗаауан,
Мреи мзеи рышьтахьҗка игьежбуан.

* * *

Ишеит рхәеит, ишахьан,
Иргеит рхәеит, иргахьан.
Ишәтит рхәеит, амахә хтцәан.
Ицтцәаз амахәгы иатцәан.

Зысуп рхәеит, ауаса,
Ихаауп рхәеит, ахәаса,
Аурт асын, иашәахеит,
Амзагы уадак ионахеит.

Акацшь шкәакәоуп хара хҗы,
Җадахеит рхәеит ха хҗы.
Дкәышхеит рхәеит, агаза,
Ддыртәеит рхәеит, дыпшзаза.

Иззымхәашаз Ажәа ихәеит,
Такәажә нанамгак дырхәеит.
Ацш аҗырхит алаха,
Имгоз ахәхәабжь анраха,

Зегь еицҗыхеит ишәаны,
Исмахацызт ирхәоны...
Адгьыл шыкац, игъежьюеит,
Арма-гьырма ак зыҗуеит.

* * *

Сѣы кѣадырны сѣыжѣлан снейуан,
Гѣашья лгѣамтра саргѣѣуан.
Шьыцрак сашьтуамызт хара,
Сасрыкѣа дѣыжѣылхуан лара.

* * *

Схы аха сымазам, сыркъеит,
Амахә хаха атцла иѣкъеит.
Сыпсы ѿназит ѿн-хәычык,
Зынза иахыыказам са стәык.

Сцеит амтәышәеипш сьлбаакъа,
Сшадыргоз шьоук алапкъа.
Ацәгъа зхәоз ахамта игон,
Сара сиаша сыцәтахон.

Иахыакәын иибоз агаза,
Ицәгъеи ихамтеи еилагза.
Аиааира иман аѿныкъа дцон,
Аѿстаа ақырқыр дыччон.

Хазшаз имѿақәа аиркхъан,
Дызшаз гәнахан дишахъан.
Қәыцуп ашәтыцгъы зыхъчо,
Ишьтахъ дшәартоуп апхъа ицо.

Сымшқәа нысхит, амза нтәеит,
Шықәсык сашьтан схы сымбеит.
Схада егьырт зегь сыпшаауан,
Нас са схы ашкъа саахынхәуан.

Сымцарц амтәышәеипш сьлбаакъа,
Садмыргарц шьоук алапкъа.

* * *

Сыңсак сатќъан, даеа сыңсак
Сышка иааиуеит ибганы.
Сымѡа никылоит насыңдак,
Сзымцар алшоит сеибганы.

Усеиңш сықэзаап, амѡа сықэзаап,
Ихнымхѡуа имѡа ахыцац ицоит.
Ипышѡам амѡа, шѡартак ацзаап,
Ахра акѡапраѣ цъара интѡоит.

Зымца мѡасѡык, саңхъа инеиуаз,
Ишьта схыларц, асыңса бгон.
Ашьха цѣыха ацаќъ иеиуаз,
Амѡа цыххаа ирыцќъа ицон.

Ашѡапыцъац рцѡа итазызон,
Шѡымтак арѡаш ѣахон.
Сымѡа зныхѡоз са дсыхзызон,
Зыңсы кнахаз, сымрахон.

Шъыц игѡара стамырцшыкѡа,
Асыңса леира сацѡганы,
Арѡаш хъшѡашѡа тысхъаз зыкѡа,
Храцѡгъак схалон сеибганы.

* * *

‘Еуаф хатцак ‘еыла днеиуеит,
Амфа иртоит дызбалак.
Ахра шыауардын гәәтеиуеит,
Цшак ацрытцауам иахьцалак.

Ажәфан хыбны апка шцацо,
Сахьяк тыхуа рышьта ргоит.
Ашаецдә ‘еынла иабацо,
Амра гылаанза инаскьоит.

Зашәа зцәызыз ицшаахьоума,
Цсык изымтәоз иагахьейт.
‘Еуаф хатца днаскьяхьоума,
Иацхья инеиуаз ицәцахьейт.

Ацхья идәықәлаз ацхья дцароуп,
Заамта иеыжәу уихьязом.
Ажәфа зцишаз, ижәфа икьяроуп,
Ацсыз зыда еиқәхазом.

Имфа дықәуп ҳеыуаф хатца,
Исхәогь, ишәхәогь иаҳазом.
Имш иацәигаз ҳамтак датца
Инеигоит, изымгаргы дхынхәзом.

* * *

Снапсыргэйтцоуп изынгылоу Адунеи,
Са сапшэыман, амчра сыман уа саннеи.
Иќан Ажэа, са сажэаназ сыхчэатэын,
Амчра сытан, избоз иашан ихэатэын.

Зи-мцеи срылсын са сызрыжэын санаауаз,
Аха исытаз бызшэак акэын исахауаз.
Сымѡа хызтэоз абла гэыѓра дахьырхэын.
Сапхьа инеиуаз амѡа пызшэоз ишыта схын.

Дгыл бызшэала, жэѡан матэала сеилахэан,
Лапшы лыпха сара сыхьчаѡ ибла схан.
Уи ааигэазаргь ихаразаргь цэгьа ицарын,
Зымца ныќэа, сышыта ихылаз цэгьа дажэын.

Аха идыруан уи са сеиха иахьцатэыз,
Атцхи амши, дгыли жэѡани ахьшатэыз.
Сыдгыл цэажэон са сбызшэала имазаны,
Сымца сатцхон, сымца мкьата сахьзаны.

Са сдунеи ду, снапсыргэйтца, са смаѡа,
Доуха зцыртцаз жэытэ лыпхала са сыхѡа,
Сыбла, сыхьчаѡ, сышыха зышќэа сызкэыхшоу,
Абартќэа срылхуп дунеи дуззан исызшоу.

САБ ИНЫХА

Са сшәизом, исхәоит сыгәтыха,
Самтагылоуп саб Иныха.
Амчра сыщуп, агәра згоит,
Сныхәагь, сышәигьы назоит.

Амца аґоуп ҳа ххәыштаара,
Саб ишәеихәоит шәанаара.
Уи шәиныхәоит цәашьы зку,
Ғазцәымғу, ҳашәира иаґу.

Аха хныха амта цшьоуп,
Шәиреи ныхәеи ара еикәгоуп.
Амца иаґыргазар, имцоуп,
Сныха ахьыкоу са сгәаґоуп.

Исхарамкәа сгәы нзырхо
Иудыруз, сныха уштанархо.
Сара усқан усшәизом,
Аха сныхәагь назазом.

Сныха шәамтамлан шәшәиуа,
Са сызцәымғу, сызшәиуа.
Исхәоит ажәада ара сыгәтыха,
Сныха иамцоуп са сгәы аґеыха.

Уи сахысыр калазом,
Мцыла сныха узацәацәазом.
Са сшәизом, исхәоит сыгәтыха,
Самтагылоуп саб Иныха!

* * *

Сыцсы амтцэыжэѡа, акасы шкэакэа,
Ацта кэашкэа, жэѡан атцкы.
Апќа мѡаскэа ицаз сымгакэа,
Ашьха сы-чча, изгаз зхатцкы,

Иркэырчахаз сымшкэа иргэылшэан
Насыцк хшэалеит сыбла агэы.
Сѣахэы зныз абгыц агэылжэан
Изгаз, сыќэирхеит агэы.

Ацша ихылаз, сышьта иќьалан,
Баша имѡасуан, уаќа акгы.
Сыцсы амтцэыжэѡа ажэѡан иалан,
Скасы шкэакэан сцон саргы.

* * *

Адэы иатцэа – снапсыргэытца –
Ашэтқэа зқәиааз са сдуinei...
Сымш исҕаччоз алакытца
Итцшэаз бғыщны са саннеи,

Адгьыл сықәшәеит, сба-сазымбо,
Аамта исеижьаз сҕанахәарц.
Лыпца зцымыз мҕакгы сзымго,
Сдэы иатцэара ашыац кабарц.

Уи ашәымтак збара сазаз,
Сыбла иххалеит иатцэа пшшәык.
Ғара ҕачча апштәы зтазыз,
Исыдымхалаз нас митәык.

Ахәшә змыхәо хьаак ныжьны
Ицеит сдэы иатцэа былны.
Са сыштцәуоз инеиужьны,
Чхашья змамызгы чханьы.

Инаскьазгон урт зегь сцәызгаз
Амш, исҕаччоз, сызжьахьаз,
Скәалац хәычы ацапца тызгаз,
Сықәра агәашәқәагь аазыртхьаз.

* * *

Бла итамбо лағырзны скадэаргы,
Идырны мра шэахэа сарбом.
Ажэаракьны сыхыз нхаргы,
Бзан иззымхэаз, цсынгы ирхэом.

Цэыкэбар нықэба адгьыл иқэбаз,
Шьац ахэааха злахь ианцоу,
Мра хра иавтыз дунеи иқэпхаз.
Мра шэахэала рыхыз анцоуп.

Ацта ихызшо шнейша рхаштит,
Лағырз тамбеипш қэа табом.
Шьац иатцэара хзыхьчом ашэтеипш,
Атырас хызтэаша дубом.

Ацсы ағыргоит Ахра ашэала,
Уахь ихамлашаз дыхэнеит.
Цсык днаскьаргоит ихэтоу жэала,
Ицсы антаз ажэак рымхэеит.

Ацыг кацоит, аамта иалцан
Изцарызшэа абоит нтэа.
Аамтеи цыги ирзеилоу арбан –
Хтыпқэа ангэеитахью Анцэа.

* * *

Рашь мтцэыжэфа сашта итагыежь ицэнархэит.
Апша чараз сгэашэ изтамлазт ихынхэит.
Адгьыл азқәа иқәкәашахуан са сыңсы.
Аетдә хьефбжь сызлаз салнахуан лассы.

Жәфан ианыфны ғытыбжьушәа исахауан,
Ара исызгәакбоу, уахь срышьтрыма, сазтцауан.
Амшқәа исеишуаз, лацха ицхашашәа сзырбаз,
Саха змада, уртгы спыртцуан сгәыжәла збаз.

Сылакьысра ус мариамызт, сың срыхьчон,
Изламфазгы, сызлацаша мфа сдырбон.
Сеышьта итіааз ахаскьынқәа иатцәахон,
Урт инрыжьыз сара гәалакгы сырххон.

Зытра итамзас амшын гәрымуан санаба,
Ашәах шкәакәа цон са сапхьа инкаба.
Атра ихшәазшәа амра аншәалон са снапы,
Зышла зкәышраз сгәыгра ицәызгон аихабы.

Амц мцуразар, Аиаша нтцәазар, са сзышьтои,
Амшын гәрыми апта кьалеи сыздыршәои.
Амца ғазхәо, иашак сазхәо дсыңшаалап,
Срашь мтцэыжэфа сашта итыпраазгы хынхәлап.

АЦЦЫШӘ ШКӘАКӘ

Амца бызшәа ццышә иадыруеит, иатцахъеит.
Алѡа хала ацша натцас иагахъеит.
Аехәа кәицкәа гәыґра шыаноуп имцахоит.
Ибылуа зегь царта змам роуп, ихәахоит.

Ииз дыцсыроуп, даеазә дироуп, ус иапуп.
Кәаша-гәыргъеи, лаґырз-тәыґеи пстазаара иатәуп.
Алаґырзкәа зәысуа азамѡакәа былуеит,
Амра ацсымтаз жәѡан етәацъаа адыркуеит.

Иааѡуа наѡзом, уртґгы пкарақәак рызшоуп.
Ғыц идәықәлаз имѡа Ғыцґгы иапцъа ишьтоуп.
Шәан сызгәылаз, уа сагәылхны сыртәахит,
Са исзыпшызґгы шыкыл дшанґылаз уа дшьахит.

Ишьтахъ иааиуаз Ғуаѡ хатцак сицшаауан,
Иазхәаз сеидру, ашәа исцәызхъаз дазтаауан.
Зегь хзынзалоз Амш шытыпраа наскъахъан,
Амра ихалаз цкәыни зґаби иргахъан.

Амѡахәаста зны имѡадухон сызлацоз,
Аццышә шкәакәа сыхцәы сзашәуан, исыхъзоз.
Амшґгы каран, сарґгы скаран, хаапсахъан,
Амца бызшәа аццышә шкәакәа иснартахъан.

* * *

Абз схысыр амца къларуа – сџанархоит,
Апша анацла нас идѳыкѳлоит, дгьыл иахьзоит.
Адгьыл пышѳоуп мцала, зыла, пша иаршѳоит.
Адгьыл икѳшоу арт агѳаѳкракѳа ихьзоит.

Доухаи гѳнахаи рыхь еилазаргь, еикѳшѳазом,
Доуха аѳыѳаѳ гѳнаха аннеилак, хаикѳѳазом.
Зи-мцеи анеикѳтѳа, амцахѳ ыѳѳоит ххѳыштаара.
Амшкѳа ирыцны имѳасыз сеидру уаха данаара.

Цсреи бзареигьы ашѳа рѳызоуп ианрызку.
Амца иабылхьоу идьруеит абзиабара закѳу.
Алаѳгьа ахьѳартѳаз ашѳа иаѳсуеит зегь шѳаны.
Амра халон апѳа рхызакѳа пжѳаны.

Лакѳ уархалын са сзынтѳалаз санѳыруаз,
Еѳѳа ѳымшѳарѳ суархал каршѳны санаауаз.
Апша саѳѳтѳан, агѳра мгакѳа сагьшаѳѳѳѳоз,
Акѳа кьдхаѳа сыхьзахуан – сьзкѳабоз.

Цѳыз бызшѳѳала урт еиѳѳажѳон, исахауан,
Са сырѳѳѳзуан, зегь рѳыѳахь илбаауан.
Ларха-ѳарха дгьыли жѳѳани сьшрыбжьаз,
Маза сзымѳеит урт аѳыѳьягь ирыбжьаз.

* * *

Сшәаныкәо сааиуеит пшьяала,
Сзиас цҗа җаҗәа сацәшәо.
Сықәымханда, ҳай, са схала,
Арыжәтә сашьызшәа, сыбҗаҗо.

Ицсы ицәкашәанда аламысда,
Адәеимтҗакьача згазшәа збо.
Сыҗаз, сыҗамыз, сызусда,
Исымчуи, сакәзам ак зызбо.

Акәараш зыхшаз азиас,
Цсра мҗас иишаз еицҗаны,
Сарҗы саццоит уи аниас,
Инхаз дарбан ицсраны?

Ишыпсыша здыруа среиуоуп,
Ара – аамҗала, уахь – зынза.
Ацҗа җаҗәа сықәлан снейуеит,
Сапҗа инейуаз збом иахьҗа.

Сызцо здыруеит, сахьцо здыруеит,
Уаҗа исзымҗеит, нас, сызшәо.
Ацҗа пҗәарҗы, азиас сыруеит,
Ицахьоу роуп уахь сзыхьзо.

* * *

Сыңсы сшыон, сахылапшуан,
Сдунеи хышә хәыч скылыпшуан.
Сыгәхәа мца хаа снатқхалон,
Сымш гәыптқәага снадқхалон.

Ицахыоу сашытан, стәуазом,
Истәым сазхәо дсылазом.
Мәасә дгәартоит ишытала,
Ацәгәа иңызшыуагь дишытала

Дцалоит, уафы дгәеитазом,
Ацәгәа бзиа ишатазом.
Ашәаць ззырхәо псразароуп,
Угәы анухыуа итазароуп.

Сыхь сычқазаргь, гәашароуп,
Хьаа иатцоу изгаша роуп.
Зымца икыдқьа гәжәажәароуп,
Хәатә змам дымцәажәароуп.

Сларха-фархо сымцахәгы
Шеикәхо здырыр, сзымцахгы,
Сцон иблыз иңсышыала,
Сдунеи хәыч ахышәала.

* * *

Иацхьода халахь, ианыртцаз анхалеит.
Иахьыччо хамшқәа ирдыруеит иану.
Иргази ицази еипыртцаум, еидхалеит,
Ирхәаша рзымхәеит, игам игатәу.

Ихазтаз инижьуам ауал ишәатәугьы,
Аамта иаршәыз ахьцгьы хынхәуеит.
Шәышықәса царгьы, ирхәоит ихәатәугьы,
Мыцныха зфазгьы, аныха дакуеит.

Хазшазгьы, дыгәшато, ихәихәеит хашцаша,
Ацшырта ацшымфәа згазгьы дужьом.
Мазакоуп инижьыз – иаауа анхәхьзаша,
Алымха узырдагәом, абла узыхфәом.

Хазшада, хабаказ, хабаци,
Иабаци уи ашәа иахмаҳаз?
Иахамшәац гәнаҳак ханатцоу,
Мәасразам, хьацшроуп инхаз.

* * *

Ашәа исфьтцшәаз цсаатәк иахәызаап,
Ашьыжь кәакеипш иакәабеит.
Шәада адгьылгы гәыкызаап,
Аччацшь хьтцны иахәлатәеит.

Сахьтацәыхыз ацша гәыргьан,
Ашәа мтцарсны ишьтыцпраахьан.
Амра шәахәа арыц артәыгьан,
Абгыц хәыцкәа гәылтәаахьан.

Сара интәаз сыцсы ыкәханы,
Сымға цәашьгы рцәыцәахьан.
Сыцсы-рцәажәа-мыш сгәыкәханы,
Сдунеи уаара цәдыртәаахьан.

Аетә рхьеобжыы зашәаахаз
Ажәған цшын, ишаатра.
Жәғангәашәпцхара иаршанхаз,
Иахаит Хазшаз ифәатра.

Зашәа хамта зфьтцшәахьаз,
Зыцсы ззымшьаз дхьаазгаз.
Гәнаха фьхра цызшәахьаз,
Сыцсаатә-ашәа ахьаагаз.

* * *

Абзиабара ашта сталан сеимдон,
Абзиабара арыцқәа акакала исыкәшәон.
Ипшасыр игәрамган, сшәон сышшәара,
Абзиабара арыцқәа ирцәызгон сәара.

Мрәшәәхәә сыцын, сгәыргъа еионашон,
Сыблачча избахә стыс иаанагон.
Ашәтқәа сырфыхон, азаза сырбон,
Абзиабара арыцқәа сгәатца итапсон.

Сымыш агәтәтқәа акын еикәыршәә,
Ареипш са сызкәыбаз аамта атызшәә.
Алапш иаркараз блачча дааскьон,
Амсыр қәад ианыхны сыхыз итцәәгәон.

Ашьха кацкацқәа ртыц иахкәахьейт,
Пшаччеи блаччеи мөасны ицахьейт.
Адәы пшза санхалан, ахаскьынгы сыцәөейт,
Абзиабара арыцқәа дырөегьх икапсейт.

Ашьыбжь сыцәхалейт, акыр сеилахан,
Знымахәк сафәлейт, абаҳчаф сышәтхан.
Пшачча диапысны блачча дысзааит,
Сымахә ипыртцәаз ахьпыртцәаз сыпшааит.

* * *

Ашә аатын җара сыоналеит,
Сызбаз атла ашәткәә җалеит.
Са сзынгылаз усқан дгылын,
Ашәт зәалаз ижәфан гәилын.

Са саазышьтыз адта сытан,
Мөак санитцеит зны сеибытан,
Мци җаршеии срыцымтакәә,
Иргаз мөакгы сықәымтакәә,

Гәыргәәҗәашан сара имөазгоз,
Адгыл сацшан, уаҗа иабазгоз.
Аха арака стыц зыргәашоз,
Шьоук мөасхьан сыхаа зрашоз,

Шәәцк аанрыжбит ихәазамкәә,
Мөак ианысит игазамкәә,
Ирхәеит ирхәахьаз рәыцны,
Инаскъазгоз җаршеик дрыцын.

Сымшәизакәә акы иннакылеит,
Итәшәаз амра тыхла игылеит.
Са сзыоналоз ибаша җнымызт,
Ихәатәызгы җаргы ианымызт.

Җсын иаҗазгы җаҗханы,
Сгәатта итызгеит иркьаны.

* * *

Цсымџа икџалаз роуп инеиуа,
Иаџсны ицаз хџа уаџ дџамлац.
Апџхџа инеиуа, ишьтџанеиуа
Саргџы срылоуп сымхынхџэзац.

Ашџароу, нас сацџешџалааит,
Еиџа ишџартџан са саниз.
Изхџео дарбан, ирхџэалааит,
Ирхџээз сыџкџешџеит сызџтахыз.

Амџа хџақџэуп Анцџа иахџзишаз,
Апџхџа инеиуеит апџхџа ицаз.
Мазақ сеиџхџеит са санишоз,
Амч ицџызуеит маза зхџээз.

Атџх лашџыца, амш шкџэкџа,
Срыцны снейуеит урт сырџцшшџэуп.
Амџа сықџыыз маза мхџэкџа,
Хџазшаз имџа матџа сшџэуп.

Сшџа-сымшџа уи амџа сықџэуп.
Идырны снейуеит уахь сышџцо.
Исанажь! Сихџеоит сара исыгу.
Суалқџа сшџарцоуп уахь сызџцо.

* * *

Амш аинкъабжь тэтэакеипш иасит,
Хтысқәак рымцабз хэйтқъеит нас.
Зышьта нзыжъыз цыршәак мөасит,
Жәәан лакытца иамшәа ицаз.

Адгъыл кнаҳа – амш злакнаҳау,
Цыршәа мөасрак иаанагаз,
Жәәан иахылтцыз дгъыл зыпсцәаҳау,
Рымца кьатағ иеҳәаҳаз,

Ирхашәышәуа аңша сацлар,
Лахьынтцам уи, ҫынтәны цсроуп.
Амш кнаҳа сныжъны имөаслар,
Реиҳа исцәымғу атцх саҫоуп.

Зны сыхтысхап, мөасшақә ирхәо,
Изырәуа лымҳак сынтабап.
Сара исзырхәо, уара иузырхәо,
Иаанагазар мшык иагап.

Са сызцылои, нас сынзыжъуеи,
Маза ицәыргам мшык иахәуп.
Цыршәа мөаси зышьта нзыжъуеи
Ирылшәаз брутцас сматәахәуп.

* * *

Цшыа нацшроуп лацш змыркъалаз,
Гэыцкъоуп бзиа мш дзырхэаз.
Насыцуп аацын зхынхалаз,
Ргамоуп апыткэыр еикэзыршэаз.

Цсаатэуп ацырра зэырцааз,
Кэицхеит ецэа блы икашэаз.
Хныхахэк иршыаноуп итырцааз
Аныха, хца амца изызхаз.

Исыздырам, срыздырам имфасхьоу,
Рылабжыш заза схьыршоуп.
Азымфас, азыцэа аанфасхьоу,
Азымфақэа шэынтэ ихытэцэоуп.

Исхэаша схэыцуеит ианыцэоу,
Азиас аанфасра сахьзар.
Нырцэка цэашьы мцак, исцэыцэоу,
Сахьзанда, икалоит ибылзар.

* * *

Амца ацрасит изымкышаз,
Цшаласк абыз ахынашыт.
Шьюуку ирхаштит ишыпсышаз,
Имфасхъаз рымышкѣа ирызхыт.

Излысыз ахѣынцѣа рыхьтата,
Уархал дѣы иатѣа ркъашыт.
Азаракѣеипш амра реато,
Аамта агара дыртысит.

Ирхѣеит ашѣа анхѣатѣымыз,
Цѣыцак ашхам тадырцѣит.
Иргарц иахеит игатѣымыз,
Изыпсам ахыз иарцѣыцѣит.

Реы итамзас тшѣеит иабаргоз,
Цѣгѣыр есымшагъ иаѣашѣом.
Ацстазаара шытырхит хѣмаргас,
Хазшаз иибаз дафсны дцом.

Иазымычхар ацѣкѣырц хытцуеит,
Уархал дѣы иатѣа зызѣзѣо.
Ахѣынцѣа ашыта, нас ианытцуеит,
Еитанырцар хѣа ауп сзыцѣшѣо.

* * *

Аамта агъама сныруеит, аа,
Апшшэы гэастоит даеазных.
Аамта аеыхэа сеыжэлеит заа,
Аха сықәнатцеит са сгэых.

Сыхшыџ иалсит, сгэатца итысит,
Ашэгы фнахит са сдунеи.
Мџацэгъак ҳақәлан, цэгъа ҳанысит,
Ҳаицын сҳәахит, сныжьны имцеи.

Аамта дунеи са исыцәдуз
Сафытцшәаргы спыххаа сцон.
Анра иахьымзас, уажә иандуз,
Истәым гәнаҳак рымхны изгон.

Са сзыркараз фымтра хьшәашәан,
Аамта апрыцәқәа тарс изкыз,
Афымтра хьшәашәа аамта иашәан,
Бгъыцны иагәылжәан са сызфыз.

Саамта мағәа сырхоз цысшьон,
Са сышхоз сымбо сажәхьан.
Снапы мнеир сыпсы апысшьуан,
Мџаск сдунеи цапха игахьан.

* * *

Маза мзаштак станагалеит,
Ашә ихаштит иазыркуаз.
Ецәак кыдшәан цаҕа иҕалеит,
Икыдлаз акәзар саниуаз?

Дгылаҕе ирхәо уахь инаџом,
Цшак мтцасуа ирыбжьахеит.
Ара, Мзаштан скалам иаџом,
Дгыл ианыцыз, стәымуаџхеит.

Ацша сахәеит ихынхәырцаз,
Схабар назгоз стынхара.
Ецәатәылан избаз, истцаз,
Цәҕа сшанаалоз аҕтыра.

Еиҕахәашьяк змоу акакәзар,
Ацша иалшапгы кастцеит.
Гәырҕаҕеҕәаша адгыл иакәзар,
Амзатәыла мзак сахшеит.

Ацхаражәхәаџ ацха назгоз,
Ацша сҕаччон сҕыашьаны.
Сара сгәырҕа дгыл илбаазгоз
Ацша шьтан ишьаҳаны.

* * *

Атх саламзеит, ианбашо,
Алашьцара акалт схарцоуп.
Ацстазаара абастцәкья ишпашоу,
Адгьыл кара цьныш дацоуп.

Ацацха каиршәзаап хаштае,
Цсымтәк ишьтихит дахьзаны.
Дылахазаргь цьара гәашәкае,
Дталеит апшәма дытцаны.

Цсахык дақәиртәан аеыхәа,
Үычча днеиуеит дыччаны.
Шахатс иҕоу, изуша цсихәа
Аамцоуп, хаазго хәахәаны.

Хазшаз хаха иоуп знымзар,
Аеыхәа иақәдыртәаз длаҳәып.
Лахь ианцоугьы зәыр дапшызар,
Азгьы ахышьтрахь ихынхәып.

Атх иалызгаз жәеинраалоуп,
Гәырәеи-хәаи ркалт иангоуп.
Хәиламзозар, са сгәы акалоуп,
Ацньыш ишьта сгәашә итгоуп.

* * *

Арбагъкъа җыртуеит аккаҳа,
Атқи ашамтеи еилдыргоит.
Тҗхыкгы наскыган акыхә,
Ашамтанза Ашаецә чацшьоит.

Ажәџан зыхьтәуа закәызеишь,
Атқи иахьыршазуп ақә.
Амшын ду агәеисра зызкузеишь,
Рахра нарцәызгаз азқә.

Амахә иаҗытцшәаз абгьыцеипш,
Атқи сагәылшәан скашәон.
Аацын иҗалаз аҗыцеипш,
Пыткәыр хәыч агәатца сытшәон.

Хақәитрак арбагъкъа ироун,
Атқи рлацкыгаҗ ицкыан.
Амш анапыразқәа ароун,
Ахшеипш ихытцны икатәан.

Ашәыб зхьынҳалаз асытцла,
Қәеи-цшеи иашәырхт амақар,
Аацын ахышәаҗ са сытцла
Гәылтцуан, ашьыцра иамырџар.

* * *

Амыдагъцѣа цъара икаршѣуп,
Изшѣызхыз дарбан хѣа шѣымтѣаан.
Царшеи ныкѣгаѣ зынгы днаршѣуп.
Еитеишѣитѣеит аамтѣак аан.

Аларцшыга – хара цшыга,
Цштѣы еикѣатѣѣала абла шѣуп.
Ажѣ антѣыгъ иѣѣеит аныга,
Абласаркѣагъ абла ѣѣеуп.

Ибла хиѣѣоит ихнатѣызаап,
Дызбар амуа калаѣѣеит.
Еикѣатѣѣала игѣгы шѣызаап,
Ишѣам зала дыркѣабеит.

АМЦА САТЦХОИТ

Саакэымтцзакэа амца сатцхоит,
Цхара зхылцуаз зегь нтцэеит.
Амца сатцхоит, ахэа сылхоит,
Кэиц хэычыкае сыцсы збеит.

Сшэа сарфыхоит, ак сыцрыхоит,
Ахэа сылоуп сыцшаауа.
Зегь хаицрыхоит, зегь хаилыхоит,
Дарбан сеидру хэазцаауа.

Икам иашьтоуп еибаргэакуа,
Шьоук ирцэымзыз рыцшаауеит.
Зыцсы ззымшьаз длабаркыгэуа,
Абнаршэыра дылс даауеит.

Агэам дэылигоит еизызгаз,
Хамтак датцоуп мчыла изгаз.
Ахьз зырхазгы ибом иахьигаз,
Иаамта шпантцэеи иаазшэа збаз.

Ахэа сылоуп, цхарак сашьтоуп,
Цхара зхылцуаз зегь нтцэеит.
Зиаша згэытцак сара исышьтаз,
Дсафсны дцазаап, снаихьзеит.

* * *

Ари аамта зынза иҕыщуп,
Адунеи зынза аҕаакхейт.
Оыцҕа ахьнеиуа гәрамгак дрыщуп,
Азэы атыша дытгатәхейт.

Снапсыргәытца амш антәалан,
Избон мракеипш хараны.
Аамта салазәван са стәала,
Сцон уатцәашка сыццакны.

Иахьа сашьтан зынза исцәызын,
Сынхейт знырцәка сымхынхәуа.
Ари аамта са сзы иҕыцын,
Ишҕеоу инхазаап санажәуа.

Сзыфнамгылеит атцх лашьцара,
Амш, сшыҕуаз сыхәнажәеит.
Мши тцхи сдырзит урт рыбжьара,
Гәаҕьтцас сгәылшәан срыцәкашәеит.

Адунеи кәалац сынтартцан,
Ашә рхаштын иадмыркзеит.
Сытцагылоуп снейны абартцан,
Ацацха зцәызыз дымхынхәзеит.

* * *

Аетдәара зжәын исзымхеит.
Адунеи тбааф цқъа сызнымхеит.
Са сьжәәанын нтдәара зқәым,
Амш сақбаадын цәәхәә зным.

Сзыхәаз ситеит са сызшаз,
Етдәан хамтас са сзы ишаз.
Аетдә сабылуан – имцан,
Ажәәан салрышәшәан скацсан.

Слағьырз тәуаәны сгәыкны.
Адгьыл сықәтәалон сқәаны.
Самкит, адгьылгы тшәахеит,
Сан сзыхшаз ләы стәымуаәхеит.

Са сыпшаамхеит, исыцәшәозма,
Ацша иақәтәаз сындырхозма.
Ғыстын, ныәрахан ицеит,
Шьха цыәцыәра иаәахеит.

Сыпсы тамгылеит атра,
Саргы исылымшеит апшра.
Дунеи иамкыз – сашәахеит,
Сыпсы ахьтыцыз инсырхеит.

* * *

Счан еизызгеит, изтахходаз,
Са сынхартаѣ инсырходаз,
Исхээз дашьтазам азэггы,
Истынхозеи, зынза акгы.

Цша назхасыз схыб артын,
Иамкыз схышэггы абла џеын.
Слажэ абжытџэџа амахауа,
Ақәра иатқан атџты иқбуа.

Сышыжь мрада ақәа ахыкәкәон,
Афарггы абггыжәқәа мџарс иџон.
Ашџа сықәын са сгәагәо,
Сгәыгра џеыхақәа еизыкәшәо.

Такәажәык дымџасны дниуан,
Аха дгылаѣ иқәџыз дреиуам.
Лхала дџәажәоит, зны дагъуеит,
Аџла абггыџқәа лыркәыкәуеит.

Сара сгәалџазом зынза,
Лышьџа схылеит ла данџа.
Лымџа лгон ашьаџ былны,
Сшәон сыблыр хәа слыхъзаны.

Са сышкәакәан сеилахәан,
Лара ашәы еиқәатџәа лхарџан.
Мшын исџәылгоз уи дшәины,
Аџых лыстон слыхъзаны.

* * *

Азэ ицэызуа еазэы ицшаароуп,
Җазшаз имта изито игароуп.
Ашәт амтцэыжәә шәтуп иәало,
Асас ихьзуп уашта итало.

Амза хьшәашәоуп, аха ицхоит,
Атци шамтеи еилнаргоит.
Дгьыл иахшазгы адгьыл дгароуп,
Ирхаз гәнахагь иара ишәароуп.

Бнеи шәарахи алым рахуп,
Абду ихәатха ионы икнахауп.
Нацха ихамта ишьтра иазноуп,
Ишеибырхәо асаркьал иасноуп.

Азхарамфа ица уицәшәароуп,
Иутахымгы зны ак ухәароуп.
Амәә хәкәуп, зегь хамәасуеит,
Аамта иаҳиааиз ашақә иасуеит.

Уаарас аламыс узгозар,
Ауаә агагь тыцк ибозар,
Гәыргьа нымтцәоуп, иагьтацәроуп,
Урт ирхашәалаз са соуп.

* * *

Иашан. Башамызт сзышьтаз,
Амтэыжэџа ґасхэон иахьыптэаз.
Иара ргэаґын, цэара ишьын.
Матэа рхакеипш цэара ихшьын.

Ицаз ирыцын – ицахьан.
Мґыкеипш аґхэаґ ирбылхьан.
Цэара икэиц лашан иакын.
Зыпсы зхырхуаз иґакын.

Ашэ ифналон ианаркыз,
Ицэыртцуан иґаз анхэатэыз.
Зны исаркьалын, зны ипсзын,
Исхытцуа исхало, са исыпсын.

Азы анхытцуаз уи цэқэырцан,
Иашьтаз дырнагон ацан.
Амц ахьнымхоз хэа ипшаауан,
Агэашэ еиґажьқэагь аанартуан.

Аиаша хытцуан, зны итґкэкэон,
Аамтэ жьакца иахьыкэкэон.
Иаша гэыґрала снырхан,
Сара Аиаша сацапхан.

* * *

Сара сызхъан, сынтѡахъан,
Ўыц идѡықѡлаз срыхъзахъан.
Аамтѡ зиасны итыкѡкѡон,
Ацакъ шъантѡ саѣыкѡкѡон.

Атѡх салахар сацѡшѡон,
Цѡацѡашъ блыкеипш сацѡынтѡон.
Мапар шкѡакѡан шъыжъ сашѡын,
Тѡкѡажѡ зымца лаба скын.

Сахынхалан цѡтак сқѡаны,
Рахѡыцк саѣалон сашѡаны.
Сыцс-сымпытшѡа еикѡсырхарц,
Сыѣѣѡа-кѡиц лаша ѣѣѡахарц,

Сықѡ амтѡѡыжѡѡақѡа анартуан
Сырбағъ шкѡакѡа цхъа ѣнатѡан.
Иахѡоз сеидру, исахѡзом.
Иссирзаргъ, цхъызла узынхѡзом.

Сара исусын са сызѣыз,
Сара инсыжъуа зхало цсыс.
Арантѡ ахаангы сѡазом,
Амш имѡасхъѡугъы хынхѡзом.

* * *

Адуinei тшәахеит уаф дтамзо,
Схәычра кьае еицш еибатит.
Уажә итыпдоу ацсы абамцо,
Доуха мцабзны еибакит.

Ашәқәа ҕыхуп ашә ахьҕамыз,
Аччабжь ҕныҕуеит ҕын тацәык.
Жәа хаак дашьтоуп ажәа зҕамыз,
Мшык азә дахәоит, мыш зацәык.

Ахәа еизигоит кәицк ихьчарцаз,
Зьҕеҳәа иахытцны анкьа ицаз.
Ак шихарам амц ифарцаз,
Аныха дамтцалеит хазжьаз.

Амца ацралеит изымкышаз,
Изт имызырцгы зыхәтаз.
Ғыцья еицәызит зынза абашаз,
Ичынқәа ирҕахеит ацәгья зхәаз.

Амҕа иқәлаз имҕа нижьбит,
Ицаз уаҳа арахь дхынхәзом.
Артқәа гәазтаз сгәы касыжьбит,
Ихаз дунеикае сзынхазом.

СЫЦХАМЗАРГЫ, СА СМААКЫРОУП

Амца саблын сымцахейт,
Зык саанакан изсатехейт.
Сыцшахан амцэыжэфа сашьтоуп,
Аетэ кыдшэа ашьта сышьтоуп.

Ацсаа среипшхарц ашэа стцароуп,
Сырфашхарцаз храк сызэзэароуп.
Сымшынхарцу, – сыцэкэырцароуп,
Амшын гэамтцра цъара исхэароуп.

Ашэах шкэакэа – сыцсы еикэхароуп,
Иаша қытан зны иназароуп.
Сыцхамзаргы, са смаакыроуп,
Ацэгъа тытцыр сыггы акыроуп.

Дзыпхада рхэаргы ирхэааит,
Сацэшэазом, зеггы ирахааит.
Саб дызнысыз имфа цкъан,
Сабду нага иаб дицан.

Хамтак аахамгац хафны,
Хфыза, хауа, қэлак дтины.
Ишэартоу ажэлар дыршэихъейт,
Акэкэа зхартаз иаб дыржхъейт.

* * *

Гшацьбара жэит интыркэкэа,
Уи ацстазаара ахатакэын.
Ацэыкэбар – сыңсы еизыркэкэа,
Изтасшыызгыы сара сгэы акэын.

Гэырҕа сзааго мшык анааиуаз,
Сыцстазаара цэыхак настон.
Ашэахэацтэа сгэатцга иеиуаз,
Аидшыыртақэа фацхэа игэастон.

Адгыл мтцэыжэфа-пра зхагылаз,
Ацсы шкэакэа хэыхэшэа ипрышан.
Хэахэа еицамкны ақбаад изнылаз,
Дгыли-жэфани иргеит еицыршан.

Сашэа сгарахеит схэычушэа,
Мшык сыцэцазаргь эазэы изааиуеит.
Дунеик салахт исыцэдушэа,
Цэқэырца кыдкэа аамта сиааиуеит.

Аамта дэыцба итоу зегь цароуп,
Сара исусу сара исымаз.
Амфа зны иқэызгалаз згароуп,
Сахынфэсыз шыта сапшэымаз.

* * *

Амш ацстазаара иадакъан,
Цъара иѳеижьын, цъара ицжѳахан.
Икнархахъан цъара иѳахан.
Ацстазаараѳ идунеи къакъан,

Нырцѳеи-аарцѳеи мшын ирымѳаз,
Зыцсы иақѳитыз ицсы ѳихит,
Амш ианитцахъаз анихит.
Ицстазаара мшыкны ианымѳас,

Иалазазоуп шыта итынхазгъы.
Маза лыхуп иузымхѳаша,
Ушьтахъ иааиуа умѳа згаша
Игѳеиташа, ибар инхазгъы.

Ишѳартазам, жѳлоуп игѳылтцыз,
Аѳхѳа кѳицуп иатынхазгъы.
Мшуп ацстазаара дзырхѳазгъы.
Амш ацстазаара иахылтцыз,

Дгъыли-жѳѳани рышьхѳа ахъеивтцоу,
Кѳаѳ хѳычыкаѳ са сыкнахауп.
Мшык иалазаз, уи дыгѳнахауп,
Ацстазаара бцъарны ианеитцоу.

Амш ацстазаара иадакъан,
Цъара иѳеижьын, цъара ицжѳахан...

* * *

Истахзам игъычны малгъы,
Мчыла ирхау хъзгъы стахым.
Исмырхац ахаан уалгъы,
Сдырехэаланда хэа сыцшым.

Исымхэароуп ашэи сгэаан,
Амш нтэаанза иназоит.
Истэым сашьтамлац ахаан,
Анцэа исатэеишьяз сызхоит.

Мѳа мариала ѳада схалом,
Сиаша лыхуп сшейбакәу.
Цэгъа иатныхны хамта снаалом,
Сабгъы издыруамызт закәу.

Саламгэыргъац азэы ихъаа,
Сгэы ианыруеит бзиеи цэгъеи.
Уатцэтэи сымыш гэастеит заа,
Зыцсы зхыцыз тцхык смыршеи.

Са сышшоу ауп са сыцқара,
Сдунеи гэашәқәа зегъ артым.
Сыбжъагылоуп тцхи мши бжъара,
Дзааиуа икам сызтахым.

* * *

Сыццышә лыхуп, зны сбылхьеитаз,
Аха цша ласык сазгом.
Зны слағырзын, стабахьеитаз,
Сылабжышқәа шыта ишәсырбом.

Ацсаа ирґыстцааз ашәоуп исхәо,
Исаҳахьаназ уа мгәартә.
Дгьыли-жәфани маза еибызхәо,
Срымазажәоуп са схаґа.

Дунеи ґыцкаґ схышә лашароуп,
Царда шкәакәа назыхшыу.
Гәнаґа ныжьны арантә сымцароуп,
Сышьтахь иааиуарз ианшәатәу.

Сґытыбжьуп – ашәартә аныґоу,
Цґагәґан акәыз, ишәмаҳар.
Аша ицґароуп са сзықәныґәо,
Сдоуха чысуп уа шәеимдар.

Етґәа камшәа жәфан хьынҳала,
Алацш сытцakup наґьнатә,
Сышәмаҳаит, уи ауп са сгәала,
Доуха зымпыр – шәа шәыпсаатә.

* * *

Цәала ацәажәара сыцәтәымуп, исхәахьейт.
Сара сәызхуа амџа дықәуп, дааскьахьейт.
Мцан сьызфьихәоз, амца агьама са избахьейт.
Ныхак амцан ацәашьы-цшза асыркхьейт.

Сьцсы зтаршәыз акәалац цацха сьцшааит.
Сьцсы итызгаз сьцейџызшаша дысзааит.
Амзырхәага жәџан Ахан лаша илбааит.
Мза мазажәа сьтызхьыда хәа исызцааит.

Ашьха ирфьыкьасаз лабжышла са скәабан.
Амшын ацәқәырц хатцашьыцуан уи абан.
Хыхь ихалан ацта кәашқәа рыфедырбан,
Ажәџан атцла ецәак алшәейт, хәи, избан?

Аехәа мцада, жәџан ецәада ижәбахьоу?
Уаџ дахьнымхо ецәа тәыла зәыр шәцахьоу?
Амца дырцәоит рхәейт мцала, избахьоу,
Саргы сьреиуоуп уи ахәамта агәра згахьоу.

Баша шәсышьтоуп, имақаруа шәсыхьызом,
Зымџа ззымгаз ифьыцу мџала узцазом.
Цәала ицәажәо са исыцәтәымуп, сырзыцшзам.
Са сдунеиаф сара сгәамцоуп, еак акзом.

* * *

Сыңсы каршэны сылагылан,
Шьац иатцэаран дэык хнафон.
Аамта-цэыха-шькыл иангылан,
Амш ахтысқәа мтарс ицон.

Аршэаа иасуан ацша ирхьымзаз,
Ихытцны амра-ччапшь катэон.
Атцх лакәқәа, сеидру иахьыргаз,
Аетцэ бналан, ртыцқәа нхон.

Амш иагэылтцуан ацшшэы шкәакәа.
Маза агәашәқәа зегь артын.
Гәашәк сынталон сыңсы мгакәа,
Аха псыда ара смыцхэын.

Доуха анацым амш мшума,
Ацсаа рашәа сгэы хнарцон.
Са сыңшуп хәа амш пшума,
Ааишьа ацашьан, са сынхон.

Аха ицоз са сакэын, мшымызт,
Атцх наскьаган амш хынхэуан.
Амџа сықэын, са сыңшымызт,
Сцон сымџасны, мџак тацэуан.

СГӘИ СЫҘСИ

Сыңсы нысхын, сгәы сынҗәлөит.
Сазгарымашь хәа сҗаауа.
Сыңсы сҗәызгаз хыҗны исыжәлөит,
Сыгәгы сҗәыргарц исзаауа.

Агәра сҗәыргон шьоук исҗыхоз,
Сгәы алазараҗ сгәыргҗа збоз.
Сыңсы исҗәыргахьаз иаҗыхоз
Иццышә хәрхьны, сызлагоз.

Цәқәырцакыдкьа амшын изхыҗуаз,
Гаҗа хықәҗас сгәы иҗаҗәон.
Сыдгыл иақәлаз, еиҗа зхыҗуаз
Ғырак сгәатҗан ианнаҗәон.

Мшынгәәҗ аҗныш ихнагалаз
Аҗәаабжь иеиҗшын са сгәы абжьы.
Ианыхҗатәыз са сгәы иалаз
Аҗх иаасымнахуан шьыжьы.

Са сынзыжьхьаз сыңсы иаҗылон,
Ианычҗатәыз аарла ичҗон.
Ихәра җыҗны сгәы ианылон,
Сыңсы антәашьала исҗәынҗәон.

ИРХӘАРЫЗЕИ

Схала снеиуан, схала сцәажәо,
Гәы сакарак сықәсны сцон.
Ацша сышьтан исышьтагәжәажәо,
Исызгәамтаз маза ахәон.

Амра кыдшәон асакараҕ,
Сыңсы сцәызгоз санғазкы.
Зны сахыказ сашта, сгәараҕ,
Итәоуп сцәашы лаша схаркы.

Итаҳәхәоуп ара сзынхьааз,
Истәым шәыгақәак рыхышьны.
Сара сакәзам ирымоу хьаас
«Ирхәарызеи» иамоу ишьны.

Исыцрыхоз аамтак сацын,
Ашә сызхымтца цапха зҕаз.
Цхык санзыргы, амш ҕыцын.
Схьаа хызтуаз маза зхәоз.

Исыцымцаз сыңсы ныжьны,
Гәы сакарахь цшак сагон.
Хәатә иаргәашаз инеиужьны,
Шықәсык ирхәаша рзынхон.

* * *

Азыпсы ахыкәкәа азын мѳасит.
Аапынра-фѳы-хаа спынтца итасит.
Етѳак гылеит тчы знапхоз,
Апта иалкыан икапхоз.

Амзырхәага амза архнышына,
Сахынхалан адггыл ныжыны,
Жѳан-сас-дахыны исзыпшын,
Сызынматәа рѳыцны исшәын.

Уи цәанаалан, жѳан маѳамзи,
Дггыли жѳани рымта самзи.
Схәычра цәымза сгәычра аиуа,
Ашыац иатцәа былуа снеиуан.

Азы сыхәлатцәон сызхарцаз,
Анышь сукәшалон сеикәхарцаз.
Аиреи апсреи са срыбжаршәын,
Саамта цәыха сапхәа икаршәын.

Зыцха рѳакәаз зиаск иртәын,
Уи нахысггы амѳа дыртәын.
Апсы ашыаха шыта сахъзомызт,
Саахынхәырггы шытахъ сызцомызт.

* * *

Амц уатәызааит знык уанацла,
Амцқәа ртәылаә ухъз нхап.
Сара сытцла гәғәзааит дацла,
Сцбынцьяә сныхәалап, сеиқәхап.

Сыцсы зрыжәуп, амца иеҳәызгеит,
Сәажәкыр сзы-мца снахәалап.
Аиаша сыцыз, саб ицәызгеит,
Саб итәылаә сынхалап.

* * *

Сара ари адгьыл сықэнагалеит ихьшэаны,
Сара ари адгьыл сықэнагалеит сашэаны.
Аамта сөыжэын, аамта сацын сахьагоз,
Имта сыман, Ҳазшаз иишоз исызхоз.

Сара агэыцқьа, сара ацсыцқьа сызтацан,
Сара Аиаша сазымтцэыжэџан сазхатцан.
Адгьыл сықэын, адгьыл нықэны, бзиа избон.
Ҳазшаз иишаз, Иара имџала снаскьон.

Ашьха рикаџ маза бжьы ссирк сахауан.
Мшын нырцэ дырны, сашьа иџа-џшза дысзаауан.
Аетцэақэа схырхит атцхаџ санхэычыз,
Аха исзымгеит урт ркэиц хэыч ангатэыз.

Сара сышьтра, сара сышьта са исхатэын.
Гэлымха итаџыз стоурых бгьыцаџ ак џтэын.
Са сымџасны, аамта сацын, бжьык сагон.
Сыгэра зыргаз, сара исытаз сыман сцон.

Ицқьоу усын, ицшьаз усын бгьыц иантцоуп.
Сымшқэа иныхсыз, шака сытоу зегь цхьазоуп.
Сшэа сымшэаргьы, избаз схэаргьы сияхауеит,
Сиаша ныжьны цэгьак зузаргьы сахьирхэуеит.

* * *

Сыңха маакыра – сгэыграқәа хьәеит.
Азы хәашь итцназәзәеит уи ашьапы.
Сышьыжь-мра-хыгееа сыцәхытцхьан саахьапшит,
Исызгәамтәеит ианавтцыз уи ашьхарцы.

Ихалахьоу амра абацо, итәшәароуп,
Блымфәоуп иннажьуа ашәацшь зтынхаз.
Зи-мцеи еинышәашьа шроухьоу ахәарцоуп
Амца агәытцәк амшын изазцаз.

Ублыроуп амца закәытцәкьоу убарцаз,
Игәыградоу амш цсы ахам, итацәуп.
Ашьхарц ианхытцуа амра уәаччарцаз,
Атцхи ашареи рхәаахь цатәуп.

Идәықлаз дахьнеиуа лагамтәк нтәамтоуп.
Ашхам здыржәхьоу деиқәхазар аеит.
Ацстазаара адакьа инымтәәазо нтәамтоуп,
Иацхьаша дирцаз лагамтәк гьежьюеит.

Азы хәашьқәа рыцха ахаангы ишәартан,
Иқәлаша дзықәлом, иқәлаз дызцом.
Гәыгра маакыран ацхамфә збартан,
Сықәлан санзымца, антәамтагь сахьзом.

* * *

Стырҕа ҕыба жәлац аатызган,
Ааҕын иаларшәны сҕежыт.
Ахәа хышәашәа кәицц ацәызган,
Сыҕәә мцабзха еибасырkit.

Сымш ҕаза ашәшыы зәықәтәоу,
Ицсаатә шытыпраан исыхкәеит.
Сыцсы аныкәгаҕ амахә иқәтәоу
Ахәыхә шкәакәа амтцәыжәа акәеит.

Ажәҕан-тцкәашаа-благәы ихытцны,
Азаза кәапцкәа шыац иахъзеит.
Изықәшаз аетцә жәҕан ианытцны,
Атцх-шәындыкәра-лакә иазцеит.

Са смыцхәызшәа, сызлагылаз
Мазак ирхәоз сыдмырхаит.
Мра-шәахәа-мыш хаа сызцылоз,
Шьоук сахызбааз сыршьахаит.

Доуха-ҕымцәа-жәлац сызкәазар,
Доуха мцабзны зны исыхъзап.
Етцә кыдшәа ажәак стынхазар,
Сышьтахь иааиуа зны ирахап.

* * *

Ацшра сылшом – сыззыпшыда?
Амш зымпыткыан изцэыцеыда?
Амза кнаха згэы азынхаз,
Баша уеисоит, дгьыл иахэхаз.

Ашәа иардагәаз, измаҳаз,
Амза угарцу узеилаҳаз.
Уи лашароуп, иҳазом,
Илашозаргь уарцхазом.

Амра кыдшәома, итәшәоит,
Апыткәыр хәыч ашәт ахшоит.
Зымџа назгахьоу дхынхәзом,
Агәы ашә цацхала иузартзом.

Цшәа-ша-ныкәа дызбахьоу,
Зымцахә иатцхан еибакхьоу,
Доуха хылацшра ртынхоуп,
Зымтәа мгыла цьныш дихцоуп.

Ашәыр атцла иҫахазом.
Шәыр моу атцлагь еиқәхазом.
Адгьыл шьалта агәаг шәымкын,
Ацшра сылшом, сышәмырцшын.

* * *

Амш иамшәан икашәеит са сразкы,
Гара иламзас, цәгъа сиршәеит са сзыкы.
Пша уазыррак иама ицеит схәа арыц.
Цәагәа зхысшыыз сымш сапылеит еиҫа ҫыц.

Адаул еицш сашәа аныоуан жәоан атуан,
Сызлацашаз, зынза иҫыцыз мѳак аатуан.
Амра хы шәахәа цәаражәхәон цәка, хыхь
Ахра кәашкәа арѳаш нрыжбуан шыжь рыҫерыхь.

Арткәа збашаз, маза ирытцаз – сыццакуан.
Анцәа ихамта, Шта-чча гәашә-хәыҫ аасыртуан.
Маза каршәын, маза таршәын, уа избара,
Згәы амца тамыз, зыгәра гамыз дзымбара.

Ныхәа мөышан, мшы мѳа прышан,
Доуха ихәәзи, цәашы-мцабли ирыхьзатәын.
Сышәткәа ргәараҫ са сзык гара сыртысуеит.
Амш иамшәаз са сразкы мѳагъы сапшуеит.

* * *

Ацша зымтәа аaira зааираз,
Гәшәк италаз, штак зыцшыаз.
Згәыцқа аблышыа, зцашыа иааираз,
Ахыз анакәха, хызы зтынхаз.
Цсаатә мөасроуп са сымөасра,
Мшылацәкәысроуп са сбыла.
Адәығба зымца, са сгәы нәасра,
Аамта хымыза са сцара.

* * *

Ахэыцтэқәа рдунеиаә шшоушәа сзытуеит,
Ахэыцтэқәа рдунеиаә сдухан, сажәуеит.
Мшын цәқәырпа схытәеит, сшәахха скабоит.
Сгәы цқәа исыцәтытцыз хәымга блак иабоит.

Цсаатәхап сышьтызхыз арыцеицш саниз.
Сафәытшәеит, иахънеишаз инхеит исзыцшыз.
Сатәымызт, истәымызт атыц сахъынхаз,
Иснымфит, сырнымфит ара сызланхаз.

Ипсыдоуп, игәыдоуп, бызшәак рахазом.
Рхыхьматәа ршәырххъеит, ахьтагь иакзом.
Ламысдак имтцәыжәәәф ируеит урт ахра.
Ҳаинышәом, ҳаицыкоуп ҳаинаалом цъара.

Хъаауп арака арыжәтәеицш сызшыуа.
Среиуанда мамзар урт зегь зтәахуа.
Ашкәакәа шкәакәоуп, ара иузхәазом,
Гәи-пси еицрытхъеит, уаха еикәшәазом.

Мәә мш ахьырхәоз сдәықәлеит цъара,
Цсаатәхап сышьтызхыз сампытшәеит ара.
Иснымшәоз, сызнымшәоз сдунеи фыц тшәахеит.
Ижъакцаз барқәам дук сгәашә ифәахеит.

Цәашыы мцак сеицшны лашьцарак сырғтон.
Ламысдараа рҳаблан сламысдан сынхон.

АМААЛЫҚЫЦӘА РХЫЗА

Сыңсы дызжәеит – атқы шкәакәә,
Ацыңжәахақәә стдәахит.
Сыңсы тысхит, сыңсы шкәакәә,
Ғыңны атқы ссиргыы ззахит.

Амаалықыцәа рхыза шкәакәә,
Сыңса цырцыр иахатәоу,
Ацта кәашқәә рыгәра мгакәә,
Сыңсы шкәакәәоуп излатәоу.

Ажәа исытоу шытых иркыми,
Маза бжыы ссирк сырхауа,
Сымаалықыцәа рыба схыми,
Уи ауп аранзагы сызлаауа.

Ашыжы шкәакәә ахышә инхыцны,
Бла мырхәага сәадырчдоит.
Апыткәыр хәыч ашәтыц тыцны
Сашта дәы иатцәа итацсоит.

Амаалықыцәа сыңсы рыстеит,
Сыхыз ифахеит рхахы.
Ацсы шкәакәә сытцкы сшәыстеит,
Сыңсы рхытдәеит шыамхахы.

* * *

Ажәйтәи аҗатәи еиныџеит,
Ҥрыбжысны ашышыхәа ҳцаларц.
Ҥызтуада? Ахрақәа ирныџеит.
Сан лоуп – лыбжыы сахаларц.

Арџашқәа ирыцуп лыбжыы хаа,
Ацтақәа рхыза луантоит.
Илымазам уақагы ацшыха,
Инымтџазо лусқәа дрыхзоит.

Ахьта сакыр хәа дацәшәазаап,
Мражәла арыцқәа лалтоит.
Асыпса лымџақәа акызаап,
Арџашқәа дрыцны дааскьоит.

Сымшқәа ирыцлаз ахьаа
Лныруеит, са сацхьа лара.
«Бхәычымзи, бышцажәи ас заа!»
Иахьанзагы даџуп аџытра.

Ажәйтәи аҗатәи еиныџеит,
Ҥрыбжысны ашышыхәа ҳцаларц.
Ҥызтуада? Ахрақәа ирныџеит.
Сан лоуп – лыбжыы сахаларц.

* * *

Аамтала инсыжъуеит сзыцэнымхо зегъы.
Сырхымзо сзыхъзаша, исзымго акгъы.
Цшаматэак сшэыстап цшшэыхэа змазам.
Исхэашаз крыкоуп, макъана ихэазам.

Сашэабжан, сажэабжан сынхаргъы стахзам,
Инсыжъуа сдунеигъы апшэымак дахзам.
Уи исхатэу ауп, цацхак ианартзом,
Имхэакэа исцэынхазгъы напык иазыцзом.

Истэыз, сызтэызгъы аамтакаф сынхон,
Саамта абгъыцкъа ирынзалоз стынхон.
Ишон изахашаз азыхъеипш иржэырц,
Ашэт ифэшэшэаз ахатыцан ишэтырц.

Амш снафыхэар фамфакгъы сызхап,
Фамфак итазаша ашэа хаак сзахэап.
Фуафык иеипш сымфасып, игап апкара,
Сыкан сшэызгэамтеит, изуит алаура.

Сымфа лашарцаз цэашы цшзак аркын,
Убритцэкъа шэахыбаан ишэырцэарц шэафын.
Сышьта дынхылеит тацэыкгъы дгэыкуа,
Сфымтакэа дрылоуп абгъыцкъа ркэыкэуа.

Атарчеи мтазырсыз ецэакэакгъы лыхъзоит,
Дызлакам еидхэыцла апхэысгъы ддырехэоит.
Фууаарак дақэтэоуп агэра зхазам,
Шта цшзак дынтарцеит, агэашэгъы фазам.

Сеидру, сыздыруам дзышьтоу уи апхэыс,
Леылшьуеит шэылкысыр хэа дгылоуп еадхэыск.

Дқҗачақуа дыхәмаруа адәыцшзағә «дкәашоит»,
Исыхыыз сыздыруам, зегьрейха слыцәшәоит.

Аңныш дызхылтцыз ла лакәушәа збоит,
Злагарак дынталан аиаша лагоит.
Лааигәа сызгылом, дызғугыы сҗахзам,
Аңныш игәара агәашә ғатҗатәзам.

* * *

Атца абжбы сышьта итыѳеит,
Аршэаа атх еиѳнасоит.
Изгэыгьырцаз схы сазыѳеит,
Ахызатѳэ амца жэѳан арцоит.

Амца иалцоит рашьк кьыркьыруа,
Ацша мтѳэжѳаѳаѳэ мѳантѳо.
Хазшаз иоуп иахѳеипшу здыруа,
Хгэара италаз ѳныш дытѳо.

Ацсра аблаѳэа зынза икѳеицхеит,
Аиха рымца ацсы анархуа.
Ашхам напѳэа абѳьар иатѳхеит,
Хацсы атѳыла затѳэ тарѳѳуа.

Хацшьа иамкыз гѳнаѳак хьтѳеит.
Ицсы ѳнахуа ѳыхѳэ иахьзаз.
Марташѳарѳа ашѳаѳшь анытѳеит,
Мрамѳа мрашѳахѳэ зхьыршаз.

Амра неиѳеит сышьта аѳынза,
ѳарда лаша схышѳэ артуп.
Сьдгьыл ѳыхуп сара сѳынза,
Уи нахьстѳеи шѳа ишѳаразѳуп.

* * *

Имцакыр сдунеи былуан,
Ацсра сашьтан, сыцшаауан.
Ецэа кыдшэак сџанархон,
Доуха цсџыхџы сеикџeirхон.

Мца матэала сеилахэан,
Мца лых шахала сџахэан.
Амца цон исыхџьаны,
Сыцсы сацлон сеикџэханы.

Мцамџа цшалас сахнарџьон,
Сытцлагь амахэџаа цытџэтџэон.
Сшэа сшэарымызт снаскьалон,
Сацџьа имџаслоз сихьзалон.

Сзышьтаз сеидру, сыцшаауан,
Сымш нтџаахуан, сытџх аауан.
Саргы сатџхэон, мца ембакуан,
Жџэанлыцџа адгьыл иазаауан.

Схэычын, сдухон, нас сажэуан.
Цџагьежь сыџэлан сџар схынхэуан.
Амца сырцэон, са сымцан,
Изгоз нсыжьит са сынтџэан.

* * *

Адгьыл сакәшеит, икәымпылын,
Аетцә саблит – ицацәан.
Адгьыл сакәшеит, аха идгьылын,
Дгьылынтә ажәфан харацәан.

Анцәахә Ра дымфасуан шәацшьны,
Адгьыл гәнаха накәыблаа.
Жәфан атцкар иахьыршьыз тәацшьны,
Цьныш маҗәа кьашь ишәхыблаа.

Цсы дхынхәуан ирыцкьаз дгьылахь,
Цшартла игәыцкьа интаршәшәуа.
Ацъар ианыртцаз деитагылахт,
Гәнаха хыхга цәашь аркуа.

Ныхоуп рыцкьага мөас икоу,
Мцыфарахәа уахь цатәым.
Сара исзыкоу, шәара ишәзыкоу,
Хәыхра иааиуа ус джәтәым.

Анцәа Ра дмыцхар, дымгылар,
Зышьтра шәахыстан инхап.
Цсы дахьцазгьы уахь даангылар,
Хадгьыл мцыкәашаа иргап.

СУЗЫЦШЫЗ

Н.К.

Сузыцшыз, ара сыцшыз,
Уара умѡахъ уцала.
Са сгѡыграқѡа исцѡыцѡыз,
Рцыцѡыхақѡа кѡшѡала.

Сдунеи алу ду гѡежылап,
Сыцс-кнаѡа блас исхаз.
Сахынутужызы сузыцшлап,
Унарха мѡа цсыс сахаз.

Асаркял бз-хѡыч кашѡар,
Мца ркѡатагоуп сара сзы.
Умаашѡа гѡнызгар, сагѡаршѡар,
Иахѡа нсыжып уатѡазы.

Сыгѡра уѡеит, игала,
Сгѡы амцоуп уи зыѡгоу.
Уцсы иузыхѡчоугы шыала,
Умѡа сгѡоуп изтгоу.

Цѡашѡы умырцѡан иасыркызы,
Сныхѡа зцу былроуп.
Сахынутужызы сузыцшызы,
Умаазаргы, исықѡу цшроуп.

* * *

Цыкэбар кашэак сышьтаныкэо снаскъазеит,
Мра напыла икэшэаз, ашьтагы сымбазеит.
Ашэах шкэакэа еимаа сышьан, ихахьан.
Агаҕ саван, ацэқэырц сышьтақэа рцэаххьан.

Зыххьа зцэызхьаз, амш мырхэага цстхэала ихэан.
Зхэа назмыхэаз уи амш шынцэашаз заа избан.
Салазозу салазуазу мааф иахьатцэахыз мазан,
Сызлахэымыз цьара еицэажэаран ианцан.

Сгэымца мыцэарц, мшы мышьтацэгыак аазыртуаз,
Уафы мышьтацэгыак схышэ ихьтцуаз исзаауаз,
Ишьта сзазэзэарц зыцшыак сашьтан сыцшаауан,
Сгэы амца ҕымцэа мца хьыршазла дызбылуан.

Цыкэбар камшэа, цыкэбар прыц хэыч ашьта схын,
Сдунеи хсаала снапсыргэытца сыцсы анын.
Сымфа мчымха зшэара зцэызго сыхкьалап,
Мшы шэахэала мра хьыршазла исызэзэалап.

Сашта сгэара агэашэ сыцсахьп иахьаҕоу,
Дыр издырып сышзацэымцо лахь ианцоу.
Сымш изхьытыз, шака схьытыз цхьазатэзам,
Цыкэбар кашэак ашьта схьызлар сыцшаатэзам.

* * *

Цшамѡас зымтѡа нархѡацѡа,
Ацсаа мшыхаа аматцуцѡа.
Ццхы мазажѡа амза апрыцѡ,
Адгбыл иалыхѡхѡаз аныцѡ.

Дунеи хагак тазырхо,
Мзырѡы мзышѡак дызнацхо.
Згѡыгра зшѡыгоу хычцыцыр,
Амш ахышѡ лаша анартыр,

Мрамш агѡыжѡла ацѡфыпып,
Ажѡѡан саркѡа хнаѡацшып.
Дгбыл мазажѡа хаззарым,
Ацѡгѡеи абзиеи еилазарым.

Иархѡала рхѡеит ачамгѡыр,
Зшѡыга нымтѡѡ ахычцыцыр,
Амш антѡамтаз иаргѡы нтѡѡит,
Ашѡа ззымхѡѡ ирахѡыц цтѡѡит.

Скѡалац ачақ хѡыч еибатуеит,
Итамза еиламзаз еибарцсуеит.
Сара еикѡызкуаз срыбжѡахеит,
Срымбазакѡагѡ... сыртынхеит.

* * *

Ажәџан атца пытха-пытха,
Ацта цжәахақәа аґацсан.
Ацша хьарч хәа абна лымха
Итахәытхәытуан, еиуацәан.

Са сырзеилан бґыыци шәтыци,
Маза сархәон исахар.
Сытцырхырцаз рышәи рыци
Иаґу шыри иґахахар.

Сара сакәзам ирцырхагоу,
Цьныш сасуп изырхәацәо.
Исышьтантцәеит, са сабақоу,
Ирахар, сашәоуп сыдзырбо.

* * *

Саамта җеыҗа-саан сангылан,
Ладеи-җадеи сзеилмырго.
Ханк сыҗнамзо сыҗнагылан,
Уадак кәапза исзеилмырго.

Ашәа уаара сгәатца итҗуан,
Сгәы арахәыцқәа ирҗеыҗауа.
Иаази ицази рыбжыы еиныуан,
Мци җаршеии еиҗеыҗауа.

Мцатәхәа срытәхәо сырхынхалан
Сымшқәа ицоз инықәхәаша.
Нымтәа җхызны сымцахә алан,
Сдунеи тынха җснықәырша.

Стәуа рыцын җангы аангы.
Мҗарҗаш шыра иналашәаз,
Лныхәа сзымхеит игәакяз сангы,
Лҗамтаз лхоуп илгәалашәаз.

Саамта җеыҗа-саан сыцәкыдкбар,
Сыцсы җеып исзымыкәшәо.
Сымтәыжәа җтәа уаха исзымкбар,
Скаҗсон сымшқәа срылышәшәо.

* * *

Аамта абгъыцкъа рфыра –
Санытцит. Қарбааза сбаазан.
Аамта абгъыцкъа рфыра
Анхаларагъ сыхәтан.

Амца мыщәа иатәхәо
Аға зкыз даапсар,
Аеҳәа кәицкъа ғазхәо,
Имцахә мыщәа еиқәхар,

Мцак саргъы исыцрасып,
Саамта абгъыцкъагъ бап.
Мцатәхәа пшакгъы насып,
Сызным абгъыц еиқәхап.

* * *

Тагалан-мыш қарқашыеуан,
Абғыц өеижьқәа нахыкәкәон.
Ацша цәгьахәйтхәйт леиөеиуан,
Мши-цхи реиөшара иахьзон.

Акалт аркьяәуан амш ихьатцыз,
Ецәа цәымза атц рыхьчон.
Аамта гәыжәла адгьыл иацыз,
Сара сымышкәа ннарцәон.

Сыцсы рыццон иаази ицази,
Сынкахәыцуа сшәаць ластцон.
Сқьаадқәа ихази исцәыпжәази
Ирныз аарла еилсыргон.

Ихәатәыз нхон ихәамкәа,
Ацъныш ыжәла игәаг сагон.
Хазшаз иажәа гон еицамкуа,
Жәөан иабғыцны сацхьо сцон,

Ианысхызу, лымха итамло,
Гәы мазажәа хәашья змам,
Цъныш-мтцәыжәөа иқәтәа ихамло
Излеицәажәо, бызшәа ицтам.

* * *

Амш аччабжь геит ашамтаз,
Амра хычееан ианкатәа.
Амра блит ауп амш ацамтаз,
Амшын хычееан изкатәа.

Акәац зыргылаз, нтәамтан, дарбан,
Уирц уцсыроуп – рымхәахъеи.
Ашьха еитазхәоз ишьха уарбан,
Ашьха ирхалан импърхъеи.

Цака мчыдоуп, цака бжьыдоуп,
Изымпъруа цака итәоит.
Пърра злымшаз мтәыжәәа хъзыдоуп,
Әада Цсылаша дынхоит.

Дгыли-жәәани ус еицылом,
Хәаак рымоуп мазаны.
Изымцаша пхъа ддыргылом,
Инрыжхъоу дрышьтоуп дрыхъзаны.

Итәашәазгы гылоит ғыщны,
Ғынтә иирцаз знык ипсуеит.
Мшык сапылеит Амра сацны,
Мтәыжәәа сывамзаргь спыруеит.

* * *

Снапсыргэйтца азаза иантэалаз,
Сымра гыла шыбжь нхықәхәа,
Ихызатқәха са сгәы иалаз,
Сыцсы адгыылаз сажәа зымқәа,

Идгылтәымыз сцена хәмаррак,
Сгәысеанзамкәа са сназлаҳаз,
Иахьсықамтқаз уаҳа ныррак,
Исымпытқьан са сгәы икаҳаз,

Аңеыхақәа сыдгыыл иақәын.
Азыхәашьқәа аңан ахьдырзыз.
Ихықәхалаз мөасфык сакәын,
Саҕахымзар зынза сырзыз.

Асырз леира салашәаргы,
Аңәқырцақәа калтла схырфон.
Жәфан лакытца амра ғшәаргы,
Царда еиқәатқәа аңта цыржәон,

Етқәа гәартак жәфан иацралаз,
Рыццышә кәицқәа мцак рхылтдырц,
Аңсы қашьқәа дгыыл ианбаларц,
Ашамтазын Амра цәыртырц.

* * *

Азлагара салагеит, иахәлашәаз арыц.
Асоура еиталагеит, знык саңылеит җыц.
Санаауаз тагаларан, амахәкәа таруан,
Сзылгахъаз сеиталагеит, сымџақәа хынхәуан.

Ирхәахъоу еитасхәарым, стәоуп зыбжыы зыргаз.
Шәыхәрақәа шәызҗасхәарын, сыдгъыл гәыс иазтаз.
Шәтык сахыбаан аапынраз, ақәыцқәа сырфахъан.
Адхын саџсны сцозма нас, ашәшьыраҗ саатәахъан.

Пхызгыы тынчрак сымамкәа сҗара хымза стыст.
Иарбан уаҳа исымоукуа, исылшарыз, нас, пхәыск.
Стәыгра рыцқәа еизызгахъан, сынарха рҗапшьон.
Блацәгъа ибла ицәызгахъан, бзагәырџа ицъабон.

Мцак еикәыстдан ицәазом, аҗәәа шәыҗәатәаз.
Адгъыл гәнаҳа зықәазом, иршәааит изыхәтаз.

* * *

Амш кәаша, җы-кәаша
Сақәтәоуп, сахҗьазом.
Кәаша-кәаша, мҗакәаша
Сыщрасыргыы сбылзом.

Етҗә лаша, тҗыць лаша
Мҗа лаша ацроуп.
Етҗә лаша, мза лаша –
Рыџбагы цхароуп.

Дгыл кәаркәашья хыгҗежьяа,
Изҗугыы гҗежроуп.
Мра мҗа шоура хыгашья
Амазам – былроуп.

Цсы цкья ныжь изымцара,
Имџақәа хытҗәтәоуп.
Цшамџас хага зымтәара,
Цламахәта хыжәжәоуп.

Сгәы амца зку иҗымцәазо,
Исыциз слахынцәоуп.
Иблыр, сашәа иҗымтҗәазо,
Ахыстҗәахуа шәа шәҗоуп.

* * *

Сара аеыжәлашыа сдыртцеит санхәычыз,
Сара ацсыуала скәашеит иантатәыз.
Сыдгғыл сахәит, игәырған исыламзо.
Ичхатәуп хәа акы сафсит сеифазо.

Саныччашаз зынгыи стәуеит, тәуатәын.
Санымгылашаз сдыргылеит, гылатәын.
Исзымхәашаз саламгеит – хдыррахап,
Доуха тәылае насыц зкәашыу дыррахап.

Мәак санылеит еиха ишәартаз, цышәаран.
Сызмарамыз кыр сырнышәеит нышәаран.
Инеихтныстцеит мци тәбырги сранахан,
Мыц нышәара сара сзын ицсран аха.

Мыц-ныха-фа сара сгәыгра сымихуан,
Сыцсы атыора – сыон агәашыагы атырхуан.
Сара идгғылтәыз адгғыл салан хыбафны,
Сыдгғыл қбаадае сыхьзи сыжәлеи натәфны.

Мшык исытоу сзеигәыргыаша салазо,
Ажәон саркыа цштәы иатәара салазоо,
Сеитаеыжәлеит схәычра зейжәыз сеыхәа-лас,
Сеитатәарц схәычра азыхь сызфыхәалоз.

Уақа стәуап инеиуыжыны, срыцхаршыап,
Сыгәхьаазгоз сыфны-сгәара сыццапшыап.
Ацсаатә кьала, шыта сабацо сышытахька,
Схәычра ахыкыз, сажәрагы ыказ, шәсышьтамлан.

* * *

Ацстазааа ахышәәҕ сҕарулуп, сҕацшьоит.
Ацстазаара ахышәәҕ исцәыхәлоит, ишоит.
Азымҕас саңылар, ахышьтра сыпшаап,
Адәы мҕа санылар, арашьқәа срыхьзап.

Аңныши амшыни ирзеилоу сахар...
Ажбираҕ ихьеҕбжь ааҕуеит Наҳар.
Амцеи аңыри еинышәарц иаҕуп.
Ацсуа идоуха мцаҕ архышьнагь ахшьуп.

Аңныши амшыни ирзеилоуп мазак,
Икьяасуеит, ахықәәҕ еицырхәоит ашәак.
Ацстазаара ахықәәҕ сааины саагылеит,
Уаҳа мҕа шыҕам гәастан саангылеит.

Мҕак ауп ихамоу Адунеи ду иахшаз,
Уимоу, аетдә икыдшәа икашәаз.
Хәыцроуп сызражәыз, аранза саазгаз,
Ацстазаара ахышәәҕ сҕарулуа сзыртәаз.

Ахықәәҕ санааи уа ахықәгьы сҕацшьоит,
Аңныши амшыни мазажәак рхәоит.
Адгьыл сагәылтцит араҳь санаауаз,
Аңныши амшыни еицырхәон ауаз.

* * *

Сыцсы каршэын ауархал еипш,
Сылагылар хэа сацэшэон.
Сыцсы каршэын ауархал еипш,
Сара ахахэқэа срыхкьашон.

Агэыгра ажэлақэа ластцаргы,
Агэырға рхылтцуан иќато.
Азиас ашыта ғыцахь сцаргы,
Ахышытрахь ауп сахьаго.

Ашэыр ғыхны скалт ианызшэа,
Гэырға ахыызбоз исыкэшэон.
Сыцсы икаршэыз жэван иатэызшэа,
Ахэыхэ шкэакэа иама ицон.

Амца еикэыстцон етэа кэицла,
Жэванағ ғыц сыоны кастцон.
Ара схэыцуан зынза ғыцла,
Ғыц агэыгра жэла ластцон.

Сыццакуан цьара, иахьакэыз
Сеидру, сдэықэлахуан еита,
Ихэрыбгыщны сыцсы ахьакэыз,
Сахьырзымхоз са схата.

* * *

Жәән иатәа иатәазар,
Мра хьырхьыр ччароуп.
Шәыр калак аҗазар,
Ғагалануп – чароуп.

Мтәыжәәа җсаатә җыруазар,
Мшы лашак иахъзеит.
Заза-еимхәыц кахәуазар,
Заза-жәла лахътеит.

Ғхыз-маҒәа җых-лымха,
АшаеҒәа еиәнаршәеит.
АблаҗәҒа алакәымха
Агәашәәҗ иканзеит.

Ғхы-загәзагә җәҒа-карҗәа,
АҒыц-ла-ду даршәеит.
Ғхәыс-парпар калҒ-җхьартҗәа,
Агәыларә илыҗәшеит.

Арткәа схәарҗ идәықәлаз –
АамҒа-җры сыҗәеит.
Исаәс иҗаз са сықәла
Сшәырқәа зегь лыкәшәеит.

* * *

Снапсыргэытца адунеи иахсаалоуп,
Саргы хэтакны адунеи салоуп.
Са сыхтысуп, са сгэырѡоуп,
Дунеи қяадаѣ сыхыз антцоуп.

Са сыпхызуп, слабѣабоуп,
Шәара ишәхьяау зхьяау соуп.
Амца скысны зны сбылхьеит,
Ахәәѣ скәиц хәыч еиқәхахьеит.

Кәышрак сашьтан, сыпшаауан.
Аха исхымзакәа схынхәуан.
Изшоз сишьталан дсымбеит,
Мѡак санылан сымѡахкьеит.

Сақәшәеит адгьыл ангьежьюаз,
Акәыш ихшыѡ аныпсуаз,
Насшәа амацәыс лашон,
Царта мѡа затцәык снарбон.

Ацшандагеицш стыртыруан,
Снапсыргэытцагь асыркуан.
Цәымзак гәастон хараны,
Сыкам уаха схынхәраны.

* * *

Апстазаара пхызуп – шэынтэ ирхэахьеит,
Апстазаара тэыцуп, уампытцкьеит уцеит.
Азымфас иахыкэуп, амшын иацэкэырпоуп,
Ицьоушьап, азэ дгэакьоуп, егы дапацсоуп.

Цашья змазам ауп, гэыгрупп, хжъароуп.
Апстазаара мпылуп, амба ха хауп.
Апстазаара ашэа хаауп, зны илагырзуп,
Имхо кэалзык еипш агэашэае ихшьуп.

Рашьны изкэадыруа, мап, дкамлазац.
Ицьоушьап, уи здыруа пхызггы дмизац.
Апстазаара кныхны камчыкеипш изку,
Шэынтэ ирбахъазаргь уи амч закэу,

Гэыграк иеыжэуп, агэра ахазам,
Апхызае унхозар ари цъашьатэзам.
Дэиатэак хакэуп ампыл еинкьо,
Хапстазаара абгыцкэа хдыба итатцо,

Апстазаара пхызуп, апхызае ханхоит,
Уанышэар, иунышэар апхызггы узхоит.
Апхыз рашь иеыжэу арахь шэылбаала,
Апстазаара пхызае шэтыц шэыпшаала.

* * *

Ашьха рфьтца арфаш кнаха,
Сатцагылан сөыскэабон.
Ажэытэза иеиуоу атцла еитаха,
Амахэ хаха сыццацшыон.

Ахра иалшэаз ахахэ цөыха
Абжы аныфуан сгэатцафь.
Аамта иснатозма ацшыха,
Исзыцшын уа ақэатцафь.

Рашь мфасны амфа ҳақәлон,
Ҳамфа ркаан, еибаххэахьан.
Арфаш хьшэашэа сыцсы иақэтәон,
Срашь кэадырны ифасхэахьан.

Прымфа иқәло дцышэатәуп,
Дгыли-жфани еизыкацәоуп.
Аамтеи-хтыси еиныршэатәуп,
Адуinei усшэа иазыкатцоуп.

Гэы иқәхо мфак данылароуп,
Уаамта атәаха унафазом,
Иааиуеи ицои еицылароуп,
Ацәгьа абзиа ашатазом.

* * *

Иарбан гәу сара сахьықәхаз,
Иарбан исхәо исымхәац.
Сызшьаз дарбан сара гәықәхас,
Ишьбароума исымшьац?!

Ажәараан амтәыжәа ахьамоу
Иатдашьыцуа удыасшьалап.
Цырра шыцроуп, уи иахьамоу,
Дунеи ишақәлоу шәасхәалап.

Ажәа сыман сара гәтыхан,
Адәы сықәхар сықәнагап,
Ахаангы ажәа ныхан,
Атыц-ныха еилахамгап.

Сыцсы җнахуеит агәы сықәхар,
Мтәыжәәоуп җада сзырдыруа.
Бакоуп Ажәа, иара днымхар
Ихьз уазхәо иузымдыруа.

Ажәа злоухәо бызшәа уазар
Цырроуп, гәнаҳак уаттамлан.
Рацхьа иқан Ажәа рхәазар,
Жәараан мтәыжәәа уашьтамлан.

* * *

Амш лашара шыжь сахшеит,
Амра ццышэны сканацсеит.
Амшын ацэқэырц сацыршэеит.
Ҳазшаз даалаган сиршэеит.

Мѡак санитцеит ицшаатэны,
Хреи цақъеи ирығганы.
Мазак сеихэеит иашэаны,
Сара исхэарцаз иажэаны.

Уи амѡала ус саауеит,
Маза бжы ссирк саҳауеит.
Азын агэтаз сышэтқэа шэтуеит.
Кэыркэа шоураз сыхьтакуеит.

Са сдунеигы са исхатэуп,
Сызтаху, са сгэашэқэа артуп.
Доуха цшыала схы-сгэы тэуп.
Сгэырѡеи сгэыргъеи рымца еиқэуп.

Гэнаҳа сымазам сара,
Ара икоуп схэыштаара.
Шэымѡахытцла арахь сбара,
Ҳазшаз дшэықэныхэоит ара.

* * *

Изтахыдаз, мшәән, сахъиз,
Цъаргъы ианырымтцейт сышиз.
Сызхауан ауп ус иапын,
Аша исзишаз мѳак санын.

Сшәон санызлар мѳабжара,
Сыхъз ахамхәазоз цъара.
Ацтәзаара цәгъа саршәон,
Аамта хтыскәа сырнапхон.

Дунеик сыман, згәашә аркыз.
Иазәатцәыкыз са исхатәыз.
Аиаша сашьтан сыцшаауа,
Саниз амзеицш сазтәауа.

Имазан сара сказшьа,
Зынза илзымдыруаз сахәшьа.
Са сыдгьылтәын, дгьылаз сшан,
Гәагьтцас мазак акәа стан.

Сырбон шыкамыз зегъы,
Сақәшахатын уи саргъы.
Избан акәзар са смазан,
Адуinei маза сатан.

* * *

Суацбаќ агэгәахәа амца тоуп,
Сеиқәыхьшәашәа сыгеҳәатәоуп,
Сыфны цхазар цегъа истахын,
Аха хьшәашәарак сахын.

Ишьеит ара шьашьа змамыз,
Исамхаҳәеит зынза ихәамыз.
Амахә хыстцәеит са сзықәтәаз,
Ихьзеит мыцла аныха зфаз.

Ицъасшьазом уаҳа акгы,
Аха сраабзом азәгы.
Амтц аанкылан изшьаҳаз,
Мци царшеии ирыбжьахаз...

Ичҳа анырхәо сәаҳахоит,
Аеҳәа аґацхьагь ихьтахоит.
Ицқоу ажәа рхәеит изхәаз,
Ираҳамашь уи иахәаз.

Кәышрак ацлоит агәырфә,
Азгы ахәазом атцла аңфә.
Суацбаќ агэгәахәа амца тоуп,
Сеиқәыхьшәашәа сыгеҳәатәоуп.

* * *

Сара пхызтәылан сынхеит,
Сара пхызмаҗәа сырхеит.
Рашны сгәыҗрақәа скәадырт,
Апхыз тәылағғы сырдырт.

Шыжьза сгылан кыр сеимдеит,
Исзымдырқәоз шыоукгы збеит.
Ғыцмызт уаҗа исдыртқоз,
Урт зегь здыруан уахь санқоз.

Ара иасзомызт апша,
Акгы иашьтазам рьеша.
Иааиуа ртыцқәа зегь дырбоуп,
Мци иашеи еилыргоуп.

Ахра имазам азәгы,
Саргы сашьтамлеит акгы.
Дырхоуп амаалықь дпыруа,
Доухауп ара аус здыруа...

Арт рынхашьа зегь тцаны,
Исхәрц салагеит сааны.
Аха срашь цырны ицахьан,
Апхызқәа ртәылағ ишахьан.

* * *

Сакәаршәуп аамта,
Сыздыруам сзызхытцуоу.
Дунеи җыцк саҳамтоуп,
Сеидру исхытцуагы.

Мшы мра санымшәар,
Сыццышәха сбылуеит.
Мза маза кыдшәар,
Ахьта сакуеит.

Ссарцу гаҗала,
Ацәқәырц аапкуеит.
Сышнеиуа мҗапала,
Агәашә сцәадыркуеит.

Сакәшоит сеитакәшоит,
Адуinei ду гьежьуп.
«Аамта зегь ҳабжьоит» –
Издыруа бжьуп.

* * *

Ицеит рхәеит имаазацыз.
Ирхәеит рхәеит ирымхәацыз.
Ирҗизаап ититәымыз.
Амҗа иқәлеит иахыцатәымыз.

Аршәаа иасит рышыҗа ихылаз,
Аха ицазаап урт нкылаз.
Ипшын рхәеит рыгәра згазгы.
Дҗакуп рхәеит рыцәгәа зхәазгы.

Ацша анрысгы җада ихалеит,
Ачамгәырбжҗ цәгәала ирнаалеит.
Ишәеит рхәеит, изыцәшәада,
Цсышәа изымтәзеит Қабада.

Тыхла идәықәлан шыҗа ирыцәшеит,
Ақәңәал былгәа ахҗа ахашәеит.
Амҗа иқәуп урт наскьоит,
Етәа блыкгы шыҗа икашәоит.

Рашықәак ағәрақәа рғарххы,
Иалсны иааиуан ҳа хамхы.
Иақәтәаз тәымқәан зеггы ирбон,
Ирычхынтәалақәаз ыырбон.

* * *

Бымѡахытц арахь, са сыцшза,
Сқәыцшра быман баахынхәы.
Сеиталпылеит уи ақәыцшза,
Сан лыпцха-цшза, хахәы-рхәы.

Шьац иатцәара былсны баама,
Уа са сышьтақәагь аноп.
Ашәтыц шкәакәақәа быкәшәама,
Са сыхәтаагь уа итцәахуп.

Слашәхазама, сеидру исыхьыз,
Избом амѡа сызлацо.
Ианхалама цъара сыхьыз,
Сан лыбжьоума, мшәан, иго?

Амра игыло уахь игылоит,
Сыцсы сныжьны уақа инхоит.
Ахцәы бырфын уа дыспылоит,
Сара ара цъара скақәхоит.

Бымѡахытц арахь, са сыцшза,
Сқәыцшра быман баахынхәы.
Сеиталпылеит уи ақәыцшза,
Сан лыпцха-цшза, хахәы-рхәы.

’* * *

Сцап арантәи зны сынкылаз,
Заза пкыштцас сынкаба.
Зны сзеигәырғаз са сызпылаз,
Атцла абгъыжәеипш инкапса.

Сахьаго хәа сыцсы сацын,
Гәыла исныруан агәырџа.
Сытцла камха са садацын,
Сыцсы тнахуан иансыџџа.

Сығба шкәакәа апырсал леиуан,
Гәагк ихнажбуан ацәкәырца.
Ацта шкәакәа ажџан аџуан,
Ашьха ирхазтцоз ахтарца.

Акы сахәон дгъыл бызшәала,
Мцамџахә сцәызго сихьынхал,
Гәнаха сыцмызт сара стәала,
Иахалмыршәит сангьы лшьал.

Ацшшәы шкәакәан сара сгала,
Имца шкәакәан сызбылуаз.
Ағба шкәакәа стәлеит схала,
Апырсал леиуан санхәәуаз.

Ағба шкәакәа, сымш антџамта.
Амџа иахьықәу ахықәггы збоит.
Ацсаатә зымтәа ацсы ашьамта,
Ағба шкәакәа сныжьны ицоит.

* * *

Исыхьыз роуп изфыз, акымзарак хэыцым,
Сгэы итысыз роуп, амѡан азэызатцэык дсыцым.
Сыпстазаарагь хэыцым, мѡа башам сызнитцаз,
Идгычтэуп хэа акэзам ашэагь запитцаз.

Мши тѡхи еиламло еифызгаз дыпшыхэуеит,
Иуитаз ауп иутэу, егырт зегь анихуеит.
Амра зтэахуа хэа аптакэа хэыцуп,
Уаѡы мшык дахьнеиуа мзышэакгы дицуп.

Аптакэа шкэакэоуп ажѡан иатцэазар,
Анцэатцэкья дабакоу, харт зегь ханцэазар.
Амрагь затцэыхуп, ицхо зегь лашома,
Мтэыжѡа зтаххаз зегь ыцны иузшома.

Згэы амца зцэакыз иоуп ахьаа зирдыруа,
Иакэтэаша иакэхоит арашыгы зкэадыруа.
Иахьухьуагь ухаштуеит ахьаа уаразар.
Иузымтиуа иузаамхэо рхэоит уи уаѡразар.

Мшынуп аѡба зхыртѡ ицэкэырпозарц,
Сақэтэоуп уи аѡба акырза саршэозаргь.
Исыхьыз роуп изфыз, акымзарак хэыцым,
Сгэы итысыз роуп, амѡан азэызатцэык дсыцым.

Акымзарак хэыцым...

* * *

Инқыт хытцит агәы цыржәан,
Апстхәа еишьылза иахатәеит.
Абғыыц изфыз еита цызжәан,
Инқыт хәаа самыртәеит.

Уаха исмоуит сара тынчрак,
Алашә имфа саннагалт.
Мшәан, арака сара сұбынцьяе,
Инқыт гәамқәак сыцнагалт.

Имфасны ицозгы ара инхозгы
Идыршәуа Инқытқа рлапкьяқәа,
Дышпакамлеи абри збозгы,
Италт азмахеипш ахәақәа.

Ицәқәырцеит, Инқыт аангылом,
Ихытцны ирытталт изкьяшыз.
Ацәгъеи абзиеи еилагылом,
Ихысыз дарбан са сызшыз.

Инқыт уаха атра итагылом,
Апстхәа хытцит, амш еилгеит.
Инқыт хтысқәа са сдыргылом,
Сгәыгра псыдақәагь нтәеит.

Снапсыргәытца иааи иантәалон,
Цхызым, артқәа лабфәабан.
Арыцқьараз тәымқәак талон,
Изкьяшызгы рааигәа итәан.

* * *

Сымшынтца абгъыцкъа пызжэеит,
Урт ахтысқәа шыта иматәам.
Сыжәла рыцны гәагък сагәылшәеит,
Аамта ҕыхәагъ ағәра ахам.

Ицеипшу сеидру имтцанарсыз,
Азиас хықәқәа рацәазоуп.
Инхаз гәашьоуп зны иахьарсыз,
Хәыштаара мцак зынза ибгоуп.

Урт ахтысқәа ртыцқәа рыман
Са сгәәҕеипш сымшынтцаҕы.
Агәашья ахьарсу са сацшәыман,
Исхәаа нымтцәоуп уи уажәгы.

Сара арака гәырҕак сацуп,
Ихьчам сиашарагъ тахоит.
Сжәытә дгылаҕ аамта ҕыцуп,
Ацъныш имта фатә ршоит.

Сдоуха нымтцәа саркьал кнаха,
Абжы тахәәеуп, сацәшәоит.
Асаркьал-бз знык ианкаха,
Ацъныш хгәарата дкәашоит.

Са сҕамлааит ус калозар,
Саркьалк абз сацәкашәап.
Саныкамла сбызшәа нтцәозар,
Инхаз сгәашьягъ агәта хжәап.

* * *

Амш агэытцэ́кья афар тысуеит,
Ажэ́фан тэ́уоит еитцакны.
Адыд хысуеит, имацэ́ысуеит,
Ацша бжы́тцуеит еинкьяны.

Ацсабара ацэ́а итазызоит,
Гэа́гкэак агэ́наха рыхкэ́оит.
Адуцэ́а хэ́маруеит, ахэ́ычкэ́а реырзоит,
Идырхаз агэ́наха ддыршэ́оит.

Акэ́ара хызкэ́о ацэ́кэ́ырц иаршэ́уа,
Аха́хэ́кэ́а ахы́р-хы́р иччоит.
Рыцсы рхы́тцуеит а́харцэ́ каршэ́уа,
Ацэ́кэ́ырц хы́атцкэ́а фа́цхэ́а икшоит.

Иблыз аццышэ́ фа́да ихалоит,
Фа́да изты́цым зегь хынхэ́уеит.
Атцы́х акэ́а апхы́з талоит,
Рыгэ́ра еибамга́зо иааибуеит.

Амца зхысы́з абжоуп и́коу,
Адгы́л цы́ба зегь та́зоит,
Шэ́ааи абасхэ́о сара а́оны́ка,
Сгэ́ашэ́ ца́цха затэ́ азэ́ы изоит.

* * *

Схэынтцэра сцэызит са сытцкы,
Аха иѣастцеит уи ацкы.
Исымпытцкыан атцэца цейт,
Ѣакы итастэан азы зжэит.

Сыкэты каркар мтазеит,
Аха Цыґра кэтаґк атцеит.
Азы агхазаап сышэтґгы џейт,
Аха атыцан аѣыц џейт.

Етцэак кыдшэан икашэейт,
Уи атыцан ѣак лашейт.
Ацхьахэ аман хара хѣы
Рацхьа иџеиуаз Гыд иѣы.

Аха икэыргеит иажэны,
Ицсит рыцха агэы пжэаны.
Жэаха аѣырыџраѣ избон,
Гыд имаґа цхьахэ игон.

Ѣыхэак дақэтэан уи уажэы,
Цэгьала инаалон икэымжэы.
Ацша насын тцэак кашэейт,
Са сахьгылаз цэгьала сшэейт.

Адгьыл, ажэџан зегь еибгоуп,
Ак рѣыщуп, ѣак рбгоуп.
Адуinei хатаґь уаароуп,
Иахґынхаша ауаџроуп.

* * *

Сымшын рхәеит сара зны,
Атдых сашәын, нас сыхәлеит.
Сшьац иатцәаран са сьдәны,
Амра цара сысын сөеит.

Амшын сеиуан, сыцәқәырцан,
Схахәхеит рхәеит са сҭабан.
Ажәәан скьдлан сьмраны,
Сцеит сыхнымхәуа сҭашәаны.

Ацсаатә прыга мтцәыжәәан шан,
Ирзеицымшьит знык сыцтцәан.
Ахьц саршәит зны сыхәан,
Сьцтцәеит ацакья санкьян.

Исҭахьмызт сгәырәахар,
Стымтцуа гәыцқьак сынҭахар,
Ацша саццан, сьцшахеит,
Мцала тәылак тасьрхеит.

Уаха гәнаха шыта исызгомьизт,
Сьзлацашаз мәакгы збомьизт.
Ашәа зазан сынкатәан,
Ацсаа ишьтырцәан сшәаны схәан.

АҒЫРПЫН АБЖЫЫ САҒАИТ...

Акомпозитор Оғар Хәынҗариа изкны

Ағырпын абжыы саҒаит, сара сҗамтаз,
Уи абжыы заҒаз рҒаит, ашәа антҗамтаз.
Ипсы тыхны азәы икын, ираҒарҗаз.
Сышҗахнахи уи абжыы аҗсабара иаҒамтаз.

Бжыык ахыҗуан адунеи, зынза иҒыҗыз.
Адуinei маза анартуан җаҗа ихәыҗыз.
Ашәа бжыыда сатәнатәуан, агәи аҗси ирхылтҗуан.
Аҗсаа рыжәәа ладырҗәуан, аҗыраҒагь иаҒәытҗуан.

Агәы сықәхон сшанханы аҒтынра сатаан,
Аамта иамаз еиқәханы, Ғыҗ дырәегьх иаҒтаан.
Зегь сыҗшаазшәа са сзышьтаз, ашәа бжыыда
сылсуан.
Амаҗәаз хәыҗ иташәаз итҗәаз сгәы иакьысуан.

Адгьыл рыҗқьан игьежьуан уи абжыы сабаҗын.
Аҗсылаша иҗәашьы акуан уажә
аҗсратҗәкьагь хәқын.
Ажәәан зыҗәза изырҗуан, аҗтақәагь аҒысын,
Насыҗ шкәакәа азә диуан иҗахьазгьы рҒыҗын.

Шәымтақ аамта уаангьыл, азырҒыҒа соузом.
Ашәеи сымҗахәи еидкьыл, шәымтақ ауп исроузом.
Ағырпын абжыы саҒаит сара сҗамтаз...

* * *

Сгәәк-цәәкуа хәаак сахысит,
Зеилаәеәк сацын аамтас.
Шака сырхымзеи, амца ахысит,
Цсшьахак смоуит ма уәтцас.

Сышшәоз сықәсит злеирак ацқа,
Ирәәкәзаап сацхья ицаз.
Аамта шсеишуаз, зынза алацқа,
Уаха игәасымтеит ишшаз.

Ашәас исхәоз ахәра иашәан,
Зырәашк кастәеит лағырзны.
Баша сықәын амәа сашәан,
Сахылт сынхарта қяацтаны.

Сныхәа ҳацшьа атца кылтцәан,
Сжьыраә изхьан ажьахәа.
Сашта сгәара амғ ахытцәан,
Ибжыы сцәызхьан шыта атцахәа.

Сыхгыы сцәызит шыта сзышьталои,
Изхьаз сшашьтаз сыцшаауа.
Сығәхәа хьшәашәа ара сзыдтәалоу,
Иатцхо дарбан исзаауа.

Амра гылеит иахьымгылац,
Цшамәас амца еибанаркит.
Дысзымдырзеит шыжыы испылац,
Агәашә сызталаз сцәаиркит.

Сыбжыы аныәуеит цақья цәыгахк,
Сцәашыы шкәәкәа амца акуп.
Ағы хыстырц иарку ныхак –
Ҳазшаз иашьапкра саәуп.

* * *

Амца салцеит мца зыцралаз,
Ацша тцәуа уоук ахәон.
Амц мѡанигон сгәатца италаз,
Абгъ ѡеижькәа ашшы рыхгон.

Иатцәа тәылан ииз абгъыцкәа,
Рыччапшь атцлакәа ирхьыкәкәон.
Сара сжәйтәаѣ амш ҕыцкәа
Апқа мѡаскәа реипш ицон.

Бгъыцк изнытцхъаз ак аныстцон,
Ирхәахъаз зегъ ҕыц ирхәон.
Аеҳәа кьатаѣ мцак еикәыстцон.
Сымѡасѡымзи иньжъны сцон.

Амца ҕыцәа ахәа хьшәашәа,
Акәа итаршәыиз акәиц былхъан.
Сценцьыр ҕыхкәа рҕы ташәашәа,
Сыбжы рцәызхъан, сырцәыпсхъан.

Азиаскәа рыцсы еитаркзом,
Ахра амаза амшын иахәоит.
Лакә ҕырхатцоуп, алым таркзом,
Са сцахъазаргъ, сыцсы нхоит.

* * *

Сыршыт рхәеит инастгәйдтдан анкья зны,
Скатәеит рхәеит сара зырфаш лагырзны,
Нас сырфашны ахра җызәзәан цсрак сазцон,
Збызшәа згәыхьыз асаркьал еипш зны схәацәон.

Сшьацра хыблаан дәы иатцәарак тасырхон,
Стакәажә җыргәны са сышнеиуаз, нас сәахон.
Аршәаа иасуаз акацкацгьы саццапшьон зынгьы,
Сымшын хықәын, ацәкәырц цсырта зны саргьы.

Скакан рыцны аратцла салшәан скашәахьан,
Абна тоураҗ са санкьалаз агыгшәыггьы
сдыршәахьан.
Сцаргьы саахуан, сыцша җьалан, нас сеиқәтәон,
Ажәфан хәынтәра, етцә цыра зны сьәшәон,

Мза тахамта, цхы лашьцамта, нас слашон.
Шьыжь мра гыла, амшркара нас сташәон.
Сжәытә ныхан Нцәа мазажәа ахьгахьоу,
Сыхәра шәахон дгьыл-хәра-ныла зырҗахьоу.

Ларха-фарха цсшьаха смоузо ус саауан.
Аеҳәа җыцәа шьантца мцала еибасыркуан.
Дгьыл гьежьыхра сацгьежьыхуан зны схынхәырц,
Цхьа сандәықәлоз инасеихсыз җыц сыршьырц.

* * *

Игазеазуеит, игазеазуеит сара сыҕба, амшын ихыу,
Сыдгыл иахьеуеит ахәра-зымҕа, шәынтә ихәу.
Сеы надихеит, са сгәы иалоу, амаҳмызқәа
ирыцәшәазом.
Етцәа тала хыхь иццышәхеит, дгыл аҕынза
иназазом.

Адгыл гьежьи сара зымтәеи хаилазароуп,
ус ихәоуп.
Арцәаа ишыхәхәо иаша намф мцы-тцла ифәоуп.
Мцы-тцла-еиҕаха ашьапы иадтәала ирчацшыоит,
Урт зегь гәазто, зычха кәышроу Хазшаз аҕыркыр
дыччоит.

Жәытә злагарак, алу еиқәхаз абжьи
аафәуеит харантәы,
Зы-цшахәала пхәыскгы днеиуеит
исцәафахьоу агәаг са стәы,
Амца еиқәылтцеит, барбанцьиоуп, алфә
ахылтцәуеит уаха акгыы,
Азиас ашьтыбжь, лара лхала, ари атыпае
уаха азәгыы.

Дымфәахытцуам, нышәа ахьақәым, уаҕа
лхала азатцәра дахуп.
Ажәфан фәчча етцәа гәартак амза иацыпхарц
иафәуп.
Афстаа кылца захәа кнаҳак дақәтәаны дгьалоит,
Мц-ныха-тәылае аамта итоуп, ихәалак калоит.

Аҕба саакәтдын амш сныфәнапалт ашә атын,
Мшын иацәызгаз, аҕба итызгаз
сгәыҕрақәагь еипшын.
Аиатцәара адгыл иамкуа афстаа атырас иаазахьан,
Абла гәыҕреи жәла мышьтацәгьеи
скапдан дрыман ихынхәхьан.

* * *

Ғагалан, сыхьтә кәасқба, сыпсшьарта,
Сбеиара, сфьынць, сара смал исырҳаз.
Ғагалан, сышықәсқәа рымта са стәарта,
Схахәы шла, сҳаскын фежь сашта қәызтқаз.

Сымышқәа рдақба, саапын амтцәыжәфа,
сызын агәашә,
Зны инсыжкыз сдәы-иатцәа-хан-лаша
алыкә хәыч нағаршә.
Ғыцәара зқәымкәа шаецәан сгәатца итапхоз.
Бгыц-ғшәа тагалан схы-аамта ецәырга,

Сымыш хырғапшьаа, сымаза-ргма,
сықәра знапхоз,
Ихыш-хытцәаз узырғаш саанахәеит ма, сырға,
Сахәәеуеит аарцәка инхаз ацәқәырца.
Сыпхын-мца-шоура цыртқас сазрыжәит,

Мтцәыжәфада прышьа хәа акрыкоума, ишәхәа.
Сымышқәа, саамта, сықәра – шыта сдыршәит.
Иаҳзеилаз тызшәада хәта-хәтала иаҳшахьан.
Сышәтқәа сыцәхыртцәеит, изыдоуп,
рдацқәагь фәрушь?

Сыцәан сдырғыхәит, акәкәыхәа исыцрыхәит,
икаххаа ишахьан.
Ғагалан сзыхтыгәлаз сарғашьәит,
сыздыруам, знынза сцарушь?

* * *

Амшын хытцны исытдалеит, сықәхәа сазгару,
Апыткәыр ашәт згәылахаз амаза схәару.
Амш еиөызшо амрацха, ҕыркәаша кәзцо,
Сыңсы зкәыршәу дәы иатцәа ашәтыш икәызцо,

Адгьыл-хәра-мөахәастәкәа сырнымлацкәа ипцәо,
Сымыш-хтыс-еилымгакәа сырхьымзакәа инцәо,
Жәәан-лагырз-кәа-цырақәа сгәы итацсо ацәыкәбар,
Гәтыха-хәарта жәәан-еимкәа Ихәкәитү исирбар,

Мза мзырхәага снықәланы рышхара сцарын,
Хы Етәәцәаа рыччабжы дгьылгы иахьзарын.
Аңсы рҕыхо икәыфрын ирмахац ашәак,
Истахьоу зегь схаштыргы инхарын уи ак.

Стыс чырчыр-хәыч шәамәангаө, аңыра кақәхап,
Мшын-хытц ацәкәырца млашькәа
сықәхәатцәкәа сыргап.

Сыңшып усқан сышьтахькәа хәы-өазак сыхәнап.
Хәы-харақ ах зымцақәа мөабжара срыхьзап.

Сеидру усқан исхәаша, исоуша сеикәзырхо.
Мшын атца кәац хәычыкаҕ бла лаша антацхо.
Сыңсы ахтныстап исшәаша дгьыл жәәан иртазо,
Рыххатәыс ирмоурцы исышьталан ицо.

* * *

Ушьта ихылоит узҗыз гәато,
Ухъз анырхуеит зны иантџаз.
Шьоук нахыкәшоит ухъз шаџо,
Иртџәәҗоит уцсы злаџаз.

Аџоурых абҗыцқәа цыржәоит.
Амаа нарџоит иахъахәџам.
Изқәымтәәзаџ еурак цыршәоит,
Ирызнымкыло гәра зхазам.

Амыҗ зхиааз шџак инџалоит,
Ирымбашоуп ара изхыпцшуа.
Аҗны икаҳахъоу иҗналоит,
Ипсхъоу икәа инџапцшуа.

Ипрыз ацсаатә зәыр дахъзома,
Уашьклахысыргъы ианцахъоу.
Икәз ыкоуп зәыр изгозма,
Уара азәк уоума уи зхәахъоу.

Амедалеипш аамџа кнаҳауп,
Азганк ауп ҳа ҳахъ ихоу.
Егъи аган зымбаз дыгәнаҳауп,
Цапцха знымшәо Аиаша зџоу.

СЫШЬЫЖЬ ШКӘАКӘА

Сышьыжь шкәакәа, сымра хыблақәа зхьыршоу.
Сышәт абғыц хәыч апыткәыр маза итатәоу.
Сыцта рышха жәған ихышьыз икакәкәо,
Сымза хышәашәа амзырхәагақәа зхыкәкәо.

Сытцла иатцәа җеижьза исцәыршәыз кацсалап,
Са снаскьаргы стцыс хәыч сашәақәа ахәалап.
Сәыхәа зымтәа жәған икыдлап ицырны,
Са сзеипхызуаз аетцә рыцкәа цхьазаны.

Сышьтра сықәлап сыдгыл хтынрахь са схынхәны.
Иашәахаз қәа рыцны сықәтәап сыхәшаны.
Етцәа җыхра сцазшәа, жәған тцла етцәа җых,
Жәған хтынра иацәызгап жәған етцәақәа ркәых.

Мца хьта зцу жәбахьоума, аеҳәақәа еибакып,
Мца бызшәа шәтцахьоума, ишәмаҳар шәыблып.
Сышьыжь шкәакәа хамтаз, сиатабуеит Хазшаз.
Амреи Ғамзеи, жәғани срықәыпшырц сызгаз.

Сыкан, сыкоуп, сцароуп, ицшаатәу рацәоуп.
Сымҗеи стыци рбароуп, харт зегь хәиуацәоуп.
Сышьыжь шкәакәа, сымра срыцгылеит мышкы,
Аамта мҗас, са сәыхәа сәыжәтцыр ағәра шәкы.

АХҚӘА

Апоети абызшәеи	7
«Сықәымлар амуит ари адгғыл...».....	9
«Аамта сафыттрак саанагеит иахьянза...».....	10
«Асцена ду ҳақәуп, ҳахәмаруеит...».....	11
Сара сакәзам изызбо.....	12
«Ақсра сеипқызуеит саазқәылаз...».....	13
«Аетдә рыццышә сықәпсеит...».....	14
«Напсыргәыттак сангылоуп...».....	15
«Амра ашәахәацқәа схынҳалан...»	16
«Ицахьян уи лымышқәа...»	17
«Еижягоуп ақстазаара, еижягоуп...»	18
«Сықан, сыкоуп, сықазам...».....	19
«Тыцк иахьтынчу ари атәылан...».....	20
«Ақынғыла ухәеит хәа...».....	21
«Адгғыл агәеисыбжь сарфәхеит...».....	22
«Сгәы итәсыршәын агәырға ...».....	23
«Алашбжьқәа атдых дрысуан...».....	24
«Ақстазаара ахәаа схытцны снаскьон...».....	25
Ауафы цқәа.....	26
«Моакы сықәлеит иахьцатәымыз...».....	27
Ашьта.....	29
Агәнаҳа.....	30
«Ашәыр фәырхит иқалаанза...»	31
«Тәылак ықан са сахыз...»	32
«Ииасхяз моасфык дхынхәын...»	33
Аеадахәа ауасиат	34
«Аамтаисыцәдузшьтысхын, исзымгеит...».....	35
«Ақсра захьзу хзымтазеит...».....	36
Схынхәып сара сышьтахька	37
Асаркьалқәа	39
«Ашьыжьшара, алацқәагеипш...».....	40
Ахысыбжь.....	41

«Стызшәацәгъан сыкәхеит ари адгъыл...»	43
«Имазоуп санизгъы...»	44
Сара стәы	45
Азатцәра	46
Сара арткәа сылазом	47
«Атцаа тацъсеын азы атца стацшит...»	48
«Ацша иоутар имтцанарсуан...»	49
«Дәык атцыхәан рашьк кьыркьыруан...»	50
«Ашара, инкаршәны ачабра шкәакәа...»	51
«Сылацш рхъысит нахъхьиза...»	53
Арфаш хышхытцәеипш	54
«Сгәатца итыфәуа ашәакәа цыра-цырала...»	55
«Атцых схызгеит сгәы рахәымкәа...»	56
«Снытцаба сцашан арантәи...»	57
«Аетцәакәа срыцлашон...»	58
«Сымцахә сырцәарым снапала...»	59
«Схабыхацуа ужәрак сталан сцәагәахъан...»	60
Уи атәыла	61
«Ацсра сацәымшәазац ахаан...»	62
Ара инхаз дысхәауан	63
«Сшәон сзыцәшәозхәа сзымдырзо...»	64
«Икан ашәа ахәра рҕага...»	65
«Абцъар шьтызхыз угәы уацымсын...»	66
«Амш сацын сыццакуан...»	67
Ашьта	68
Сыцсы устап	69
Ари ақәацә хәыц уаф дзахымзеи?	70
«Азәгъы дсыцым, азәгъы сицым...»	71
Аиаша	72
«Хаихаштит Анцәа, хаихаштит...»	73
Шәышықәса сыртысхьеит	74
Ацъар сзаазтиз апцхәыс лахь	75
Сшәоит...	76
Шәымтак сдунеиаф	77
Арахь инхеит исзымхәаз	78
«Иснымшәаз атцх исыцәшаз...»	79
Адгъыл гәагла сықәнамгалеит	80
«Адуinei уаара саркареит...»	81
«Сымфә апыхъа исзыцшыда...»	82

«Ицеит уи апсаатэггы насхыпраа...»	162
«Гэашэк нкыдтцан ус иаркын...»	163
«Цагэыргга к̄артцон анхаф иаштаф...»	164
«Сара соуп ара иапшэымоу...»	165
«Сара ажэфан салазфон...»	166
«Ахақәитра смоуа сашьтоуп...»	167
«Афа иамкыз атцых хыгееон...»	168
Сцоит шәа шәыгәнаха шәаны	169
Аапын сшацыз	170
Иаци иахьей	171
«Сшьамхышгылом шәара шәфацхья...»	172
«Апстазаара Афа хыхәхәа изнаркхьада...»	173
Адәы иатцәа мцарсны инеиуан аетцыс	174
«Абцъар стартцан, хара ихысит...»	175
«Ажэфан лацәкәысуан...»	176
Ғытуа исышьтан...	177
«Издыруада аамта амшынгә изыххалаз...»	178
«Амра иканаршәит...»	179
Ахьышьтрахь	180
«Апстазаара самхо...»	181
«Сышьта шәхуп сахьыказам...»	182
Шьоук рзы	183
«Мшык сышәта, ура, истәу...»	184
«Са сынтцәамта...»	185
«Аныха амтцан сиит, сызхаит...»	186
Ацәашьы шәмыркьатан	187
«Сара ацәажәара сафәытцует, истахзам...»	188
«Сәатца сәытцшәан икашәеит...»	189
«Амшкәа ажәызаап, аарла иныкәоит...»	190
«Ғыцны сааит сара схынхәны...»	191
«Сеи скәадыри шыта еикәысхит...»	192
«Адгьыл затцә, ажэфан затцә...»	193
«Аухәан-схәанкәа ларха-фархо...»	194
«Сара ара сапшәымазам...»	195
Сызшәыхәо	196
«Интцәозарг интцәааит са сымфа...»	197
«Иахьцатәымыз цъара сдәыкәлоу...»	198
«Апшатлакә апжәаха абгьыц иканаршәыз...»	199
«Маалыкьцәак рнапы саныцшылоит...»	200

«Сгэыгра нтаршэны истцэахит...»	240
«Ацша ташэышэуан агэы...»	241
Аҕахэҕааҕы	242
«Икэҕо икэҕуа уск саҕуп...»	243
«Иҕышэшэан абҕы каҕсеит...»	244
«Атынчра абжэоуп сара сзыцэшэо...»	245
Иҕыцу адунеи	246
«Ажэак ыкоуп – иламысым...».....	247
«Ацсэаҕа дталеит штэак дызталац...»	248
«Сахынхоз зынза ихаран...»	249
«Аамта хсаала кэаҕ хэычыкаҕ...»	250
«Ипшан сара сгарызхыз...»	251
«Ицеит ашыҕыц прын шыхатэыла...»	252
«Азэазэала апстазаара аҕышэа хахысуеит...»	253
«Атабырг иахшаз иоуп аамта иаргэашаз...»	255
«Абжышыҕак абжымшынк ирхысны ицахыоу...»	256
«Ажэттыс таҕрит ҕара ҕашта...»	257
«Ацэымса иалашэаз аихамца...»	258
«Абла саркыа абла тшэар...»	259
«Шэазэ дышэоыкхозарҕ шэымбеит...»	260
«Сыҕеыҕаҕа» азэы иҕҕеитцеит...»	261
Аамта ҕыҕчкэын ибжыи мгази.....	262
«Атым-тшэара итаҕаз ажэадэылызгода...».....	263
«Амыҕ зхиааз сжэытэ баагэара...»	264
«Амш саркыа ааҕырцырын...»	265
«Ҕазшыҕак сымоуп аиха иалхуп...»	266
Ашэабжыи ааҕуеит...	267
«Ала ирфаз атҕ қэсыршэуан...»	269
«Хэылпаз амра апсы ахытуан...»	270
«Имҕахэастан зны сызқэылаз...»	271
Тҕасым	272
Аиаша	273
«Амца саблит са сҕахарц...»	274
«Сгэырҕа сымаз сара схала...»	275
«Сызну амҕа, мшэан, сабаго...»	276
«Аамта ҕеын, сара сагэылшэеит...»	277
«Ахэа илаҕаз араҕа цсхаҕсуп...»	278
«Амца сыцрасит сыблырцаз – сбылзом...».....	279
«Даеа зныкҕы, аапынраҕы...»	280

«Амца сыгеҳэытдын, сакарак санылт...»	281
«Сшэон, сзыцэшэоз акгы ыказамкэа...»	282
«Сызлахада, сызлахада сара нтэа...»	283
«Амшкэа аазрыхуа аамта хкэажэае...»	284
«Ацша мтцэыжэоа бжа аанартын...»	285
«Сыбла цагэит хара избартам...»	286
«Сгэы акэышра иатцдаз сыцсы...»	287
Ашэа сабацэа ркэылзы	288
«Сгэы атдан ауп сахыыкоу...»	289
«Сыцсы кнахан исыргэакуан...»	290
«Амцей сареи зынза азэын...»	291
«Ацсаа рчара сахатэоуп...»	292
Сшэыхэоит, шэымшэин	293
«Аччабжь ааоуан тцхагэаны...»	294
«Сашэабжоуп, сгэырфабжоуп...»	295
«Ажэа нымтэо зыбз архаз...»	296
«Бла иацэызхэоу гэы ианыруа...»	297
«Сшэа сияаиуеит ега зунда...»	298
«Ацстазаара исымнахт иснагэз...»	299
Зыччабжь нзыжыыз...	300
«Исымпытцкэан атэца цэит...»	301
«Сыцсра сахаанхар ишцазуеи...»	302
«Ара саныкамыз, сабаказ...»	303
«Сыцстазаара иабгыцу сымшкэа...»	304
«Сыцша мфасны адэы сыкэзар, избарызеи...»	305
Иааз ашэала, ашэала ицаз	306
«Амш аоытцрак амра инеиуаз снахыпцит...»	307
«Аамта иагэылкэа чыхэак неиуеит...»	308
«Адуinei сахыкэшан сталеит...»	309
«Сыжэла цсакоуп ацша иамоуп...»	310
«Абла зхамыз ибла тихит...»	311
Изурызеи	312
«Нахьхыза, ашьхақэа иахошэа ататын...»	314
«Ацша иацпаз азэы ибжыы сахауан...»	315
«Ацстхэа бымбылқэа арыжэтэ иахцэашыит...»	316
«Атцх агэы еиозыршэоз ацэымза...»	317
«Изкэаршэшэоит адгыл ацэа итамзои...»	318
«Амш атдыхэан чыхэак неиуан...»	319
«Аамта цэыхак сафа ианыртдан...»	320

«Схала сықәлеит ацсабара...»	321
«Адуinei агәы хахәхазаап...»	322
«Сара исытәу уапстә хәычыкоуп...»	323
«Азәы исзынлыжыит лара лхәаа...»	324
«Шақа ирацәоузеи са сызхьымзас...»	325
«Сызхысхьоу,сызтысхьоу, еизызгон, истәон...»	326
Алацш	327
Асыцса кәашкәа	328
«Ицеит рхәеит, ицаз арбан...»	329
«Ажәфан иархәлеит алакытца...»	330
«Ацсымра. Иарбан ацсәа изыртәу...»	331
«Мца мацәыс жәфан атцыхәан...»	332
«Ирхәалац ауп, ирхәалааит...»	333
«Аамта апардеикәатцәа хызшыыз...»	334
«Исыцнагало ашыыжь мроума...»	335
«Срыцуп сгәи-сыцси сахьырго...»	336
«Умца кьәтеит, мцацәа анырхәа...»	337
«Тынчрак ыкам, мшәан, иабыкәу...»	338
«Ацстазаара ауаргыала хантәалан хгьалоит...»	339
«Жәфангәыла амза халон...»	340
«Избон, уаха атцх егьсзалам...»	341
«Ацсра иапылеит атцла шгылаз...»	342
«Сгазахазаргь сгазахеит...»	343
«Амш еикәшәан сара сызгәылаз...»	344
Сыцсы сашьтан...	345
«Са снасыцын азә изыхәа...»	346
«Имцахароуп сыгәхәа иахылтца...»	347
«Сшыкоу сыказ сызшәыргәәкуеи...»	348
«Алацкәагеицш аамта сацкьеит...»	349
«Сыбла саркьа иснарбазом...»	350
«Зи-мцеи рзеила рцәызхьеит...»	351
«Акыр-кырхәа ацша анычча, санарцшит...»	352
«Ашәтқәа ихыркьеит ацсабара...»	353
«Абжыы гомызт, ацшшәы збомызт...»	354
Кәыдри Бзыци	355
«Сахьзар стәхын сызхьымзашаз...»	356
«Са сдунеиаф даеа бгьыцкгы...»	357
«Сышшәоз сықәлеит ацқа кнаха...»	358
«Ахра иамшәаз шьантца цөыхан...»	359

«Исырымтеит уаха цсгаха...»	360
Сгэыгра аңеыха	361
«Уатэы-амш акэын са сзыцэшэоз...»	362
«Ажъкца зыхътатаз амш сацрыхон...»	363
«Ақэа леироуп са сыцсы...»	364
Шэа шэырдыруеит	365
«Исыздырам Иахъа исзалоу...»	366
Асыцса цырцыркэа	367
«Аамта сангылан аеыкэашеипш снейуеит...»	368
«Исышьтаеыртуан сышьта ихылаз...»	369
«Ашэа назгоз иашэа нтэазаап...»	370
«Ишпасцэымгу атцх еимгэахэла...»	371
«Изымцаз днеиуеит дкаха-бғало...»	372
Ажэџан иалан цсык шаќыо	373
«Аамтак сацуп азлагара...»	374
«Амџа сықэын аамтак сныќэон...»	375
«Адгғыл иқэтцит алашьцара...»	376
«Ацта рхан ду Амра дэылтцит...»	377
Сыцсы сашыталан саауеит	378
«Ацша аңсыц насхысит хауан...»	379
«Сгэыгра зэыжэлаз ашэа шытытуан...»	380
«Ѵамџак адгғыл – са сыхэтаа...»	381
«Истахзам сара сызтэуо...»	382
«Амш анкъаѳа ихытахеит...»	383
«Абз ирцаз, ажэа ирцаз...»	384
«Ацта ркасы амра иахысхит...»	385
«Иарту гэашэуп ауаа зтало...»	386
«Слабарќыгэуа мџакы сықэуп, интэазом...»	387
«Имхэа-мырза шэартак ааиуеит...»	388
«Скарахатќэеит сыцсы сзымго...»	389
«Аеы кэаша, амш шкэакэа...»	390
«Стдыс хэыч иамазаап хэатэык...»	391
«Мцоуп сызѳыхэаз са саниз...»	392
Хъаа нымтэан – даеазнык	393
Ускан	394
«Гэалак аман амахэ хаха...»	395
«Ахыыр-хыырхэа аччапшь ааџуан...»	396
«Сымцар акэын са сахыцаз...»	397
«Жэџан иаѳытцкъасон ақэа...»	398

«Алашыцара җонахит суада...»	399
«Амра ташәа амза мгыла...»	400
«Ишеит рхәеит, ишахьан...»	401
«Сөы кәадырны сөыҗәлан снейуан...»	402
«Схы аха сымазам, сырҗеит...»	403
«Сыцсак сатҗкьан, даеа сыцсак...»	404
«Ғуаф хатдак Ғыла днейуеит...»	405
«Снапсыргәйтдоуп изынгылоу Адунеи...»	406
Саб иныха	407
«Сыцсы амтцәыжәәа, акасы шкәакәа...»	408
«Адәы иатцәа – снапсыргәйтца...»	409
«Бла итамбо лагырзны скатәаргы...»	410
«Рашь мтцәыжәәа сашта итаҗеҗь ицәнархәит...»	411
Аццышә шкәакәа	412
«Абз схысыр амца кьларуа – станархоит...»	413
«Сшәаныҗәо саиуеит пшьаала...»	414
«Сыцсы сшьон, сахылацшуан...»	415
«Иацхьода халахь, ианыртцаз анхалеит...»	416
«Ашәа исҒытшәаз псаатәк иахәызаап...»	417
«Абзиабара ашта сҗалан сеимдон...»	418
«Ашә аатын цьара сыҗналеит...»	419
«Псымәа иқәлаз роуп инеиуа...»	420
«Амш аинҗабҗь тәтцәакеипш иасит...»	421
«Пшьа напшроуп лапш змырҗьалаз...»	422
«Амца ацрасит изымкышаз...»	423
«Аамта агьама сныруеит аа...»	424
«Маза мзаштак сҗанагалеит...»	425
«Атцх саламзеит, ианбашо...»	426
«Арбаҗкәа Ғыртуеит аккаҳәа...»	427
«Амыдаҗцәа цьара икаршәуп...»	428
Амца сатцхоит	429
«Ари аамта зынза иҒыцуп...»	430
«Аетцәара зжәын исзымхеит...»	431
«Браҗк дыҗналеит са сыҗны...»	432
«Сҗан еизызгеит, изтахходаз...»	433
«Азә ицәызуа Ғазәы ицшаароуп...»	434
«Иашан. Башамызт сзышьтаз...»	435
«Сара сызхьан, сынтцәахьан...»	436
«Адуinei тшәахеит уаф дтамзо...»	437

Сыцхамзаргы са смаакыроуп	438
«Пшацьбара жэит интыркэкэа...»	439
«Амш апстазаара иадакбан...»	440
«Истахзам игычны малгы...»	441
«Сыцшышэ лыхуп, зны сбылхьеитаз...»	442
«Цэала ацэажэара сыцэтэымуп, исхэахеит...»	443
«Сыцсы каршэны сылагылан...»	444
Сгэи сыпси	445
Ирхэарызеи	446
«Азыпсы ахыкэкэа азын мфасит...»	447
«Амц уатэызааит знык уанацла...»	448
«Сара ари адгыл сыкэнагалейт ихышэаны...»	449
«Сыцха маакыра – сгэыгракэа хьаеит...»	450
«Стырка цыба жэлацк аатызган...»	451
«Апшра сылшом – сыззыпшыда?...»	452
«Аапын арфышыга сбартцаф ишхныпсылейт...»	453
«Амш иамшэан икашэеит са сразкы...»	454
«Апша зымтэа ааира зааираз...»	455
«Ахэыцтэкэа рдунеиаф шшоушэа сыцтуеит...»	456
«Амаалыкыцэа рхыза...»	457
«Ажэйтэи афатэи еиныфоеит...»	458
«Аамтала инсыжьюеит сыцэнымхо зеггы...»	459
«Атцаа абжы сышыта итыфоеит...»	461
«Имцакыр сдуinei былуан...»	462
«Адгыл сакэшэеит, икэымпылын...»	463
Сузыпшыз	464
«Цэыкэбар кашэак сышытаныкэо снаскьазейт...»	465
«Пшамфас зымтэа нархэацэа...»	466
«Ажэфан атца пытха-пытха...»	467
«Саамта цэыха-саан сангылан...»	468
«Аамта абгыцкэа рфыра...»	469
«Тагалан-мыш қарқэашьеиуан...»	470
«Амш аччабжь геит ашамтаз...»	471
«Снапсыргэйтца азаза иантэалаз...»	472
«Азлагара салагейт, иахэлашэаз арыц...»	473
«Амш кэаша, ы-кэаша...»	474
«Сара аеыжэлашыа сдыртцейт санхэычыз...»	475
«Апстазааа ахышэаф скарулуп, счапшыоит...»	476
«Сыцсы каршэын ауархал еипш...»	477

«Жәән иатәә иатәәзар...»	478
«Снапсыргәйтца адунеи иахсаалоуп...»	479
«Ацстазаара пхызуп – шәынтә ирхәәхьейт...»	480
«Ашьха рөытца арәаш кнаҳа...»	481
«Иарбан гәу сара сахықәхаз...»	482
«Амш лашара шьыжь сахшейт...»	483
«Изтахыдаз, мшәән, сахыз...»	484
«Суацъақ агәгәәхәә амца тоуп...»	485
«Сара пхызтәылан сынхейт...»	486
«Сакәаршәуп аамта...»	487
«Ицейт рхәейт имаазацыз...»	488
«Бымәахытц арахь, са сыпшза...»	489
«Сцап арантәи зны сынкылаз...»	490
«Исыхьыз роуп изфыз, акымзарақ хәыцым...»	491
«Инқыт хытцит агәы пыржәән...»	492
«Сымшынтца абғыцқәә цызжәейт...»	493
«Амш агәытцәкьа аәар тысуейт...»	494
«Схәынтәәра сцәызит са сытқы...»	495
«Сымшын рхәейт сара зны...»	496
Афырпын абжьы сахайт...	497
«Сгәәк-тәәкьа хәәак сахысит...»	498
«Амца салцейт мца зыцралаз...»	499
«Сыршьит рхәейт инагәыдтцән анкьа зны...»	500
«Игазеазуейт, игазеазуейт сара сығба ...»	501
«Тагалан, сыхьтә кәасқьа, сыпсшьарта...»	502
«Амшын хытцны исытцалейт, сықәхәә сазгару...»	503
«Ушьта ихылоит узфыз гәәто...»	504
Сышьыжь шкәәкәә	505

Инна Никәала-ицҭа Аҳашба

А И З Г А

I

Ажәеинраалақәа

Инна Николаевна Хашба

СОБРАНИЕ

I

Стихотворения

На абхазском языке

Арредактор *В. Касланзиа*
Акорректор *Т. Афзба*
Асахьаьыхфы *Р. Габлиа*
Компиутерла еикълыршэеит *А. Ацьынцьал*

Аформат 84x108 1/32. Атираж 300.
Икацэ. акь. бгь. 16,25. Инькэ. акь. бгь. 27,3.
Афатцацка №...

Отпечатано в ООО «Флер-1»
350058, г. Краснодар, ул. Уральская, 98/2